Toni Morrison

Paradis

Traducere din limba engleză de Oana Zamfirache

Redactor: Cristina Ionescu

Tehnoredactor: Cornel Drăghia Machetare: Walter Weidle Design copertă: Alexandru Daș

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României MORRISON, TONI

Paradis / Toni Morrison / trad. de Oana Zamfirache

— București: Art, 2011

ISBN 978 – 973 – 124 – 586 – 7

I. Zamfirache, Oana (trad.)

821.111 (73) – 31 = 135.1

Toni Morrison

Paradise

Lois

Cad multe sunt formele pe care le iau păcatele cele fără de număr, și depravarea și pasiunile rușinoase și plăcerile trecătoare pe care oamenii le îmbrăţișează până când se trezesc și se duc sus, la locul de odihnă.

și mă vor găsi acolo, și vor trăi și nu vor mai muri niciodată.

RUBY

O împușcă mai întâi pe fata albă. De restul pot să se ocupe mai târziu. N-au de ce să se grăbească aici. Simt la șaptesprezece mile depărtare de oraș, care, la rândul lui, e la nouăzeci de mile distantă de următorul. Ai unde să te ascunzi în Mănăstire, dar ei au timp, iar ziua de-abia a început.

Simt nouă, de două ori mai mulţi decât numărul femeilor pe care trebuie să le fugărească sau să le ucidă, iar ei au accesoriile pentru ambele cazuri: frânghie, o cruce din frunze de palmier, cătușe, gaz lacrimogen și ochelari de soare și, evident, niște arme curate și

frumoase.

Nu au mai pătruns niciodată așa de mult în Mănăstire. Unii dintre ei și-au mai parcat Chevroletul lângă verandă, ca să ia o frânghie de ardei iuţi, sau au intrat în bucătărie pentru o găleată de sos pentru grătar; dar numai câţiva au văzut holurile, capela, clasa, dormitoarele. Acum, le vor vedea cu toţii. Și, în sfârșit, vor vedea pivniţa și vor scoate toată mizeria la lumină, lumina care în curând va curăţa cerul Oklahomei. Între timp, tremură din cauza hainelor pe care le poartă, conștienţi dintr-odată de faptul că simt îmbrăcaţi nepotrivit Căci, în zorii unei zile de iulie, cine s-ar fi așteptat la frigul dinăuntru? Simt îmbrăcaţi cu tricourile de muncă, iar caftanele absorb frigul ca febra. Cei care poartă pantofii de lucru sunt speriaţi de zgomotul puternic al propriilor pași pe treptele de marmură, iar cei care poartă teniși, de tăcere. Apoi, mai e și grandoarea locului. Numai cei doi care poartă pantofi cu șireturi par că se potrivesc cu locul și, unul câte unul, fiecare îşi aduce aminte că, înainte de a deveni Mănăstire, aceasta a fost casa de plăcere a unui delapidator. O vilă unde podelele de marmură gălbui-rozalie se îmbinau cu cele de tec. Mica reţine lumina de peste zi, creând modele pe pereţii de pe care au fost smulse decoraţiunile și care au fost spoaţi cu var cu cincizeci de ani în urmă. Accesoriile din baie, bogat ornamentate, ce le făceau silă călugăriţelor, au fost înlocuite cu cepuri simple, iar căzile și chiuvetele princiare care nu au putut fi înlocuite fără cheltuială au rămas liniștite acolo, în depravarea lor. Tot ce a fost odată bucuria delapidatorului și a putut fi îndepărtat, a fost demolat, mai ales în sufragerie, transformată de călugăriţe în clasă, unde, potolite, fetele indienilor *arapaho* au stat la un moment dat și au învăţat să uite.

Acum, bărbaţi înarmaţi răscolesc camerele în care coșuleţe de macrame plutesc printre candelabre flamande; unde Christos și Maica Lui strălucesc în nișe împodobite cu viţă-de-vie. Surorile Sfintei Cruci au îndepărtat toate nimfele, dar șuviţe din părul lor de marmură încă mai

sufocă frunzele de viţă și mai împung fructele. Se face din ce în ce mai frig, în vreme ce bărbaţii pătrund tot mai adânc în vilă, fără să se grăbească, privind, ascultând, atenţi la răutatea femeiască ascunsă acolo și la mirosul de drojdie și unt al aluatului pus la crescut.

Unul dintre ei, cel mai tânăr, se uită în urmă, străduindu-se să-și dea seama cum va decurge visul în care se află. Femeia împușcată, zăcând într-o poziţie ciudată pe podea, îi face semn cu degetele – sau, cel puţin, așa i se pare lui. Deci visul e în regulă, mai puţin culoarea. Nu a mai visat niciodată în astfel de culori: un negru imperial împroșcat de un roșu sângeriu și mai apoi im galben vâscos, febril. Ca hainele unei femei ușoare. Bărbatul din fruntea grupului stă pe loc, ridicând mâna ca să-i oprească și pe cei din urma sa. Aceștia se opresc, îşi reglează respiraţia, schimbându-și abil poziţia carabinelor și a pistoalelor. Bărbatul din frunte se întoarce și din gesturi indică despărţirea grupului: voi doi, pe-acolo, în bucătărie; încă doi, la etaj; alţi doi, în capelă. Rămân să se ducă în pivniţă el, fratele său și cel ce crede că visează.

Se împrăștie liniștit, fără cuvinte și fără grabă. Mai devreme, când au spart ușa Mănăstirii, natura misiunii lor i-a năucit. Dar ţinta lor, până la urmă, sunt niște gunoaie: oameni aruncaţi în stradă, care uneori ajung din nou în casă după ce i-ai măturat pe ușă. Așadar, pot face faţă veninului. Faptul că au împușcat-o pe prima femeie (pe cea albă) a limpezit situaţia: uleiul pur al urii s-a strâns deasupra, duritatea lui, stabilă, a rămas dedesubt.

Afară, ceaţa e până la brâu. Va deveni argintie în curând, făcând curcubeie pe iarbă, îndeajuns de joase încât să se joace copiii cu ele, până ce o va arde soarele, dând la lumină hectare întregi de iarbă, poate și urme de vrăjitoare.

Bucătăria este mai mare decât casa în care s-a născut oricare dintre bărbaţii de acolo. Tavanul e înalt cât grinda unui hambar. Sunt mai multe rafturi decât în băcănia lui Ace. Masa are aproape când metri lungime și e limpede că femeile pe care le vânează au fost luate prin surprindere.

La un capăt se află un uldor cu lapte, lângă patru castroane cu boabe de grâu. La celălalt capăt, tăiatul legumelor a fost întrerupt: prazul adunat ca o grămadă verde de confetti cuibărește rondele strălucitoare de morcov, iar cartofii, curăţaţi și întregi, sunt albi ca oasele, uzi și proaspeţi. Ciorba fierbe la foc mic pe cuptor. Acesta are mărimea unui cuptor de restaurant, opt ochiuri, iar pe un raft, dedesubtul capotei uriașe de oţel, stau la dospit o duzină de pâini. Un taburet este răsturnat Nu există ferestre.

Un bărbat le face semn să deschidă cămara, iar el se duce la ușa din spate. Este închisă, dar nu și încuiată. Uitându-se afară, vede o găină bătrână cu posteriorul înfoiat și însângerat pe unde, presupune el, scoate monstruozităţi: gălbenușuri duble, triple, în coji de ou deformate. Din coteţul de dincolo vin cotcodăceli ușoare; puii, umblând încrezători prin pâcla din grădină, dispar, reapar și dispar din nou, indiferenţi la orice nu este hrană. Nu se văd urme în noroiul de lângă scările de piatră. Bărbatul închide ușa și i se alătură tovarășului lui din cămară, împreună scrutează borcanele prăfuite și ceea ce a mai rămas din conservele de anul trecut: roșii, fasole verde, piersici. Delăsătoare, îşi spun ei. Mai e puţin și e august și femeile astea nici măcar nu au sortat borcanele, ca să nu mai vorbim de spălat.

Închide ochiul pe care se află oala de ciorbă. Mama lui îi făcea baie, pe vremuri, într-o oală la fel de mare. Un lux, dată fiind casa nenorocită în care s-a născut ea. Casa în care locuiește el e mare, confortabilă, iar orașul acesta este o splendoare în comparaţie cu locul unde s-a născut, care s-a dus pe apa sâmbetei în cincizeci de ani. De la Haven, un oraș de vis din regiunea Oklahoma, la Haven, un oraș-fantomă din statul Oklahoma. Sclavii eliberaţi care stăteau drepţi în 1889 au ajuns în genunchi în 1934, iar în 1948 se târau deja pe burtă. De aceea se află aici, la Mănăstire. Să se asigure că acest lucru nu se va mai întâmpla niciodată. Că nimic, dinăuntru sau din afară, nu va duce la pierzanie singurul oraș de negri care merită

efortul. Toate celelalte pe care le cunoaşte sau de care a auzit au cedat în faţa orașelor albilor sau s-au unit cu ele; de altfel, ca și Haven, acestea s-au ofilit: contururile fundaţiilor se disting din felul în care crește iarba, tapetul s-a înnegrit în spatele ferestrelor fără geam, podelele claselor simt străpunse de copaci bătrâni care cresc către clopotniţă. O mie de locuitori în 1905 au ajuns cinci sute în 1934. Apoi două sute, apoi optzeci, când afacerile cu bumbac n-au mai mers sau când companiile de căi ferate s-au mutat în altă parte. Agricultura de subzistenţă, singura avuţie de care avea nevoie cândva o familie numeroasă, a devenit o agricultură din resturi când fiecare fiu însurat și-a primit partea, care a trebuit fărâmiţată m şi mai multe părţi pentru copiii acestuia; până când, în cele din urmă, proprietarii care nu plecaseră deja dezgustaţi au primit bucuroși orice ofertă din partea oricărui speculant alb, atât de nerăbdători erau să scape de acolo și să încerce în altă parte. De data asta, într-un oraș mare sau într-un oraș mic, numai să fie ceva deja construit.

Dar el și ceilalţi, veteranii, au avut o altă idee, îndrăgind ceea ce fusese odată Havenul – ideea de Haven, dar și strădania care-i stătea la bază –, și-au purtat devotamentul, îmblânzindu-l și protejându-l, de la Bataan la Guam, de la Iwo Jima la Stuttgart și s-au hotărât s-o ia de la capăt. Atinge capota cuptorului, admirându-i construcţia și forţa. Are aceeași lungime ca și cuptorul de cărămidă care se afla odinioară în mijlocul orașului lui natal. Când s-au întors în State, l-au dărâmat, ducându-i cărămizile, fundul vetrei și placa de fier patruzeci de mile către vest, cât mai departe de vechiul teritoriu al indienilor *creek*[1], pe care la un moment dat un guvern înţelept l-a numit „pământul nimănui”[2]. Îşi aducea aminte de ceremonia pe care au ţinut-o atunci când buza de fier a Cuptorului a fost redmentată la locul ei, iar literele ei

1 Populație amerindiană din sud-estul SUA, ai cărei membri trăiesc în principal în Alabama, Florida, Georgia și Oklahoma (n.r.).

2 Pământ nelocuit din statul Oklahoma, SUA. Se pare că a fost destinat amerindienilor și persoanelor de culoare (n.tr.).

șterse au fost șlefuite ca să le vadă toată lumea. El însuși a ajutat la curăţarea funinginii și a grăsimii animale adunate în șaizeci și doi de ani, ca să strălucească acele cuvinte ca atunci când au fost noi, în 1890. Și dacă i-a durut să descompună în bucăţi ceea ce construiseră bunicii lor, durerea aceasta nici nu se compara cu ceea ce înduraseră și ar fi putut să îndure din nou dacă nu o luau de la capăt. Părinţi la rândul lor, care se luptaseră cu lumea, nu puteau (și nu voiau) să fie mai prejos de Bătrânii Părinţi care au fost mai deștepţi decât toţi; care nu au lăsat pericolul sau răul să-i împiedice să construiască Havenul din noroi și care au știut ei ce au știut când au marcat victoria cu această construcţie: un Cuptor. Rotund ca un cap de om, profund ca o dorinţă. Trăind în căruţele lor sau pe lângă ele, pregătindu-și mâncarea în aer liber, tăind iarbă și arbuști ca să-și facă adăpost, Bătrânii Părinţi asta au făcut mai întâi: și-au folosit mare parte din forţă ca să construiască acest Cuptor imens și fără de cusur, care îi hrănea și, în același timp, era un monument pentru ceea ce realizaseră. Când l-au terminat – fiecare cărămidă era fixată, hornul era spaţios și semeţ, cuiele și grătarul asigurate, curentul trăgea din aerisire, portiţa era la locul ei –, atunci fierarul și-a făcut treaba. Din doage de butoi și osii rupte, din oale și cuie îndoite a meșterit o placă de fier de aproape doi metri lungime și șaizeci de centimetri lăţime, pe care a fixat-o pe buza Cuptorului. Nu se știe încă de unde au apărut cuvintele. Ceva ce a auzit, a inventat sau poate ceva ce i-a fost șoptit în timp ce dormea încolăcit peste uneltele sale în căruţă. Numele lui era Morgan și cine mai știa dacă inventase sau furase cele câteva cuvinte pe care le forjase. Cuvinte care la început păreau să-i binecuvânteze;

mai apoi să-i zăpăcească; iar în cele din urmă să-i anunţe că pierduseră.

Bărbatul cercetează chiuveta de la bucătărie. Se îndreaptă spre masa lungă și ridică ulciorul cu lapte, îl adulmecă mai întâi și-apoi, cu pistolul în mâna dreaptă, ridică ulciorul cu stânga și ia înghiţituri atât de lungi și de

măsurate încât atunci când simte mirosul de perișor, laptele e deja pe jumătate terminat.

La etajul de deasupra, doi bărbaţi se plimbă pe hol și examinează cele patru dormitoare care au fiecare un bileţel cu un nume lipit pe ușă. Primul nume, scris cu ruj, este Seneca. Următorul, Divine, este scris cu cerneală, cu litere mari. Schimbă priviri pline de înţeles când văd că femeile nu dorm în pat, ca orice om normal, ci în hamace. În afară de acestea și de un birou îngust sau de o măsuţă, în camere nu se mai află alte mobile. În dulapuri nu se află nicio haină, bineînţeles, din moment ce femeile purtau niște rochii murdare care nu le veneau bine și ceva care cu greu s-ar putea numi pantofi. Lucruri ciudate simt agăţate pe pereţi sau proptite în vreun colţ. Un calendar din 1968, pe care simt marcate cu un mare X mai multe date (4 aprilie, 19 iulie); o scrisoare scrisă cu sânge, atât de murdară încât mesajul său satanic nu poate fi descifrat; o hartă astrologică; o pălărie care acoperă gâtul de plastic al unui tors de femeie și, într-o casă care a adăpostit odată creștini – în fine, catolici –, niciun crucifix. Dar ceea ce îi alarmează cel mai mult pe bărbaţi sunt botoșeii și pantofii legaţi de o frânghie care atârnă deasupra unui leagăn din ultimul dormitor în care intră. Un inel de dentiţie pentru bebeluși, spart și ţeapăn, se bălăbăne printre pantofii minusculi. Făcându-i semn din ochi, un bărbat îl îndeamnă pe partenerul său către cele patru dormitoare de pe partea cealaltă a holului. El se apropie de buchetul de pantofi pentru copii. Căutând ce anume? Mai multe dovezi? Nu e sigur. Sânge? Un degeţel poate, lăsat într-un pantof de piele? Declanșează siguranţa pistolului și se alătură celorlalţi de pe hol.

Celelalte camere sunt normale. Murdare – podeaua plină de vase cu mâncarea încrustată pe ele, cești murdare, patul nu se vede de sub o claie de haine; o altă cameră adăpostește două balansoare pline cu păpuși; a treia e plină de resturile și mirosul unui băutor înrăit – dar cel puţin sunt normale.

Saliva îi este amară și, deși știe că locul acesta este

infectat, tresare din cauza milei care îi biciuiește pieptul. Ce s-a întâmplat cu femeile astea? se întreabă el. Cum au putut creierele lor simple să dea naștere la asemenea lucruri: sex scandalos, înșelăciune și tainica tortură a copiilor? Aici, în spaţiu deschis, ascunse într-o vilă – fără să le deranjeze sau să le insulte nimeni –, ele au reușit să pună la îndoială valoarea majorităţii femeilor pe care le-a cunoscut vreodată. Haina de iarnă pentru care taică-său a strâns în secret banii de pe două recolte; lumina din ochii mamei când îi îndrepta gulerul. Petrecerea-surpriză pe care el și fratele său au organizat-o pentru sora lor când aceasta a împlinit șaisprezece ani. Cu toate acestea, aici, la nici douăzeci de mile distanţă de o comunitate liniștită și ordonată, existau niște femei care nu semănau cu niciuna pe care a cunoscut-o el sau de care a auzit. În locul acesta, din toate locurile posibile. Izolat și unic, orașul lui era, pe drept cuvânt, încântat de el însuși. Nu avea și nici nu avea nevoie de o închisoare. Orașul său nu a dat niciun răufăcător. Iar cazul celor câteva persoane care au făcut prostii, care și-au umilit familia sau care au amenințat în vreun fel imaginea despre sine a orașului a fost rezolvat. Cu siguranţă, nu existau femei neglijente sau murdare în orașul lui, iar motivele pentru acest lucru, credea el, erau clare. De la început, locuitorii lui au fost oameni liberi și protejaţi. O femeie care nu avea somn putea să se scoale din pat, să-și înfășoare un șal în jurul umerilor și să stea pe trepte la lumina lunii. Și dacă simţea nevoia, putea să iasă din curte și să se plimbe pe drum. Fără lanternă și fără frică. Un trosnet sau un șuierat de pe marginea drumului n-ar fi înspăimântat-o niciodată pentru că orice ar fi fost acel ceva care făcea zgomot, nu reprezenta o amenințare. Pe o rază de nouăzeci de mile, nu era nimic care să o considere pradă. Putea să se plimbe cât de încet voia, se putea gândi la reţete de mâncăruri, la război sau la probleme de familie sau pur și simplu să-și ridice ochii către stele și să nu se gândească la nimic. S-ar fi orientat fără lanternă și fără frică. Iar dacă vedea lumină la vreo casă și dacă auzea plânsetul vreunui copil care avea colici,

putea să se ducă în casa respectivă și s-o cheme încetișor pe mamă să îl liniștească. Puteau masa pe rând stomăcelul copilului, legănându-l sau dându-i puţină apă minerală. Și când copilul se liniștea, puteau lua împreună o pauză, bârfind, chicotind încet, ca să nu trezească pe nimeni.

Atunci, femeia putea să se ducă acasă, relaxată și gata de somn, sau putea să-și continue drumul, să treacă pe lângă alte case, pe lângă cele trei biserici, pe lângă abator. Sau mai departe, dincolo de limitele orașului, căci la graniţă nu era nimic care să o considere pradă.

La fiecare capăt al holului este câte o baie. În timp ce intră fiecare în câte una, bărbaţii au maxilarele încleștate, pentru că amândoi simt pregătiţi pentru orice. Într-una din băi, cea mai mare, robinetele sunt murdare și prea mici pentru chiuveta largă. Cada se sprijină pe spatele a patru sirene – cu cozile despicate pentru fixarea căzii și cu piepturile arcuite pentru stabilitate. Faianţa de dedesubt, verde ca sticla. O cutie de tampoane Modess pe rezervorul toaletei și alături, o găleată cu lucruri murdare. Nu există hârtie igienică. O singură oglindă nu a fost acoperită cu vopsea albă și tocmai pe aceea bărbatul o ignoră. Nu vrea să se vadă pe sine pândind femei sau lichidele lor. Se retrage ușurat și închide ușa. Ușurat, lasă pistolul în jos.

Jos, doi bărbaţi, tată și fiu, nu zâmbesc, deși când au intrat în capelă au avut chef să o facă, pentru că era adevărat: aici erau venerate chipuri cioplite. Bărbaţi și femei de-o şchioapă, îmbrăcaţi în haine albe și pelerine albastre și aurii, stau pe niște rafturi micuţe, tăiate în nișele din perete. Ţin în braţe un copil sau gesticulează, feţele lor inexpresive mimând inocenţa. E limpede că au fost arse lumânări la picioarele lor și, exact așa cum a spus pastorul Pulliam, li s-au oferit și ofrande de mâncare, din moment ce de fiecare parte a ușii e câte un castronaș. Când toate acestea se vor termina, îi vor spune pastorului Pulliam câtă dreptate a avut, iar pastorului Misner îi vor râde în faţă.

Au fost diferenţe ireconciliabile între parohiile din oraș, dar în fiecare au fost oameni care au fost de acord cu

necesitatea acestei acţiuni: să se facă ce trebuie făcut. Situaţia nu mai poate continua, nici în ce priveşte Mănăstirea, nici în ce priveşte femeile din ea.

Păcat. În trecut, Mănăstirea fusese un adevărat vecin, deşi îndepărtat, înconjurat de porumb, de iarba bivolului şi de trifoi; drumul care ducea acolo era prăfuit, abia se vedea de la şosea. Vila transformată în mănăstire a fost acolo cu mult timp înainte să apară oraşul, iar când au ajuns aici cele cincisprezece familii, fetele indienilor *arapaho* părăsiseră de mult internatul. Asta se întâmpla acum douăzeci şi cinci de ani, când oamenii erau înălţaţi de visurile lor. Un drum drept tăia centrul oraşului, mărginit într-o parte de un trotuar. Şapte dintre familii aveau mai mult de când sute de acri de pământ, iar trei dintre ele, aproape o mie. Mai târziu, când drumul a devenit o stradă cu nume, un bărbat numit Ossie a organizat o cursă de cai pentru a sărbători evenimentul. Oamenii au venit din corturi, din casele încă neterminate, pe pământurile proaspăt deşţelenite, aducând ce puteau şi ei. Au adus lucruri puse deoparte şi ceea ce-au încropit pe moment: chitare şi pepeni de toamnă, alune de pădure, plăcinte de rubarbă şi o muzicuţă, o placă de rufe, miel prăjit, orez cu ardei iute, Lil Green[3]*, in the dark,* Louis Jordan şi a sa Tympany Five[4]; bere făcută în casă, friptură de marmotă cu sos. Femeile şi-au pus în păr eşarfe colorate, iar copiii şi-au făcut coroniţe de maci şi frunze de vie. Ossie avea un cal de doi ani şi unul de patru, amândoi rapizi şi frumoşi ca nişte mirese. Ceilalţi cai erau de umplutură: calul pătat al lui Ace, mârţoaga lui *miss* Esther, uşoară ca o pană, toţi cei patru cai de plug ai lui Nathan, plus o iapă şi un ponei beteag, al nimănui, care păştea pe malul pârâului.

Călăreţii s-au certat atât de mult dacă să folo*9.*

sească şaua sau nu, încât mamele cu pruncii în braţe i-au îndemnat să încalece sau să schimbe rolurile. Bărbaţii

---

3 Lil Green (1919-1954) compozitoare şi cântăreaţă americană de blues (n.tr.).

4 Louis Jordan (1908-1975) pionier american al jazz-ului, blues-ului şi R&B-ului, compozitor şi lider al formaţiei Tympany Five (n.tr.).

au insistat să fie o cursă cu handicap și au făcut cu ușurinţă pariuri de câte 25 de cenţi. Când s-a dat startul, doar trei dintre cai au luat-o înainte. Ceilalţi au luat-o pe arătură sau au sărit peste cheresteaua stivuită lângă casele neterminate. Când cursa s-a pornit de-a binelea, femeile au început să strige de pe pajiște, în timp ce copiii urlau și râdeau în iarba care le ajungea până la umeri. Poneiul a terminat primul, dar pentru că-și pierduse călăreţul cu câţiva metri în urmă, câştigătoare a fost iapa roșcată a lui Nathan. Fetiţa care avea cei mai mulţi maci în păr a fost aleasă să-i ofere câştigătorului medalia lui Ossie. Învingătorul avea șapte ani și rânjea de parcă ar fi câştigat derbiul Kentucky. Acum se afla pe undeva prin pivniţa Mănăstirii, căutând niște femei care, când au venit, nu erau, vizibil, călugăriţe și nici nu se prefăceau că sunt, ci erau, după unii, membre ale unui alt cult. Nu știa nimeni cu siguranţă. Dar nici nu avea vreo importanţă, căci toate, pe rând, ca Maica Stareţă înaintea lor, încă mai vindeau produse agricole, sos pentru grătar, pâine bună și cei mai iuţi ardei din lume. Pentru un preţ piperat, puteai cumpăra o frânghie de ardei purpuriu-închis sau condimente făcute din ei. Le plăcea iuţeala. Condimentele ţineau cu anii dacă aveai grijă dar, deși mulţi clienţi au încercat să planteze și ei seminţele, ardeiul nu creștea altundeva decât în grădina Mănăstirii.

Cei mai mulţi au fost de părere că sunt niște vecine ciudate, dar inofensive. Mai mult decât inofensive, chiar de ajutor în anumite ocazii. Primeau oameni să stea la ele, oameni care se pierduseră sau care aveau nevoie de odihnă. La început, s-a vorbit despre bunătatea lor și despre mâncarea excelentă. Dar acum, toată lumea știa că nu era decât o minciună, o atitudine de faţadă, o deghizare bine pusă la punct pentru a ascunde ceea ce se întâmpla cu adevărat. Când nu s-a mai putut, reprezentanţi ai celor trei biserici s-au întâlnit la Cuptor, căci nu au putut cădea de-acord dacă trebuiau să se întâlnească la biserică și dacă da, la care dintre ele, pentru a hotărî ce era de făcut, dat fiind că femeile ignoraseră toate avertismentele.

A fost o întâlnire secretă, dar zvonurile circulau de mai bine de un an. Lucrurile revoltătoare care se acumulaseră de-a lungul timpului deveneau acum dovezi împotriva lor. O mamă trântită pe scări de fiica sa cu privirea pierdută. Patru nou-născuţi cu probleme într-o singură familie. Fiice care refuză să se dea jos din pat. Mirese care dispar în luna de miere. Doi fraţi care se împușcă de Anul Nou. Călătorii frecvente la Demby pentru injecţii împotriva bolilor venerice. Iar ce se petrecea la Cuptor în ultimul timp era de-a dreptul incredibil. Așa că, atunci când cei nouă bărbaţi au hotărât să se întâlnească acolo, au trebuit să alunge pe toată lumea cu focuri de armă ca să poată sta la lumina lanternelor și să ia situaţia în mâini. Dovezile pe care le-au adunat de când cu descoperirea teribilă din primăvară nu puteau fi negate: elementul comun al tuturor acestor catastrofe era Mănăstirea. Și în Mănăstire erau femeile acelea.

Tatăl merge pe mijlocul stranei, verificând rândurile de bănci din dreapta și din stânga. Luminează cu lanterna sub fiecare bancă. Suporturile pentru genunchi sunt răsturnate. Se oprește în faţa altarului. O fereastră gălbuie plutește deasupra lui în întuneric. Lucrurile din jur par murdare. Pășește către o tavă cu păhărele care se află lângă perete ca să vadă dacă a mai rămas ceva din ofrandele de mâncare. În afară de murdărie și pânze de păianjen, paharele sunt goale. Poate că nu sunt pentru mâncare, ci pentru bani. Sau poate pentru gunoi? În cel mai murdar dintre ele, se află un ambalaj de gumă de mestecat cu mentă.

Dă din cap și se alătură fiului său, la altar. Fiul arată ceva cu mâna. Tatăl luminează zidul de sub fereastra galbenă, unde abia-abia se ivește soarele. Conturul unei cruci imense începe să se vadă. Spaţiul unde înainte a fost un Iisus este gol.

Fraţii care se îndreaptă acum spre pivniţă au fost la un moment dat identici. Deși sunt gemeni, soţiile lor seamănă mai mult decât seamănă ei doi. Unul este calm, agil și fumează trabucuri *Te am o.* Celălalt e mai dur, mai

rău, dar îşi ascunde faţa atunci când se roagă. Însă amândoi au ochii mari și inocenţi și amândoi sunt la fel de hotărâţi acum, când stau în faţa unei uși închise, ca în 1942, când s-au înrolat în armată. Atunci căutau o ieșire, o modalitate de a scăpa de o viaţă în care totul era pe datorie și nimic nu era al lor. Acum vor să se implice. Atunci, în anii ’40, n-aveau nimic de pierdut. Acum totul le cere protecţia. De la început, de când s-a fondat orașul, au știut că izolarea nu înseamnă neapărat siguranţă. Era nevoie de bărbaţi puternici și cu voinţă pentru cazurile în care străinii pierduţi sau fără ţintă nu-și vedeau de drum, aruncând în treacăt o privire orașului adormit, cu trei biserici la o milă una de alta, dar cu nimic altceva care să atragă atenţia unui călător: fără restaurant, fără poliţie, fără benzinărie, fără telefon public, fără cinematograf, fără spital. Uneori, dacă erau tineri și beţi sau bătrâni și treji, străinii puteau zări trei sau patru fete de culoare care se plimbau și pierdeau vremea pe marginea drumului. Mergând câţiva pași, poposind atunci când conversaţia le-o cerea; luând-o din loc, oprindu-se să râdă sau să se lovească în joacă peste mână. Poate că fetele le atrag atenţia străinilor. Sunt trei mașini, să zicem un Bel Air din ’53, verde, cu interiorul crem, cu număr de înmatriculare 085 B, șase cilindri, cu două șabloane pe aripa din spate, cu transmisie automată cu două viteze; și, să zicem, un Dodge Wayfarer din ’49, negru, cu geamul din faţă deschis, apărători pentru aripi, cuplaj hidraulic, cu mască de radiator; și un Oldsmobile din ’53, cu număr de Arkansas. Șoferii încetinesc, îşi scot capul pe fereastră și fluieră. Cu o expresie răutăcioasă în ochi, urmăresc fetele cu mașina, dând ture, învolburând iarba din faţa caselor, speriind pisicile din faţa băcăniei lui Ace. Le-au încercuit Fetelor le-a îngheţat privirea și stau spate-n spate. Apoi, unul câte unul, bărbaţii din oraș ies din casele și din curţile lor, se dau jos de pe schelele depozitului, ies din magazinul de furaje. Unul dintre pasageri s-a deschis la prohab, atârnându-și-l pe geam, ca să le sperie pe fete. Inimioarele fetelor au început să bată cu putere și nu și-au putut

închide ochii destul de repede, așa că-și întorc capul într-o parte. Dar bărbaţii din oraș se uită, văd dorinţa din acest gest agresiv și zâmbesc. Zâmbesc în silă, pentru că știu că din acest moment, poate chiar dinainte, acest bărbat, până la ultima suflare, va face cât de mult rău poate oamenilor de culoare.

Ies din ce în ce mai mulţi bărbaţi. Armele lor nu ţintesc către ceva anume, ci sunt ţinute neglijent la șold. Douăzeci de bărbaţi, apoi douăzeci și cinci. Încercuiesc mașinile care au încercuit fetele. La nouăzeci de mile distanţă de vreun telefon sau de vreun poliţist. Dacă ar fi fost o zi uscată, praful lăsat în urmă de cauciucuri i-ar fi făcut pe toţi albi, din cap până-n picioare. Dar așa, doar niște prundiș a fost aruncat în aer în urma lor.

Gemenii au amintiri vii. Luaţi împreună, îşi amintesc detaliile a tot ce s-a întâmplat vreodată – evenimente la care au participat sau nu. Temperatura exactă atunci când mașinile le-au înconjurat pe fete, dar și fiecare baniţă recoltată în fiecare fermă din regiune. Și nu au uitat niciodată vreo poveste sau mesajul ei, mai ales cea spusă de bunicul lor – bărbatul care a pus cuvintele pe buza neagră a Cuptorului. O poveste care explica de ce locuitorii Havenului și descendenţii acestora nu puteau tolera pe nimeni în afară de ei înșiși. În călătoria lor din Mississippi și alte două regiuni din Louisiana către Oklahoma, cei o sută cincizeci și opt de sclavi eliberaţi nu au fost primiţi nicăieri pe pământul dintre Yazoo și Fort Smith. Respinși de indienii bogaţi și de albii săraci, alungaţi de câini, batjocoriţi de prostituatele din popasuri și de copiii lor, au fost, totuși, luaţi prin surprindere de agresivitatea cu care i-au întâmpinat orașele de negri deja construite. Titlul unui articol din *Herald* – „Veniţi pregătiţi sau nu veniţi deloc” –, nu se putea referi la ei, nu? Isteţi, puternici și nerăbdători să-și muncească propriul pământ, se considerau mai mult decât pregătiţi, se considerau meniţi pentru așa ceva. Au aflat cu stupoare că nu aveau suficienţibani să satisfacă restricţiile pe care negrii „autonomi” le impuneau. Pe scurt, erau prea săraci, arătau

prea murdari ca să intre, darămite să locuiască, în comunităţile care căutau să aducă fermieri negri. Această respingere condescendentă din partea celor care avuseseră noroc le-a schimbat temperatura sângelui în vine de două ori. Mai întâi au fiert de furie când au fost etichetaţi drept „oameni care preferă barurile și jocurile de noroc în locul caselor, bisericilor și școlilor”. Apoi, amintindu-și istoria lor incredibilă, s-au mai răcorit. Ceea ce a început ca o hotărâre plină de entuziasm s-a transformat într-o obsesie cu sânge rece. „Nu ne știu ei pe noi sau ce-am făcut noi”, a spus unul dintre ei. „Și noi suntem liberi, ca ei; și noi am fost sclavi, ca ei. Care-i diferenţa?”

Respinși și ţinuţi la distanţă, și-au schimbat traseul și au luat-o spre vest, către pământurile nimănui, la sud de ţinutul Logan, dincolo de Canadian River, pe teritoriul indienilor *arapaho.* Au devenit mai rigizi, mai mândri cu fiecare întâmplare nefericită, ale cărei detalii sunt gravate în memoria uluitoare a gemenilor. Povești fără înflorituri, spuse iar și iar în hambare întunecate, lângă Cuptor, la apusul soarelui, în lumina după-amiezilor de duminică, la întâlnirile pentru rugăciune. Povești despre șeile celor patru bandiţi negri care i-au hrănit cu carne uscată de bivol înainte de-a le fura armele. Despre vârtejul tăcut care a măturat prin tabăra lor și prin împrejurimi; despre copiii adormiţi care s-au trezit zburând prin aer. Despre caii lucioși pe care stăteau indienii *choctaw,* privindu-i. La vremea cinei, când era prea întuneric ca să faci alte munci decât cele care puteau fi făcute la lumina focului, Bătrânii Părinţi recitau întâmplările din călătoria aceea: semnele trimise de Dumnezeu ca să-i ghideze – către iazuri, către indienii *creek,* la care puteau munci pentru căruţe, cai și pășuni; departe de orașele mari, întinse pe cincizeci de mile, și de nelegiuirile Satanei: femei abandonate fără nicio avere, zvonuri despre aur aflat în albia râului.

Gemenii credeau că bunicul lor a ales cuvintele de pe buza Cuptorului atunci când a descoperit cât de îngustă putea fi calea cea dreaptă. Pe vremea când mobila era

îmbinată cu știfturi de lemn, cuiele fiind prea scumpe, el și-a sacrificat comoara lui de cuie de cinci și de nouă centimetri, drepte și curbate, ca să spună ceva important, care avea să dăinuie.

Odată ce literele au fost puse la locul lor, dar înainte să mediteze cineva la cuvintele pe care le formau, a fost înălţat un acoperiș în apropierea Cuptorului, care stătea la uscat. Așezaţi pe lăzi de lemn și pe bând improvizate, oamenii din Haven se adunau la taifas, să fie în compania celorlalţi și să se bucure de vânatul cald. Mai târziu, când în loc de iarbă a crescut un orășel prin mijlocul căruia trecea o stradă, un oraș cu case de lemn, cu biserică, cu școală, cu magazin, oamenii se întâlneau tot acolo. Străpungeau bibilici și căprioare întregi pentru frigare; întorceau costiţele pe foc și frecau pe toate părţile carnea de vită cu multă sare. Era pe vremea când se gătea la foc mic, când flăcările erau atât de slabe încât un curcan de zece kilograme trebuia prăjit o noapte întreagă și putea dura și două zile ca o bucată de carne să fie pătrunsă până la os. De câte ori sacrificau animale sau le era poftă de vânat proaspăt, oamenii din Haven aduceau carnea la Cuptor și rămâneau uneori să discute cu familia Morgan despre cum era mai bine să condimenteze carnea sau să verifice când e gata. Rămâneau să bârfească, să se plângă, să râdă în hohote și să bea cafea la umbra streșinii. Și oricărui copil din preajmă putea să i se ceară să alunge muștele, să adune lemne, să cureţe masa de lucru sau să bătătorească pământul cu un buștean.

În 1910, în Haven existau două biserici și o Bancă populară, școala avea patru clase, existau cinci magazine alimentare, dar traficul către și dinspre Cuptor era mai spectaculos decât toate acestea. Nicio familie nu avea nevoie de mai mult de o sobă de gătit, atât timp cât Cuptorul avea viaţă în el, și întotdeauna avea. Chiar și în 1934, când orice altceva în oraș se ducea de râpă, când devenise limpede ca lumina zilei că electrificarea va rămâne în stadiul de proiect, când conductele de gaz și cele de canalizare erau minuni întâlnite numai la Tulsa,

Cuptorul a rămas aprins. Până la Marea Secetă, nu au fost probleme cu apa, căci fântâna era adâncă. În copilărie, gemenii, ca să-și admire picioarele oglindite, s-au agăţat de sălciile aplecate deasupra apei limpezi și s-au legănat pe deasupra ei. Au auzit de nenumărate ori povești despre cum bărbaţii le-au adus femeilor rochii albastre și bonete cumpărate cu banii de pe prima recoltă sau de la primele animale tăiate. Despre sosirea fastuoasă a pianului din Saint Louis, comandat imediat ce s-a pus podeaua la Zion. Şi-o imaginau pe mama lor la vârsta de zece ani înghesuindu-se în tăcere împreună cu celelalte fete în jurul pianului, atingându-l pe furiș, lovindu-i o clapă înainte ca diaconeasa să le plesnească peste mâini. Vocile lor pure de soprane cântând la repetiţii „Dumnezeu ne va purta de grijă”, ceea ce a și făcut, trebuie spus, dar nu la nesfârșit.

Gemenii s-au născut în 1924 și au auzit timp de douăzeci de ani cum au fost cei patruzeci de dinainte. Au ascultat, și-au imaginat și au reţinut fiecare lucrușor, căci fiecare detaliu era o vibraţie de plăcere, erotic ca un vis, mai tulburător și mai plin de semnificaţie decât războiul în care luptaseră.

În 1949, tineri și proaspăt căsătoriţi, erau orice, mai puţin fraieri. Cu mult înainte de război, locuitorii Havenului părăseau orașul și cine n-o făcuse încă era pe cale s-o facă. Gemenii și-au privit viitorul de după război, deloc promiţător, și nu le-a fost greu să convingă și alţi tineri să facă ceea ce Bătrânii Părinţi făcuseră în 1890. Zece generaţii cunoscuseră ceea ce se afla „Dincolo”: spaţiul, cândva liber și atrăgător, era acum nesupravegheat și agitat; devenise un vid unde răul, organizat sau arbitrar, irupea când și unde voia el – în spatele oricărui copac, dincolo de ușa oricărei case, mari sau mici. „Dincolo” era locul unde copiii erau batjocoriţi, femeile hăituite, unde puteai să-ţi pierzi viaţa; unde enoriașii mergeau înarmaţi la biserică și frânghiile nu lipseau de la șa. „Dincolo”, unde orice ciorchine de bărbaţi albi arăta a poteră, dacă erai singur, erai mort. Dar ultimele trei generaţii au învăţat și au răsârivăţat cum

trebuie apărat un oraș. Așa că, precum foștii slavi care îşi știau priorităţile, foștii soldaţi au demolat Cuptorul și l-au încărcat în două camioane înainte de a-și fi demontat propriul pat. Înainte ca soarele să răsară într-o zi de august, cincisprezece familii s-au mutat din Haven, îndreptându-se nu spre Muskogee sau spre California, cum o făcuseră alţii, nici spre Saint Louis, Houston, Langston sau Chicago, ci afundându-se tot mai mult în Oklahoma, cât puteau de departe de umilinţa care contaminase orașul întemeiat de bunicii lor.

— Mai e mult? întrebau copiii de pe banchetele din spate. Cât mai durează?

— Puţin, răspundeau părinţii.

Orele treceau și răspunsul rămânea același. „În curând, nu mai e mult”. Când au văzut Beaver Creek strecurându-se din gura ţevii unui stat în formă de pistol, peste acrii de iarbă (ieftină ca braga după tornadele din 1949) pe care i-au cumpărat cu banii puși la comun, li s-a părut că locul era drăguţ, la îndemână și a picat la ţanc.

Au lăsat în urmă un oraș ale cărui străzi, cândva impunătoare, erau acum năpădite de buruieni, păzite de vreo optsprezece oameni încăpăţânaţi, care se întrebau cum să ajungă la poștă, unde îi aștepta, poate, o scrisoare de la nepoţii de mult plecaţi. Acolo unde fusese cândva Cuptorul, șerpișori verzi dormeau la soare. Cine și-ar fi putut imagina că douăzeci și cinci de ani mai târziu, într-un oraș nou-nouţ, o Mănăstire va fi mai ceva ca șerpii, Recesiunea, taxele și căile ferate în privinţa puterii sale pur distructive?

Acum, unul din fraţi, conducător în toate cele, sparge ușa pivniţei cu patul puștii. Celălalt așteaptă câţiva pași în spate, alături de nepotul lor. Toţi trei coboară repede scările, nerăbdători să afle. Și nu simt dezamăgiţi. Căci găsesc dormitorul diavolului, baia și ţarcul lui obscen.

Nepotul a știut întotdeauna că mama lui încercase să reziste cât de mult putuse. A reușit să-l vadă călărind calul câştigător, dar nu a avut putere pentru mai mult de-atât. Nu avea putere nici cât să participe la dezbaterile despre

cum ar trebui numit acest oraș spre care călătorise cu fraţii și cu băieţelul ei. Timp de trei ani, cei mai mulţi dintre ei au fost de acord că orașul trebuie să se numească New Haven, deși au fost destule voci care au sugerat alte nume, nume care să nu evoce, spuneau ei, eșecuri noi sau repetate. Veteranii din Pacific preferau Guam, alţii Inchon. Cei care luptaseră în Europa născoceau nume pronunţate cu plăcere numai de copii. Femeile nu au avut nicio părere, până la moartea mamei lui. Înmormântarea ei – prima din oraș – a întrerupt discuţiile. Femeile au botezat orașul după numele uneia de-ale lor, iar bărbaţii nu le-au contrazis. Bine, atunci. Ruby să fie. Ruby cea tânără.

Ceea ce i-a încântat pe unchi, căci puteau astfel să-și plângă sora și în aceeași măsură să-și cinstească prietenul și cumnatul, care nu s-a mai întors din război. Dar nepotul, câştigătorul medaliei lui Ossie, moștenind plăcuţele de identificare ale tatălui său, văzând numele mamei sale scris pe semnele de circulaţie și pe plicuri pentru tot restul vieţii, nu se simţea în largul lui printre aceste însemne triste. Medalia, plăcuţele, numele, toate erau niște haine prea mari pentru el. Femeile care au cunoscut-o și au îngrijit-o pe mama lui îl răsfăţau pe băiatul lui Ruby. Bărbaţii care se înrolaseră cu tatăl său îl preţuiau pe băiatul soţului lui Ruby. Unchii lui l-au luat ca atare. Când s-a hotărât ce-o să se întâmple, era și el acolo, la Cuptor. Dar, cu două ore în urmă, după ce au înghiţit ultima bucată de carne de vită, unul din unchi l-a bătut pur și simplu pe umăr și i-a spus:

— Avem cafea în camion. Du-te să-ţi iei pușca.

S-a conformat, dar și-a luat și crucea din frunze de palmier.

Era patru dimineaţa când au plecat; aproape cinci când au ajuns, căci nu voiau ca sunetul motorului sau lumina farurilor să le strice adăpostul oferit de întuneric, așa că au mers pe jos ultimele mile. Au parcat camioanele într-o dumbravă de arbuști, căci în regiunea asta orice lumină se vedea de la mile distanţă. Fără urmă de petrol pe o rază de cincizeci de mile, lumânarcă de pe un tort

putea fi reperată de cum se aprindea chibritul. La jumătate de milă distanţă de destinaţie, ceaţa le ajungea până la brâu. Au ajuns la Mănăstire cu câteva secunde înaintea soarelui și au avut la dispoziţie o clipă în care au văzut și li s-a întipărit în minte pentru totdeauna cum vila plutea, întunecată și desprinsă cu răutate de pământul lui Dumnezeu.

În clasă, care a fost cândva sufragerie și care acum e doar locul de depozitare a băncilor împinse la perete, totul e limpede. Bărbaţii din Ruby se înghesuie la ferestre. Găsind peste tot numai dovezi edificatoare, s-au adunat aici. Noii Părinţi ai orașului Ruby, Oklahoma. Nu mai e așa frig ca la început, și nici ceaţă. Sunt însufleţiţi, încălziţi de sudoare și de mirosul pe care îl are în noapte un act de justiţie. Totul e limpede.

O cursă. Nepotul nu poate să se gândească la altceva. Alergătoare la cursa de patru sute de metri sau chiar la cea de cinci kilometri. Două dintre ele au capetele date pe spate cât le ţine gâtul; ţin pumnii strânși, în timp ce dau din braţe să-și ia avânt. Una din ele îşi ţine capul scămoșat în jos, destrămând aerul și timpul, cu o mână întinsă spre linia de sosire care nu se zărește nicăieri la orizont. Aleargă toate cu gura deschisă, inspirând aer pe care uită să-l mai expire. Picioarele nu le ating pământul, despicându-se deasupra trifoiului.

Eve negre și dezlănţuite, nemântuite de Fecioara Maria, femeile par niște căprioare sărind spre soarele care a topit ceaţa și acum îşi toarnă uleiul sfânt peste pieile vânatului.

Cu Dumnezeu de partea lor, bărbaţii ochesc. Pentru Ruby.

MAVIS

Vecinii păreau încântaţi că bebelușii s-au sufocat. Asta probabil pentru că muriseră în Cadillac-ul verde care-i irita de ceva vreme. Bineînţeles, se comportaseră impecabil: aduseseră mâncare, îşi exprimaseră condoleanţele la telefon, strânseseră bani; dar strălucirea din ochii lor se vedea foarte bine.

Când veni ziarista, Mavis stătea pe marginea canapelei, neștiind dacă să cureţe firimiturile de chipsuri de pe marginea husei de plastic sau să le vâre și mai mult înăuntru. Dar ziarista vru să facă mai întâi fotografia, cerându-i lui Mavis să se așeze pe mijlocul canapelei, iar de o parte și de alta a mamei îndurerate și zăpăcite să stea copiii care-i mai rămăseseră. Bineînţeles, se interesă și de tată. Jim? Parcă Jim Albright se numește. Dar Mavis îi spuse că nu se simţea bine, că nu putea să iasă din cameră, că va trebui să înceapă fără el. Ziarista și fotograful schimbară o privire, iar Mavis se gândi că probabil știau deja că Frank – și nu Jim – stătea pe marginea căzii și bea whisky fără pahar.

Mavis se mută pe centrul canapelei şi-şi curăţă unghiile de resturile de chipsuri până când ceilalţi copii i se alăturară. De acum înainte vor fi întotdeauna „ceilalţi copii”. Sal o luă pe mama ei pe după talie. Frankie și Billy James stăteau înghesuiţi la dreapta ei. Sal o pișcă, cu putere. Mavis știu imediat că fiica sa nu era încordată din cauza fotografiei sau ceva de genul ăsta, pentru că pișcătura era din ce în ce mai prelungă, mai ascuţită. Unghiile lui Sal căutau sângele.

Cred că e groaznic pentru dumneavoastră ce s-a întâmplat.

Numele ei, spuse ea, era June.

— E groaznic pentru toată lumea, doamnă.

— Aveţi ceva de comentat? Ceva ce vreţi să trans9 9 miteţi celorlalte mame?

— Poftim?

June se așeză picior peste picior și Mavis observă că era prima oară când ziarista purta pantofii alb cu toc. Tălpile de-abia dacă se murdăriseră.

— Știţi la ce mă refer. Vreun sfat, vreun avertisment împotriva neglijenţei.

— Păi... Mavis trase adânc aer în piept. Nu mă pot gândi la nimic anume. Cred că... De fapt, eu...

Fotograful se așeză pe vine, ţinându-și capul într-o parte în timp ce examina posibilităţile.

— Poate să iasă și ceva bun dintr-o tragedie atât de groaznică? zise June, zâmbind trist.

Mavis îşi îndreptă spatele din cauza unghiilor lui Sal. Aparatul de fotografiat făcu clic. June îşi puse în mișcare stiloul cu vârf de fetru. Era un instrument de calitate. Mavis nu mai văzuse așa ceva – lăsa urme pe hârtie, dar uscate, fără pete.

— N-am să le spun nimic unor străini în momentul ăsta.

Pentru a doua oară, fotograful potrivi jaluzeaua și se întoarse spre canapea, ţinând o cutie neagră în faţa lui Mavis.

— Înţeleg, spuse June.

Ochii i se îndulciră, dar aveau aceeași strălucire ca și cei ai vecinilor.

— Și-mi pare rău să vă fac să treceţi prin asta, dar poate aţi putea să ne povestiţi ce s-a întâmplat? Cititorii noștri sunt de-a dreptul stupefiaţi. Mai ales că e vorba de gemeni și așa mai departe. A, și vor să știţi că se roagă pentru dumneavoastră în fiecare zi.

Privirea îi alunecă spre Sal și spre băieţi.

— Și pentru voi. Se roagă pentru fiecare dintre voi.

Frankie și Billy James se uitară în jos, la picioarele goale. Sal îşi lăsă capul pe umărul mamei, pișcând-o în același timp de talie.

Deci, puteţi să ne spuneţi?

June zâmbi cu un zâmbet care spunea: „Faceţi-mi această favoare!”»

— Păi… se încruntă Mavis.

Voia să spună povestea cum trebuie de data asta.

— El nu voia came la conservă. La copii le place, da’ lui, nu. Pe căldura asta carnea nu ţine. Odată mi s-a stricat o bucată întreagă de came, așa c-am luat mașina, doar să iau niște cârnăciori, și m-am gândit să-i iau și pe Merle și Pearl. La început n-am vrut, dârei a zis…

— M-e-r-l-e?

— Da, doamnă.

— Continuaţi.

— Nu plângeau sau ceva, da’ el a zis că-l doare capu’. L-am înţeles. Chiar l-am înţeles. Doar nu te poţi aștepta să vină bărbatu’ acasă de la o muncă așa ca a lui și să aibă grijă de copii cât mă duc eu după ceva mai de Doamne-ajută să-i pun pe masă. Știu că nu se poate așa ceva.

— Deci i-aţi luat pe gemeni cu dumneavoastră. De ce nu i-aţi luat și pe ceilalţi?

— E o nevăstuică acolo-n spate, spuse Frankie.

— O marmotă, spuse Billy James.

— Gura!

Sal se aplecă peste stomacul lui Mavis și îi ameninţă pe fraţii ei cu degetul.

June zâmbi.

— N-ar fi fost mai sigur, continuă ea, cu ceilalţi copii în mașină? Vreau să spun că fiind mai mari…

Mavis îşi aranjă breteaua de la sutien.

— Nu m-așteptam la vreun pericol. Magazinul e peste drum. Aș fi putut să mă duc la benzinărie, dar acolo au marfă cam veche.

— Deci i-aţi lăsat pe bebeluși în mașină și v-aţi dus să cumpăraţi niște carne…

— Nu, doamnă. Cârnăciori.

— Bine, cârnati.

June nota repede, dar nu părea că șterge ceva.

— Ce voiam eu să vă întreb e de ce a durat așa mult. Să cumpăraţi un singur produs.

— N-a durat așa mult. Nu mi-a luat mai mult de cinci minute.

— Bebelușii dumneavoastră s-au sufocat, doamnă Albright. Într-o mașină încinsă, cu geamurile închise. E greu de crezut că s-a întâmplat în cinci minute.

Putea fi transpiraţie, dar durea îndeajuns cât să fie sânge. Nu îndrăznea să-i dea mâna la o parte sau să lase să se vadă măcar un pic că o doare. În schimb, se scărpină în colţul gurii și spuse:

— M-am pedepsit destul pentru asta, dar nu poate să fi fost cu mult mai mult de-atât. M-am dus direct la raionul de lactate și am luat două pachete de cârnăciori, care sunt

scumpi, știţi, da’ nici nu m-am uitat la preţ. Sunt și unii mai ieftini și la fel de buni. Dar mă grăbeam și nu m-am uitat.

— Vă grăbeaţi?

— Da, doamnă. Era nervos. Carnea la conservă nu-i bună să hrănești un bărbat care vine de la muncă.

— Dar cârnăciorii sunt buni?

— M-am gândit să iau cotlete. M-am gândit.

— Doamnă Albright, nu știaţi că soţul dumneavoastră o să ia cina acasă? Nu face asta în fiecare zi?

E chiar o persoană de treabă, se gândi Mavis. Politicoasă. Nu s-a uitat prin cameră sau la picioarele băieţilor, nici nu s-a speriat de zgomotul din baie, urmat de apa trasă la toaletă.

Fotograful îşi strângea echipamentul cu zgomot când toaleta tăcu.

— Am terminat, spuse el. Mi-a făcut plăcere să vă cunosc, doamnă.

Se aplecă să-i strângă mâna lui Mavis. Părul lui avea aceeași culoare cu cel al ziaristei.

— Ai făcut destule poze cu Cadillac-ul? întrebă June.

— Destule.

Desenă în aer un o cu degetul mare și cu arătătorul.

— Să fiţi cuminţi, da?

Îşi duse mâna la pălărie și plecă.

Sal n-o mai ciupea pe maică-sa de talie. Se aplecă și se concentră să-și legene piciorul, lovindu-i fluierul piciorului doar în treacăt.

De unde stăteau, nimeni din cameră nu putea să vadă Cadillac-ul parcat în faţa casei. Dar luni întregi fusese văzut de toată lumea din cartier și acum va putea fi văzut de oricine din Maryland, din moment ce fusese fotografiat de mai multe ori ca ei. Verde de mentă. Verde de lăptuci. Rece. Dar culoarea nu se va vedea în ziar. Ce se va vedea va fi cât de mare și cât de ţipător e locul unde au murit bebelușii. Bebeluși pe care nu-i va mai vedea nimeni niciodată, căci mama lor nu avea nici măcar o fotografie cu feţele lor încrezătoare.

Sal sări în sus și ţipă:

— Ia uite, un cărăbuș!

Și o călcă pe maică-sa pe picior.

Mavis răspunsese: „Da, doamnă, vine acasă în fiecare zi să ia masa”. Se întrebă cum o fi oare să ai un soţ care vine acasă în fiecare zi, indiferent pentru ce. După ce plecă ziarista, vru să se ducă să vadă cât de mult o învineţise Sal, dar Frank era încă în baie – probabil adormise –, și nu era o idee bună să-l deranjeze. Se gândi că ar trebui să cureţe firimiturile de chipsuri de pe marginea husei de plastic, dar ar fi preferat să stea în Cadillac. Nu era al ei, era al lui, totuși Mavis ţinea poate mai mult decât el la mașină și îl minţise că pierduse cheile de rezervă. În timp ce June se pregătea să plece, îi spuse:

— Nu-i nouă mașina, are trei ani, e din ’65.

Dacă ar fi putut, ar fi dormit acolo, ghemuită pe bancheta din spate, acolo unde muriseră bebelușii, singurele fiinţe cărora le plăcea să stea cu ea și care nu erau o povară. Dar nu putea, bineînţeles. Frank îi spusese că nu are voie nici măcar să atingă, darămite să conducă Cadillac-ul, câte zile o mai avea. Așa că și ea fu surprinsă când îl fură.

— Ești bine?

Frank se băgase deja sub cearșaf și Mavis se trezi cu o tresărire de groază, care se dizolvă repede într-o spaimă familiară.

— Da.

Scrută întunericul în căutarea unui semn, încercând să-i adulmece starea de spirit. Dar era lipsit de orice expresie, așa cum fusese și la cină, în seara cu interviul pentru ziar. Chiftelele impecabile (nici prea moi, nici prea tari – secretul erau cele două ouă) probabil fuseseră pe placul lui. Sau poate a atins o stare de echilibru: mâncase pe săturate, erau de toate. În orice caz, la masă s-a purtat bine, a fost chiar vesel, pe când copiii au fost de-a dreptul nerușinaţi. Sal avea desfăcută o lamă de ras mai veche de-a lui Frank lângă farfurie și-i punea lui taică-său întrebări de genul: „Este destul de ascuţită să taie...?” Și Frank

răspundea: „Taie de toate, de la părul de pe bărbie la zgârci”. Sau: „Taie și pleoapele unui purice”.

făcând-o pe Sal să râdă în hohote. Când Billy James a scuipat sucul în farfuria lui Mavis, Frank a spus: „Frankie, dă-mi și mie ketchupul și Billie, nu te mai juca în farfuria lui maică-ta, auzi?”

Era convinsă că n-o să le ia mult și văzând cum se purtau la masă, distrându-se fiecare la glumele celuilalt, nu se îndoia că Frank avea să-i lase pe copii s-o facă. Oamenii de la ziar aveau să născocească o poveste care prinde, iar June, „singura femeie jurnalist pe care o au cei de la *Curierul”,* va scrie pagina de povești adevărate.

Frank făcea tot felul de zgomote în pat și Mavis încercă să nu-și lase corpul să se încordeze. Avea chiloţi pe el? Dacă afla asta, îşi putea da seama dacă avea de gând să facă sex sau nu, dar nu putea afla fără să-l atingă. Ca și cum ar fi vrut să-i satisfacă curiozitatea, Frank trase de elasticul chiloţilor. Mavis se relaxă şi-şi permise un oftat care, spera ea, suna ca un sforăit. Cearșaful fu dat la o parte înainte să-și termine gândul. Îi trase cămașa de noapte cât să-i acopere faţa, iar ea se lăsă în voia sorţii. Se înșelase. Din nou. Frank avea de gând să facă asta mai întâi și apoi restul. Ceilalţi copii erau probabil în spatele ușii, chicotind. Sal, cu privirea la fel de rece și de neiertătoare ca atunci când i-a spus de accident, înainte ca Frank să vină în pat, Mavis visa despre ceva important ce trebuia să facă, dar nu-și mai amintea ce anume. Când să-și aducă aminte, în sfârșit, despre ce era vorba, Frank o întrebase dacă se simte bine. Probabil acum chiar se simţea bine, căci acel lucru important pe care-l avea de făcut și pe care-l uitase nu mai trebuia făcut.

Oare avea s-o facă pe fugă, ca mai totdeauna, sau pe îndelete, sfârșind într-o oboseală mută?

Niciuna, nici alta. Nu o penetră, doar se frecă de ea până îşi dădu drumul, în timp ce-i mesteca o șuviţă de păr prin cămașa de noapte care-i acoperea faţa. Putea să fie la fel de bine o păpușă de cârpe în mărime naturală.

După aceea, îi vorbi pe întuneric.

— Nu știu, Mavis. Pur și simplu, nu știu.

Să-l întrebe ce anume, ce vrea să zică sau să tacă din gură? Mavis alese să tacă, căci îşi dădu seama dintr-odată că nu vorbește cu ea, d cu ceilalţi copii, ascunși în spatele ușii.

— Poate, spuse el. Poate că putem repara situaţia. Poate că nu. Pur și simplu nu știu.

Căscă din toţi rărunchii și adăugă:

— Nu văd totuși cum am putea-o repara.

Acesta era, știa ea sigur, semnalul pentru Sal, Frankie și Billy James.

Așteptă toată noaptea, fără să închidă o clipă ochii. Frank dormea tun și s-ar fi strecurat din pat (dacă n-o strangula sau sufoca între timp) și ar fi deschis ușa, dacă n-ar fi fost respiraţia din spatele ușii. Era sigură că era Sal, gata să se năpustească asupra ei sau s-o apuce de picioare. Buza de sus a lui Sal avea să fie ridicată, lăsând să se vadă dinţii ei de copil de unsprezece ani, prea mari pentru gura ei mârâitoare. Răsăritul, îşi spuse Mavis, va fi clipa cea mai grea. Poate că s-au înţeles în privinţa capcanei, dar poate că nu au întins-o încă. Va trebui să se concentreze pe cât posibil să o descopere înainte de a se închide.

La primele licăriri ale zorilor, Mavis se dădu jos din pat. Dacă se trezea Frank, totul era pierdut. Îşi luă o pereche de pantaloni trei sferturi roșii, îşi trase pe ea un tricou cu Daffy Duck și reuși să ajungă până la baie. Luă un sutien murdar din coșul de rufe și se îmbrăcă repede. Nu avea chiloţi și nici nu se putea întoarce în dormitor să-și ia pantofii. Cel mai important era să treacă de dormitorul copiilor. Ușa era deschisă și, deși nu se auzea niciun zgomot, Mavis îngheţă la gândul de a se apropia de ea. La capătul holului, în stânga, se afla bucătărioara unde mâncau, iar în stânga, camera de zi. Va trebui să se gândească încotro s-o ia după ce trece de ușa aceea. Probabil ei se așteptau s-o ia direct spre bucătărie, ca de obicei, așa că poate ar fi trebuit s-o zbughească pe ușa din faţă. Sau poate că se așteptau ca ea să-și schimbe rutina și capcana să nu fie nicidecum în bucătărie.

Dintr-odată, îşi aduse aminte că geanta ei era în camera de zi, cocoţată pe suportul de televizor, care, după ce se stricase aparatul, se transformase într-un dulap cu de toate. Iar cheile de rezervă se aflau într-o deșirătură din căptușeala genţii. Ţinându-și respiraţia, cu ochii larg deschiși în întuneric, Mavis trecu repede de camera celorlalţi copii. Cu spatele descoperit în faţa unui pericol atât de mare, simţi că o cuprinde o stare febrilă, nădușind și fiindu-i frig în același timp.

Nu numai că geanta era acolo unde îşi amintea ea, dar galoșii lui Sal erau așezaţi la ușa din faţă. Mavis înșfăcă geanta, îşi înfundă picioarele în cizmele galbene ale fiicei sale și o zbughi pe verandă. Nu privi spre bucătărie și nu o mai văzu niciodată.

Ieșirea din casă fusese o experienţă atât de intensă, încât îşi dădu seama în timp ce pornea Cadillac-ul parcat pe bordură că n-are nici cea mai vagă idee ce să facă în continuare. Conduse spre casa lui Peg; n-o cunoștea pe femeie prea bine, dar o impresionaseră lacrimile ei la înmormântare. Îşi dorise dintotdeauna s-o cunoască mai bine, dar Frank reușea mereu să le împiedice să se împrietenească.

Singurul felinar de pe stradă părea să fie la mile distanţă, iar soarele n-avea niciun chef să apară, așa că nu-i fu ușor să dea de casa lui Peg. Când o găsi în cele din urmă, parcă mașina vizavi, așteptând ca lumina soarelui să fie mai puternică înainte de a bate la ușă. În casă era întuneric, iar storul nu era încă ridicat. Liniște deplină. Statueta de lemn din mijlocul petuniilor, o fată cu faţa acoperită de o bonetă proaspăt vopsită în albastru, legăna o stropitoare, iar la picioare avea o familie de raţe sculptate. Peluza, îngrijită și tunsă scurt, părea o mostră de covor din lână scumpă. Nimic nu se mișca, nici moara de vânt minusculă, nici iedera care-o înconjura. Totuși, pe faţada casei, mai înalt decât acoperișul și mai vechi, trandafirul lui Sharon[5] tremura. Dănţuia, agitat de suflul

5 în original, *the rose of Sharon,* floare cu identitate nesigură, menționată în traducerea în limba engleză a Bibliei (n.tr.).

aparatului de aer condiţionat, aruncând florile și bobodi pe iarbă. Sălbatic, părea sălbatic, iar pulsul lui Mavis gonea odată cu el. După ceasul din mașină, nu era încă când și jumătate. Mavis se hotărî să se mai plimbe cu mașina o vreme și să se întoarcă la o oră potrivită. La șase, poate. Dar până atunci o să se trezească și ei, iar Frank o să observe că a dispărut Cadillac-ul. O să cheme poliţia, cu siguranţă.

Mavis se depărtă de trotuar, tristă și înspăimântată de cât de proastă era. Nu numai că tot cartierul le știa mașina, dar avea să mai fie și o fotografie în ziar în ziua aceea. Când a cumpărat-o Frank, bărbaţii din cartier au trântit capota și au rânjit, s-au aplecat ca să-i miroasă interiorul, au claxonat și au râs. Au râs și iar au râs, pentru că proprietarul ei trebuia să împrumute o mașină de tuns iarba la două săptămâni; pentru că proprietarul nu avea nici jaluzele la geam, niciun televizor care să funcţioneze; pentru că doar doi din cei șase stâlpi ai verandei au fost vopsiţi cu alb acum trei luni, ceilalţi fiind scorojiţi și galbeni; pentru că proprietarul câteodată dormea – toată noaptea – în mașina pe care o luase la schimb, în faţa propriei case. Iar femeile, care o vedeau pe Mavis conducându-i pe copii la White Castle, cu ochelari de soare în zilele noroase, se holbau fără jenă și apoi dădeau din cap. Ca și cum ar fi știut că într-o zi Cadillac-ul va deveni celebru.

Târându-se cu douăzeci de mile pe oră, Mavis intră pe autostrada 121, recunoscătoare pentru adăpostul oferit de restul de întuneric. În timp ce trecea pe lângă spitalul regional, o ambulanţă tăcută lunecă ușor de pe alee. O cruce verde pe un fond alb se transformă dintr-o lumină strălucitoare care indica urgenţa într-o umbră. De cincisprezece ori fusese pacientă în acel spital, de patru ori ca să nască. La penultima internare, când s-au născut gemenii, mama lui Mavis a venit din New Jersey ca s-o ajute. S-a ocupat de casă și a avut de grijă de copii timp de trei zile. După ce s-au născut gemenii, s-a întors la Paterson, o călătorie de trei ore, se gândi Mavis. Putea să

fie acolo înainte să înceapă *The Secret Storm*[6], la care nu se mai uitase toată vara.

La benzinăria Fill'n Go, Mavis îşi verifică mai întâi portofelul înainte de a răspunde vânzătorului. Lângă permisul de conducere avea trei bancnote de zece dolari împăturite.

— Zece, spuse ea.

— De zece dolari sau zece galoane[7], doamnă?

— Galoane.

Pe parcela alăturată, Mavis observă fereastra unui restaurant, care bătea în corai în lumina dimineţii.

— E deschis acolo? ţipă ea ca să acopere huruitul camioanelor de pe autostradă.

— Da, doamnă.

Împiedicându-se din când în când pe prundiș, se îndreptă spre restaurant. Înăuntru, în spatele tejghelei, chelneriţa mânca plăcintă cu crab și crupe, îşi acoperi farfuria cu o cârpă şi-şi șterse colţurile gurii înainte de a-i ura lui Mavis bună dimineaţa și a-i lua comanda. Când plecă, cu un pahar de cafea în mână și două gustări cu miere într-un șerveţel, Mavis văzu zâmbetul larg al chelneriţei în oglinda reclamei de lângă ieșire. Rânjetul o sâcâi tot drumul până la benzinărie, până când, intrând în mașină, îşi văzu picioarele galben-canar.

Departe de pompa de benzină, cu mașina parcată în spatele restaurantului, îşi puse micul dejun pe bord și scotoci prin torpedou. Găsi o sticlă nedesfăcută de Early Times[8], o altă sticlă cu ceva scotch pe fund, șerveţele de hârtie, un inel de dentiţie pentru bebeluși, mai multe elastice, o pereche de ciorapi murdari, o lanternă cu bateria descărcată, un ruj, o hartă a Floridei, câteva tuburi de bomboane mentolate și câteva amenzi de circulaţie. Aruncă inelul pentru bebeluși în geantă, îşi strânse părul într-o codiţă jalnică, din care ieșeau fire de păr ca niște pene de găină, şi-şi întinse pe buze rujul unei necunoscute.

---

6 *Furtuna secretă,* telenovelă transmisă de CBS din 1954 până în 1974 (n.tr.).

7 Unitate de măsură pentru capacitate echivalentă cu circa 4 litri (n.r.).

8 'Marcă de whisky a companiei Kentucky Whisky (n.tr.).

Apoi se lăsă pe spate și sorbi din cafea. Prea emoţionată ca să mai ceară lapte sau zahăr, o comandase neagră și nu mai reușea să ia și o a treia înghiţitură. Rujul necunoscutei îi zâmbea compătimitor și dulceag de pe marginea paharului.

Cadillac-ul consuma zece galoane de benzină la fiecare nouăzeci de mile. Mavis se întreba dacă ar trebui s-o sune pe maică-sa înainte sau să se ducă pur și simplu. A doua variantă părea o idee mai bună. Era posibil ca Frank s-o fi sunat deja pe soacră-sa sau putea s-o facă din clipă-n clipă. Era mai bine ca mama ei să poată răspunde sincer că nu știe unde e. Drumul spre Paterson îi luă patru ore, nu trei, iar la intrarea în oraș mai avea patru dolari și șaptezeci și șase de cenţi. Rezervorul de benzină era aproape gol.

Străzile păreau mai înguste decât îşi amintea ea și magazinele arătau altfel. Frunzele din nord începeau deja să-și schimbe culoarea. Trecând cu mașina pe sub ele, prin culoarul pătat pe care-l formau, i se părea că șoseaua alunecă înainte în loc să se retragă. Cu cât mergea mai repede, cu atât drumul părea mai lung.

Cadillac-ul îşi dădu duhul la o stradă distanţă de casa mamei sale, dar Mavis reuși să traverseze intersecţia și să parcheze lângă trotuar.

Era prea devreme. Mama sa urma să se întoarcă acasă abia după-amiază, când ultimii copii vor fi fost luaţi de la grădiniţă. Cheia de la ușă nu mai era sub statueta în formă de ren, așa că Mavis se așeză pe veranda din spate și se luptă cu cizmele galbene. Picioarele îi arătau de parcă n-ar fi fost ale ei.

Frank sunase deja la cinci și jumătate dimineaţa, pe când Mavis se holba la trandafirul din grădina lui Peg. Birdie Goodroe îi spuse lui Mavis că îi închisese telefonul în nas, după ce îi zisese că nu știe despre ce naiba vorbește și cine dracu’ se crede s-o scoale din pat? Nu era deloc încântată. Nici când vorbise cu el, nici mai târziu, când fiica sa îi bătuse în fereastra de la bucătărie, arătând ca naiba, ceea ce i-a și spus de la ușă:

— Fato, arăţi ca naiba, ce cauţi aici, încălţată cu cizmuliţe de copil?

— Mami, lasă-mă să intru, bine?

Birdie Goodroe abia dacă avea două porţii de ficat de vită. Mama și fiica mâncară împreună în bucătărie, Mavis arătând ceva mai prezentabil – spălată, pieptănată, cu aspirina luată și înotând în capotul lui Birdie.

— Hai, spune-mi ce s-a întâmplat; nu că n-aș ști.

Mavis mai voia niște mazăre și înclină castronul ca să vadă dacă mai era.

— Știam că așa o să se întâmple. Toată lumea știa, continuă Birdie. Era la mintea cocoșului.

Mai era ceva mazăre. Doar câteva linguri. Mavis și le puse pe farfurie și se întrebă dacă o să aibă parte de desert. Mai erau niște cartofi prăjiţi în farfuria maică-sii.

— Îi mai mănânci, mami?

Birdie îi împinse farfuria. Mai era o bucăţică de ficat și niște ceapă pe ea. Mavis îşi puse totul în farfurie.

— Mai ai copii. Copiii au nevoie de mamă. Știu prin ce-ai trecut, draga mea, dar ţi-au rămas ceilalţi copii.

Ficatul era o minime. Maică-sa curăţa întotdea

una toată pieliţa de deasupra.

— Mami…

Mavis se șterse la gură cu un șerveţel de hârtie.

— De ce n-ai venit la înmormântare?

Birdie îşi îndreptă spatele.

— N-ai primit banii prin poștă? Și florile?

— Am primit.

— Atunci știi de ce. Trebuia să aleg – ori te ajut cu înmormântarea, ori plătesc drumul. Nu mi-am permis să le fac pe amândouă. Ţi-am spus asta. V-am întrebat cum e mai bine și amândoi aţi spus – banii. Amândoi aţi spus așa, amândoi.

— Mami, au să mă omoare.

— Ai de gând să-mi reproșezi asta toată viaţa? După tot ce-am făcut pentru copiii ăia?

— Au încercat deja, dar am scăpat.

— Numai pe tine te mai am, acum că fraţii tăi au

plecat și au fost împușcaţi ca niște…

Birdie bătu cu palma-n masă.

— N-au niciun drept să mă omoare.

— Ce?

— I-a pus pe ceilalţi copii s-o facă.

— Ce? Să facă ce? Vorbeștedar, să înţeleg și eu ce spui.

— Spun că au de gând să mă omoare.

— Ei? Care ei? Frank? Care ei?

— Cu toţii. Și ceilalţi copii.

— Să te omoare?! Copiii tăi?!

Mavis aprobă din cap. Birdie Goodroe făcu mai întâi ochii mari, apoi, cu capul în palmă, privi în poală.

O vreme nu-și mai spuseră nimic, dar apoi, lângă chiuvetă, Birdie întrebă:

— Și gemenii voiau să te omoare?

Mavis se holbă la maică-sa.

— Nu! Doamne, nu! Ai înnebunit? Sunt bebeluși!

— Bine, bine. Întrebam și eu. E ciudat, știi, să crezi că niște copilași…

— Ciudat?! E… e îngrozitor! Dar ei fac ce le spune el. Și acum or să facă orice. Au încercat deja, mami!

— Cum adică au încercat? Ce-au făcut?

— Sal avea o lamă de ras și râdeau cu toţii și mă priveau. Tot timpul erau cu ochii pe mine.

— Ce-a făcut Sal cu lama?

— O ţinea lângă farfurie și mă privea. Cu toţii mă priveau.

Niciuna din ele nu mai pomeni despre asta, pentru că Birdie îi spuse lui Mavis că poate să stea la ea doar dacă nu mai vorbește în felul ăsta. N-avea să-i spună lui Frank, dacă suna, sau oricui altcuiva că era acolo, dar dacă mai scotea vreun cuvânt despre crimă avea de gând să-l sune imediat.

Într-o săptămână, Mavis era din nou pe drumuri, dar de data aceasta avea un plan. Cu câteva zile înainte s-o audă pe maică-sa şoptind în receptor: „Ai face bine să vii aici. cât mai repede, nu glumesc”, Mavis umblase prin casă

– Birdie era la grădiniţă – spunându-şi în gând: bani, aspirină, vopsea, lenjerie; bani, aspirină, vopsea, lenjerie. Luase tot ce găsise din primele două, cecurile din plicurile maro trimise de guvern și ascunse în spatele fotografiei unuia din fraţii săi uciși în luptă și ambele cutii de Bayer. Luase o pereche de cercei cu strasuri din cutia de bijuterii a lui Birdie și furase înapoi cheile de la mașină, pe care maică-sa credea că le-a ascuns foarte bine; turnase două galoane de benzină din mașina de tuns iarba în rezervorul Cadillac-ului și se dusese să mai cumpere. În Newark găsi un atelier de vopsit Earl Scheib și așteptă două ore într-un dormitor de la Y[9] până când mașina fu vopsită în magenta. Cei douăzeci și nouă de dolari din reclamă se dovediră a fi până la urmă doar pentru o mașină standard. Pentru Cadillac, o puseră să plătească șaizeci și nouă de dolari. Lenjeria și șlapii și-i cumpără de la Woolworth’s. De la un magazin la mâna a doua îşi cumpără un costum, albastru-deschis care nu trebuia călcat și o bluză pe gât, albă, din bumbac. Numai bine, se gândi ea, pentru California. Numai bine.

Cu o hartă nou-nouţă pe scaunul de alături, părăsi în viteză Newarkul și se îndreptă spre autostrada 70. Cu cât lăsa mai mult în urmă estul, cu atât se simţea mai fericită. O singură dată în viaţă mai cunoscuse o astfel de fericire. Atunci când, copil fiind, s-a dat cu Racheta. Când racheta a zbârnâit în cădere, saltul a făcut-o să ameţească de plăcere; când a încetinit mișcarea, chiar înainte de a o întoarce cu fundu-n sus prin arcul cercului, emoţia era intensă, dar ea era calmă. Ţipa și ea cu ceilalţi, dar pe dinăuntru resimţea doar exaltarea de a înfrunta pericolul de după o centură de metal. Lui Sal nu i-a plăcut; de altfel, nici copiilor, când, peste arii, i-a dus la parcul de distracţii. Acum, în fuga spre California, amintirea experienţei din Rachetă și emoţia resimţită atunci o însoţeau mereu.

După cum arăta harta, drumul era drept. Nu trebuia decât să găsească autostrada 70, să rămână pe ea până în Utah și să facă la stânga spre Los Angeles. Mai târziu îşi

9 YWCA - Young Women's Christian Association, Asociația Tinerelor Creștine (n.tr.).

va aminti cum a călătorit așa, drept. Un stat, apoi altul, fix cum promisese harta. Când rămase doar cu câteva monede, fu nevoită să ia niște autostopiste. Dar în afară de prima și de ultima, nu-și mai amintea fetele în ordine. Era cel mai ușor să culeagă fete. Erau o companie neprimejdioasă, cel puţin așa spera, o ajutau cu banii de benzină și de mâncare și o invitau peste noapte la ele. Înfrumuseţau drumurile principale, intersecţiile, bordurile podurilor, colţurile benzinăriilor și motelurilor, cu blugii lor cu talie joasă și evazaţi. Cu părul drept fluturându-le în vânt sau cu părul creţ în stil *afro.* Albele erau cele mai prietenoase, cele de culoare erau mai rezervate. Dar toate îi povestiră cum era viaţa lor înainte să ajungă în California. Dincolo de vorbăria atotștiutoare, de râsetul cristalin, de tăcerile ostentative, lumea pe care o descriau ele era la fel ca propria existenţă de dinainte de California – tristă, înspăimântătoare, greșită de la un capăt la altul. Liceele erau niște gropi de gunoi, părinţii – proști, Johnson – un nemernic, poliţiștii – porci, bărbaţii – șobolani și băieţii – ticăloși.

Pe prima fată o găsi la ieșirea din Zanesville. Acolo apăru fugara, într-un popas-restaurant, numărându-și banii. Mavis o observase când se dusese la toaletă, apoi, după ceva vreme, o văzuse ieșind îmbrăcată altfel: de data aceasta, avea o fustă lungă și o bluză ușoară care-i atingea coapsele. Afară, în parcare, fata fugi la geamul din dreapta șoferului și întrebă dacă o ia și pe ea. Când Mavis dădu afirmativ din cap, fata smuci portiera, zâmbind fericită. Se recomandă – Sandra, dar spune-mi Dusty – și vorbi încontinuu treizeci și două de mile. Nevrând să știe nimic despre Mavis, Dusty mâncă două bezele în ciocolată și pălăvrăgi, în principal despre proprietarii celor șase plăcuţe de identificare care-i atârnau la gât. Băieţi de la liceu de la ea sau pe care i-a cunoscut în școala generală. Două dintre plăcuţe le-a primit de la foștii prieteni, pentru restul s-a milogit de familii să i le dea ca amintire. Toţi erau declaraţi morţi sau dispăruţi.

Mavis se învoi să treacă prin Columbus și s-o lase pe

Dusty acasă la prietena ei. Când ajunseră, burniţa. Peluza fusese tunsă pentru ultima oară în sezonul acela. Părul lui Dusty, încâlcit în șuviţe șatene; mult lăudatul miros al ierbii proaspăt tăiate în ploaie, clinchetul plăcuţelor, jumătate de bezea. Atât îşi amintea Mavis din primul ocol cu o autostopistă. În afară de ultima, celelalte fură în serie. Oare în Colorado văzuse un bărbat stând pe o bancă, sub niște pini, într-un popas? Mânca încet, foarte încet, în timp ce citea un ziar. Sau o fi fost înainte de Colorado? Era senin și frig. În fine, pe undeva pe acolo o culese pe fata care i-a furat cerceii cu strasuri. Dar ceva mai devreme – pe lângă Saint Louis, parcă – le deschise portiera celor două fete care tremurau pe autostrada 70. Bătute de vânt, înfășurate cu jachetele de armată până la bărbie, cu saboţi de piele și șosete groase și gri, fetele îşi ștergeau nasul cu mâinile în buzunar.

Nu mergeau departe, spuseră. Doar câteva mile mai încolo. Locul, un cimitir verde-strălucitor, era la fel de populat ca un parc. Mașinile erau înșirate ca un colier în jurul intrării. Grupuri de oameni, nomazi singuratici, cu toţii stând răbdători în vânt, se amestecau cu băieţii de la școala militară. Fetele îi mulţumiră lui Mavis și coborâră, fugind un pic să li se alăture unor oameni în doliu, care străjuiau un mormânt. Mavis mai zăbovi o vreme pe-acolo, uimită de strălucirea nefirească a verdelui. Ceea ce luase ea drept studenţi la școala militară se dovediră a fi soldaţi adevăraţi, dar tineri, prea tineri, la fel de proaspeţi ca piatra de mormânt în faţa căreia stăteau.

Se prea poate ca după aceea s-o fi cules pe Bennie, ultima și cea care i-a furat pelerina de ploaie și cizmele lui Sal. Bennie fu bucuroasă să afle că, la fel ca și ea, Mavis se ducea tocmai până în L.A. Ea se îndrepta spre San Diego. Neplăcându-i discuţiile, importante sau de complezenţă, Bennie cânta. Cântece despre dragostea adevărată, despre dragostea înșelătoare, despre pocăinţă și cântece despre bucuria nebună. Unele le făceau să plângă, altele erau doar lipsite de sens. Mavis cânta și ea câteodată, dar de cele mai multe ori doar asculta și pe o distanţă de o sută

șaptezeci și două de mile nu se plictisise s-o tot asculte. Milele se scurgeau una după alta, impulsionate și ușurate de durerea din vocea lui Bennie.

Nu-i plăcea să mănânce la popasurile de pe șosea. Dacă se afla în vreunul, pentru că insistase Mavis, Bennie bea doar apă în timp ce Mavis înfuleca niște cartofi prăjiţi cu brânză topită. De două ori Bennie îi dădu indicaţii prin orașe, căutând cartierele de culoare ca să poată mânca „sănătos”, după cum spunea ea. În toate acele localuri, Bennie mânca încet, fără ezitare, comandând de mai multe ori, cu tot cu garnituri și întotdeauna luându-și ceva la pachet. Nu risipea banii, dar nici nu părea prea îngrijorată din cauza lor, și plătea mereu jumătate din banii pentru benzină.

Mavis nu află niciodată ce plănuia să facă sau cu cine trebuia să se întâlnească în L.A. (sau, în fine, în San Diego). Când Mavis o întrebă, îi răspunse pur și simplu că voia să facă sex. Cu toate acestea, pe undeva între Topeka și Lawrence, Kansas, dispăru, și cu ea și pelerina de plastic transparent a lui Mavis și cizmele galbene ale lui Sal. Ciudat, dat fiind că bancnota de cinci dolari era încă la locul ei, prinsă de schimbătorul de viteze cu un elastic. Terminaseră de mâncat grătarul și salata de cartofi într-un restaurant mizerabil numit Hickey’s. Mâncarea lui Bennie era împachetată și aștepta pe masă. „Mă ocup eu de asta”, spusese și arătase spre nota de plată. „Tu du-te la toaletă înainte de a o porni din loc”. Când se întoarse Mavis, Bennie și costiţa ei la pachet dispăruseră.

— De unde naiba să știu eu unde a plecat? îi răspunse chelneriţa. N-a lăsat niciun bacșiș.

Mavis scormoni prin buzunar după o monedă de 25 de cenţi și o puse pe tejghea. Așteptă câteva minute în mașină înainte de a încerca să-și găsească drumul înapoi spre autostrada 70.

Tăcerea lăsată Bennie în Cadillac era de nesuportat. Mavis ţinea radioul deschis și dacă auzea unul dintre cântecele lui Bennie, cânta și ea, jelind pe vocea a doua.

Într-o benzinărie Esso, intră în panică.

Înapoind cheia de la toaletă, Mavis se uită pe fereastră. Afară, sub lumina fluorescentă care scălda pompa de benzină, Frank se apleca spre fereastra Cadillac-ului. Oare era posibil să-i fi crescut atât de mult părul în două săptămâni? Și hainele lui… Jachetă de piele neagră, cămașă deschisă până aproape de buric, lanţuri de aur. Mavis se lăsă repede în jos, dar când vânzătorul se holbă la ea, se prefăcu că s-a împiedicat. N-avea unde fugi. Se uită repede prin rafturi după niște hărţi cu Colorado. Se uită din nou pe fereastră. Plecase. Probabil stătea în mașină pe undeva pe-aproape, se gândi ea, așteptând-o să iasă.

O să ţip, îşi spuse ea, o să mă prefac că nu-l cunosc, o să mă lupt, o să chem poliţia. Mașina nu mai era verde ca de mentă, dar… o, Doamne, numărul de înmatriculare era același. Ea avea talonul mașinii. Dar dacă el a adus actele de proprietate? Oare e dată în căutare? Nu putea rămâne pe loc și nici n-avea unde să se ascundă. Mavis merse înainte. Fără să fugă. Fără să se împiedice. Cu capul în jos, căutând prin geantă o bancnotă de douăzeci de dolari.

Înapoi în mașină, așteptând ca vânzătorul să-i ia banii, examină împrejurimile în oglinda retrovizoare – cea din faţă și cea laterală. Nimic. Plăti și băgă cheia în contact. Chiar în clipa aceea, bărbatul cu jacheta neagră și cu cămașa desfăcută apăru în oglinda din dreapta. Lumina fluorescentă se reflecta în zalele de aur. Deși se strădui să se stăpânească, Cadillac-ul părăsi aleea benzinăriei în trombă. Speriată de-a binelea acum, uită ce trebuia să caute. Care intersecţie? Fă dreapta spre sud. Nu, spre vest. Pe autostrada 70 se intră pe unde? Dar ăsta era estul. Pe unde-i ieșirea?

O oră mai târziu era pe un drum pe care se aflase deja de două ori. Ieșind de pe el cât de repede putu, se trezi pe un pod îngust, apoi pe o stradă cu depozite de-o parte și de alta. Se hotărâse oricum că e mai bine s-o ia pe străzi lăturalnice. Mai puţină poliţie, mai puţine lumini. Tremurând de fiecare dată când vedea farurile unei mașini, reuși totuși să iasă din oraș. Când se înseră, era pe

autostrada 18 și conduse până când motorul nu mai fu alimentat decât cu vapori de benzină. Cadillac-ul nici nu oftă, nici nu tuși. Pur și simplu se opri într-o mare de întuneric, farurile dând la iveală cam zece metri de amestec asfaltic. Mavis stinse farurile și blocă portierele. Un pic de curaj, îşi spuse ea în șoaptă. Ca fetele acelea care fug de ceva sau spre ceva. Dacă ele puteau să hoinărească, să sară în mașini, să facă autostopul ca să ajungă la înmormântări, să caute restaurante în cartiere ciudate, să-și găsească drumul singure sau doar să se protejeze una pe alta, atunci cu siguranţă putea și ea să aștepte pe întuneric până dimineaţă. O făcuse toată viaţa ei de adult, dormea mai bine în timpul zilei. Și în plus și la urma urmelor, nu mai era o adolescentă, era o femeie de douăzeci și șapte de ani și mamă a…

Whisky-ul nu o ajută. Lacrimile îi udară bărbia și se furișară de-a lungul gâtului. Până la urmă, whisky-ul o făcu să adoarmă.

Mavis se trezi cu gura uscată, urâtă, dezorientată și sigur era hămesită, pentru că soarele, roșu ca pepenele, i se părea comestibil. Orizontul de un albastru ţipător care o înconjura nu era nicio invitaţie, niciun reproș și era susţinut de un miliard de kilometri de pustietate.

N-avea de ales. Se ușură așa cum o învăţase Dusty, se urcă din nou în mașină și așteptă să treacă cineva prin apropiere. Bennie era isteaţă, nu pleca nicăieri fără o caserolă cu mâncare. Mavis îşi simţea prostia sufocând-o ca un sac uscat. O femeie în toată firea care nu putea să traverseze ţara. Care nu putea să facă un plan care să ţină mai mult de douăzeci de minute. Care trebuia să fie învăţată cum să se»

șteargă prin buruienile de la marginea drumului. Prea năucă să se gândească să deschidă geamul de la mașină ca să respire bebelușii. Acum nici nu mai știa de ce fugise din calea zalelor de aur. Frank avea dreptate. De la început, avusese perfectă dreptate în ce-o privește: era cea mai proastă muiere de pe planetă.

Cât așteptă, timp în care nicio mașină, niciun camion

sau autobuz nu trecu pe-acolo, aţipi, se trezi cu niște gânduri îngrozitoare și aţipi din nou. Dintr-odată se ridică, trează de-a binelea, și luă hotărârea să nu moară de foame. Oare fetele pe care le întâlnise ar fi stat așa, cu mâinile-n sân? Așa ar face Dusty, Bennie? Mavis se uită cu atenţie în jurul ei. Cei un miliard de kilometri de pustietate aveau și niște copaci în depărtare. Asta era iarbă sau niște semănături de vreun fel? Toate drumurile duc undeva, nu-i așa? Mavis îşi luă geanta, îşi căută pelerina și descoperi că aceasta dispăruse. „Christoase!”, ţipă ea și trânti portiera.

Tot restul dimineţii rămase pe același drum. Pe la prânz, o luă pe un drum mai îngust pentru că era mai pe la umbră. Drumul era tot asfaltat, dar nu era îndeajuns de larg încât să treacă două mașini fără să folosească refugiul. Când se terminară copacii de pe marginea drumului, zări o casă, în faţă, spre stânga. Părea micuţă, dar aproape, și îi luă ceva vreme până să descopere că nu era niciuna, nici alta. Trebuia să traverseze hectare întregi de porumb. Fie casa era cu spatele, fie nu avea curte. Apropiindu-se, văzu că e din piatră, probabil din gresie, dar înnegrită de timp. La început, i se păru că nu are ferestre, dar apoi zări o parte a verandei și văzu umbrele unor ferestre imense pe pământ. Cotind la dreapta, zări o alee care ducea nu spre ușa din faţă, ci undeva pe laterala casei. Mavis o luă la stânga. Iarba din faţa casei era îngrijită. Niște gheare înhăţau ornamentele care străjuiau treptele de piatră. Mavis urcă scările și bătu la ușă. Niciun răspuns. Coti spre partea cu aleea și văzu o femeie stând pe un scaun roșu de lemn, lângă grădina de legume.

— Scuzaţi-mă, strigă Mavis, cu mâinile făcute pâlnie.

Femeia se întoarse, dar Mavis nu-și putea da seama încotro se uita. Purta ochelari de soare.

— Scuzaţi-mă.

Mavis se dădu mai aproape.

— Am rămas în pană puţin mai încolo. Poate să mă ajute cineva? Pot să sun undeva?

Femeia se ridică în picioare, ţinându-și șorţul cu ambele mâini și făcu câţiva pași înainte. Purta o rochie

galbenă de bumbac, cu floricele albe și nasturi eleganţi pe sub șorţul ce părea făcut dintr-un fel de pânză groasă. Pantofii ei fără toc erau aveau șireturile dezlegate. Pe cap avea o pălărie de paie cu boruri largi. Soarele ardea; se stârni un vânt cald, care-i dădu peste cap borul pălăriei.

— N-avem telefon aici, spuse ea. Vino înăuntru!

Mavis o urmă în bucătărie, unde femeia îşi scutură cojile de nud din șorţ într-o cutie, lângă cuptor, şi-şi scoase pălăria. Două codiţe – așa cum poartă indienii *hiawatha* – îi căzură pe umeri. Îşi scoase pantofii, propti o cărămidă în ușa deschisă și îşi dădu jos ochelarii de soare. Bucătăria era mare, plină de arome și de dezordinea specifică unei femei singure. Cu spatele la Mavis, o întrebă:

— Ești băutoare?

Mavis nu știa dacă i se oferă sau i se cere o băutură.

— Nu, nu sunt.

— În casa asta nu se minte. Aici, orice-ai zice, dacă e adevărat, e în regulă.

Speriată, Mavis suflă în palmă.

— Oh. Am băut niște tărie de-a luz bărbată-miu mai devreme, dar nu-s ce se cheamă o femeie care bea. Eram… în… frântă de oboseală. De la atâta condus și pentru c-am rămas fără benzină.

Femeia îşi făcu de treabă aprinzând cuptorul. Coditele îi căzură în faţă.

— Am uitat să te întreb cum te cheamă. Pe mine mă cheămă Mavis Albright.

— Mi se spune Connie.

— Dacă ai, Connie, aș vrea niște cafea.

Connie dădu din cap fără să se întoarcă.

— Muncești aici?

— Muncesc aici.

Connie îşi ridică codiţele de pe piept şi le dădu pe spate.

— Locuiești aici cu familia? Am bătut la ușă o grămadă.

— N-am familie. Doar ea, la etaj. Și ea nu ţi-ar putea

răspunde nici dacă ar vrea, și nici nu vrea.

— Mă îndrept spre California. Crezi c-ai putea să mă ajuţi să-mi pun benzină la mașină? Să-mi arăţi cum pot să mă car de aici?

Femeia oftă la cuptor, dar nu răspunse.

— Connie?

— Mă gândesc.

Mavis se uită jur-împrejurul bucătăriei care i se părea la fel de încăpătoare ca bufetul de la liceul ei și care avea uși de lemn batante. Îşi imagină că în spatele acelor uși sunt camere după camere.

— Nu ţi-e frică aici de una singură? Pare că nu e nimic în jur.

Connie râse.

— Lucrurile înspăimântătoare nu sunt întotdeauna afară. Majoritatea lucrurilor înspăimântătoare simt înăuntru.

Se întoarse de la cuptor cu un castron pe care îl puse în faţa lui Mavis, care se uită disperată la cartofii aburinzi, peste care se topea o bucată de unt. Băutura îi transformase foamea în greaţă, dar mulţumi și luă furculiţa din mâna lui Connie. Oricum, mirosul de cafea era promiţător.

Connie se așeză lângă ea.

— Poate o să merg cu tine, spuse ea.

Mavis privi în sus. Era pentru prima oară când vedea faţa femeii fără ochelari de soare. Îşi îndreptă privirea repede înapoi spre mâncare și îşi înfipse furculiţa în castron.

— Ce-ai zice ca eu și cu tine să mergem în California?

Mavis simţi zâmbetul femeii, dar nu putu să-i facă faţă. Oare se spălase pe mâini înainte de a încălzi cartofii? Mirosea a alune de pădure, nu a nud pecan.

— Cum rămâne cu munca ta de-aici?

Mavis se forţă să guste o bucăţică de cartof. Era sărat.

— California e lângă mare?

— Îhî. Chiar pe coastă.

— Ar fi drăguţ să văd apa din nou.

Connie îşi ţinea privirea aţintită pe faţa lui Mavis.

— Val după val, după val, după val. O apă mare. Albastră, albastră, albastră, da.

— Așa se spune: însorita Californie. Plaje, portocale…

— Prea însorită pentru mine.

Connie se ridică dintr-odată în picioare și se duse la cuptor.

— Nu poate fi mai mult soare ca aici.

Untul, sarea și piperul amestecate cu cartofii nu erau așa rele. Mavis mânca repede.

— Mergi mile întregi și nu dai de umbră.

— Adevărat, spuse Connie; Puse pe masă două cești de cafea și un borcan cu miere. Prea mult soare pe lumea asta. Mă chinuie. Nu mai suport.

O adiere se strecură prin ușa de la bucătărie, înlocuind mirosul de mâncare cu unul mai dulce. Mavis crezuse că va da pe gât cu lăcomie cafeaua atunci când va sosi, dar satisfacţia pe care i-o aduseseră cartofii calzi și săraţi o făcu să aștepte cu răbdare. Urmând exemplul lui Connie, luă o lingură de miere și o amestecă încet în cafea.

— Ai vreo idee cum aș putea să fac rost de niște benzină?

— Așteaptă un pic. Poate azi, poate mâine. Or să vină oameni să cumpere.

— Să cumpere? Să cumpere ce?

— Chestii din grădină. Chestii pe care le gătesc. Chestii pe care nu vor să le cultive ei.

— Și poate vreunul să mă ducă să iau benzină?

Sigur.

— Și dacă nu vine nimeni?

întotdeauna vine cineva. În fiecare zi. De dimineaţă am vândut deja patruzeci și opt de știuleţi de porumb și jumate de kilogram de ardei iuţi.

Îşi mângâie buzunarul de la șorţ.

Suflând încet în ceașcă, Mavis se duse la ușa de la bucătărie și se uită afară. Când ajunsese aici, fusese așa de bucuroasă să găsească pe cineva acasă încât nu apucase

să se uite cu atenţie la grădină. Acum, în spatele scaunului roșu, văzu flori amestecate cu rânduri paralele de legume. În unele locuri, legume priponite pe pari creșteau în cercuri, nu în rânduri, pe movile înalte de pământ. În depărtare, cotcodăceau niște pui. O parte a grădinii pe care iniţial o crezuse năpădită de buruieni, se dovedi, la o privire mai atentă, un strat de pepeni. Dincolo de ea, domnea porumbul.

— N-ai făcut toate astea singură, nu-i așa? spuse Mavis făcând un semn cu mâna către grădină.

— Mai puţin porumbul, răspunse Connie.

— Uau.

Connie puse castronul în chiuvetă.

— Vrei să te speli?

Nesfârșitele camere imaginate de Mavis dincolo de ușile batante o împiedicară să-i ceară permisiunea să se ducă la baie. Aici, în bucătărie, se simţea în siguranţă; gândul de a o părăsi o tulbura.

— Aștept să văd, poate vine cineva. Apoi o să încerc să mă adun. Știu că arăt îngrozitor.

Zâmbi, în speranţa că refuzul nu-i va stârni suspiciuni.

— Cum vrei, spuse Connie, și, cu ochelarii de soare la loc, o bătu pe umăr în timp ce se încălţă cu papucii ei turtiţi și ieși în curte.

Rămasă singură, Mavis se aștepta ca bucătăria să-și piardă din confort. Dar nu fu așa. De fapt, avu o senzaţie ciudată că bucătăria era plină de copii – râzând? Cântând? – doi dintre ei fiind Merle și Pearl. Faptul că închise ochii strâns ca să înlăture imaginea nu făcu decât s-o accentueze. Când deschise ochii, Connie era acolo, târând un coș mare pe podea.

— Haide, spuse ea. Dă-mi o mână de ajutor.

Mavis se încruntă la nucile pecan și dădu din cap la vederea spărgătoarelor de nuci, scobitorilor și castroanelor adunate de Connie.

— Nu, spuse ea. Dă-mi altceva de făcut. Dacă descojesc toate chestiile astea, îmi pierd minţile.

— N-o să-ţi pierzi minţile. Încearcă!

— O, n-aș putea.

Mavis o privi cum aranjează uneltele.

— N-ar fi mai bine să pui niște ziare dedesubt? O să fie mai ușor să faci curat după aia.

— Nu sunt ziare în casa asta. Și nici radio. Orice știre aflăm e de la cineva care ne-o spune faţă-n faţă.

— Și mai bine, spuse Mavis. În zilele noastre toate veștile sunt proaste. N-ai ce să faci, oricum.

— Cedezi prea ușor. Uită-te la unghiile tale. Puternice, încovoiate ca ale unei păsări – mâini perfecte pentru nuci. Cu niște unghii ca astea ale tale scoţi imediat miezul din coajă. Mâini frumoase, iar tu spui că nu poţi. Să-nnebunești. Înnebunesc să văd niște unghii bune care se irosesc.

Mai târziu, privindu-și mâinile – dintr-odată frumoase – cum lucrează, Mavis îşi aminti de profesoara din clasa a șasea deschizând o carte: ridicând colţul legăturii, pipăind marginea ca să atingă semnul de carte, mângâind pagina, urmărind cu degetul rândurile. Sentimentul că i se topeau coapsele când o privea. Acum, lucrând la descojitul nucilor, încerca să-și economisească gesturile fără să le sacrifice graţia. Connie, după ce o puse la treabă, plecă, spunând că trebuie „să vadă ce-i cu Mama”. Stând la masă, mirosind plăcerea pe care o aducea vântul prin ușă, Mavis se întreba câţi ani are mama lui Connie. Judecând după vârsta fiicei sale, trebuia să aibă în jur de nouăzeci de ani. Și, de asemenea, oare cât mai era până să vină vreun client? Oare a descoperit cineva Cadillac-ul? Indiferent la ce benzinărie s-ar duce, oare o să găsească o hartă care să-i arate drumul înapoi spre autostrada 70 sau chiar 28? Se va îndrepta spre nord, spre Denver și apoi o va lua spre vest. Cu puţin noroc, va fi pe drum până la cină. Fără noroc, va pleca dimineaţă. Se va întoarce înapoi pe asfalt, ascultând radioul din mașină, care a ajutat-o să facă faţă tăcerii lăsate în urma ei de Bennie, orelor de condus fără oprire – cu două degete butonând după un cântec mai bun, o voce mai încântătoare. Acum, radioul era dincolo de

câmp, la capătul unui drum și apoi altul, închis. În spaţiul în care ar trebui să fie sunetul… nimic. Doar o absenţă, pe care nu credea că putea s-o ocupe cum se cuvine fără încântarea oferită de radio. De la masa la care stătea, admirându-și mâinile care trebăluiau, absenţa radioului se răspândi. Un foc încet și secret care se aţâţa pe sine și care răsufla semeţele întinderii sale: sunetul cojilor, ticăitul miezului aruncat în castron, instrumentele de gătit ajustându-se la nesfârșit, susurul insectelor, neliniștea ierbii înalte, tușea îndepărtată a firelor de porumb.

Era liniștitor, dar îşi dorea să se întoarcă Connie, altfel va începe din nou să-și imagineze copii cântând. Tocmai când i se părea că femeia lipsește prea mult, Mavis auzi o mașină scârţâind pe prundiș. Apoi o frână. O portieră trântită.

— Hei, doamnă.

Vocea unei femei, ușoară, destinsă.

Mavis se întoarse și văzu o femeie negricioasă, mlădioasă și care se mișca repede, urcând scările și oprindu-se când nu dădu peste, ceea ce se aștepta.

— O, scuze.

— Nu-i nimic, spuse Mavis. E sus. Connie.

— Aha.

Mavis crezu că femeia se uită atent la hainele ei.

— O, grozav, spuse ea, apropiindu-se de masă. Grozav de-a binelea. Îşi băgă degetele în castronul cu nuci și lua câteva. Mavis se așteptă să mănânce câteva, dar ea le lăsă să cadă înapoi în grămadă.

— Ce-ar fi Ziua Recunoștinţei fără nuci pecan? Nimic.

Niciuna din ele nu auzi picioarele goale lipăind și, cum ușa batantă nu făcea niciun zgomot, intrarea lui Connie fu ca o apariţie.

— Aicea ești!

Femeia de culoare îşi deschise braţele. Connie se lăsă înlănţuită într-o îmbrăţișare legănată.

— Am speriat-o de moarte pe fata asta. N-am mai văzut niciodată un străin aici înăuntru.

— E prima, spuse Connie. Mavis Albright, ea e Soane

Morgan.

— Bună, iubito.

— Morgan. Doamna Morgan.

Mavis se înroşi la faţă, dar zâmbi oricum şi zise:

— Scuze, doamnă Morgan.

Observă pantofii scumpi ai femeii, ciorapii transparenţi, haina de lână şi croiala rochiei sale: crepul văratic, de un albastru pal cu guler alb.

Soane deschise o poşetă croşetată.

— Am adus alţii, spuse ea, şi scoase la vedere o pereche de ochelari de tip aviator.

— Bine. Mai am doar o pereche.

Soane îi aruncă o privire lui Mavis.

— Devorează ochelari de soare.

— Nu eu, casa asta îi înghite.

Fixând ramele după urechi, Connie testă lentilele întunecate în pragul uşii. Îşi întoarse faţa direct spre soare şi „aha”-ul pe care-l rosti fu unul provocator.

— A comandat cineva miez de nucă sau a fost ideea ta?

— Ideea mea.

— Faci o grămadă de plăcinte.

— Fac mai mult decât plăcinte.

Connie clăti ochelarii de soare la robinetul de la chiuvetă şi descoji abţibildul de pe ei.

— Nu vreau să ştiu, aşa că nu-mi spune. Am venit pentru ştii tu ce.

Connie dădu din cap.

— Poţi s-o ajuţi pe fata asta să ia nişte benzină pentru maşină? S-o duci la benzinărie şi s-o aduci înapoi?

Usca şi lustruia ochelarii ei noi, verificându-i de pete şi de scame de la prosop.

— Unde ţi-e maşina? întrebă Soane. Vocea îi era mirată, ca şi cum s-ar fi îndoit că cineva în şlapi, salopetă şifonată şi un hanorac murdar de copil putea avea maşină.

— Pe autostrada 18, îi spuse Mavis. Mi-a luat nişte ore bune să ajung aici, dar cu maşina…

Soane dădu aprobator din cap.

— Nicio problemă. Dar va trebui să te aducă altcineva înapoi. Te-aș aduce eu, dar am prea multe de făcut. Îmi vin amândoi băieţii în permisie.

Mândră, se uită la Connie.

— O să fie casa plină cât ai zice pește.

Apoi:

— Ce face mama?

— Nu mai e mult.

— Ești sigură că Demby sau Middleton n-ar fi o idee mai bună?

Connie băgă ochelarii de soare în buzunarul de la șorţ și se îndreptă spre cămară.

— N-ar rezista decât o clipă în spital. A doua ar fi ultima.

Săculeţul pe care Connie îl pusese deasupra coșului de nuci ar fi putut fi o grenadă. Așezat pe bancheta mașinii, între Mavis și Soane Morgan, pachetul emana tensiune. Soane îl tot atingea ca și cum ar fi vrut să se asigure că e acolo. Sporovăială degajată din bucătărie dispăruse. Dintr-odată protocolară, Soane vorbea puţin, îi răspundea lui Mavis cu cât mai puţine informaţii și nu o întreba nimic.

— Connie e amabilă, nu-i așa?

Soane se uită la ea.

— Da, este.

Merseră timp de douăzeci de minute, Soane fiind atentă la fiecare denivelare sau curbă, oricât de mică. Părea a căuta ceva. Se opriră la o benzinărie în mijlocul pustietăţii și-i ceru bărbatului care veni şchiopătând la geam să-i dea cinci galoane de benzină. Avu loc o ceartă, presărată cu tăceri lungi, în legătură cu canistra. Bărbatul voia ca Mavis să o plătească. Ea spuse că i-o va aduce înapoi când se va întoarce să-și umple rezervorul. El se îndoia de asta. Până la urmă se învoiră pentru o garanţie de doi dolari. Soane și Mavis o porniră la drum, cotiră pe un alt drum, îndreptându-se spre est, timp de aproximativ o oră. Arătând cu degetul spre un semn de lemn, Soane spuse:

— Am ajuns.

Pe semn era scris „Ruby 360 loc”. În partea de sus și „Lodge 16” în partea de jos.

Prima impresie a lui Mavis legată de orășel fu cât de liniștit era, ca și cum nu locuia nimeni acolo. În afară de un magazin și o bancă, nu avea niciun sector de afaceri. Conduseră de-a lungul unei străzi largi, pe lângă peluze tunse scurt în faţa bisericilor și a caselor vopsite în culori pastelate. Aerul era parfumat. Copacii erau tineri. Soane o luă pe o stradă laterală plină de grădini cu flori mai late decât casele și înzăpezite de fluturi.

Mirosul celor cinci galoane de benzină era pătrunzător în mașina lui Soane. Dar în camionul băiatului, proptit la picioarele lui Mavis, mirosul de benzină nu se distingea de celelalte mirosuri. Combinaţia cleioasă, uleioasă, metalică ar fi făcut-o pe Mavis să vomite dacă șoferul n-ar fi făcut de bunăvoie ceea ce Mavis nu fusese în stare să-i ceară lui Soane Morgan: să dea drumul la radio. Prezentatorul anunţa melodiile ca și cum ar fi fost cântate de prietenii sau rudele sale: regele Solomon, fratele Otis, iubita Dinah, Ike și fetiţa Tina, sora Dakota, alde Temps.

În timp ce se mișca în ritmul muzicii, Mavis, înveselită acum, se bucura de melodii și de porţiunea rasă din părul băiatului. Deși era mult mai plăcut decât Soane, nu avea mai multe de spus. Erau la câteva mile depărtare de Ruby 360 loc. şi ascultau locul al șaptelea din topul revistei *Jet* când Mavis îşi dădu seama că, în afara tipului de la benzinărie, nu văzuse niciun alb.

— Nu e niciun alb în orașul ăsta?

— Nu unul care să locuiască aici. Doar ăia care vin cu treburi.

Când se uită la vila din depărtare în drum spre Cadillac, el întrebă:

— Cum e acolo?

— N-am fost decât în bucătărie, răspunse Mavis.

— Două bătrâne într-o casă așa mare. Nu e drept.

Cadillac-ul era neatins, dar atât de fierbinte, încât băiatul îşi linse degetele înainte și după ce deșurubă

capacul de la rezervor. Și fu îndeajuns de amabil încât să-i pornească motorul, să-i spună să lase portierele deschise și să aștepte o vreme înainte de a se urca în mașină. Mavis nu trebui să facă eforturi prea mari pentru a-l face să accepte bani – Soane fusese îngrozită de idee – și se îndepărtă ascultând „Hey Jude” la radio.

În spatele volanùlui, răcorindu-se la aerul condiţionat, Mavis regretă că nu băgase de seamă ce frecvenţă avea staţia de radio ascultată în camionul băiatului. Butonă fără folos în timp ce conducea Cadillac-ul spre casa lui Connie. Parcă, iar Cadillac-ul, întunecat ca sângele vânăt, rămase acolo timp de doi ani.

Soarele apusese deja când băiatul porni motorul, în plus, uitase să-i ceară indicaţii. De asemenea, uită unde era benzinăria unde lăsase garanţia de doi dolari și nu voia s-o caute pe întuneric. În plus, Connie umpluse și gătise un pui. Dar decizia de a rămâne acolo peste noapte se datora mai ales Mamei.

Albeaţa din mijloc era orbitoare. Lui Mavis îi luă câteva clipe să distingă forma care prindea contur printre perne și cearșafurile albe ca niște oase, și ar fi rămas și mai mult timp buimacă, dacă o voce autoritară nu ar fi rostit:

— Nu te holba, copilă!

Connie se aplecă peste piciorul patului și întinse mâna sub cearșaf. Cu mâna dreaptă ridică călcâiele Mamei și cu cea stângă bătu pernele de dedesubt. Mormăind: „Unghii ca niște lame”, așeză la loc picioarele cu blândeţe.

9

Când ochii i se acomodară cu întunericul și cu lumina, Mavis zări forma unui pat mult prea mic pentru o femeie – era aproape un pat de copil – și tot soiul de mese și de scaune pe margine, în întuneric. Connie alese ceva de pe una din mese și se aplecă spre lumina care înconjura pacienta. Mavis, urmărindu-i mișcările, o privi cum îi dă cu vaselină pe buzele de pe faţa mai palidă decât cârpa albă care-i înfășură capul femeii bolnave.

— Trebuie să fie ceva care să aibă un gust mai bun,

spuse Mama, lingându-și buzele uleioase.

— Mâncarea, spuse Connie. Ce zici de asta?

— Nu.

— Un pic de pui?

— Nu. Pe cine ai adus cu tine? De ce ai adus pe cineva aici?

— Ţi-am spus. O femeie cu mașina care avea nevoie de ajutor.

— Asta a fost ieri.

— Nu, ţi-am spus de dimineaţă.

— Mă rog, cu câteva ore în urmă, dar cine a invitat-o în intimitatea mea? Cine a făcut asta?

— Ghid. Tu, tu ai făcut-o. Vrei să-ţi fac un masaj la cap?

— Nu acum. Cum te numești, copilă?

Mavis şopti din întunericul în care stătea.

— Vino mai aproape! Nu văd nimic, dacă nu e în faţa mea. Ca și cum aș trăi într-o coajă de ou.

— N-o băga în seamă! îi spuse Connie lui Mavis. Vede tot pe lumea asta.

Apropiindu-și un scaun de marginea patului, se așeză, luă mâna femeii și îndepărtă una câte una pieliţele de la degetele îndoite.

Mavis se apropie de cercul de lumină, odihnindu-și mâna pe tăblia metalică a patului.

— Ești bine? Merge mașina?

— Da, doamnă. Merge. Mulţumesc.

— Unde îţi simt copiii?

Mavis nu putu rosti niciun cuvânt.

— Odată erau mulţi copii pe-aici. Pe vremuri, asta era o școală. O școală frumoasă. Pentru fete. Fete indiene.

Mavis se uită la Connie, dar când îşi întoarse privirea, Mavis îşi lăsă repede ochii în jos.

Femeia din pat râse ușor.

— E greu, nu? E greu să te uiţi în ochii ei. Când am adus-o aici, erau verzi ca iarba.

— Și ai tăi erau albaștri, spuse Connie.

— Încă mai sunt.

— Așa spui tu.

— Atunci ce culoare au?

— Ca și ai mei, ochi spălăciţi de femeie bătrână.

— Dă-mi o oglindă, copilă!

— Nu-i da nimic!

— Eu comand încă aici.

— Sigur. Sigur.

Toate trei urmăreau degetele maronii mângâind pe cele albe. Apoi femeia din pat oftă:

— Uită-te la mine. Nu mă pot ridica singură din pat, dar sunt arogantă până la sfârșit. Dumnezeu cred că râde de nu mai poate.

— Dumnezeu nu râde și nu se joacă.

— Ei, tu știi totul despre El, sunt sigură. Data viitoare când îl vezi, spune-l să primească fetele. Se îmbulzesc în jurul ușii, dar nu intră. Nu mă deranjează în timpul zilei, dar noaptea îmi tulbură somnul. Le dai de mâncare cum trebuie? Sunt întotdeauna foarte înfometate. E destulă mâncare, nu-i așa? Nu scoverzile alea de le plac lor, ci o mâncare caldă, iernile simt așa de crunte, avem nevoie de cărbuni e păcat să ardem copacii din prerie ieri zăpada a intrat pe sub ușă *quaesumus, da propitius pacem în diebus nostris* sora Roberta curăţă ceapa *et a peccato simus semper liberi* n-ai putea *ab omni perturbatione securi…*

Connie încleştă mâinile mamei deasupra cearșafului și se ridică în picioare, făcându-i semn lui Mavis s-o urmeze. Închise ușa și pășiră în hol.

— Credeam că e mama ta. Adică, după cum vorbeai, credeam că e mama ta.

Coborau treptele spaţioase.

— E mama mea. E și mama ta. Tu a cui mamă ești?

Mavis nu răspunse, în parte pentru că nu putea vorbi despre asta, dar în parte și pentru că încerca să-și dea seama de unde, într-o casă fără electricitate, venea lumina din camera Mamei.

După cina la care mâncaseră pui fript, Connie o conduse pe Mavis într-un dormitor spaţios. Din cele patru paturi, ea îl alese pe cel mai apropiat de fereastră, unde

îngenunche uitându-se afară. Două luni lăptoase, în loc de cea care atârna, acolo, ar fi fost exact ca ochii lui Connie. Dedesubt, o lume măturată. Care nu judecă. Ordonată. Amplă. Pentru totdeauna.

În ce parte e California?

În ce parte e Maryland?

Merle? Pearl?

Puiul de leu care o înghiţi în noaptea aceea avea ochii albaștri în loc de căprui și, de data aceasta, nu trebui s-o ţintuiască la pământ. Când îi încercui umerii cu laba stângă, ea îşi lăsă de bunăvoie capul pe spate, lăsând calea liberă spre gât. Și nici nu încercă să iasă din vis. Mușcătura era zemoasă, dar dormi cu asta și cu toate celelalte până când o treziră cântecele.

Mavis Albright părăsea din când în când Mănăstirea, dar revenea întotdeauna, așa că era acolo în 1976.

În dimineaţa aceea de iulie era conștientă de luni de zile de frecușul dintre Mănăstire și oraș și ar fi putut anticipa venirea bărbaţilor și atacul prin ceaţă. Dar se gândea la alte lucruri: bărbaţi tatuaţi și copii scăldându-se în ape de smarald. Și, extenuată din cauza plăcerii din noaptea trecută, se lăsă în voia somnului. O oră mai târziu, în timp ce auzi găinile cotcodăcind în clasă, simţi fumul de trabuc și o urmă ușoară de Aqua Velva.

GRACE

Ori trotuarul era fierbinte, ori avea safire în pantofi. K.D., care nu mai văzuse niciodată o femeie care să ţopăie sau să se agite așa, credea că trotuarul era cauza problemelor ei. Nici el, nici prietenii lui de la Cuptor n-o văzuseră coborând din autobuz, dar, când acesta se îndepărtă, ea apăru acolo – pe partea cealaltă a străzii –, în niște pantaloni atât de strâmţi și pe niște tocuri atât de înalte, încât uitară să râdă de părul ei. Traversă Bulevardul Central spre ei, cu pași mici pe tocurile ca niște turnuri, nemaivăzute din 1949.

Mergea repede, ca și cum ar fi călcat pe cărbuni încinși sau așa, parcă o dureau picioarele din cauză că îi intrase ceva în pantofi. Ceva valoros, se gândea K.D., altfel

l-ar fi scos de acolo.

El cără cutia cu scule prin sufragerie. Niște ghemuri de dantelă se împrăștiaseră pe masă. Mătușa Soane lucra ca un ocnaș: zilnic, metodic, gratis, producând mai multă dantelă decât ar fi fost necesară vreodată. Afară, în spatele casei, grădina care se întindea spre stânga era plivită și frumos lucrată. K.D. coti spre dreapta către șopron și intră. Câinii ciobănești erau încântaţi să-l vadă. Trebui s-o călărească pe Buna ca s-o ţină la pământ. Urechile ei erau moi în mâna lui și el ţinea strâns vata înmuiată în camfor. Căpușele căzură ca boabele de cafea, îşi puse palma sub falca ei; ea îi linse bărbia. Ben, celălalt ciobănesc, cu capul pe labe, privea cu atenţie. Câinii se murdăreau când stăteau la ferma lui Steward Morgan. Aveau nevoie de câteva zile la Ruby, sub supravegherea lui K.D., de două ori pe an. Luă peria aspră din cutie. Se înfipse adânc în blana lui Buna, pieptănând-o cu delicateţe și cântând ușor într-un falset Motown cântecul pe care-l compuse pentru ea când era pui. „Hei, câinele meu cuminte, rămâi un câine cuminte, câinele meu cuminte. Toată lumea are nevoie de un câine cuminte-cuminte. Toată lumea are nevoie de un câine cumin te-cuminte-cuminte”.

Buna se întinse de plăcere.

Doar cei vizaţi de problemă vor participa la întâlnirea din seara asta. Toată lumea mai puţin cei care au iniţiat toată tărășenia. Unchii lui, Deek și Steward, reverendul Misner, tatăl și fratele lui Amette. Vor discuta despre palma dată peste faţă, dar nu și despre faptul că era însărcinată și cu siguranţă nu despre fata cu safire ascunse în pantofi.

Să ne imaginăm că ea n-ar fi fost acolo. Să ne imaginăm că nu i s-ar fi văzut buricul deasupra taliei pantalonilor sau că sânii ei s-ar fi liniștit pentru câteva clipe până când ei ar fi hotărât cum să acţioneze, ce atitudine să ia. În public, fără fete în jur, ar fi știut. Ca grup, ar fi știut imediat ce ton să adopte. Dar Amette era acolo, văicărindu-se, la fel și Billie Delia.

K.D. și Amette se separaseră de ceilalţi. Ca să

vorbească. Stăteau lângă stejarii pitici din spatele băncilor și al meselor de picnic ca să aibă o conversaţie mai cumplită decât crezuse el că poate exista. Amette spuse: „Ei, ce-ai de gând să faci?” Ceea ce însemna: în septembrie, plec la Langston și nu vreau să fiu însărcinată, să fac avort, să mă mărit, să mă simt prost sau să fac faţă familiei. El spuse: „Dar tu ce-ai de gând să faci?”, gândindu-se: m-ai încolţit la toate evenimentele sociale și, când în cele din urmă am cedat, nici n-a trebuit să-ţi dau jos chiloţii, c-ai făcut-o tu-n locul meu, așa că nu-i problema mea.

Tocmai începuseră să-și arunce ameninţări și să-și mărturisească antipatia reciprocă, când văzură autobuzul oprindu-se. Toate capetele, toate, se întoarseră. În primul rând, pentru că nu mai văzuseră niciodată un autobuz în oraș – Ruby nu era o staţie în drum spre altundeva. În al doilea rând, ca să vadă de ce se oprise. Arătarea care se ivi după ce autobuzul se îndepărtă, stând pe trotuarul dintre școală și biserica Sfânta Mântuire, le captă și mai mult atenţia celor care poposeau la Cuptor. Nu era dată cu ruj, dar de la cincizeci de metri depărtare îi puteai vedea ochii. Liniștea care se lăsă părea veșnică, numai că la un moment dat Amette rupse tăcerea.

— Dacă asta e genu’ de vagabondă care-ţi place, n-ai decât s-o încaleci, cioară.

K.D. O măsură cu privirea, de la rochia curată la breton și apoi la faţa ei – ursuză, cicălitoare, acuzatoare –, și o plesni. Meritase și numai ca să-i vadă faţa.

Cineva spuse: Uau! Dar majoritatea prietenilor lui măsurau sânii care se apropiau de ei. Amette dispăru; la fel și Billie Delia, dar, ca o bună prietenă ce era, se întoarse să-i vadă cum încearcă să se uite în pământ, la cerul luminos de mai sau la lungimea unghiilor lor.

Buna era gata. Blana de pe burtă ar fi trebuit un pic tunsă – altfel, va deveni insuportabilă –, dar era frumoasă. K.D. Începu să se ocupe de blana lui Ben și să-și repete apărarea în faţa familiei lui Amette. Când descrise incidentul unchilor săi, aceștia se încruntară în același

timp. Și, ca o imagine în oglindă a gesturilor, dacă nu și a expresiei, Steward scuipă tutunul din gură, în timp ce Deek îşi aprinse un trabuc. Oricât de dezgustaţi ar fi fost amândoi, K.D. știa că nu vor negocia o soluţie care să-l pună în pericol pe el sau viitorul averii familiei Morgan. Bunicul lui știa el ce știa când îşi botezase gemenii Deacon și Steward. Și familia lor nu construise două orașe, nu luptase cu legea albilor, cu indienii *colored creek,* cu bandiţii și cu vremea rea ca să-și vadă fermele și casele și o bancă care acordase împrumuturi unui magazin de furaje, unei drogherii și unui magazin de mobilă, în posesia lui Arnold Fleetwood. De când oasele verilor săi fuseseră îngropate acum doi ani, K.D., speranţa și disperarea lor, era ultimul urmaș bărbat pe linia care includea un guvernator, un inspector fiscal și doi primari. Comportamentul lui, ca de obicei, presupunea atenţie și coerciţie serioasă. Sau poate că unchii vor fi de altă părere. Poate copilul lui Amette va fi băiat, im nepot în familia Morgan. Oare atunci tatăl ei, Arnold, ar avea vreun drept pe care cei din familia Morgan să-l respecte?

Mângâind blana lui Ben, culegând scaieţi din șuviţele mătăsoase de păr, K.D. Încercă să gândească precum unchii săi – ceea ce era dificil. Așa că o lăsă baltă, iar el se lăsă pradă visării alese de el. Numai că de data asta, visarea o includea pe Gigi, cu sânii ei formidabili.

— Bună.

Sparse balonul de gumă ca o profesionistă.

— Aici e Ruby? Șoferul autobuzului așa a spus.

— Îhî. Da. Ăă.

Băieţii care pierdeau vremea pe-acolo răspunseră într-un glas.

— Vreun motel pe-aproape?

Auzind una ca asta, îi apucase râsul, simţindu-se îndeajuns de siguri pe ei încât s-o întrebe pe cine căuta și de unde era.

— Frisco, spuse ea. Și plăcintă de rubarbă. Are cineva un foc?

Așa că visul se va desfășura în Frisco.

Bărbaţii din familia Morgan nu cedaseră nimic, dar nu reușiseră să cadă de acord asupra locului de întâlnire. Reverendul Misner considerase că era mai bine să se supună protocolului și să meargă la Fleetwood decât să înrăutăţească insulta făcută fa*9*

miliei, forţând victima să se ducă în casa agresorului.

K.D., Deek și Steward stăteau în sufrageria casei parohiale indispuși și îmbufnaţi, dar K.D. știa ce gândesc. Îl privea pe Steward cum mestecă tutun ţinând în mână paharul de suc. Până în acel moment, cooperativa de credit pe care o formase Misner era nonprofit – mici împrumuturi de urgenţă acordate enoriașilor, returnare a banilor fără dobândă. Ca o pușculiţă, spusese Deek. Dar Steward spusese: da, deocamdată. Reputaţia bisericii pe care Misner o părăsise ca să vină în Ruby plutea în urma lui: întâlniri tainice pentru a-i stârni pe oameni; confruntări mai degrabă decât retrageri din faţa legii albilor. În mod evident, avea speranţe în ce privește statul care decisese cândva să construiască o școală nouă-nouţă ca să adăpostească un singur elev – o fetiţă de culoare – și să protejeze segregaţia în același timp. Cu siguranţă lua în serios posibilitatea schimbării într-un stat care construise de asemenea un fel de cămară lângă clasă pentru ca un alt elev de culoare să stea singur. Asta se petrecea în anii ’40, când K.D. era bebeluș, înainte ca mama sa, fraţii săi, verii și toţi ceilalţi să fi părăsit Havenul. Acum, după douăzeci de ani, unchii săi ascultau săptămânal predicile lui Misner, dar la final se strecurau la volanul mașinilor și repetau refrenul Bătrânilor Părinţi: „Oklahoma înseamnă indieni, negri și Dumnezeu laolaltă. Restul sunt mizerii”. Spre uimirea lor, reverendul Misner trata adesea mizeria ca fiind ceva de preţ. Un om ca el ar putea încuraja un comportament ciudat; ar putea lua partea adolescentei; ar putea să-i dea dreptate lui Fleetwood. Un om ca el, dispus să arunce cu banii, ar putea să le dea clienţilor idei. Să-i facă să creadă că au de ales în privinţa dobânzilor.

Totuși, baptiștii erau cea mai mare comunitate din oraș și cea mai puternică. Așa că cei din familia Morgan

selectau atent opiniile reverendului făcând astfel diferenţa între recomandările ușor de ignorat și ordinele cărora trebuiau să se supună.

Parcurseră cele nici trei mile din sufrageria lui Misner până la casa lui Fleetwood în două mașini.

Undeva într-un oraș din Oklahoma, în iunie se aud, voci și zgomotul apei încălzite de soare a piscinelor. K.D. a fost acolo odată. A condus prin Missouri, Kansas și Texas cu unchii săi și a așteptat pe trotuar cât timp au discutat ei afaceri într-o clădire de cărămidă roșie. În apropiere, se auzeau voci entuziasmate; a intrat să vadă ce se întâmplă. Dincolo de un gard de sârmă, mărginit de ciment, a zărit o apă verde. Acum știa că avea o mărime obișnuită, dat atunci i se păruse că se întinde până la orizont. I se păruse că sute de copii albi se legănau în ea, vocile lor fiind o cascadă a fericirii lumii întregi, o bucurie atât de acut resimţită încât îi adusese lacrimi în ochi. Acum, în timp ce mașina întorcea la Cuptor, acolo unde Gigi îşi spărsese balonul de gumă, K.D. simţi din nou exaltarea vie a apei cristaline și a vocilor văratice ale înotătorilor. Unchii săi nu fuseseră prea încântaţi că au trebuit să-l caute peste tot în cartierul afacerilor și l-au certat pe tren și apoi în mașină, pe tot drumul spre Ruby. Un preţ mic de plătit, atunci, ca și acum. Izbucnirile de genul: „Cum dracu' te bagi în asemenea belele? Ar trebui să fii cu oameni de vârsta ta. Ce ţi-a trebuit să te încurci cu o Fleetwood? Ai văzut ce copii are băiatul ăla? La naiba!”, toate s-au desfășurat fără consecinţe. Așa cum atunci văzuse deja apa cristalină, tot așa acum o văzuse deja pe Gigi. Dar, spre deosebire de piscină, pe fată avea s-o revadă.

Parcară bară la bară în faţa casei lui Fleetwood. Când bătură la ușă, fiecare dintre ei, mai puţin reverendul Misner, începură să respire pe gură din cauza mirosului de boală din casă.

Arnold Fleetwood nu mai voia să doarmă niciodată într-un cort, pe o saltea de paie sau pe podea. Așa că a construit patru dormitoare în casa lui spaţioasă de pe Bulevardul Central. În afară de camerele în care dormeau

el și nevasta lui, precum și cei doi copii, mai aveau și o cameră pentru musafiri, de care erau mândri. Când fiul său, Jefferson, s-a întors din Vietnam și a luat-o pe Sweetie, mireasa lui, la el în pat, încă mai aveau camera pentru musafiri. Ar fi transformat-o în cameră pentru copii dacă nu ar fi folosit-o ca salon de spital pentru copiii lui Jeff și Sweetie. Până la urmă, Fleet dormea într-o nișă din sufragerie.

Bărbaţii stăteau pe tapiţeria imaculată, așteptând ca reverendul Misner să termine vizita făcută femeilor care nu se știe unde erau. Ambele doamne Fleetwood îşi consumau toată energia, timpul și afecţiunea lor cu cei patru copii care încă trăiau, cel puţin deocamdată. Fleet și Jeff, recunoscători, dar enervaţi de acest devotament, îşi manifestau rușinea în alt mod. Să fii în compania lor, să stai lângă ei, era dificil. Conversaţia era și mai dificilă.

K.D. știa că Fleet le datora bani unchilor săi. Și mai știa că Jeff ar fi vrut foarte mult să omoare pe cineva. Cum nu putea omorî Asociaţia Veteranilor, trebuia să se mulţumească cu altcineva. Toată lumea răsuflă ușurată când Misner coborî scările, zâmbind.

— Păi, să vedem.

Reverendul bătu din palme, îi bătu ușor pe umăr, ca și cum ar fi rezolvat deja conflictul.

— Doamnele au promis că ne aduc cafea și cred că au spus ceva și de o budincă, mai târziu. Asta e cel mai bun motiv să începem.

Zâmbi din nou. Aproape că era prea chipeș pentru un preot. Nu doar chipul, ci și trupul, extrem de bine făcut, atrăgea admiraţia tuturor. Bărbat serios, îşi vedea frumuseţea ca o piedică în calea leneviei – îl forţa să se ocupe cu atenţie de congregaţia sa, să nu fie sigur de nimic: nici de adoraţia femeilor, nici de invidia bărbaţilor.

9

Nimeni nu-i întoarse zâmbetul când aduse vorba de desert. El insistă:

— Să expun situaţia așa cum o știu. Corectaţi-mă, oricare dintre voi, dacă greșesc sau omit ceva, înţeleg că

K.D., aici prezent, i-a adus un prejudiciu, unul grav, lui Amette. Deci putem spune din start că K.D. are o problemă de comportament și o obligaţie…

— Oare n-a ajuns la vârsta la care n-ar trebui să mai fie stârnit de o fată? îl întrerupse Jefferson Fleetwood, care stătea într-un scaun, departe de lumina lămpii. Eu nu cred că e o problemă de comportament. Cred că e ceva ilegal.

— Ei, la un moment dat a depășit limita.

— Mă scuzaţi, părinte, dar Amette are cincisprezece ani.

Jefi se uită fix în ochii lui K.D.

— Așa e, spuse Fleet. N-a mai fost bătută de când avea doi ani.

— Poate că asta e și problema.

Steward, cunoscut pentru felul lui de a vorbi incendiar, fusese avertizat de Deek să-și ţină gura și să-l lase pe el, care era mai subtil, să vorbească. Acum cuvintele sale îl făcură pe Jeff să sară de pe scaun.

— Tu să nu vii în casa mea să-mi jignești familia!

— Casa ta?!

Steward se uită la Jeff, apoi la Arnold Fleetwood.

— Ai auzit bine. Tată, cred că ar fi mai bine să punem capăt întâlnirii ăsteia înainte să păţească cineva ceva.

— Ai dreptate, spuse Fleet. Vorbești despre copilul meu. Copilul meu!

Doar Jeff era în picioare, dar acum se ridică și Misner.

— Domnilor, opriţi-vă!

Îşi ridică mâinile și, tronând peste bărbaţii care stăteau jos, îşi puse la lucru vocea lui bună de spus predici.

— Suntem cu toţii oameni aici, oamenii lui Dumnezeu. Vreţi să aruncaţi la gunoi lucrarea Domnului?

K.D. observă că Steward se chinuie să nu scuipe și se ridică și el în picioare.

— Uite care-i treaba! îmi pare rău. Chiar îmi pare rău. Aș vrea să pot șterge gestul ăsta.

— Ce-i făcut rămâne bun făcut.

Misner îşi lăsă mâinile în jos.

K.D. continuă:

— O respect pe fiica dumneavoastră…

— De când? îl întrebă Jeff.

— Dintotdeauna am respectat-o. De când era atâta…

K.D. Îşi duse mâna la talie.

— Întrebaţi pe oricine. Întrebaţi-o pe prietena ei, Billie Delia. Billie Delia o să vă spună.

Lovitura de geniu avu imediat efect. Unchii Morgan abia dacă îşi putură stăpâni zâmbetul, pe când cei din familia Fleetwood, tatăl și fiul, se zbârliră. Billie Delia era cea mai uşuratică fată din oraș – nimeni nu mai era ca ea.

— Nu de Billie Delia e vorba, spuse Jeff. E vorba de ce i-ai făcut surioarei mele.

— Așteptaţi o clipă, spuse Misner. Poate că înţelegem mai bine dacă ne explici, K.D., de ce ai făcut una ca asta. De ce? Ce s-a întâmplat? Erai beat? Te-a stârnit cumva?

Se aștepta ca această întrebare directă să deschidă o cale spre sinceritate, ca bărbaţii să nu se mai comporte ca niște cocoși și să ajungă la o înţelegere. Brusc, se lăsă tăcerea, iar asta îl surprinse. Steward și Jeff îşi dreseră vocea în același timp. Arnold Fleetwood se holbă la pantofi. Ceva, îşi imagina Misner, nu era în regulă. În acea tăcere stânjenitoare puteau auzi deasupra capetelor bocănitul ușor al tocurilor: femeile care se mișcau, servind, apucând, hrănind – orice numai să salveze copiii care nu se puteau salva singuri.

— Nu ne interesează de ce, spuse Jeff. Mă interesează doar ce-ai de gând să faci.

Când spuse cuvântul „faci”, îşi înfipse degetul în braţul fotoliului.

9

Deek se lăsă pe spate și îşi depărtă coapsele, ca și cum ar fi întâmpinat ceva care-i aparţinea în mod natural.

— Voi la ce vă gândiţi?

— În primul rând, să-ţi ceri scuze, spuse Fleet.

— Tocmai mi-am cerut, spuse K.D.

— Nu mie, ei. Ei!

— Da, domnule, răspunse K.D. Am s-o fac.

— În regulă, spuse Deek. Asta o dată. Și altceva?

Jeff răspunse:

— Ai face bine să nu te mai atingi de ea.

— Nici cu o pană, domnule.

— Altceva? întrebă Deek.

— Trebuie să ne asigurăm că vorbești serios, spuse Fleet. Un semn că vorbești serios.

— Un semn? Deek se strădui să pară uimit.

— Reputaţia surorii mele e făcută praf, nu-i așa?

— Îhî. Așa e.

— Nimic n-o poate repara, nu-i așa?

Întrebarea lui Jeff conţinea deopotrivă sfidare și nedumerire.

Deek se aplecă în faţă.

— Păi, nu știu. Am auzit că se duce la facultate.

Asta o s-o ajute să uite. Să facem ceva pentru ea.

Jeff mârâi.

— Nu știu ce să zic.

Se uită la tatăl său.

— Ce spui, tată? Oare asta…?

— Trebuie s-o întrebăm pe mama. Știţi, și ea e afectată. Poate chiar mai afectată decât mine.

— Păi, de ce nu vorbiţi cu ea atunci? spuse Deek. Dacă e de-acord, treceţi pe la bancă. Mâine.

Fleet se scărpină la falcă.

— Nu pot să promit nimic. Mable e o femeie mândră. Foarte mândră.

Deek dădu aprobator din cap.

— Are și motive să fie, fiica ei se duce la facultate. Nu vrem să-i stea ceva în cale. E o onoare pentru oraș.

— Când începe școala, Fleet? se băgă și Steward.

— În august, cred.

— O să fie gata atunci?

— Ce vrei să spui?

— Păi, mai e până în august, răspunse Steward. Abia e mai. Poate se răzgândește. Poate se hotărăște să rămână.

— Eu sunt tatăl. Eu hotărăsc.

— Bine, spuse Steward.

— Atunci rămâne așa? întrebă Deek.

— Cum am spus. Trebuie să vorbesc cu mama ei.

— Bineînţeles.

— Ea e cheia. Soţia mea e cheia.

Deek zâmbi deschis pentru prima oară în acea seară.

— Femeile sunt întotdeauna cheia, Dumnezeu să le aibă în pază.

Reverendul Misner oftă ca și cum ar fi găsit iar aer ca să respire.

— Iubirea lui Dumnezeu se află în această casă. O simt de fiecare dată când vin. De fiecare dată.

Se uită spre tavan, în timp ce Jefferson Fleetwood se holbă la el.

— Îi preţuim puterea, dar nu trebuie să-l ignorăm iubirea. Asta ne dă nouă putere. Domnilor. Fraţilor. Să ne rugăm.

Îşi lăsară capul în jos, ascultând supuși cuvintele frumoase ale lui Misner și pașii femeilor nevăzute.

A doua zi dimineaţă, reverendul Misner fu surprins de cât de bine dormise. Întâlnirea cu familiile Morgan și Fleetwood din noaptea precedentă îl neliniștise. În sufrageria familiei Fleetwood era un urs grizzly – tăcut, invizibil, dar făcea imposibilă vreo mișcare bruscă. La etaj, le făcuse pe femei să râdă, sau, în fine, cel puţin pe Mabie. Sweetie zâmbise, dar în mod evident nu aprecia tachinarea lui. Ea era mereu cu ochii pe copii. O alunecare. O aplecare. O gură de aer – se apleca repede peste leagăn și aranja totul cu mișcări iuţi și abile. Dar expresia sa era ușor ironică, de parcă ar fi spus că nu există nimic care ar putea s-o amuze și de ce ar încerca el s-o facă? Acceptă atunci când el îi ceru să i se alăture în rugăciune. Îşi lăsă capul în jos, închise ochii, dar, când se uită la el spunând Amin, acesta simţi că relaţia cu Dumnezeul cu care vorbea era vagă sau prea nouă, în timp ce relaţia ei era una superioară, veche și complet închisă.

Avusese mai mult noroc cu Mabie Fleetwood, care era îndeajuns de încântată de vizita lui ca să prelungească conversaţia în mod inutil. Jos, bărbaţii pe care-i adunase la

un loc, după ce aflase de cele petrecute la Cuptor, așteptau – la fel și ursul.

O vreme, Misner se luptă cu perna, dar se convinse că totul se sfârșise cu bine. Furia fusese domolită, soluţia – găsită, pacea – declarată. Cel puţin așa spera. Cei din familia Morgan păreau mereu să aibă o conversaţie paralelă – un dialog neauzit alături de cel pe care-l rosteau cu voce tare. Se comportau ca și cum ar fi fost o singură persoană, dar ceva din felul în care se purta Deek îl făcu să se întrebe dacă nu îl proteja pe fratele său – susţinându-l așa cum faci cu un copil care învaţă mai greu. Atitudinea jignită a lui Arnold era în mod voit retrasă: ceva la care toată lumea se aștepta, dar care nu valora nimic. Pielea lui Jefferson era subţire ca voalul. Dar pe Misner cel mai mult îl iritase K.D. Prea se grăbise să mulţumească pe toată lumea. Scuze onctuoase. Un zâmbet șiret. Misner îi dispreţuia pe bărbaţii care loveau femeile – și mai ales o fată de cincisprezece ani. Ce credea K.D. că face? înrudirea sa cu Deek și Steward îl proteja, bineînţeles, dar era greu să-ţi placă un bărbat care se bazează pe asta. Servil faţă de unchii săi, brutal cu femeile. Apoi, mai târziu în aceeași seară, în timp ce Misner îşi încălzea friptura și cartofii aduși de Anna Flood pentru cină, se uită pe fereastră și-l văzu pe K.D. conducând cu viteză Impala lui Steward pe Bulevardul Central. Zâmbind – ar fi putut să jure – cu acel zâmbet șiret.

Crezuse că asemenea gânduri supărătoare îl vor ţine treaz toată noaptea, dar dimineaţă se trezi ca din cel mai dulce somn. Presupunea că datorită mâncării aduse de Anna. Totuși, se întrebă el, încotro gonea K.D. afară din oraș?

Un bărbat și o femeie făcând sex tot timpul. Când lumina se schimbă o dată la patru ore, fac altceva. La marginea deșertului, fac sex sub cerul schimbător al Arizonei. Nimic nu-i poate opri. Nimeni nu încearcă. Lumina lunii se arcuiește pe spatele lui; lumina soarelui îi încălzește ei limba. Nu ai cum să-i ratezi sau să-i confunzi dacă știi unde se află: chiar lângă Tucson, pe autostrada 1

– 3, într-un oraș numit Wish. Treci pe lângă el, faci prima la stânga. Unde se termină drumul și începe deșertul, mergi înainte. Tarantulele simt veninoase, dar trebuie să mergi pe jos, cauciucurile nu pot face faţă terenului. Într-o oră maximum, vei vedea cum fac dragoste până la cer. Uneori cu tandreţe. Alteori cu asprime. Dar nu se opresc niciodată. Nici din cauza furtunilor de nisip, nici din cauza căldurii care ajunge până la 42 de grade. Și, dacă ai răbdare și-i prinzi în timpul unei ploi, atât de rare în deșert, vei vedea cum culoarea pielii lor se accentuează.

Dar continuă s-o facă în ploaia curată și rară – cuplul de culoare din Wish, Arizona.

Mikey i-a tot spus lui Gigi cum arătau și cum să-i găsească la marginea orașului său natal. Vor deveni – ar putea deveni – o atracţie turistică, a spus el, doar că-i stânjeneau pe localnici. O comisie de metodiști îngrijoraţi s-au organizat să-i înlăture sau să-i ascundă după niște ciment, dar comisia și-a încetat activitatea în urma unor investigaţii preliminare. Membrii comisiei au spus că nu aveau vreo problemă cu sexul, ci cu perversiunea, căci unii dintre ei credeau, după ce se uitaseră cu atenţie, că acel cuplu era format din două femei care făceau dragoste în noroi. Alţii, după o examinare la fel de atentă (de aproape și cu binoclurile), au spus că, nu, era vorba de doi bărbaţi – nerușinaţi ca Gomora.

Totuși, Mikey pipăise corpurile și știa sigur că era vorba de un bărbat și o femeie. „Și ce dacă?”, a spus el. „Până la urmă n-o fac pe autostradă. Trebuie să faci ditamai ocolul ca să-i vezi”. Mikey credea că metodiștii voiau să scape de ei, dar în același timp îi voiau acolo. Că până şi-o adunătură de ţărani, prea speriaţi să aibă vise erotice, știau că au nevoie de acel cuplu. Chiar dacă nu se apropiau niciodată de ei, îşi dădeau seama că au nevoie să-i știe acolo. La răsărit, a spus el, deveneau arămii și știai că au făcut-o toată noaptea. La prânz, erau argintii. După-amiază, albaștri, noaptea, negri. Mișcându-se, mișcându-se, tot timpul mișcându-se.

Lui Gigi îi plăcea să-l audă spunând partea cu

„mișcându-se, mișcându-se, tot timpul mișcându-se”.

Când fură despărţiţi, Mikey primi nouăzeci de zile. Lui Gigi i se dădu drumul de la urgenţe cu un bandaj în jurul încheieturii. Totul se întâmplă atât de repede, încât nu avură timp să stabilească locul de întâlnire. Avocatul din oficiu ieși spunând că nu poate să plătească vreo cauţiune, că nu e eliberat condiţionat. Clientul său trebuia să stea la închisoare trei luni. După calcularea sentinţei, din care s-au scăzut cele trei săptămâni petrecute în închisoare, Gigi îi trimise lui Mikey un mesaj prin intermediul avocatului. Mesajul era: „Wish, 15 aprilie”.

— Poftim? întrebă avocatul.

— Spuneţi-i așa. „Wish, 15 aprilie”.

Ce răspunse Mikey la mesajul ei?

— S-a făcut, spuse el. S-a făcut.

Nu era niciun Mikey, niciun Wish, nicio autostradă 1 – 3, nu era nimeni care să facă sex în deșert. Toată lumea cu care vorbise în Tucson o credea nebună.

— Poate că orașul pe care-l caut e prea mic ca să fie trecut pe hartă, încercă ea.

— Întrebaţi-i pe poliţiști. Nu există oraș prea mic pe care ei să nu-l știe.

— Adunătura de stânci e departe de drum. Arată ca o pereche care face dragoste.

— Păi, am văzut șopârle făcând-o în deșert, don’șoară.

— Cactuși, poate?

— Se prea poate.

Se prăpădiră de râs.

Urmărind cu degetul coloanele din cartea de telefon și negăsind pe nimeni cu numele de familie al lui Mikey, Rood, Gigi renunţă. Fără tragere de inimă. Păstrase imaginea cuplului din deșert ca pe ceva drag și preţios. Dincolo de visurile chinuitoare de dreptate socială, de siguranţă a oamenilor cinstiţi – mai puternici decât imaginea băiatului scuipând sânge în palme –, amanţii din deșert îi frângeau inima. Mikey nu-i inventase. Poate că greșise locul, dar adusese la suprafaţă ceea ce ea știuse

dintotdeauna că există… undeva. Poate în Mexic, locul spre care se îndrepta.

Erau droguri din plin, bărbaţii erau întotdeauna gata, dar, zece zile mai târziu, se trezi plângând. Sună în Alcom, Mississippi, cu taxă inversă.

— Vino acasă, fetiţo! S-a schimbat lumea cât să fie pe gustul tău? Hai, c-au murit toţi, oricum. Regele, unul din familia Kennedy, Medgar Evers, un negru numit X, Dumnezeu mai știe cine, ca să nu mai vorbim de cei de-aici, îl mai ţii minte pe L.J., lucra la mallul de pe autostrada 2, a venit dnevă în timpul zilei cu un pistol care avea o formă de nu s-a mai pomenit…

Gigiâși sprijini capul de peretele de plastic de lângă telefon. În afara bodegii, un vânzător ameninţa niște copii cu mătura. Fete. Fără chiloţi.

— Vin, bunicule. Mă îndrept spre casă chiar acum.

De cele mai multe ori, avea parte de două scaune numai pentru ea. Avea loc să se întindă. Să doarmă. Citea numere vechi din *Ramparts* rulate în rucsac. Trenul companiei Santa Fé plecase din gară înţesat cu militari din aviaţie în uniforme albastre. Apoi, membrii unei organizaţii de tineret ocupaseră vagoanele. Dar de când luase un tren MKT[10], nu mai văzuse vagoane pline.

Bărbatul cu cercel nu veni s-o caute. Ea îl căută pe el. Doar ca să vorbească cu cineva care nu era tras în poliester din cap până-n picioare și care arăta de parcă mai fuma și altceva în afară de Chesterfields.

Era scund, aproape pitic, dar avea haine la modă de pe Coasta de Est. Tunsoarea sa *afro* era îngrijită, nu încurcată, și purta bobiţe de aur în jurul gâtului și una în ureche.

Stătură unul lângă altul la snack-bar, pe care vânzătorul insista să-l numească vagon-restaurant Ea comandă o cola fără gheaţă și o brioșă. El plăti pentru un pahar mare de gheaţă simplă.

— Asta ar trebui să fie gratis, îi spuse Gigi bărbatului de după tejghea. N-ar trebui să plătească.

10Missouri-Kansas-Texas Railroad - companie de căi ferate (n.tr.).

— Iertaţi-mă, doamnă. Eu doar urmez regulile.

— Am comandat fără gheaţă. Mi-ai făcut vreo reducere?

— Bineînţeles că nu.

— Nu vă faceţi griji, spuse bărbatul scund.

— Nu e nicio problemă, îi spuse Gigi și apoi către vânzător: Ascultă. Dă-i lui gheaţa pentru care n-aveai de gând să mă pui să plătesc, OK?

— Don'șoară, chiar trebuie să chem controlorul?

— Dacă nu-l chemi tu, o s-o fac eu. Asta e jaf pe tren, trenuri care jefuiesc oamenii.

— E-n regulă, e doar cinci cenţi, spuse bărbatul.

— E vorba de principiu, zise Gigi.

— Un principiu de cinci cenţi nu-i deloc principiu. Omu' are nevoie de cinci cenţi. Are mare nevoie.

Bărbatul scund zâmbi.

— Eu nu am nevoie de nimic, spuse vânzătorul. Așa simt regulile.

— Uite, mai ia cinci cenţi, spuse bărbatul și aruncă o monedă în farfurioară.

Ieșiră din restaurant împreună, Gigi uitându-se urât, iar bărbatul cu cercel zâmbind.

Gigi se așeză în faţa lui ca să vorbească în continuare despre incident, în timp ce bărbatul crănţănea gheaţa.

— Gigi, îi spuse și-i întinse mâna. Tu?

— Dice, spuse el.

— Ca bucăţelele?

9

— *Ca* zarurile[11].

O atinse cu o mână rece ca gheaţa și o bună bucată de vreme îşi spuseră unul altuia povești. Gigi se simţi atât de în largul ei, încât îl întrebă dacă văzuse sau auzise de o adunătură de stânci care arătau ca un cuplu făcând dragoste. El râse și spuse că nu, dar că auzise odată de un loc unde exista un lac în mijlocul unui lan de grâu. Și că în apropierea acestui lac existau doi copaci care creșteau unul în braţele celuilalt. Și, dacă te strecurai între ei într-

11 în limba engleză, *dice* înseamnă „a tăia mărunt", dar și „zaruri" (n.tr.).

un anume fel, simţeai un extaz pe care niciun om nu-l putea crea sau repeta.

— Se spune că după asta nimeni nu te mai poate refuza.

— Nici acum nu mă refuză nimeni.

— Nimeni? Chiar nimeni?

— Unde e locul ăsta?

— Ruby. Ruby, Oklahoma. La dracu-n praznic.

— Ai fost vreodată acolo?

— Nu încă. Dar am de gând să mă duc. Cică au cele mai bune plăcinte cu rubarbă din ţară.

— Urăsc rubarba.

— O urăști. Fato, n-ai trăit. N-ai trăit deloc.

— Mă duc acasă. Să-mi văd familia.

— Unde e asta?

— Frisco. Toate rudele mele trăiesc în Frisco. Tocmai am vorbit cu bunicu'. Mă așteaptă cu toţii.

Dice dădu din cap, dar nu spuse nimic.

Gigi băgă ambalajul de la brioșă în paharul de carton. Nu simt pierdută, îşi spuse ea. Nu sunt deloc pierdută. Pot să mă duc să-l văd pe bunicu' sau să mă întorc în Golf sau…

Trenul încetini. Dice se ridică să-și ia bagajul de pe suportul de deasupra. Era atât de scund, încât trebui să se ridice pe vârfuri. Gigi îl ajută, iar asta nu părea să-l deranjeze.

— Păi, eu cobor aici. Mi-a făcut plăcere.

— Și mie.

— Baftă. Să ai grijă. Să nu te uzi.

Dacă băieţii care stăteau lângă ceva ce părea să fie un grătar i-ar fi spus: nu, aici e Alcom, Mississippi, probabil că ea i-ar fi crezut. Aceleași tunsori, aceleași priviri, aceleași zâmbete degajate de ţărănoi. Ceea ce bunicul său numea „satul satului”. Din câte se părea niște fete se certau cu unul dintre ei. În orice caz, nu îi fură de prea mare ajutor, dar îi făcu plăcere să simtă valurile de excitare crudă care-i loveau spatele în timp ce mergea pe stradă.

Mai întâi, praful, fin ca făina, îi intră în ochi, în gură. Apoi vântul îi zburli părul. Dintr-odată, era în afara orașului. Ceea ce localnicii numeau Bulevardul Central se oprea brusc, și Gigi se află la capătul orașului în clipa în care ajunse în centru. Vântul venea mai degrabă din pământ decât din cer. Tocurile scoteau un sunet ritmic, dar imediat se afundau în praf. De o parte și de alta, iarba înaltă se vălurea ca apa.

Se opri pentru cinci minute într-o așa-zisă drogherie, cumpără ţigări și află că băieţii de la grătar îi spuseseră adevărul: nu exista niciun motel. Și, dacă era vreo plăcintă, nu era servită la restaurant, căci nu existau nici de-astea. În afară de băncile pentru picnic de la grătar, nu exista niciun loc public unde să poţi sta jos. De jur-împrejurul ei, doar uși încuiate și ferestre închise, unde draperiile erau repede trase la loc.

M-am lămurit și cu Ruby, îşi spuse ea. Ciudatul ăla mincinos din tren trebuie să fi fost trimis de Mikey. Ea voia doar să vadă cu ochii ei. Nu doar chestia din lanul de grâu, ci și dacă lumea mai avea și altceva de spus (prin intermediul stâncilor, copacilor sau apei) în afară de saci pentru cadavre sau băieţei care să scuipe sânge în palme ca să nu-și strice pantofii. Deci Alcom. Ar putea la fel de bine s-o ia de la capăt în Alcom, Mississippi. Mai devreme sau mai târziu, unul dintre acele camioane parcate în faţa magazinului de furaje va trebui să se miște, și ea va putea pleca naibii de acolo.

Ţinându-și părul cu mâinile și ochii închiși din cauza vântului, Gigi se gândi s-o ia înapoi, spre magazinul de furaje. Rucsacul i se părea greu, dat fiind că era pe tocuri, și, dacă nu se mișca, vântul putea s-o răstoarne. La fel de subit cum se pornise, vântul se și potoli; în lipsa lui, auzi un motor de mașină îndreptându-se spre ea.

— Te îndrepţi spre Mănăstire?

Un bărbat cu o pălărie cu boruri largi îi deschise portiera dubiţei sale.

Gigi îşi aruncă rucsacul pe banchetă și urcă.

— Mănăstire? Glumești? Orice, numai asta nu. Poţi să

mă duci la o staţie de autobuz adevărată, la gară sau mă rog…?

— Ai noroc. Te duc până la gară.

— Perfect.

Gigi cotrobăi în rucsacul dintre picioare.

— Miroase a nou.

— E nouă-nouţă. Voi doi sunteţi primii mei pasageri.

— Care doi?

— Va trebui să mai fac o oprire. Mai e cineva care trebuie să ia trenul.

Zâmbi.

— Mă numesc Roger. Roger Best.

— Gigi.

— Dar pe tine te iau gratis. Celuilalt îi iau bani, spuse el, îndepărtându-și privirea de la drum.

Prefăcându-se că se uită la peisaj prin fereastra de lângă ea, se uită mai întâi la buric, apoi în jos și-n sus.

Gigi scoase o oglindă și, atât cât putu, îşi aranjă părul răvășit de vânt, spunându-și „Da, sunt liberă, cu siguranţă”.

Și așa și era. După cum spusese Roger Best, pentru cei în viaţă nu exista taxă, dar pentru morţi costa 25 de dolari.

Din când în când, femeia care stătea pe treptele verandei îşi ridica ochelarii de aviator ca să-și șteargă ochii. O codiţă de sub pălăria de paie îl căzuse pe spate. Roger se lăsă în genunchi și vorbi cu ea o bună bucată de vreme, așa i se păru lui Gigi, apoi amândoi intrară în casă. Când ieși, îşi închise portmoneul, încruntat.

— Nu poţi să mă ajuţi aici. Mai bine intri în casă. O să-mi ia o vreme să aduc corpul jos.

Gigi se întoarse să se uite în spate, dar nu văzu nimic prin paravan.

— Iisuse! La dracu’! Ăsta-i dric?

— Uneori. Uneori e ambulanţă. Azi e dric.

Acum era serios. Nu se mai uita pe furiș la sânii ei.

— Trebuie s-o sui în MKT la opt și douăzeci. Și trebuie să fiu acolo nu la timp, ci la fix.

Împiedicându-se, Gigi ieși repede din dubiţa-dric și reuși să înconjoare casa, să urce scările de lemn și să intre pe ușa din faţă cât ai zice pește. Roger spusese ceva de o Mănăstire și îşi imagină femei blânde, dar neînduplecate, plutind cu pălării în formă de corabie deasupra mânecilor lungi și negre. Dar nu era nimeni acolo, și femeia cu pălăria de paie dispăruse. Gigi străbătu un foaier de marmură și dădu peste un altul, de două ori mai mare. Pe întuneric, întrezări un hol care se întindea la dreapta și la stânga. În faţă, alte scări largi. Înainte de a se decide încotro s-o ia, Roger se ivi în spatele ei cărând o chestie de metal cu roţi. Se mișcă spre scări, mormăind:

— Niciun ajutor, nimic…

Gigi o luă la dreapta, grăbindu-se spre lumina care se zărea pe sub niște uși batante. Înăuntru dădu peste cea mai mare masă pe care o văzuse vreodată, în cea mai mare bucătărie. Rămase acolo, rozându-și unghia de la degetul mare, întrebându-se cât de rău poate să fie să călătorești cu un mort. Avea niște iarbă în buzunar. Nu destulă, dar atât cât s-o împiedice s-o ia razna. Se întinse, ciupi dintr-o plăcintă care era în faţa ei și observă pentru prima oară că locul era plin de mâncăruri, cele mai multe neatinse. Mai multe prăjituri, plăcinte, salată de cartofi, șuncă, o oală mare de fasole. Trebuie să fie călugăriţe, îşi spuse ea. Sau poate toate astea simt de la înmormântare. Dintr-odată, ca un participant legitim la ceremonie, începu să mănânce cu nesaţ.

Gigi înfuleca, punându-și mai multă mâncare pe farfurie în timp ce mânca, când femeia intră, fără pălăria de paie sau ochelari, și se așeză pe podeaua de piatră.

Gigi avea gura plină de fasole și de prăjituri cu ciocolată, așa că nu putea vorbi. Afară zbiera claxonul lui Roger. Gigi lăsă lingura jos, dar păstră prăjitura, îndreptându-se spre locul unde stătea femeia. Se așeză pe vine, se șterse la gură și spuse: „Pot să vă ajut cu ceva?” Femeia avea ochii închiși, dar dădu din cap în semn că nu.

— E cineva pe care aș putea să-l chem?

Atunci femeia îşi deschise ochii și Gigi nu văzu nimic,

în afară de un cerc palid acolo unde fusese irisul.

— Hei, fetiţo! Vii?

Vocea lui Roger era firavă și îndepărtată, acoperită de zgomotul motorului.

— Am un tren de prins. La fix! Trebuie s-ajung la fix.

Gigi se apropie mai mult, uitându-se în acei ochi care nu invitau la nimic.

— Am întrebat dacă mai e cineva aici.

— Tu, mormăi ea. Tu ești aici.

Fiecare cuvânt plutea spre Gigi pe un val de alcool.

— M-auzi? Nu pot s-aștept toată ziua, o avertiză Roger.

Gigi făcu un semn cu mâna prin faţa femeii, să vadă dacă e și oarbă, nu doar beată.

— Încetează, spuse femeia şoptind, dar enervată.

— O, am crezut… Să vă aduc un scaun?

— Am plecat, auzi?

Gigi auzi motorul mărindu-și turaţia, și dricul dădu înapoi.

— Trebuie să plec. Ce vreţi să fac?

Femeia se întoarse spre ea şi-şi împreună mâinile sub bărbie.

— Fii drăguţă. Veghează doar. N-am închis ochii de șaptesprezece zile.

— N-ar fi mai bine să vă duceţi în pat?

— Fii drăguţă. Fii drăguţă. Nu vreau să dorm dacă nu e nimeni care să vegheze.

— Pe podea?

Dar adormise. Respirând ca un copil.

Gigi se ridică în picioare și se uită prin bucătărie, înghiţind încet prăjitura. Bine măcar că nu mai sunt morţi în casă. Sunetul dricului se auzea din *9*

ce în ce mai încet și apoi dispăru.

Fiecare părticică din vila delapidatorului exprima spaimă, nu triumf. Având forma unui cartuș, se curba spre un punct mortal la capătul nordic, acolo unde fuseseră iniţial sufrageria și camera de zi. Probabil crezuse că urmăritorii săi vor veni dinspre nord, căci toate ferestrele

de la primul etaj erau îngrămădite în acele două camere. Ca un post de observaţie. Capătul dinspre sud cuprindea, în două camere, semne ale dorinţelor sale: o bucătărie supradimensionată și o cameră unde se puteau juca jocuri de oameni bogaţi. Niciuna dintre camere nu avea priveliște, dar în bucătărie era una dintre cele două intrări ale casei. O verandă se unduia dinspre nord în jurul vârfului de glonţ, continua pe lângă pereţi și intrarea principală și se termina la capătul arsenalului – expunerea sudică. În afară de dormitor, din nicio cameră nu se putea vedea răsăritul soarelui și nu exista nicio poziţie din care să poată fi văzut la apus. Prin urmare, lumina era întotdeauna înșelătoare.

Probabil plănuise să se bucure de companie într-ale distracţiei în fortăreaţa sa: opt dormitoaré, două băi imense, o pivniţă care ocupa aproape la fel de mult spaţiu ca primul etaj. Și intenţiona să-și distreze atât de mult invitaţii, încât aceștia nici să nu se gândească să plece, să stea zile întregi. Eforturile sale de a-i distra nu erau mai sofisticate sau mai interesante decât era el însuși – în principal, mâncare, sex și jocuri. După doi ani de construcţii aproape pe furiș, a reușit să dea o petrecere extraordinară înainte de a fi arestat, așa cum s-a temut, de oamenii legii veniţi din nord, unul dintre ei participând la prima și ultima lui petrecere.

Sârguincioase, cele patru călugăriţe-profesoare care s-au mutat aici după ce casa a fost scoasă la vânzare la un preţ derizoriu, au anulat ecourile încântărilor, dar nu au putut face nimic pentru a ascunde teroarea. Spatele protejat, postul de observaţie, ușa de la intrare erau păzite de ghearele rămase de la o statuie monstruoasă, pe care călugăriţele o îndepărtaseră imediat. Ușa șubredă și dărăpănată de la bucătărie era singura vulnerabilitate a casei.

Gigi, euforică, atât cât se putea, date fiind proviziile sale limitate, hoinărind prin casă în timp ce femeia beată dormea pe podeaua din bucătărie, recunoscu imediat că sufrageria fusese transformată într-o clasă, camera de zi

într-o capelă și camera de jocuri într-un birou – mai erau tacuri și bile, dar nu și masa de biliard. Apoi descoperi urmele încercărilor nereușite ale călugăriţelor. Suporturile de lumânări în formă de torsuri feminine de pe candelabrul care atârna pe tavanul din hol. Buclele de păr printre ramurile de viţă-de-vie care atingeau odată feţele erau acum ciobite. Heruvimii protectori care se iveau de sub straturi de vopsea în foaier. Mânerele de uși în formă de sfârcuri. Trântorii înfăţișaţi în gravuri adunate în dulapuri, pe jumătate goi, pe jumătate îmbrăcaţi cu haine de odinioară, bând și mângâindu-se. Sub treptele pivniţei, o statuie sau două înfăţișând-o pe Venus printre alte nuduri. Găsi chiar și organele genitale masculine din alamă care fuseseră desprinse de pe chiuvete și căzi, ascunse în niște cufere pline de rumeguș, ca și cum călugăriţele, dezgustate de feronerie, ar fi apreciat totuși metalul. Gigi se jucă cu accesoriile, întoarse testiculele menite să dea drumul la apa care curgea din penis. Trase ultimul fum din joint – Ming One – și lăsă chiștocul pe unul dintre vaginele de alabastru din camera cu jocuri. Îşi imagină bărbaţii care scrumau încântaţi în acele scrumiere.

9 9

Sau poate doar îşi lăsau trabucurile acolo, știind fără să se uite că scrumul se aduna la capătul aprins.

Evită dormitoarele, pentru că nu știa care dintre ele aparţinuse mortului, dar, când se duse să folosească una din băi, observă că ce se întâmpla în baie nu se putea reflecta în oglinda care se reflecta în alta. Cele mai multe, fixate bine în faianţă, fuseseră vopsite. Aplecându-se să se uite la sirenele care susţineau cada, observă un mâner fixat de o placă de lemn înconjurată de gresie. Reuși să atingă și să ridice mânerul, dar nu reuși să-l clintească.

Dintr-odată, i se făcu din nou grozav de foame și se întoarse în bucătărie să mănânce și să facă ceea ce o rugase femeia: să fie drăguţă și s-o vegheze dormind – ca un excursionist de altă dată care se teme să coboare singur muntele. Terminase macaroanele, niște șuncă și o altă bucată de prăjitură, când femeia se mișcă și se ridică

în picioare. Îşi ţinu faţa în mâini pentru o clipă, apoi se frecă la ochi.

— Te simţi mai bine? întrebă Gigi.

Luă din buzunarul șorţului o pereche de ochelari și-i puse la ochi.

— Nu, dar m-am odihnit.

— Păi, asta e bine.

Femeia se ridică în picioare.

— O fi. Mulţumesc că ai rămas.

— Nicio problemă. Mahmureala e nasoală. Eu sunt Gigi. Cine a murit?

— O iubire, răspunse femeia. Am avut două; ea a fost prima și ultima.

— A, îmi pare rău, spuse Gigi. Unde-o duce? Tipul cu dricul.

— Departe. La un lac cu același nume ca al ei. Superior. Așa a vrut ea.

— Cine mai trăiește aici? Doar n-ai gătit singură atâta mâncare?

Femeia umplu o oală cu apă și dădu’din cap.

— Ce-ai de gând să faci acum?

— Gigi, Gigi, Gigi, Gigi, Gigi. Așa fac broaștele. Ce nume ţi-a dat mama ta?

— Ea? Mi-a pus numele ei.

— Care?

— Grace[12].

— Grace. Ce-ar putea fi mai frumos?

Nimic. Chiar nimic. Dacă într-o dimineaţă ar dispărea mila și norocul, graţia ar fi de-ajuns. Dar de unde ar veni ea și cât de repede? În pauza aceea sfântă dintre momentul vederii și următorul gând, ar putea oare să se strecoare graţia?

Nu mai simţea nicio bucurie uitându-se în ochii *9*

băiatului, și asta din cauza sânilor etalaţi ca pe un platou. Gigi îl urmărea cum se chimia să nu se holbeze și cum pierdea de fiecare dată. Spuse că numele său este K.D. și încercă din răsputeri să se bucure de fata ei la fel

12 In limba engleză, *grace* înseamnă „grație, har, demență" (n.tr.).

de mult ca de decolteul ei în timp ce vorbeau. Era o luptă la care ea se așteptase, căreia îi putea face faţă și care îi făcea plăcere – în mod normal. Dar priveliștea pe care o văzuse când se trezise cu o oră în urmă îi stricase bucuria.

Nevrând să doarmă la etajul doi, unde tocmai murise cineva, Gigi alesese canapeaua de piele din fosta cameră de jocuri. Fără ferestre, depinzând de electricitate, care oricum nu mai exista, camera o îndemnă la un somn adânc și lung. Dormi toată dimineaţa și se trezi după-amiază, pe un întuneric aproape la fel de pătrunzător ca acela în care se culcase. Pe peretele din faţa ei, atârna gravura spre care abia dacă aruncase o privire cu o zi înainte, când cotrobăise prin casă. Acum se contura în faţa ochilor săi în lumina slabă care venea din hol. O femeie. În genunchi. O privire abătută, ochi rugători, braţe întinse ţinând un cadou oferit pe un platou unui stăpân. Gigi se înălţă pe vârfuri și se apropie să vadă care era numele femeii deznădăjduite. „Sfânta Caterina de Siena” stătea scris pe q plăcuţă încastrată în rama aurită. Gigi râse – mădulare de alamă ascunse într-o cutie; sâni etalaţi pe un platou – dar în realitate nu i se părea amuzant. Așa că, atunci când băiatul pe care-l văzuse cu o zi înainte în oraș îşi parcă mașina lângă ușa bucătăriei și claxonă, interesul pe care i-l stârni avea o urmă de iritare. Sprijinită de stâlpul de la intrare, mânca pâine cu dulceaţă, ascultându-l și urmărindu-i lupta din priviri.

Avea un zâmbet drăguţ și o voce atrăgătoare.

— M-am tot plimbat și te-am căutat peste tot. Am auzit că ești aici. M-am gândit că te mai găsesc.

— Cine ţi-a spus?

— Un prieten. Să… un prieten de-al unui prieten.

— Adică tipu’ cu dricu’?

— Îhî. A spus că te-ai răzgândit și nu te-ai mai dus la gară.

— Veștile circulă repede pe-aici, chiar dacă numai ele.

— Ne descurcăm. Vrei să faci o plimbare? Merg cât de repede vrei.

Gigi îşi linse dulceaţa de pe degete. Se uită în stânga, spre grădină, și i se păru că vede în depărtare o bucată de metal sau o oglindă în care se reflecta o lumină. Ca și cum ar fi fost ochelarii unui poliţist.

— O clipă. Să mă schimb.

În camera de jocuri, îşi puse o fustă galbenă și o bluză de un roșu-închis. Apoi îşi consultă harta astrologică înainte de a-și băga lucrurile (și câteva suveniruri) în rucsac, pe care-l aruncă pe bancheta din spate.

— Hei, spuse K.D., nu-i decât o plimbare.

— Da, dar cine știe? Poate mă răzgândesc din nou.

Au mers mile și mile de cer albastru. Gigi nu se uitase la peisaj de la fereastra autobuzului sau a trenului. Din punctul ei de vedere, nu era nimic de văzut aici. Dar mergând cu viteză în Impala era ca și cum ar fi fost la bordul unui DC-10[13], și nimicul se dovedi a fi cerul – imposibil de trecut cu vederea, făcut pe măsură, creat de un designer. Cerul nu era pustiu, ci respira și era o încântare pentru ochi.

— Asta-i cea mai scurtă fustă pe care am văzut-o vreodată.

Zâmbi cu zâmbetul lui încântător.

— Mini, spuse Gigi. În lumea largă se cheamă minijupă.

— Nu se holbează oamenii la tine din cauza asta?

— Se holbează. Conduc mile întregi. Fac accidente. Vorbesc prostii.

— Cred că-ţi place. Presupun că de asta sunt făcute.

— Ţi-am explicat ce-i cu hainele mele, acuma e rândul tău. De unde ţi-ai luat pantalonii ăștia, de exemplu?

— Ce nu-ţi place la ei?

— Nimic. Ascultă, dacă ai chef de ceartă, mai bine mă duci înapoi.

— Nu, nu. Nu vreau să mă cert. Vreau doar să... conduc.

— Cât de repede?

— Ţi-am spus. Cât de repede se poate.

13 Avion cu trei motoare (n.tr.).

— Până când?
— Cât vrei tu.
— Până unde?
— Până la capăt.
Cuplul din deșert era imens, așa a spus Mikey. Din orice unghi te-ai fi uitat, depășeau cerul, mișcându-se, mișcându-se. Mincinosule, se gândi Gigi. Nu cerul ăsta. Cerul ăsta era mai mare decât orice altceva, inclusiv decât femeia cu sânii pe tavă.
Când Mavis opri pe alee, lângă ușa bucătăriei, frână atât de brutal, încât pachetele alunecară de pe banchetă și căzură sub torpedou. Silueta din scaunul roșu din grădină era goală-goluţă. Nu-i putea vedea faţa de sub borurile largi ale pălăriei, dar putea desluși că nu purta ochelari de soare. Nu fusese plecată decât o lună și deja, după trei săptămâni, abia aștepta să se întoarcă. Trebuie să se fi întâmplat ceva, îşi spuse ea. Cu Maica. Cu Connie. La scârţâitul roţilor, silueta din soare nu se mișcă. Numai când trânti portiera Cadillac-ului se ridică în picioare şi-şi dădu pălăria pe spate. Strigând: „Connie! Connie!”, Mavis se grăbi spre capătul grădinii.
— Cine dracu’ ești? Unde-i Connie?
Fata dezbrăcată căscă și se scărpină la părul pubian.
— Mavis? întrebă ea.
Ușurată să vadă că e recunoscută, că măcar se vorbise de ea, Mavis îşi coborî vocea.
— Ce faci aici în halul ăsta? Unde-i Connie?
— În ce hal? E înăuntru.
— Ești goală!
— Îhî. Și ce-i cu asta?
— Ele știu?
Mavis aruncă o privire spre casă.
— Madam, te uiţi cumva la ceva ce n-ai mai văzut sau ce n-ai și tu, ești de la poliţia hainelor sau ce?
— Iată-te!
Connie cobora scările, cu braţele larg deschise spre Mavis.
— Mi-a fost dor de tine.

Se îmbrăţişară, și Mavis se lăsă purtată de zgomotul înăbușit al inimii femeii de lângă ea.

— Connie, ea cine-i și unde-i sunt hainele?

— A, asta-i micuţa Grace. A venit a doua zi după ce a murit Maica.

— A murit? Când?

— Acu' șapte zile. Șapte.

— Dar am adus ce trebuia. Simt în mașină.

— Nu mai folosesc la nimic. Cel puţin nu ei. Inima mi-e făcută praf, dar acum, c-ai venit, am chef să gătesc.

— N-ai mâncat?

Mavis îi aruncă o privire rece lui Gigi.

— Puţin. Mâncare de la înmormântare. Dar *9*

acum am să gătesc ceva proaspăt.

— Mai e mâncare, spuse Gigi. Nici n-am atins…

— Ia să-ţi pui niște haine pe tine!

— Ia să mă pupi-n fund!

— Fă-o, Grace, spuse Connie. Du-te ca o fetiţă cuminte. Dacă te acoperi, noi tot o să te iubim.

— Asta a auzit vreodată de bronz?

— Hai, du-te!

Gigi plecă, cu mișcări ostantative ale feselor, ca s-o vadă Mavis.

— De sub ce stâncă a ieșit și asta? întrebă Mavis.

— Ei hai, în curând o să-ţi placă de ea.

În niciun caz, îşi spuse Mavis. Nici nu se pune problema. Maica a murit, dar Connie e OK. Stau aici de aproape trei ani, și casa asta-i a noastră. A noastră. Nu a ei.

Au făcut de toate, numai nu s-au luat la bătaie, dar în cele din urmă au făcut-o și pe asta. Ceea ce a amânat inevitabilul au fost dragostea cu năbădăi și o fată foarte tânără în niște haine prea strâmte care a bătut la ușă.

— Trebuie să mă ajutaţi. Trebuie. Am fost violată și e aproape august.

Era adevărat numai pe jumătate.

SENECA

Se auzeau zgârieturi în geam. Din nou. Dovey se

întoarse pe burtă, refuzând să se uite pe fereastră de fiecare dată când auzea zgomotul. El nu era acolo. Nu venea niciodată noaptea. Începu să se gândească la lucrurile de zi cu zi. Ce avea să facă de mâncare pentru a doua zi?

N-avea rost să cultive mazăre. Putea la fel de bine s-o folosească din conservă. Nicio papilă gustativă din gura lui Steward nu ar fi putut face diferenţa. Mestecatul tutunului timp de douăzeci de ani îi redusese gustul la pofta de condimente, apoi îl făcuse să ceară doar ardei iute.

Când s-au căsătorit, Dovey era sigură că nu va putea găti îndeajuns de bine încât să fie pe placul fratelui mai mofturos al lui Deek. Întorși din război, cei doi bărbaţi erau hămesiţi, înnebuniţi după mâncarea făcută în casă, dar faptul că visaseră la asta timp de trei anile mărise așteptările, exagerând felul în care untura putea să facă prăjiturile pufoase ca zăpada și combinaţia dintre brânza iute și mămăliga dulce. Când au fost lăsaţi la vatră și au ajuns acasă, Deek murmura de plăcere când sugea măduva din oase sau când crănţănea oasele de pui până le făcea pulbere. Dar Steward îşi amintea totul altfel. Cuișoarele, în loc să stea deasupra șuncii, nu trebuiau amestecate? Și la puiul prăjit trebuiau puse cepe Vidalia sau spaniole?

În ziua nunţii, Dovey stătuse cu faţa la tapetul înflorat, cu spatele la fereastră, ca sora ei, Soane, să poată vedea mai bine. Dovey ţinea ridicată marginea furoului, în timp ce Soane îi picta pe picioare un model de dresuri. Pensula îi gâdila picioarele, dar stătea nemișcată. Nu se găseau ciorapi de mătase în Haven sau oriunde în lume în 1949, dar să te măriţi în picioarele goale ar fi. Însemnat să-L insûlte pe Dumnezeu și ceremonia.

— Nu mă aștept să fie mulţumit de masă, îi spuse Dovey surorii sale.

— De ce?

— Nu știu. Îmi face complimente legate de mâncare, apoi îmi sugerează feluri în care aș putea să o fac mai bună data viitoare.

— Nu te mișca, Dovey.

— Deek nu-ţi face asta, nu-i așa?

— Asta nu. Dar e mofturos în alte privinţe. Dar în locul tău, nu mi-aș face probleme. Dacă-i mulţumit la pat, nu mai contează mâncarea.

Apoi au râs, iar Soane a fost nevoită să o ia de la început cu modelul de ciorapi.

Ceea ce părea a fi o problemă în 1949 fusese rezolvată de tutun. Nu mai conta dacă mazărea era din grădină sau din conservă. Ardeii de la Mănăstire. iuţi ca focul iadului, făceau treaba în locul ei. Efortul de a cultiva mazăre ar fi fost în zadar. O linguriţă de zahăr și o bucată de unt peste mazărea din conservă făceau minuni, din moment ce bucăţelele de ardei vineţii îndepărtau orice alt gust mai discret. De exemplu, dovleacul de data trecută.

În ultimele nopţi, aproape întotdeauna când Dovey se gândea la soţul ei, se gândea la ceea ce pierduse el. Gustul, printre multe altele. În ciuda a ceea ce credea el (și întreg Ruby-ul), cu cât Steward aduna mai mult, cu atât mai vizibile îi erau pierderile. După ce și-a vândut cireada, luând o sumă frumușică, la banii din 1958, a urmat pierderea alegerilor statale pentru postul de secretar al bisericii, din cauza faptului că nu se sfiise să-și proclame dispreţul pentru acei elevi care protestaseră în faţa drogheriei din Oklahoma City. Scrisese chiar o scrisoare plină de ură la adresa femeii care-i organizase pe elevi. Atitudinea sa n-o surprinsese, dat fiind că, în urmă cu zece ani, îl făcuse pe Thurgood Marshall „negrotei agitator” pentru că se ocupase de procesul împotriva segregării intentat de NAACP[14]în orașul Norman. În 1962, puţul de gaz natural de pe terenul lui, adânc de 3.000 de metri, i-a umplut buzunarele, dar i-a adus terenul la dimensiuni ridicole și a pierdut și mândreţe de copaci. În timp, și-a pierdut părul și gustul. Pierderi minore care au culminat cu una majoră: în 1964, pe când avea patruzeci de ani, blestemul lui Fairy s-a adeverit: au aflat că niciunul nu putea avea copii.

14 NAACP, National Association for the Advancement of Colored People - organizație din SUA care militează pentru egalitatea drepturilor persoanelor de culoare (n.r.).

Acum, după aproape zece ani, dăduse un tun, cum spunea el, într-o afacere imobiliară în Muskogee, iar Dovey nu se mai întreba ce ar mai putea să piardă, pentru că ducea deja o bătălie perdantă cu reverendul Misner în ce privește cuvintele de pe buza Cuptorului. Un conflict alimentat, credea Dovey, de ceea ce rămânea nespus: tineri cu probleme sau revoltându-se în spatele fiecărei uși. Amette, întoarsă de la facultate, nu voia să se dea jos din pat. Băiatul lui Harper Jury, Menus, se îmbăta în fiecare weekend de când se întorsese din Vietnam. Nepoata lui Roger, Billie Delia, dispăruse fără urmă. Soţia lui Jeff, Sweetie, râdea încontinuu, fără să fi făcut cineva vreo glumă. Încurcătura lui K.D. cu fata aceea care stătea la Mănăstire. Ca să nu mai vorbim de sfidarea impertinentă și îmbufnată a celorlalţi – cei care voiseră să numească Cuptorul „locul cutare” și care deciseseră că inscripţia iniţială era într-un anume fel ce-i înfuria pe Deek și pe Steward. Dovey vorbise cu sora ei (și cu cumnata ei) despre asta, cu Mabie Fleetwood, cu Anna Flood, cu câteva femei din Club. Aveau păreri diferite, confuze, chiar incoerente, pentru că aveau sentimente puternice în această privinţă. Și, de asemenea, pentru că unii tineri, bătându-și joc de memoria din degetele lui *miss* Esther, insultaseră generaţii întregi dinaintea lor. Nu sugeraseră, politicos, că *miss* Esther s-ar fi putut înșela; pe ei îi revolta ideea de a-ţi aminti cuvinte invizibile pe care nici măcar nu le puteai citi, urmărind litere pe care nu le puteai pronunţa.

— Ea le-a văzut cu ochii ei? întrebară fiii.

— Mai mult decât atât! strigară taţii. Le-a pipăit, le-a atins, și-a pus degetul pe ele!

— Dacă ar fi fost oarbă, domnule, am fi crezut-o. Ar fi fost ca scrierea braille. Dar așa, un copil de cinci ani care n-ar fi în stare să citească ce scrie pe mormântul lui nici dacă ar ieși din groapă și s-ar uita la el?!

Gemenii se încruntară. Fleet, gândindu-se la generozitatea legendară a soacrei sale, sări de pe scaun și trebui să fie calmat.

La început, metodiștii zâmbiseră văzând disensiunile dintre baptiști. Penticostalii râseseră de-a binelea. Dar nu pentru mult timp. Membrii tineri din congregaţia lor începuseră să aibă și ei opinii despre acele cuvinte. Fiecare congregaţie avea oameni care făcuseră parte sau erau înrudiţi cu cele cincisprezece familii care plecaseră din Haven și o luaseră de la capăt Cuptorul nu aparţinea unei confesiuni anume; aparţinea *tuturor,* și cu toţii erau chemaţi la Golgota. Pentru a discuta, spuse reverendul Misner. Vremea era răcoroasă, grădinile miroseau puternic și, când s-au adunat la șapte și jumătate, atmosfera era plăcută, iar oamenii pur și simplu curioși. Și așa au și rămas în timpul alocuţiunii introductive a reverendului. Poate că tinerii erau nervoși, dar, când au luat cuvântul, începând cu fiii lui Luther Beauchamp, Royal și Destry, vocile le erau așa de stridente, încât femeile, rușinate, și-au lăsat ochii în jos, în cărţile de buzunar; șocaţi, bărbaţii au uitat să mai clipească.

Ar fi fost mai bine dacă tinerii ar fi vorbit calm, aducând prinos educaţiei lor în timp ce-și prezentau părerile. Dar ei nu voiau să discute, voiau să instruiască.

— Niciun fost sclav nu ne poate spune să ne temem tot timpul. Să „ne ferim” de mânia lui Dumnezeu. Să ne pitim, să fim atenţi în orice clipă ca nu cumva El să arunce cu ceva în noi, să ne ţină la pământ.

— Te adresezi cu „domnule” când vorbești cu bărbaţii, spuse Sargeant Person.

— Îmi cer scuze, domnule. Dar ce fel de mesaj este ăsta? Niciun fost sclav care a avut curaj și a reușit pe cont propriu să construiască un oraș din nimic nu poate gândi așa. Niciun fost sclav…

Deacon Morgan îl întrerupse:

— Vezi că vorbești de bunicul meu. Nu-i mai spune fost sclav ca și cum doar asta ar fi fost. A fost și locotenent-guvernator, a fost bancher, a fost diacon și multe altele, și nu a reușit singur; a făcut parte dintr-un grup de oameni care au reușit singuri.

Văzând privirea reverendului Misner, băiatul

continuă ferm:

— S-a născut în timpul sclaviei, domnule. A fost sclav, nu-i așa?

— Nu toţi cei care s-au născut în timpul sclaviei au fost sclavi. Nu în sensul la care te referi tu.

— Nu există decât un singur sens, domnule, spuse Destry.

— Habar n-ai despre ce vorbești!

— Niciunul dintre ei n-are habar! Vorbesc de cai verzi pe pereţi! strigă Harper Jury.

— Gata, gata, întrerupse reverendul. Fraţilor, surorilor. Am convocat această întâlnire în casa Domnului pentru a încerca să găsim…

— Una dintre casele Domnului, mârâi Sargeant.

— Bine, una dintre casele Lui. Dar, oricare ar fi, El cere respect din partea celor care se află în ea. Am dreptate sau nu?

Harper se așeză.

— Îmi cer iertare pentru felul în care am vorbit. Faţă de El, spuse și arătă în sus.

— Asta s-ar putea să-l mulţumească, spuse Misner. Sau poate nu. Nu-ţi limita respectul la El, frate Jury. El nu tolerează lipsa de respect.

— Părinte…

Reverendul Pulliam se ridică în picioare. Era un bărbat sobru, suplu, cu părul sârmos și alb, impresionant.

— Avem o problemă aici. Dumneavoastră, eu. Toată lumea. Problema e cu felul în care vorbesc unii dintre noi. Adulţii, bineînţeles, ar trebui să folosească un limbaj adecvat. Dar tinerii… ăștia mai mult s-au certat decât au discutat. Noi suntem aici pentru a…

Royal Beauchamp îl întrerupse, pe el, reverendul!

— Ce înseamnă să discuţi dacă nu să te certi?».

Dacă nu ești de acord cu ceea ce se spune… domnule.

Toată lumea fu atât de șocată de îndrăzneala băiatului, că aproape nici nu auziră ce spuse.

Pulliam, neluând în seamă posibilitatea ca părinţii lui

Roy – Luther și Helen Beauchamp – să fie și ei acolo, se întoarse încet spre Misner:

— Părinte, nu poţi să ţii în frâu băiatul ăsta?

— De ce-aș face asta? Nu suntem aici doar pentru a vorbi, ci și pentru a asculta.

Icnetele de mirare au fost mai mult simţite decât auzite.

Pulliam îşi miji ochii, urmând să răspundă, când Deek Morgan ieși din rând și stătu în nava laterală.

— Ei bine, domnule, am ascultat destul și cred că am auzit destul. Acum ascultaţi-mă voi, cu toţii! Ascultaţi-mă cu atenţie! Nimeni, nimeni n-o să mo-

difice Cuptorul sau să-i pună vreun nume ciudat. Nimeni n-o să se joace cu ceva construit de strămoșii noștri. Au făcut fiecare cărămidă cu mâna lor.

Deek se uită fix la Roy.

— Ei au săpat după lut, nu tu. Ei au cărat cuva, nu tu.

Întoarse capul pentru a-i include și pe Destry, Hurston și Caline Poole, Lorcas și Linda Sands.

— Ei au amestecat mortarul, nu vreunul dintre voi. Au făcut cărămizi sănătoase pentru cuptor, în vreme ce adăposturile lor erau din lemne și lut. Înţelegeţi ce vă spun eu aici? Și noi respectăm eforturile pe care le-au făcut ca să realizeze ceea ce au realizat. Nimic nu a fost tratat cu mai multă delicateţe decât cărămizile pe care le-au făcut acești oameni – mă înţelegeţi, oameni, nu sclavi, foști sau altfel. Spune-le, Sargeant, cât de delicat le-am demontat, cât de atenţi am fost, cum le-am învelit, pe fiecare în parte. Spune-le, Fleet. Spune-le tu, Seawright, și tu, Harper, spune-le dacă mint. Eu și fratele meu am ridicat fierul acela. Noi doi. Și dacă unele litere au căzut n-a fost din vina noastră, că noi l-am înfășurat în paie ca și cum ar fi fost un miel. Și-așa că-nţelegeţi când vă spun că n-o să vină nimeni, după optzeci de ani, să pretindă că știe mai bine decât ei, care au trecut prin iad. Puteţi să faceţi pe deștepţii cât vreţi, dar aţi dat de dracu’ dacă aveţi impresia că puteţi jigni o muncă la care n-aţi pus voi umărul.

Amin, spus în douăzeci de feluri, a accentuat cuvintele lui Deek. Cele spuse de el ar fi pus capăt discuţiei dacă reverendul Misner n-ar fi zis:

— Mie mi se pare, Deek, din contră, că n-o jignesc, ci o respectă. Tocmai pentru că știu valoarea Cuptorului vor să-i insufle o viaţă nouă.

Murmurul produs de această nouă luare de poziţie în favoarea tinerilor se transformă într-un strigăt, care se domoli doar pentru a se putea auzi răspunsul opozanţilor.

— Nu vor să-i insufle nimic. Vor să-l distrugă, să-l schimbe în ceva inventat de ei.

— E și istoria noastră, domnule. Nu doar a voastră, spuse Roy.

— Atunci comportaţi-vă ca atare! V-am mai spus. Cuptorul are deja o istorie. N-are nevoie să fie modificată de voi.

— Stai puţin, Deek, spuse Richard Misner. Gândește-te la ceea ce s-a spus aici. Uită partea cu numitul, cu numitul Cuptorului. Problema e clarificarea mottoului.

— Motto? Motto? E o poruncă divină!

Reverendul Pulliam își îndreptă degetul elegant către tavan:

— „Ferește-te de mânia Lui!” E clar ca lumina zilei că asta spune. Nu e o sugestie, e o poruncă!

— Ei bine, nu. Nu e așa dar, spuse Misner. Spune: „... Mânia Lui”. Nu e niciun „Ferește-te”.

— N-ai fost acolo! Esther a fost! Și nici aici n-ai fost de la început. Esther a fost.

Arnold Fleetwood își flutură pumnul în aer, amenințător:

9

— Era copil. Poate s-a înșelat.

Fleet i se alătură lui Deek în nava laterală.

— Esther n-a făcut o astfel de greșeală în viaţa ei! Știa tot ce se putea ști despre Haven și la fel și despre Ruby. Ne-a vizitat înainte să avem drum. A numit orașul ăsta, ce naiba! Scuzaţi-mă, doamnelor!

Destry, părând epuizat și în pragul lacrimilor, ridică

mâna și întrebă:

— Scuzaţi-mă, domnule, dar ce e în neregulă cu „Fii mânia Lui!”?

— Nu poţi fi Dumnezeu, băiete, spuse Nathan DuPres cu blândeţe, dând din cap.

— Nu e vorba să fii Dumnezeu, ci să fii instrumentul Lui, dreptatea Lui. Ca rasă…

— Dreptatea e a lui Dumnezeu și numai a Lui. Cum să fii instrumentul Lui dacă nu faci ce-ţi cere?

9

Întrebă reverendul Pulliam. Trebuie să i te supui.

— Da, domnule, dar ne supunem Lui, spuse Destry. Dacă-i urmăm poruncile, vom fi vocea Lui, răsplata Lui. Ca popor…

Harper Jury îl reduse la tăcere:

— Spune: „Ferește-te”, nu „Fii”. „Ferește-te” înseamnă „Atenţie, puterea este a Mea. Obișnuiţi-vă cu ideea”.

— „Fii” înseamnă că L dai pe El la o parte și îţi iei tu puterea, spuse Sargeant.

— Noi *suntem* puterea dacă…

— Vezi ce vreau să zic? Vezi? Ascultaţi! Ai auzit, părinte? Băiatul ăsta merită o curea pe spinare. Blasfemie!

Așa cum era de așteptat, Steward avu ultimul cuvânt sau cel puţin ultimele cuvinte pe care și le aminteau înainte de a termina întâlnirea.

— Ascultaţi aici, spuse el, cu vocea groasă, în armonie cu tutunul de mestecat. Dacă vreunul dintre voi ignoră, schimbă, înlătură sau adaugă ceva la cuvintele de pe buza Cuptorului, o să-l împușc în cap.

Dovey Morgan, înfiorată de ameninţarea soţului său, nu se putea uita decât în podea, întrebându-se ce nouă formă va lua de data asta pierderea pe care el o va suferi.

Câteva zile mai târziu, tot nu se hotărâse cine sau ce parte avusese dreptate. Și în discuţiile cu ceilalţi, inclusiv Steward, tindea să fie de-acord cu cel ce-i vorbea. O să-i pomenească de această problemă Prietenului ei, când se va întoarce.

Plecând de la întâlnirea de pe Golgota, Steward și Dovey avură una dintre micile, dar obișnuitele lor certuri despre direcţia în care să se îndrepte. El o luase spre fermă. Aceasta fusese redusă la o fermă de prezentare acum, că drepturile de exploatare a gazului fuseseră vândute, dar în mintea lui Steward era tot acasă – locul în care, atunci arbora steagul Americii în zilele de sărbătoare; unde erau înrămate actele prin care fusese lăsat la vatră; locul unde când apărea, Ben și Buna dădeau întotdeauna nebunește din coadă. Dar căsuţa de pe St. Matthew – pe care o obţinuseră în urma unei prescrieri ipotecare și pe care a-ţi mai vânduseră – însemna din ce în ce mai mult acasă pentru Dovey. Era aproape de sora ei, de dealul Golgotei, de Clubul Femeilor. Era locul unde Prietenul ei alegea s-o viziteze.

— Lasă-mă aici, Steward. O iau pe jos.

— Ai să te îmbolnăvești de moarte.

— Nu mă îmbolnăvesc. Răcoarea asta de seară îmi face bine.

— Femeie, ești o pacoste, spuse el, dar îi mângâie coapsa înainte de a coborî.

Dovey mergea încet pe Bulevardul Central. În depărtare putea vedea lampioanele rămase de la picnicul de Juneteenth[15] care atârnau lângă Cuptor. Au trecut patru luni și nu s-a găsit nimeni care să le dea jos și să le pună deoparte pentru anul următor. Acum lanternele dădeau lumină – puţină, numai cât trebuia – pentru alte sărbători ale libertăţii care aveau loc la umbra lor. În stânga ei era banca, nu la fel de înaltă ca bisericile, dar părea totuși că domină strada. Niciunul dintre fraţi nu voise să construiască un al doilea etaj, așa cum avusese banca din Haven, unde îşi avea sediul Loja. Nu voiau ca lumea să se perinde prin bancă pentru alte treburi decât cele bancare. Banca din Haven pe care o deţinuse tatăl lor se prăbușise dintr-o grămadă de motive, și unul din ele, susţinea Steward, era că acolo se desfășurau ședinţele Lojei.

15 Juneteenth, sărbătoare cunoscută și sub numele de Ziua Libertății, comemorează abolirea sclaviei în statul Texas, în 1865 (n’tr.).

„Distrage atenţia!”, obișnuia el să spună. Trei străzi mai încolo, la dreapta ei, lângă casa Patriciei Best, era școala unde predase Dovey până a fost gata casa de la fermă, dar Soane predase acolo mai mult timp, din moment ce locuia mai aproape. Acum Pat conducea singură școala, iar reverendul Misner și Anna Flood predau orele de istorie a negrilor și lecţiile de dactilografie de după cursuri. Florile și legumele de pe-o parte a școlii erau o prelungire a grădinii din faţa casei lui Pat.

Dovey făcu la stânga pe St. Matthew. În lumina lunii străluceau gardurile albe, povârnite de efortul de a sprijini crizantemele, degetăriţele, floarea-soarelui, florile de cosmos, crinii, în timp ce menta și peliniţa creșteau în spaţiile dintre șipd. Cerul nopţii, ca un acoperământ frumos, ţinea mirosurile la pământ, păstrându-le, intensificându-le, nelăsând nicio briză să le risipească.

Competiţiile grădinărești – câştigate, pierdute, în plină desfășurare – erau pe terminate. Au ţinut zece ani, începuseră brusc în 1963, când era timp. Femeile trecute de douăzeci de ani la înfiinţarea orașului Ruby, în 1950, au cunoscut timp de treisprezece ani o bunăstare crescândă, la care nici nu visaseră. Au cumpărat hârtie igienică fină, prosoape în loc de cârpe, un săpun special pentru faţă și altul pentru scutece. În fiecare gospodărie din Ruby, aparatele casnice pompau, bâzâiau, aspirau, torceau, șușoteau și dădeau pe dinafară. Și femeile aveau timp: cincisprezece minute în care nu trebuia să ai grijă de cuptor; o oră întreagă în care nu trebuia să freci la cearșafuri și la salopete; zece minute în care nu trebuia să baţi covorul sau să agăţi perdelele; două ore pentru că mâncarea ţinea mai mult timp și puteai s-o cumperi în cantităţi mari. Soţii și copiii lor, încântaţi la culme și la fel de mândri ca și femeile, transformau adaosul comercial, preţul pe kilogram, balot sau greutate vie în aparate casnice, în utilaje, în aparate de radio și automobile. Porţelanul alb care acoperea metalul, centurile, valvele și părţile de bachelită le dădeau o mare satisfacţie. Bâzâitul, vibraţiile și susurul ușor le dădeau femeilor timp.

Curţile pline de praf din Haven, măturate și stropite cu apă, s-au transformat în Ruby în peluze, până când curţile din faţa caselor au fost năpădite de flori numai și numai pentru că lumea avea timp să le cultive. Obiceiul, interesul de a cultiva plante necomestibile s-a extins și la fel și pământul rezervat lui. Schimburile de butași, rădăcini, bulbi au devenit atât de necontrolate, încât soţii au început să se plângă că sunt neglijaţi și că recolta de ridichi și cele două rânduri de napi nu erau de-ajuns. Femeile au continuat să se ocupe de grădinile lor de legume, dar încet-încet produsele lor au devenit asemenea florilor: cultivate dintr-o dorinţă frivolă, nu din necesitate. Irișii, brumărelele, trandafirii și bujorii le mâncau din ce în ce mai mult timp și spaţiu, iar fluturii veneau de la mare depărtare să-și depună ouăle în Ruby. Crisalidele lor atârnau ascunse sub salcâmi și apoi se îndreptau spre holdele de hrișcă și trifoi cu care se hrăneau de zeci de ani. Pâlcurile roșii care sorbeau din oţetari erau în competiţie cu cele crem și albe, nou-sosite, cărora le plăceau florile de muștar și călţunașii. Imense aripi portocalii cu firișoare negre rătăceau printre panseluţe și violete. Precum anii rivalităţii dintre grădini, fluturii dispăruseră în acea seară răcoroasă de octombrie, dar nu și efectele lor: curţi suprapopulate, mult prea dichisite; cocoloașe și grămăjoare de ouă. Se ascundeau. Până venea primăvara.

Atingând ţărfișii care încadrau drumul, Dovey urcă scările. Acolo, pe terasă, ezită și se gândi să se întoarcă și s-o sune perSoane, care plecase devreme de la întâlnire. Soane o îngrijora. Părea să aibă momente de fragilitate care nu aveau legătură cu moartea fiilor ei de acum cinci ani. Poate că Soane simţea și ea ca și Dovey povara de a avea doi soţi, nu unul. Dovey se opri, apoi se răzgândi și deschise ușa. Sau cel puţin încercă. Era încuiată – din nou. Era ceva ce Steward începuse să facă de curând și care o scotea din minţi pe Dovey: să baricadeze casa ca și cum ar fi o bancă. Dovey era convinsă că era singura casă încuiată din Ruby. De ce anume îi era frică? Puse mâna în

farfurioara de sub ghiveciul cu dracena și luă cheia.

Înainte să se întâmple prima oară, dar niciodată după aceea, existase un semn. Era la etaj, făcând curat prin casă, și se opri să se uite prin fereastra de la dormitor. Jos, copacii încărcaţi de frunze erau asemenea unui tablou. Iulie. Secetă. 38 de grade. Cu toate acestea, dacă deschidea fereastra, camera care fusese goală un an întreg se aerisea. Îi luă ceva timp – o lovitură aici, o smucitură, două dincolo –, dar reuși în cele din urmă să ridice fereastra până la capăt și se aplecă în afară să vadă ce-a mai rămas din grădină. Din poziţia în care era, copacii acopereau mare parte din curte și se întinse să se uite dincolo de ei. Apoi o mână atotputernică se cufundă într-un sac imens și aruncă un pumn de petale în aer. Sau cel puţin așa părea. Fluturi. O ceată tremurătoare de aripi portocalii-roșiatice traversă grădina și apoi dispăru.

Mai târziu, în timp ce ea stătea într-un balansoar sub copaci, veni el. Nu-l mai văzuse până atunci și nu părea să facă parte din niciuna dintre familiile din oraș. La început crezuse că este Menus, fiul lui Harper, care bea și care fusese proprietarul casei. Dar bărbatul mergea drept și iute, ca și cum ar fi întârziat la o întâlnire, folosind curtea ca pe o scurtătură spre un loc anume. Poate că auzise scârţâitul ușor al balansoarului. Poate că-și făcea griji că era pe proprietatea altcuiva. În orice caz, când se întoarse și o văzu, zâmbi, ridicând mâna în semn de salut.

— Bună ziua, spuse ea.

Îşi schimbă direcţia și se îndreptă spre ea.

— Ești de pe-aici?

— Din împrejurimi, spuse el, fără să-și miște buzele.

Avea nevoie de un tuns.

— Un pic mai înainte am văzut niște fluturi. Acolo.

Dovey arătă cu degetul.

— Erau portocalii-roșiatici. Strălucitori. N-am văzut o culoare ca asta niciodată. Așa credeam că arată coralul când eram mică. Culoarea dovleacului, dar mai puternică.

Se întreba despre ce naiba vorbește; ar fi sfârșit conversaţia politicos – amintind de căldură și de ușurarea

pe care o va aduce înserarea –, numai că el părea interesat de ceea ce descria. Salopeta lui era curată și proaspăt călcată. Mânecile cămășii albe erau suflecate deasupra cotului. Văzându-i antebraţele, ușor musculoase, îşi schimbă impresia pe care i-o lăsase faţa lui: aceea că era subnutrit.

— Ai mai văzut fluturi ca ăștia?

El dădu din cap în semn că nu, dar era clar că lua în serios întrebarea, căci se lăsă pe vine în faţa ei.

— Nu vreau să te reţin. Doar că, Doamne, erau așa frumoși!

El îi zâmbi înţelegător și se uită spre locul pe care i-l indicase. Apoi se ridică în picioare, îşi scutură turul salopetei, deși nu stătuse pe iarbă, și spuse:

— E OK dacă trec pe-aici?

— Bineînţeles. Oricând. Nu mai trăiește nimeni aici. Proprietarul și-a pierdut casa. E frumoasă totuși, nu? Ne gândim s-o folosim din când în când. Soţul meu…

Se bâlbâia, știa, dar el părea să asculte cu interes, atent la fiecare cuvânt. În cele din urmă, se opri, prea rușinată de prostia ei ca să mai continue, și repetă invitaţia de a folosi scurtătura de câte ori voia.

El îi mulţumi și ieși din curte, mișcându-se repede printre copaci. Dovey urmări silueta topindu-se în umbra care învăluia casele.

N-a mai văzut aripile portocalii niciodată. El, în schimb, s-a întors. O lună mai târziu și apoi din când în când, la o lună sau două. Dovey tot uita să-l întrebe pe Steward sau pe altcineva cine ar putea fi. Tinerii erau mai greu de identificat, iar prietenii sau rudele, când veneau în Ruby, nu mergeau întotdeauna la biserică, așa cum făceau oamenii din oraș, ca să fie prezentaţi congregaţiei. Nu putea să-l întrebe ce vârstă are, dar presupunea că este cu cel puţin douăzeci de ani mai tânăr decât ea și poate de aceea îi păstra vizitele secrete.

Chestia era că, atunci când venea el, vorbea prostii. Lucruri despre care nu știa că-i ocupă mintea. Plăceri, griji, lucruri care nu aveau legătură cu problemele

importante ale lumii. Cu toate acestea, el o asculta cu atenţie. Având o presimţire pe care nu şi-o putea explica, știa că, dacă îl va întreba cum îl cheamă, nu va mai veni niciodată.

La tin moment dat, îi dădu să mănânce o bucată de pâine cu unt de mere, și el o mâncă pe toată.

Găsea din ce în ce mai des motive să rămână pe St. Matthew. Fără să spere că va veni sau că îl căuta, dar mulţumită că a fost pe acolo și că va reveni – la o discuţie, să mănânce ceva sau să bea niște apă rece într-o după-amiază călduroasă. Singura ei teamă era că altcineva va aduce vorba despre asta, va apărea alături de el sau va pretinde că i-a fost dinainte prieten. Dar nimeni n-o făcea. Părea să fie doar al ei.

Așa că, în seara în care a avut loc discuţia cu tinerii, Dovey băgă cheia în ușă, supărată pe Steward că făcuse acest gest inutil și agitată din cauza turnurii pe care o luase întâlnirea. Spera să stea cu o ceașcă de ceai fierbinte, să citească niște versuri sau câţiva psalmi și să-și adune gândurile în privinţa problemei care înfuria pe toată lumea, în caz că Prietenul ei va trece pe acolo de dimineaţă. Dacă va veni, îl va întreba ce părere are. Dar se răzgândi, lăsă deoparte ceaiul și cititul și, după ce spuse câteva rugăciuni, se băgă în pat, numai că o întrebare fără răspuns n-o lăsă să doarmă: un om bogat poate să fie un om bun dacă nu renunţă la avere? Avea de gând să-l întrebe pe Prietenul ei și despre asta.

Cel puţin acum, în sfârșit, curtea arăta îndeajuns de bine ca să-l primească. La prima lui vizită, fusese un dezastru, neîngrijită, plină de gunoaie – adăpost pentru pisici, șerpi de grădină și pui rătăciţi –, doar aripile de coral ce-o mai salvau. Trebui s-o aranjeze singură. K.D. refuză și oferi niște scuze lipsite de imaginaţie. Era greu să stârnești interesul tinerilor. Billie Delia obișnuia să o ajute, ceea ce era surprinzător, dat fiind că în rest nu se gândea decât la băieţi. Dar se întâmplase ceva și cu ea. Nimeni n-o văzuse de ceva timp, iar mama ei, Pat Best, nu răspundea la nicio întrebare. Probabil era încă furioasă, credea Dovey,

pentru felul în care orașul îl tratase pe tatăl ei. Deși Billie Delia nu fusese la întâlnire, atitudinea ei fusese prezentă. Chiar de mică, cu pielea ei bronzată și rumenă, cu părul ei șaten și zburlit, strâmba din nas la orice, mai puţin la grădinărit. Lui Dovey îi lipsea și se întreba ce părere are Billie Delia despre schimbare cuvintelor de la Cuptor.

„Ferește-te de mânia Lui?" „Fii mânia Lui?" După părerea ei, „mânia Lui" era de ajuns pentru toate epocile și generaţiile. Să specifici, particularizând, să-i baţi în cuie sensul era inutil. O singură dată a trebuit să fie bătut cineva în cuie. Pe Cruce. Nu-i așa? îl va întreba pe prietenul ei. Și apoi îi va spune lui Soane. Între timp, scârţâitul nu se mai auzea și, adormind, îşi dădu seama că mazărea din conservă va fi de ajuns.

Steward dădu în jos geamul de la mașină și scuipă. Cu grijă, ca nu cumva vântul să i-l întoarcă în faţă. Era dezgustat. „Lasă-mă-n pace!" Acesta era sloganul pe care acei tineri nătângi voiau să-l pună pe Cuptor. Ca și nepotul lui, K.D., ei nici nu bănuiau ce efort a însemnat construirea acestui oraș. De ce erau protejaţi. Ce umilinţe nu erau nevoiţi să înfrunte. Odată ce ajunse pe drumul de ţară care ducea la fermă, conduse cât mai repede și se gândi la diferenţa dintre „Ferește-te!" și „Fii!" și cum ar fi explicat-o Big Papa. Personal, nu-i păsa nici cât negru sub unghie. Problema nu era de ce trebuia sau nu schimbat mesajul, ci ce interes avea Misner să vină cu ideea asta. Scuipă din nou, gândindu-se la cât de prost se dovedise a fi Misner. Nechibzuit și poate chiar periculos. Se întreba dacă generaţia aceea – cea a lui Misner și a lui K.D. – trebuia sacrificată pentru a ajunge la următoarea. Stră-strănepoţii care ar putea fi instruiţi și șlefuiţi așa cum făcuseră și tatăl, și bunicul lui cu generaţia lui Steward. Pe atunci nu existau menajamente. Se așteptase mult de la ei și se dovediseră pe măsura așteptărilor. Acei oameni buni îşi asumaseră responsabilitatea pentru comportamentul lor. Îşi aminti de fratele său, Elder Morgan, care povestea cum debarcase în portul din New Jersey, Hoboken, venind de la Liverpool, în 1919. Plimbându-se prin New York înainte de

a lua trenul, zărise doi bărbaţi care se certau cu o femeie. După haine, ghicise că e vorba de o femeie ușoară și, dispreţuindu-i meseria, simţise că e de partea bărbaţilor care strigau. Brusc, unul dintre bărbaţi a lovit-o pe femeie cu pumnul în faţă. S-a prăbușit. Dintr-odată, scena și-a pierdut culoarea de toate zilele, devenind alb-negru. Elder spunea că i se uscase gura. Cei doi bărbaţi albi s-au îndepărtat de femeia de culoare care zăcea inconștientă pe trotuar. Înainte ca Elder să se poată gândi la ceva, unul dintre bărbaţi s-a întors și a lovit-o în stomac. Eider nici nu și-a dat seama că fuge până nu a ajuns lângă bărbat, împingându-l într-o parte. Alergase și se bătuse timp de zece luni, dar tot nu se obișnuise cu manifestările spontane de violenţă. Elder l-a lovit pe bărbatul alb și a continuat să-l bată până când l-a atacat cel de-al doilea. Nimeni n-a câştigat lupta. Au fost răniţi cu toţii. Femeia încă mai zăcea pe trotuar când câţiva oameni au început să strige după poliţie. Înspăimântat, Elder a fugit și a purtat mantaua soldăţească tot drumul spre Oklahoma, de teamă ca nu cumva să vadă un ofiţer în ce hal era uniforma. Mai târziu, când soţia lui, Susannah, i-a curăţat-o, i-a călcat-o și i-a cusut-o, i-a spus să descoasă peticele, să lase buzunarul de la haină să atârne, gulerul de la cămașă rupt, nasturii desprinși. Era prea târziu pentru petele de sânge, așa că a băgat batista plină de sânge în buzunar, împreună cu două medalii-Nu putea să-și șteargă din minte felul în care o lovise bărbatul alb pe femeia de culoare. Orice-ar fi crezut despre meseria ei, s-a gândit la ea și s-a rugat pentru ea până la sfârșitul vieţii. Susannah, s-a certat îndelung cu ei, dar bărbaţii din familia Morgan au câştigat. Elder a fost îngropat așa cum îşi dorise: cu urmele luptei la vedere, pe uniformă. Nu-și iertase faptul că fugise și o abandonase pe femeie și nu se aștepta ca Dumnezeu să-l ierte. Și era pregătit ca El să-l întrebe ce se întâmplase. Lui Steward îi plăcea povestea aceasta, dar îl deranja că era vorba de apărarea unei târfe și de rugăciunile pentru ea. Nu era de partea bărbaţilor albi, dar îi putea înţelege, putea chiar simţi adrenalina, imaginându-și că pumnul care-o lovise

era al lui.

Steward parcă și intră în casă. Nu-i prea convenea să doarmă fără Dovey și încerca să se gândească la un motiv care s-o împiedice să rămână în oraș atât de des. Inutil, nu-i putea refuza nimic. Dădu peste câinii săi ciobănești și-i luă lângă el să vadă dacă oamenii săi îi curăţaseră cum trebuie. Îi cunoștea pe părinţii și soţiile acestora; și ei se duceau la aceeași biserică ca și el sau la una alăturată și dispreţuiau la fel de mult ideea de „lasă-mă-n pace!”. Amărăciunea îl cuprinse din nou. Dacă ar fi avut el copii, ar fi fost cu toţii exemplul perfect de integritate, ar fi râs de ideea lui Misner despre ce înseamnă să fii bărbat: răspunsuri obraznice, schimbări de nume – ca și cum magia cuvintelor ar avea de-a face cu bărbăţia.

Steward legă câinii și descuie grajdul cailor. Cel mai mult îi plăcea să încalece pe la patru dimineaţa și să-și călărească iapa, Night, până dădea soarele. Îi plăcea să cutreiere pășunile, unde totul era la vedere. Călărind, se minuna de fiecare dată de faptul că pe pământul tău nu te poţi rătăci așa cum se rătăciseră Big Papa și Big Daddy și toţi cei șaptezeci și nouă care au plecat din Fairly, Oklahoma. Mergeau pe jos și erau pierduţi de-a binelea. Și furioși. Dar nu se temeau de nimic, doar de starea în care erau picioarele copiilor. În mare, erau sănătoși. Dar femeile însărcinate aveau din ce în ce mai multă nevoie de odihnă. Sofia lui Drum Blackhorse, Celeste; bunica lui, don’șoara Mindy; și Beck, propria lui mamă, toate erau gravide. Rușinea de a vedea cum soţia, sora sau fiica însărcinată nu primea adăpost i-a zdruncinat și le-a schimbat pentru totdeauna viaţa. Umilinţa nu numai că i-a otrăvit, dar ameninţa chiar să le sfărâme oasele.

Steward îşi amintea fiecare detaliu al poveștii spuse de tatăl și de bunicul lui și îşi închipuia cu ușurinţă propria rușine. De exemplu, Dovey, așa cum arăta înainte să piardă fiecare sarcină, ţinându-se cu mâna de spate, cu ochii întredeschiși, privind înăuntru, mereu înăuntru, la copilul din pântece. Cum s-ar fi simţit dacă niște bărbaţi aroganţi la costum și cu pantofi buni i-ar fi spus soţiei lui: „Pleacă

de-aici!”, iar el, Steward, n-ar fi putut face nimic? Chiar și acum, în 1973, când călărea pe pământul lui, cu vântul liber în coama iepei sale, Night, gândul că ar fi putut fi atât de neajutorat îl stârnea să împuște pe cineva. Șaptezeci și nouă. Cu toate ale lor în spate sau pe cap. Copii care-și împrumutau unul altuia pantofii. Oprindu-se doar ca să se ușureze, să doarmă sau să mănânce te miri ce. Prostii și fierturi, prostii și turte, prostii și came de vânat, prostii și frunze de păpădie. Visând la un acoperiș deasupra capului, la pește, la orez, la sirop. Zdrenţăroși ca niște verze, visau la haine curate, la cămăși cu nasturi și cu ambele mâneci. Mergeau în șir indian: Drum și Thomas Blackhorse în frunte, Big Papa, olog acum, stând în fund și fiind cărat pe o targă, la coadă. După Fairly, nu mai știau încotro s-o ia și nu voiau să se întâlnească cu cineva care să le dea indicaţii sau care să aibă altă părere. Se ţineau departe de drumurile bătute, încercau să stea mai aproape de pădurile de pini și de albiile râurilor, îndreptându-se spre nord-vest numai și numai pentru a fi cât mai departe de Fairly.

A treia noapte, Big Papa l-a trezit pe fiul lui, Rector, și i-a poruncit să se ridice în picioare. Sprijinindu-se pe două cârje, s-a îndepărtat de locul unde poposiseră și a șoptit: „Hai cu mine!”

Rector s-a întors după pălărie și a urmat pașii înceţi și dureroși ai tatălui său. Se gândea, cu spaimă, că bătrânul avea de gând să-ncerce să ajungă în oraș în toiul nopţii sau că avea să apeleze la una dintre fermele cu acele case întunecate care se cuibăreau la poalele unui delușor. Dar Big Papa l-a condus mai adânc prin pădurea de pin, unde mirosul de rășină, plăcut la început, i-a dat imediat o durere de cap. Cerul strălucea de atâtea stele, făcând secera lunii să pară mică, transformată într-o pană pierdută. Big Papa se opri și îngenunche greoi, gemând.

— Tatăl meu, Zechariah, e aici, a spus el.

Apoi, după câteva secunde de tăcere totală, a început să îngâne cele mai dulci și mai triste sunete pe care Rector le auzise vreodată. Rector s-a așezat și el în genunchi și a

rămas așa toată noaptea. Nu îndrăznea să-l atingă pe bătrân sau să-i întrerupă incataţia, dar n-a mai putut rezista și s-a lăsat pe vine ca să slăbească durerea din genunchi. Apoi s-a lăsat pe pământ de-a binelea, ţinându-și pălăria în mână, cu capul plecat, încercând să asculte, să rămână treaz, să înţeleagă. În cele din urmă, s-a lăsat pe spate și a urmărit steaua de deasupra copacilor. Muzica sfâșietoare l-a înghiţit și a simţit că plutește la câţiva centimetri deasupra pământului. Ulterior, jura că nu adormise. Că pe tot parcursul nopţii a ascultat și a privit. Înconjurat de pini, mai degrabă a simţit decât a văzut cerul decolorându-se la orizont. Atunci a auzit pașii – zgomotoși ca ai unui uriaș. Big Papa, care nu mișcase un mușchi și care nu se oprise din cântat, a tăcut imediat. Rector s-a ridicat în picioare și s-a uitat împrejur. Pașii se auzeau ca niște tunete, dar nu-și putea da seama din ce direcţie veneau. Fâșia de cer luminată s-a mărit și a putut desluși contururile trunchiurilor de copaci.

L-au văzut în același timp. Un bărbat scund, pare-se, prea scund pentru sunetul pașilor săi. Se îndepărta de ei. îmbrăcat într-un costum negru, cu haina aruncată pe spate, agăţată de arătătorul de la mâna dreaptă. Cămașa albă sclipindu-i printre bretelele late. Fără să se ajute de cârjă și fără să geamă, Big Papa s-a ridicat în picioare. Au privit amândoi cum bărbatul se îndepărta de partea luminată a cerului. O dată s-a oprit și s-a întors să-i privească, dar n-au putut să-i vadă trăsăturile. Când a început din nou să meargă, ei au observat că avea o geantă în mâna stângă.

— Fugi, a spus Big Papa. Adună oamenii!

— Nu poţi rămâne aici singur, a spus Rector.

— Fugi!

Și Rector a luat-o la fugă.

Când toată lumea a fost în picioare, i-a condus spre locul unde el și Big Papa îşi petrecuseră noaptea. L-au găsit acolo, mai drept ca pinii, cu cârjele aruncate într-o parte, cu spatele la soarele care răsărea. Nu se vedea niciun drumeţ, dar pacea de pe figura lui Zechariah s-a

răspândit și în sufletele lor, liniștindu-i.

— E cu noi, a spus Zechariah. Ne deschide calea.

Din acel moment, călătoria avea un scop, nu mai era tulburată de nicio nemulţumire. Din când în când, drumeţul reapărea: pe albia unui râu, pe vârful unui deal, sprijinindu-se de o stâncă. O singură dată cineva a avut curajul să-l întrebe pe Big Papa cât o să mai dureze.

— Asta-i timpul lui Dumnezeu, a răspuns el. Nu-l poţi porni și nu-l poţi opri. Și încă ceva: n-o să facă treaba pentru voi. Așa că, hai, pas săltat!

Poate că zgomotul pașilor continua, dar ei nu-l mai auzeau. Nimeni nu văzuse drumeţul în afară de Zechariah și, câteodată, de un copil. Rector nu-l mai văzuse niciodată, până la sfârșit. Adică peste douăzeci și nouă de zile. După ce au fost alungaţi cu focuri de armă, după ce niște femei de culoare le-au dat de mâncare pe un câmp, după ce au fost jefuiţi de niște cowboy care le-au luat puștile – nimic din toate acestea nu le-a tulburat pacea –, Rector și tatăl său l-au revăzut.

Era deja septembrie. Alţi călători ar fi fost mai precauţi și nu s-ar fi dus în regiunile indiene fără o destinaţie anume și cu iarna bătând la ușă. Dar, chiar dacă le era greu, nu se vedea. Rector stătea întins în iarba înaltă și aștepta să pocnească o capcană – iepure, spera el, o marmotă, un popândău chiar – când, drept în faţă, pe o cărare printre ierburi, a zărit drumeţul stând și privind în jur. Apoi bărbatul s-a lăsat pe vine, și-a deschis geanta și a început să scotocească în ea. Rector l-a privit o vreme, apoi s-a târât înapoi prin iarbă, înainte de a sări în picioare și a fugi la popas, unde Big Papa îşi termina un mic dejun rece. Rector i-a povestit ce văzuse și apoi au plecat împreună spre locul unde era capcana. Drumeţul era încă acolo, scoţând unele lucruri din geantă și punând altele la loc. Chiar în timp ce-l priveau, bărbatul a început să pălească. Când a dispărut de tot, a auzit din nou zgomotul pașilor venind dintr-o direcţie pe care n-o puteau distinge: în spate, din stânga, acum din dreapta. Sau de deasupra? Apoi, dintr-odată, s-a lăsat tăcerea. Rector s-a furișat

înainte, Big Papa s-a târât și el să vadă ce lăsase drumeţul în urmă. Nu făcuseră nici trei metri, când au auzit un foșnet în iarbă. Acolo, în capcană, fără ca momeala sau firul să fie atinse, era o bibilică. Mascul, cu un penaj de-ţi lua ochii. Schimbând câteva priviri, au lăsat-o acolo și s-au apropiat de locul unde credeau că drumeţul îşi împrăștiase lucrurile din geantă. Nici urmă de ele. Numai o adâncitură în iarbă. Big Papa s-a aplecat s-o atingă. Apăsând cu mâna iarba bătătorită, a închis ochii.

— Aici, a spus el. Aici e locul nostru.

Ei bine, n-a fost, bineînţeles. Nu deocamdată, cel puţin. Aparţinea unei familii de indieni, și le-a luat un an și patru luni de negocieri, de lucrat pământul, până să elibereze și să cureţe locul. Venind din mijlocul unei vegetaţii bogate într-un spaţiu uriaș, văzând mai mult cer decât pământ, cu iarba până la coapse, ar fi putut să se simtă neînsemnaţi. Pentru Bătrânii Părinţi însă, asta însemna belșugul – o amploare a sufletului și a staturii: libertatea fără limite și fără păduri nesfârșite și amenințătoare în care se puteau ascunde dușmanii. Aici libertatea nu era o distracţie, ca un carnaval sau un bal pe care puteai conta o dată pe an. Și nici nu erau resturile de la masa celor îndreptăţiţi. Aici libertatea era un test impus omului de natură în fiecare zi. Și, dacă trecea cu bine testul de suficient de multe ori, era rege.

Poate că Zechariah nu a vrut să mai mănânce vreodată iepure fript la ţepușă sau carne rece de bivol. Poate că, după ce fusese dat la o parte de către albi, izgonit de către negri, voia să marcheze permanent acel spaţiu deschis, atât de diferit de Louisiana. Oricum, cât s-au instalat în adăposturi improvizate și au cărat lemn cu o căruţă cu doi cai, împrumutaţi de la indieni, Zechariah a adunat niște bărbaţi care să construiască un cuptor. Erau mândri că niciuna dintre soţiile lor nu lucrase în bucătăria vreunui alb și nici nu dădăcise vreun copil alb. Deși munca pe câmp era mai grea și nu se bucura de niciun respect, credeau că violul unei femei care lucrează în bucătăria unui alb este, dacă nu o certitudine, cel puţin o

posibilitate, ceea ce nu puteau concepe. Așa că au schimbat acest pericol cu siguranţa pe care le-o dădea, cât de cât, munca brutală. Felul acesta de a gândi a făcut să încolţească ideea unei bucătării comunitare. Au fost extraordinari. Serviseră, culeseseră, araseră, căraseră în Louisiana din 1755, când cuprindea și Mississippi-ul; iar când a fost împărţită în două state, au ajutat la guvernarea amândurora din 1868 până în 1875, după care au fost reduși la munca pe câmp. Se înmulţiseră mai bine de două sute de ani. Nu îşi refuzaseră nimic unul altuia, nu se înclinaseră în faţa nimănui, nu îngenuncheaseră decât în faţa Creatorului lor. Acum, amintindu-și vieţile și faptele lor, Steward se liniștise, decizia fiindu-i de neclintit. Ia închipuiţi-vă, se gândi el, ce-ar spune Big Papa, Drum Blackhorse sau Juvenal DuPres de puștii ăștia care voiau să schimbe cuvintele din fier forjat.

Soarele mai avea până să răsară, și Steward nu mai putea călări. Așa că-și întoarse iapa și se îndreptă spre casă, gândindu-se la ce ar putea să spună sau să facă, astfel încât Dovey să nu-și mai petreacă nopţile în oraș. Nu putea dormi fără mireasma părului ei alături.

În același timp, înainte de răsărit, Soane stătea în bucătăria din cea mai mare casă din Ruby, şoptind întunericului de dincolo de fereastră.

— Atenţie, prepeliţe, Deek are să te împuște. Și o să se-ntoarcă, o s-arunce un sac plin de prepeliţe pe podeaua mea curată şi-o să spună ceva de genu': „Și cu asta ne-am aranjat cu cina". Mândru. Ca și cum mi-ar face un cadou. Ca și cum ai fi deja jumulită, curăţată și gătită.

Bucătăria era inundată de lumina fluorescentă, instalată de curând, și de aceea Soane, care aștepta să fiarbă ceainicul, nu putea vedea afară. Voia să-și lase la infuzat tonicul înainte ca soţul ei să se în9

toarcă. Unul din preparatele lui Soane era la îndemână, o punguţă înfășurată într-un ambalaj de hârtie cerată. Prin conţinutul ei, Connie o salvase a doua oară. Prima oară fusese o greșeală teribilă. Nu, nu o greșeală, un păcat.

I s-a părut că e miezul nopţii când Deek s-a dat jos din pat și și-a pus hainele de vânătoare. Dar, când el s-a furișat jos în șosete, s-a uitat la ceasul luminat: 3: 30. Încă două ore de somn, s-a gândit ea, dar era șase când s-a trezit și a trebuit să se grăbească. Să pregătească micul dejun, să-i scoată hainele de serviciu. Oricum, înainte de asta, îi trebuia tonicul ei – foarte necesar acum, pentru că aerul se subţia din nou. Începuse să se subţieze, ca și cum ar fi fost prea mult folosit, nu când Scout fusese omorât, ci două săptămâni mai târziu, chiar înainte ca rămășiţele lui să fie trimise acasă, când o informaseră că și Easter fusese omorât Niște copii. Unul avea nouăsprezece ani, celălalt douăzeci și unu. Ce mândră și ce fericită fusese când se înrolaseră; îi încurajase s-o facă. În anii ’40, și tatăl lor luptase. La fel și unchii lor. Totuși, Jeff Fleetwood se întorsese din Vietnam. Și, deși părea cumva zdruncinat, Menus Jury se întorsese în viaţă. Ca o proastă, îşi imaginase că fiii ei vor fi în siguranţă. Mai în siguranţă decât oricine se afla în Oklahoma, în afara Ruby-ului. Mai în siguranţă în armată decât în Chicago, unde voia Easter să se ducă. Mai în siguranţă decât în Birmingham, decât în Montgomery, Selma, Watts. Decât în Money, Mississippi, în 1955 și Jackson, Mississippi, în 1963. Decât în Newark, Detroit, Washington, D.C. Crezuse că războiul e mai sigur decât orice oraș american. Acum avea patru scrisori nedeschise, trimise în 1968 și ajunse la poșta din Demby patru zile după înmormântarea ultimului ei fiu. Nu fusese în stare să le deschidă. Fuseseră amândoi acasă în permisie de Ziua Recunoștinţei în 1968. La șapte luni după moartea lui Bung, Soane plânsese de bucurie să-și vadă ambii băieţi în viaţă. Scumpii ei băieţi, neîmpușcaţi, nelinșaţi, nemolestaţi, neîncarceraţi. Rugăciunea m-a ajutat! a strigat când i-a văzut coborând din mașină. A fost ultima dată când i-a văzut întregi. Connie îi dăduse nuci pecan descojite ca să facă două plăcinte de Ziua Recunoștinţei. Era și o fată cu o mașină stricată acolo, și, deși Soane o luase cu mașina să cumpere benzina de care avea nevoie pentru a ajunge la destinaţie, fata stătea în

continuare acolo. Totuși, probabil că a plecat înainte de moartea Maicii, altfel Connie n-ar fi fost nevoită să aprindă focul pe câmp. Nimeni n-ar fi știut dacă n-ar fi fost dârele de fum negru. Anna Flood le-a observat, s-a dus cu mașina și a aflat vestea.

Și atunci Soane a trebuit să se grăbească. Să vorbească cu Roger, să se ducă la bancă să telefoneze unor străini din nord, să adune mâncare de la vecine și să gătească și ea ceva. Ea, Dovey și Arma duseseră mâncarea, știind că nu va fi nimeni în afară de ele s-o mănânce. În grabă, în grabă, chiar și atunci, căci cadavrul trebuia trimis în nord. Acoperit cu gheaţă. Connie părea ciudată, dărâmată și Soane o adăuga pe lista celor pentru care trebuia să-și facă griji. K.D., de exemplu. Și Amette. Și Sweetie. Și acum era îngrijorată și pentru Cuptor. Niște tineri începuseră să se adune acolo, bând bere, așa spunea lumea, alungând astfel copiii cărora le plăcea să se joace în acel loc. Sau cel puţin așa spuneau mamele lor. Apoi și niște fete (care meritau pălmuite, după părerea lui Soane) îşi făcuseră de lucru pe-acolo. Așa cum se întâmplase cu Amette și Billie Delia.

Lumea spunea că tinerii n-au ce să facă. Dar Soane, știind câtă treabă e de făcut, era conștientă că nu acesta e motivul. Se întâmpla ceva. Altceva decât pumnul negru cu unghii roșii pictat pe zidul din spatele Cuptorului. Nimeni nu-și asuma răspunderea pentru el și mai șocant decât această negare colectivă era faptul că nimeni nu voia să-l șteargă. Tinerii pierde-vară au spus că nu ei l-au pictat acolo și că nu aveau de gând să-l șteargă. Deși Kate Golightly și Anna Flood, înarmate cu diluant și cu o găleată plină de apă caldă cu săpun, l-au șters în cele din urmă, au fost cinci zile în care conducătorii orașului, furioși, le-au interzis tuturor să facă treaba în locul tinerilor pierde-vară. Degetele încleștate, cu unghiile roșii și îndreptate într-o parte, nu în sus, au pricinuit mai multă suferinţă și au durut mai mult ca o lovitură. Au provocat o durere enervantă și odioasă pe care munca lui Kate și a Armei n-a putut s-o șteargă. Soane nu putea înţelege. Nu existau albi

(buni sau răuvoitori) care să-i agite sau să-i stârnească în așa fel încât să urâţească Cuptorul și să-i sfideze pe adulţi. De fapt, localnicii prosperau, de vreo zece ani le mergea bine: câştigau bani frumoși din carnea de vită, din grâu, din vânzarea drepturilor de exploatare a gazului, din combustibil și speculaţii. Dar în timpul războiului, în timp ce Ruby-ul se îmbogăţea, alte locuri erau otrăvite de furie. Vremuri blestemate, a spus reverendul Pulliam din amvonul bisericii Noul Zion. Ultimele zile ale omenirii, a spus pastorul Cary la Sfânta Mântuire. La Golgota nu s-a spus nimic, căci congregaţia aceasta încă îşi mai aștepta noul reverend, care, atunci când a venit în 1970, a adus Vestea cea Bună: „Îi voi distruge pe dușmanii tăi în faţa ochilor tăi", spus-a Domnul, Domnul, Domnul.

Asta era cu trei ani în urmă. Acum era 1973. Fetiţa ei – o fi fost fetiţă? – ar fi avut nouăsprezece ani dacă Soane nu s-ar fi dus la Mănăstire să caute ajutorul de care păcatul are întotdeauna nevoie. Puţin după aceea, stând în faţa sârmei de rufe, chinuindu-se să agaţe cearșafurile, Soane privise în sus și zărise în curte o doamnă care zâmbea. Purta o haină de lână maro, o bonetă demodată de pânză și avea în mână un coș. Când doamna i-a făcut cu mâna, Soane i-a întors salutul așa cum putea, pentru că avea gura plină de cârlige – spera că un semn discret din cap era îndeajuns de politicos. Femeia s-a întors și s-a îndepărtat. Soane a observat două lucruri: coșul era gol, dar femeia îl căra cu amândouă mâinile, ca și cum ar fi fost plin, ceea ce, aflase ulterior, era un semn pentru ceea ce urma – un gol care o va dărâma, o absenţă prea greu de suportat. Și știa cine o trimisese pe femeie să-i transmită asta.

Sfârâitul aburului îi întrerupse sentimentul de regret și Soane turnă apa fierbinte într-o ceașcă, peste punguţa de muselină. Puse o farfurioară peste ceașcă și lăsă tonicul la infuzat.

Poate ar trebui să se întoarcă la felul în care făceau lucrurile când copiii ei erau mici. Când toată lumea era prea ocupată să construiască, să depoziteze, să strângă

recolta ca să mai aibă timp de certuri și să se gândească la drăcovenii. Așa cum a fost înainte să se construiască Dealul Golgotei. Când botezurile se făceau cu apă dulce. Minunate botezuri. Botezuri care-ţi frângeau inima, pline de muzică și de plânsete și de încântarea de a fi, în sfârșit, în siguranţă. Când pastorul ţinea fetele în mâini, cufundându-le în apa proaspăt sfinţită, fără să le mai dea drumul. Cu respiraţia tăiată, ceilalţi priveau. Cu răsuflarea tăiată, fetele se iveau la suprafaţă, pe rând. Robele lor albe și ude se ondulau în apa luminată de soare. Cu apa picurându-le pe păr și pe faţă, priveau spre ceruri după care îşi lăsau capul în pământ la porunca: „Plecaţi acum!”. Apoi vorbele liniștitoare: „Fiica mea, ești salvată”. Cea mai suavă notă, când atingea apa sfinţită, se dubla, se tripla; apoi celelalte note o acompaniau pe prima. Trei păsări au tăcut și au încercat să înveţe. Apoi, încet, ţinându-se de mână, cu capul pe umerii celorlalţi, oamenii binecuvântaţi înaintau spre albia râului şi-şi făceau drum spre Cuptor. Să se usuce, să se îmbrăţișeze și să se felicite unii pe alţii.

Acum Golgota avea o piscină interioară. Noul Zion și Sfânta Mântuire aveau vase speciale din care se picura puţină apă pe cap.

În afară de botezuri, Cuptorul nu avea nicio valoare practică. În Ruby nu mai era nevoie de toate acele lucruri necesare la început, în Haven. Camioanele care soseau aduceau cuptoare de bucătărie. Carnea pe care o mâncau cloncănea în curte, cădea sub lovitura ciocanului sau guiţa când i se tăia gâtul. Spre deosebire de momentele de început ale Havenului, când a fost fondat Ruby, vânătoarea era doar un joc. Femeile au dat din cap când bărbaţii au dărâmat Cuptorul, l-au împachetat, l-au mutat și l-au reasamblat. Dar, în sinea lor, nu le convenea că ocupa atât de mult spaţiu – spaţiu în care ar fi putut pune mai mulţi saci de grăunţe, porci sau chiar leagănul unui copil. Nu erau încântate nici de faptul că le lua atât de mult timp să-l reconstruiască – timp care ar fi putut fi folosit la instalarea mai rapidă a ușilor de la closete. Dacă plăcuţa comemorativă era atât de importantă – și judecând după

întâlnirea la care participase, probabil era –, de ce nu au luat-o separat și n-au lăsat cărămizile acolo unde stătuseră cincizeci de ani?

O, ce le-a mai plăcut bărbaţilor să-l reconstruiască; cât de mândri au fost, cât de devotaţi. Un lucru bun, credea ea, într-o anumită măsură, dar se mersese prea departe. Un obiect folositor se transformase într-un altar (lucru de care fuseseră avertizaţi nu numai în înspăimântătorul *Deuteronom,* ci și în a doua *Epistolă către Corinteni)* și, ca orice lucru care-L supăra pe Dumnezeu, se autodistrugea. Lucru demonstrat de tinerii năbădăioși care-l transformaseră într-un altfel de cuptor. Unul care devora carne de om.

Când Royal și ceilalţi doi, Destry și una dintre fiicele lui Pious DuPres, au cerut o adunare, toată lumea a fost imediat de-acord. Nimeni nu mai solicitase o adunare generală a orașului de ani buni. Toată lumea, inclusiv Soane și Dovey, a crezut că tinerii îşi vor cere mai întâi iertare pentru comportamentul lor, promiţând că vor curăţa și vor întreţine locul. În schimb, ei au venit cu un alt plan. Un plan care îl continua pe primul. Royal, căruia i se spunea Roy, a luat cuvântul și, fără să citească de pe ceva, a ţinut un discurs perfect din toate punctele de vedere, mai puţin cel al inteligibilităţii. Nimeni nu înţelegea ce spunea, iar ce se înţelegea era prostie curată. Le-a spus că erau demodaţi, că lucrurile se schimbaseră peste tot, numai în Ruby nu. Voia să-i dea Cuptorului un nume, să ţină întâlniri acolo, să vorbească despre cât de chipeși erau, deși aveau nume urâte. Nu ca americanii. Ca africanii. Tot ce știa Soane despre Africa erau cei șaptezeci și cinci de cenţi pe care-i dăduse unei organizaţii de misionari. Avea același interes faţă de africani pe care-l aveau și ei faţă de ea: niciunul. Dar Roy vorbea despre ei ca și cum ar fi vecinii lor sau, mai rău, rudele lor. Iar despre albi vorbea ca și cum tocmai îi descoperise și părea convins că erau noutăţi.

Totuși, mai era ceva în discursul lui. Nu neapărat ceva cu care puteai fi de acord sau nu, ci un fel de

acuzaţie. împotriva albilor, într-adevăr, dar și împotriva lor – a oamenilor din oraș care ascultau, propriii lor părinţi, bunici, oamenii de vază din Ruby. Ca și cum ar fi existat o modalitate nouă și mai bărbătească de a se purta cu albii. Nu cea abordată de Blackhorse și de Morgan, ci una africană, care cuprindea cuvinte, combinaţii de culori și tunsori noi. După părerea lui, era jalnic să te mulţumești să le-o iei înainte albilor. Trebuia să le spui unele lucruri, să-i respingi, să-i înfrunţi. Pentru că vechea modalitate era înceată, restrânsă la o mână de oameni și lipsită de vigoare. Această ultimă acuzaţie l-a scos din minţi pe Deek și l-a făcut să le zboare creierii prepeliţelor, chiar în timpul săptămânii, ca să nu-i explodeze lui.

Va sosi în curând cu un sac de prepeliţe, iar mai târziu Soane le va servi pe un platou, în jumătăţi fragede și maronii. Nu se putea hotărî între orez și cartofi dulci, în timp ce conţinutul ceștii stătea la infuzat. Când înghiţi ultima picătură, ușa din spate se deschise.

— Ce-i asta?

Îi plăcea mirosul lui. O mireasmă de vânt umed și de iarbă.

— Nimic.

Deek aruncă sacul pe podea.

— Dă-mi și mie, atunci.

— Haide, Deek. Câte ai vânat?

— Doișpe. I-am dat șase lui Sargeant.

Deek se așeză pe scaun și înainte de a-și descheia haina, îşi dezlegă șireturile bocancilor.

— Îndeajuns pentru două mese.

— A fost și K.D. cu tine?

— Nu. De ce?

Se încruntă, sforţându-se să se descalţe.

7 9 9

Soane îi culese bocancii de pe podea și-i puse pe verandă.

— Nu mai dai de el în ultimul timp. Pregătește el ceva, sunt sigură.

— Ai pus de cafea? Ce să pregătească?

Soane adulmecă aerul întunecat, încercându-i greutatea înainte de a închide uşa.

— N-aş putea spune exact. Dar are el motive să se poarte aşa.

— Presupun că umblă după fuste. Mai ţii minte fata aia care-şi fâţâia fundul prin oraş acum ceva timp şi care stătea la Mănăstire?

Soane se întoarse spre el, ţinând ibricul de cafea la piept în timp ce dădea la o parte capacul.

— De ce spui că-şi fâţâia fundul? De ce vorbeşti aşa? Ai văzut-o tu?

— Nu, dar au văzut-o alţii.

7 I

— Şi?

Deek căscă.

— Şi nimic. Cafea, iubito, cafea.

— Nu mai spune că-şi fâţâia fundul.

— Bine, bine. Nu-şi fâţâia nimic.

Deek râse, aruncându-şi hainele pe podea.

— Plutea.

— Da' dacă le-ai pune-n dulap?

Soane se uită la pantalonii rezistenţi la apă, la haina negru cu roşu, la bluza de corp.

— Şi ce vrea să-nsemne asta?

— Am auzit că avea tocuri de cinşpe centimetri.

— Spui gogoşi.

— Gogoşi umflate.

— Ei, bine. Dacă e la Mănăstire înseamnă că e de treabă.

Deek îşi masă degetele de la picioare.

— Eşti părtinitoare cu femeile alea de-acolo. Eu aş fi atent în locul tău. Câte mai sunt? Patru?

— Trei. Bătrâna a murit, nu mai ştii?

Deek se holbă la ea, apoi se uită în altă parte.

— Ce bătrână?

— Maica stareţă. Care alta?

— A, da. Îhî.

Deek continua să-şi maseze picioarele. Apoi râse.

— Prima oară când a apucat Roger să-și folosească camioneta cea nouă.

— Ambulanţa, spuse Soane, adunându-i hainele.

— A plătit trei rate a doua zi. Sper s-o ţină tot așa. Nu sunt destui bolnavi sau morţi pe-aici ca să merite rabla aia scumpă.

Mirosul de cafea era ademenitor și Deek îşi frecă palmele.

— Suferă?

— Încă nu. Dar, din moment ce profitul lui depinde de bolnavi și de morţi, aș spune c-o să dea faliment în curând.

— Deek!

— Pentru băieţii mei nu s-a făcut nimic. Îngropaţi într-un sac ca niște pisoi.

— Au avut niște sicrie minunate! Minunate!

— Da, da înăuntru…

— Las-o baltă, Deek. De ce n-o lași baltă?

Soane îşi atinse gâtul.

— M-aștept să se descurce. Dacă mă prăpădesc înaintea lui. Caz în care știi ce ai de făcut. Nu mă văd în camioneta aia nici în ruptul capului, vreau un coșciug de calitate, așa că o să se descurce. Fleet e ăla care o să dea de bucluc.

Se duse la chiuvetă și se spălă pe mâini.

— Mereu spui asta. Cum adică?

— Comandă prin poștă.

— Ce?

Soane turnă cafeaua în cana albastră, preferata soţului ei.

— Mergeţi cu toţii la Demby, nu-i așa? Când vrei un prăjitor de pâine sau un fier de călcat electric, îl comanzi din catalog și te duci acolo să-l ridici. Cum rămâne cu el?

— Fleet n-a avut niciodată prea multe produse. Și ce are, are de mult. Șezlongul ăla și-a schimbat de trei ori culoarea stând în vitrină.

— Păi, vezi, de-aia, spuse Deek. Dacă nu poate vinde marfa veche, nu poate cumpăra alta.

— Înainte se descurca.

Deek vărsă puţină cafea în farfurioară.

— Acu’ zece ani. Cinci ani.

Apa se încreţi sub răsuflarea lui.

— Se întorceau băieţii din Vietnam, se căsătoreau, se așezau la casele lor. Bani din război. Fermele câştigau bine, toată lumea câştiga.

Sorbi de pe marginea farfurioarei și oftă de plăcere.

— Ei bine, acuma…

— Nu înţeleg, Deek.

— Eu înţeleg.

Îi zâmbi.

— Așa că tu n-ai nevoie să înţelegi.

Nu asta voise ea să spună, că nu înţelege ce zice. Voia să spună că nu înţelege cum de nu e îndeajuns de îngrijorat de problemele financiare ale prietenilor lor încât să-i ajute. De ce, de exemplu, nu putea Menus să-și păstreze casa pe care o cumpărase?

Dar Soane nu încercă să explice; se uită doar cu atenţie la faţa lui. Netedă, încă frumoasă după douăzeci și șase de ani și strălucind de satisfacţie. Prada bogată vânată în dimineaţa aceea îl liniștise și adusese lucrurile pe făgașul lor firesc. Cafeaua avea o culoare perfectă, iar temperatura era numai bună. Și mai târziu prepeliţele fără creier se vor topi în gura lui.

În fiecare zi cu vreme bună, Deacon Morgan îşi conducea sedanul lui strălucitor trei sferturi de milă. De pe strada lui, St. John, făcea dreapta la colţ spre Bulevardul Central, trecea de Luke, Mark și Matthew, și apoi parca frumos în faţa băncii. Era o prostie să mergi cu mașina pe o distanţă pe care ai fi străbătut-o pe jos înainte să-ţi termini trabucul, dar greutatea gestului o compensa. Mașina lui era mare, și orice ar fi făcut în ea căpăta amploare și merita comentat: cum şi-o spăla și şi-o lustruia singur – nelăsându-l pe K.D. și pe niciunul din tinerii cu iniţiativă s-o atingă; cum morfolea trabucul fără să și-l aprindă când era înăuntru; cum nu se sprijinea niciodată de ea, ci, dacă aveai o conversaţie cu el, stătea alături, trecându-și vârful degetelor peste capotă, îndepărtând

pete pe care doar el le vedea, lustruindu-le cu batista. Râdea împreună cu prietenii de vanitatea sa, conștient că se delectau cu slăbiciunea lui, însă îl respectau pentru felul magic în care el (împreună cu fratele lui geamăn) făcea avere. Pentru înţelepciunea lui profetică. Memoria lui care nu dădea greș. Cea mai puternică amintire a sa era și cea mai îndepărtată.

Cu patruzeci și doi de ani în urmă se chinuise să-și facă loc la fereastra din spate a mașinii lui Big Daddy Morgan, pentru a le face cu mâna mamei și surioarei sale, Ruby. Ceilalţi membri ai familiei – tatăl, unchiul Pryor, fratele lui mai mare, Elder, și fratele său geamăn, Steward – stăteau îngrămădiţi printre coșurile cu mâncare. Călătoria pe care aveau s-o facă urma să ţină câteva zile, poate chiar două săptămâni. Cel de-al doilea mare tur, spuse tatăl său. Ultimul mare tur, glumise unchiul Pryor.

Primul avusese loc în 1910, înainte de nașterea gemenilor, în timp ce Havenul se chinuia să se pună pe picioare. Big Daddy a călătorit cu mașina împreună cu fratele său, Pryor, și cu primul său născut, Elder, prin tot statul și dincolo de graniţele lui, ca să examineze, să evalueze și să judece celelalte orașe de negri. Au plănuit să viziteze două în afara Oklahomei și cinci în interiorul ei: Boley, Langston City, Rentiesville, Taft, Clearview, Mound Bayou, Nicodemus. Până la urmă n-au reușit să viziteze decât patru. Big Daddy, unchiul Pryor și Elder vorbeau întruna despre călătoria aceea, cum au discutat cu preoţi, farmaciști negri, proprietari de magazine, doctori, directori de ziare, profesori, bancheri. Au discutat despre malarie, legea alcoolului, ameninţarea imigranţilor albi, problemele cu sclavii negri eliberaţi de indienii *creek,* loialitatea ajutoarelor, cât de practic era învăţământul superior, nevoia de pregătire tehnică, consecinţele suveranităţii statale, lojele și violenţa albilor, arbitrară sau organizată, care plutea în jurul lor. Au stat la marginea câmpurilor de porumb, s-au plimbat printre rândurile de bumbac. Au trecut prin tipografii, lecţii de elocinţă, ceremonii religioase, fabrici de cherestea; au studiat

metode de irigaţie și sisteme de depozitare. Dar cel mai mult s-au uitat la pământ, la case și la drumuri.

Unsprezece ani mai târziu, orașul Tulsa a fost bombardat, și mai multe dintre localităţile vizitate de Big Daddy, unchiul Pryor și Elder au dispărut. Dar, în ciuda tuturor așteptărilor, în 1932 Havenul prospera. Criza nu-l afectase: economiile personale erau substanţiale, banca lui Big Daddy nu-și asumase niciun risc (pe de-o parte pentru că bancherii albi îl izolaseră, pe de altă parte pentru că acţiunile fuseseră bine protejate), iar familiile împărţeau totul, asigurându-se că nimănui nu-i lipsește nimic. Recoltele de bumbac erau distruse? Cultivatorii de sorg și cultivatorii de bumbac îşi împărţeau profiturile între ei. Arsese un hambar? Muncitorii făceau ce făceau și lemnul aluneca „din întâmplare” din camioane în anumite locuri de unde era adunat în timpul nopţii. Pordi râmau pe pământul unui vecin? Vecinul primea compensaţii din partea tuturor și i se dădea came la tăiere. Bărbatul cu mâna rănită când tăia lemne nici n-apuca să-și schimbe de două ori bandajul, că-și și vedea lemnele tăiate și rânduite de ceilalţi. Fiind respinși de întreaga lume în 1890, în călătoria lor spre Oklahoma, locuitorii Havenului nu-și refuzau nimic unul altuia și erau atenţi la nevoile și lipsurile celorlalţi.

Cei din familia Morgan nu recunoșteau că le făcea plăcere eșecul celorlalte orașe de negri – îşi purtau semnele respingerii din 1890 ca pe un glonţ în creier. Au remarcat doar misterul dreptăţii divine și s-au hotărât să-i ia pe gemeni, să facă un nou tur și să vadă cu ochii lor ce se întâmplă.

Ceea ce vedeau uneori nu era mare lucru, uneori era trist, iar Deek îşi amintea totul. Orașe care arătau ca niște cartiere de sclavi îşi strângeau lucrurile și plecau. Orașe intoxicate de avuţie. Alte orașe se prefăceau că dormitează – ascunzând bani, certificate, acte de proprietate în case nevopsite și străzi desfundate.

Într-unul din orașele prospere, el și Steward au văzut nouăsprezece femei de culoare care se aranjau pe treptele

primăriei. Purtau rochii de vară din niște materiale nemaipomenit de ușoare și de elegante. Cele mai multe dintre rochii erau albe, dar două erau galbene ca lămâia și una avea culoarea somonului. Purtau pălărioare în culori palide de bej, roz și albastru: pălărioare care atrăgeau atenţia asupra ochilor mari și strălucitori ai purtătoarelor. Aveau talia aproape la fel de subţire ca gâtul. Râzând și sporovăind, se dichiseau în faţa fotografului care scotea capul de sub pânza neagră. După o poză reușită, doamnele se despărţeau în mai multe grupuri, mlădiindu-și talia când râdeau și mergând la braţ. Îşi mai potriveau una alteia broșa, mai schimbau câte o carte. Picioarele zvelte se întorceau și ţopăiau în pantofi de piele fină. Pielea lor, catifelată și luminoasă în soarele de după-amiază, le tăiase răsuflarea. Câteva dintre cele mai tinere au traversat strada și s-au îndreptat spre locul unde erau el și Steward. Se duceau la un restaurant din apropiere. Deek a auzit voci melodioase, joase, pline de încântare și de secrete, iar în urma lor se simţea o adiere de lămâiţă. Gemenii nici nu s-au uitat unul la altul. Fără niciun cuvânt, s-au hotărât să se arunce de pe balustradă. În timp ce se zbăteau pe jos, cu pantalonii și cămășile făcute praf, doamnele de culoare s-au întors să vadă ce se întâmplă. Deek și Steward au avut parte de zâmbetele pe care le voiau înainte ca Big Daddy să-și întrerupă conversaţia și să-i ia pe fiecare de turul pantalonilor, să-i împingă pe verandă și să-i lovească cu bastonul la fund.

Simţea și acum mirosul de lămâiţă; chiar și acum rochiile de vară, pielea catifelată și luminoasă îl excitau. Dacă el și Steward nu s-ar fi aruncat de pe balustradă, ar fi izbucnit în plâns. Așa că printre detaliile vii ale călătoriei – durerea, încăpăţânarea, șiretenia, avuţia – imaginea pe care o avea Deek despre cele nouăsprezece doamne văratice nu semăna cu cea a fotografului. Amintirea lui era în culori pastel și era eternă.

În dimineaţa de după întâlnirea de la Golgota, mulţumit de vânatul său, cu forţe proaspete și fără vreo urmă de oboseală de la nesomn, se hotărî să treacă pe la

Cuptor înainte de a deschide banca. Așa că pe Bulevardul Central o luă la stânga, în loc să facă dreapta, și trecu cu mașina prin faţa școlii, pe lângă Băcănia lui Ace, pe lângă magazinul de mobilă și electrocasnice al lui Fleetwood și pe lângă câteva case din partea estică a orașului. Când ajunse la locul cu pricina, îi dădu un ocol. În afară de niște cutii de suc și niște hârtii care nu nimeriseră coșul de gunoi, locul era pustiu. Nu mai era desenat niciun pumn. Nu mai era nimeni care să trândăvească pe-acolo. Trebuia să vorbească cu Anna Flood, care deţinea acum magazinul lui Ace, ca să cureţe gunoiul care provenea din cumpărăturile făcute la ea. Așa obișnuia să facă Ace, tatăl ei. Mătura locul ca și cum ar fi fost propria lui bucătărie, pe dinăuntru, pe dinafară, și, dacă l-ai fi lăsat, ar fi curăţat toată strada. Întorcându-se pe Bulevardul Central, Deek observă Fordul uzat al lui Misner parcat în faţa magazinului Armei. Mai în faţă, la stânga, se auzeau niște copii recitând în cor o poezie pe care și el o învăţase pe de rost, doar că el avusese nevoie să audă o singură dată versurile lui Dunbar ca să le memoreze în întregime și pentru totdeauna. Când el și Steward s-au înrolat în armată, au avut multe de învăţat – de la cum să facă nod la cravata uniformei, la cum să-și facă bagajele. Și, așa cum se întâmplase și la școala din Haven, au fost primii care au înţeles totul, care au memorat totul. Dar nu învăţaseră

9 J

nimic la fel de interesant ca tot ce învăţaseră acasă, stând pe podea, într-o cameră încălzită cu lemne, ascultând povești de război, povești despre marile migraţii, despre cele care au reușit și despre cele care au eșuat; despre triumfurile și eșecurile oamenilor inteligenţi, temerile lor, curajul lor, confuziile lor; povești despre iubiri mari și fără de sfârșit. Toate erau într-o singură carte. O carte cu coperte de piele neagră pe care stăteau scrise niște litere aurite, cu pagini mai subţiri decât frunzele tinere, decât petalele. Cotorul era tocit la vârf, iar colţurile, murdare. Cuvintele complicate, ciudate la început, au devenit familiare, căpătând greutate și o

frumuseţe hipnotică; pe măsură ce le auzeau mai des, deveneau propriile lor cuvinte.

În timp ce Deek conducea pe Bulevardul Central, spre nord, bulevardul și străzile sale laterale i se păreau mai frumoase ca oricând. Casele galbene și de un alb discret erau pline de viaţă; în ele, femei de culoare, elegante, care se ocupau de gospodărie; dulapuri ordonate fără exces sau zgârcenie; lenjerie de pat curată și călcată; carne bună, condimentată și gata de pus la foc. Nu va permite ca K.D. sau lenea tinerilor să tulbure această imagine.

Erau departe de primele zile ale Havenului, și bunicul lui ar fi luat în batjocură ușurinţa cu care se descurcau – de exemplu, să cumperi pământ cu banii în mână, în loc să muncești ani buni pentru el. I-ar fi fost rușine de nepoţii lui care munceau douăsprezece ore pe zi, cinci zile pe săptămână, în loc de optsprezece – douăzeci de ore pe zi, așa cum făceau oamenii din Haven pentru a supravieţui, și care vânau prepeliţe din plăcere și nu ca să nu le fie rușine la masă în faţa soţiei și a celor opt copii. Și ochii lui reci și umezi s-ar fi micșorat la vederea Cuptorului. Nu mai era locul unde te întâlneai ca să afli ce s-a mai întâmplat sau ce mai e de făcut; să afli cine s-a îmbolnăvit, cine a născut, cine a murit, cine a venit în oraș și cine a plecat. Cuptorul, care fusese martor la intrarea celor botezaţi pe calea vieţii sfinţite, acum era redus la rolul de martor al leneviei tinerilor. Doi dintre băieţii lui Sargeant, trei ai lui Poole, doi ai lui Seawright, doi ai lui Beauchamp, câţiva dintre copiii lui DuPres, fetele lui şut și Pious. Singure la părinţi, Amette și fiica lui Pat Best hălăduiau și ele pe acolo. Și toţi ar fi trebuit să fie undeva tăind zarzavaturi, făcând conserve, dregând, trebăluind. Cuptorul, ale cărui cărămizi auziseră voci adevărate slăvind numele Lui, avea parte acum doar de muzica de la radio sau de muzică înregistrată, o muzică deja moartă, care venea printr-un fir negru, din magazinul Annei spre Cuptor, ca un șarpe. Dar bunicul său ar fi avut și motive să fie încântat. În locul copiilor și al adulţilor care se adunau

seara, în acele zile de început, ca să scrijelească litere și numere cu pietricele pe bucăţi de argilă, învăţând să citească de la cei care știau deja, acum aveau o școală. Nu era la fel de mare precum cea construită în Haven, dar era deschisă opt luni pe an și nici nu aveau nevoie să cerșească bani de la stat pentru ea. Nici măcar un cent.

Așa cum prevăzuse Big Papa, dacă vor rămâne împreună, dacă vor munci, se vor ruga și se vor apăra împreună, nu se va întâmpla ca în Downs, Lexington, Sapulpa, Gans, unde negrii erau alungaţi din oraș peste noapte. Și nici nu se vor număra printre morţii și mutilaţii din Tulsa, Norman, Oklahoma City; ca să nu mai vorbim de victimele biciuirilor, crimelor și incendiilor. Cu excepţia unei crăpături ici, a unei spărturi colo, totul era intact în Ruby. Nu mai trebuia să te întrebi dacă mutarea Cuptorului fusese o greșeală; dacă avea nevoie de pământul originar ca fundaţie ca să fie respectat și considerat util. Nu. Nu, Big Papa. Nu, Big Daddy. Am făcut ce trebuia.

Deek se încurajă mai mult forţat decât încrezător, și asta pentru că era din ce în ce mai îngrijorat în legătură cu Soane. Nu era sigur care era problema, doar că avea sentimentul constant că pierde teren. Îi împărtășise durerea, crezuse că resimţise pierderea fiilor lor la fel de intens ca și ea, doar că știa mai multe în această privinţă. Și el, ca majoritatea celor din familia Morgan, participase la război, ceea ce însemna că văzuse cu ochii lui moartea. O privise cum se abătea asupra celorlalţi, privise cum o provoca el celorlalţi. Știa că trupurile moarte nu zac pe pământ; că majoritatea explodează și că ceea ce le-a fost trimis în acele cutii pe care le-au dat jos din tren pe peronul gării din Middletown era o adunătură de bucăţi care cântăreau jumătate din cât ar fi cântărit un băiat de nouăsprezece ani. Easter și Scout făcuseră parte din unităţi mixte, de albi și de negri, și, dacă Soane s-ar fi gândit la asta, s-ar fi putut considera norocoasă că toate părţile corpului primite aparţineau unor bărbaţi de culoare, ceea ce reprezenta o regulă și o dovadă de

politeţe din partea medicilor, care încercau din răsputeri s-o respecte, de frică să nu alăture coapse și picioare albe unui cap de negru. Dacă Soane ar fi bănuit ce s-ar fi putut întâmpla, o, Doamne! îi părea rău pentru gafa cu cafeaua și pentru vorbele legate de ceea ce nu putuse Roger să facă. Nu voia ca ea să-și imagineze singura întrebare pe care i-o pusese lui Roger, mai întâi cu Scout și apoi cu Easter: sunt toate părţile corpului negre? Ceea ce însemna că, dacă nu simt, să scape de cele albe. Roger jurase că sunt toate negre și sicriele regale fuseseră un semn al recunoștinţei lui Morgan și o consolare pentru Soane. Cu toate acestea, rămășiţele acestei pierderi păreau să se acumuleze într-un ritm pe care el nu-l putea controla. Nu avea încredere în leacurile pe care le lua și în niciun caz nu avea încredere în sursa lor. Dar nimic din comportamentul ei nu putea fi arătat cu degetul. Era frumoasă atât cât poate fi o femeie cumsecade, avea grijă de casă și făcea o faptă bună în fiecare zi. Era chiar mai generoasă decât i-ar fi plăcut lui, dar nu puteai lua asta ca pe un defect. Nu era nimic de făcut în această privinţă. Soane purta povara pierderii celor doi fii; el purta povara pierderii tuturor fiilor. Cum fratele lui geamăn nu avea copii, familia Morgan nu avea urmași. Ei, da, mai erau copiii lui Elder, o turmă stabilită oriunde, mai puţin acasă, unii dintre ei vizitând Ruby-ul câte o săptămână, grăbiţi, nerăbdători să scape de liniștea pe care o găseau plictisitoare, de munca pe care o găseau obositoare și de căldura pe care o găseau jignitoare. Așa că era inutil să-i consideri parte din familia

Morgan. El și Steward erau adevăraţii moștenitori și dovada acestui lucru era chiar Ruby. Cine în afară de adevăraţii moștenitori ar fi putut să repete ceea ce făcuseră Zechariah și Rector? Dar, cum era de datoria lor să se înmulţească, era o mare durere că K.D. era singurul moștenitor. K.D., fiul unei surori și al unui prieten din armată cu care se măritase. Nodul care i se punea în piept atunci când se gândea la ea îi era bine cunoscut. Ruby. Fata aceea dulce, modestă și zâmbitoare, pe care el și

Steward o protejaseră toată viaţa. Se îmbolnăvise pe drum; o vreme păruse că se însănătoșește, dar apoi sănătatea îi cedase din nou. Când a fost limpede că are nevoie de îngrijiri medicale serioase, nu au avut cum să i le asigure. Au dus-o la Demby, apoi mai departe la Middleton. Negrii nu erau primiţi în saloane. Niciun doctor nu-i îngrijea. Până să ajungă la al doilea spital, pierduse controlul și apoi îşi pierduse cunoștinţa. Murise pe o bancă din sala de așteptare, în timp ce o asistentă medicală căuta un doctor care s-o consulte. Când fraţii au aflat că asistenta încercase să caute un veterinar și când au strâns-o în braţe pe sora lor moartă, au plâns în hohote tot drumul spre casă. Ruby a fost îngropată, fără să aibă parte de o capelă, într-un loc frumos de la ferma lui Steward, și atunci au încheiat pactul. O rugăciune sub forma unui târg încheiat chiar cu Dumnezeu, târg pe care El a părut să-l onoreze până în 1969, când Scout și Easter au fost trimiși acasă. După aceea au înţeles mult mai bine termenii și condiţiile târgului.

Poate că făcuseră o greșeală în 1970, când îi descurajaseră pe K.D. și pe fiica lui Fleet. Era însărcinată, dar, după o scurtă ședere la Mănăstire, scăpase de copil. Unchii erau îngrijoraţi de starea progeniturii lui Fleetwood, și, în afară de asta, mai erau și alte candidate. Dar K.D. Îşi făcea în continuare de cap cu una dintre femeile rătăcite acolo unde intrarea în iad este largă și trebuia să afle și el cum stau lucrurile: nu orice bordel are o lumină roșie la intrare.

Parca în faţa băncii când observă în faţa lui o si – 5

luetă singuratică. O recunoscu imediat, dar o urmări cu atenţie, pentru că, în primul rând, era fără haină și, în al doilea rând, pentru că nu o văzuse ieșind din casă de șase ani.

Bulevardul Central, trei mile de drum asfaltat, începea din dreptul Cuptorului și se termina la magazinul lui Sargeant. Cele patru străzi laterale de la est de bulevard au fost numite după Evanghelii. Când a fost nevoie de o a cincea stradă, au numit-o St. Peter. Mai

târziu, când Ruby s-a dezvoltat, au apărut străzi și la vest de bulevard, și deși aceste străzi noi erau în continuarea celor din est – situate chiar vizavi de ele –, au primit alte nume. Așa că St. John Street din est a devenit Cross John la vest. St. Luke a devenit Cross Luke. Decizia aceasta înţeleaptă a mulţumit pe toată lumea și în special pe Deek; în plus, mai era încă loc pentru construirea altor case (finanţate, dacă era nevoie, de banca fraţilor Morgan) pe loturile de o parte și de alta a celor deja construite. Femeia pe care o urmărea Deek părea să lase în urmă strada Cross Peter și să se îndrepte spre magazinul lui Sargeant Dar nu se opri acolo. În schimb, se îndrepta hotărâtă spre nord, acolo unde Deek știa că nu există nimic pe o distanţă de șaptesprezece mile. Ce putea face cea mai dulce dintre fete, fără haină, într-o dimineaţă răcoroasă de octombrie, așa departe de casa din care nu ieșise din 1967?

O mișcare surprinsă în oglinda retrovizoare îi atrase atenţia și recunoscu micul camion roșu venind dinspre sud. La volan era Aaron Poole, care întârzia, așa cum Deek îşi închipuise că va face, aducând ultima rată a împrumutului său. După ce luă în considerare posibilitatea de a-l lăsa pe Poole să aștepte și s-o prindă pe Sweetie din urmă, Deek opri motorul. July, funcţionarul și secretarul său, nu ajungea la serviciu înainte de ora zece. Banca unui oraș cumsecade și serios să nu fie deschisă la timp – așa ceva nu trebuia să se întâmple niciodată.

Anna Flood spuse:

— Uite, uită-te la el!

Urmărea sedanul lui Deek înconjurând Cuptorul și apoi trecând încet prin faţa magazinului ei.

— De ce trebuie să spioneze în felul ăsta?

Richard Misner îşi ridică privirea de la sobă.

— Vrea și el să vadă care mai e situaţia, spuse el, şi se duse să înteţească focul. Are dreptul ăsta, nu? Cumva, ăsta e orașul lui, nu-i așa? Al lui și al lui Steward.

— N-aș zice. Se comportă ca și cum ar fi al lor, dar nu e.

Lui Misner îi plăcea focul compact, iar cel pe care îl

pregătea așa era.

— Dar au întemeiat acest oraș, nu?

— Cine ţi-a spus asta?

Anna se îndepărtă de fereastră și se-ndreptă spre scările care duceau spre apartament. Strecură un castron cu resturi de carne și cereale sub scări. Pisica, cam nărăvașă de când făcuse pui, o fixă cu ochi amenințători.

— Cincisprezece familii au întemeiat orașul ăsta. Cincisprezece, nu două. Dintr-una făcea parte și tatăl meu, din alta, unchiul meu…

— Știi ce vreau să spun, o întrerupse Misner.

Anna trăgea cu ochiul prin întuneric, încercând să vadă înăuntrul cutiei în care erau puii.

— Nu știu.

— Banii, spuse Misner. Familia Morgan a avut banii. Poate că ar fi trebuit să spun că au finanţat orașul, nu că l-au întemeiat.

Pisica nu voia să mănânce dacă se uita cineva la ea, așa că Anna aruncă o privire spre pisoi și se întoarse spre Richard Misner.

— Şi-aici. te-nșeli. Toată lumea a contribuit. Banca a fost doar o modalitate de a o face. Familiile au cumpărat acţiuni, știi, în loc să facă depozite pe care le puteau cheltui oricând. Așa, banii le erau în siguranţă.

Misner dădu aprobator din cap şi-şi șterse mâinile. Nu voia să iște o nouă ceartă. Arma refuza să înţeleagă diferenţa dintre a investi și a coopera. Așa cum refuza să creadă că soba cu lemne dădea mai multă căldură decât micul ei radiator.

— Familia Morgan a avut resursele, atâta tot, spuse ea. De la banca tatălui lor din Haven. Bunicul meu, Abe Flood, a fost partenerul lui. Toată lumea îi spunea Big Daddy, dar numele lui adevărat era…

— Știu, știu. Rector. Rector Morgan, căruia i se spunea și Big Daddy. Fiul lui Zechariah Morgan, cunoscut de toată lumea sub numele de Big Papa.

Apoi rosti un refren pe care toţi locuitorii orașului îl recitau cu plăcere:

— Banca lui Rector a eșuat, dar nu și el.

— E adevărat. Banca a trebuit să se închidă – la începutul anilor ’40 –, dar n-a fost lichidată. Vreau să spun că au avut destui bani s-o luăm de la capă ştiu la ce te gândești, dar nu poţi să spui că n-a funcţionat. Oamenii prosperă aici. Toţi.

— Toţi prosperă pe credit, Anna. Nu e același lucru.

— şi?

— Și ce se întâmplă când se termină creditul?

— N-are cum să se termine. Banca e a noastră, nu invers.

— Of, Anna. Nu pricepi, nu? Nu vrei să-nţelegi.

Ei îi plăcea faţa lui chiar și atunci când îi critica pe oameni pe care îi plăcea. Pe Steward, de exemplu, părea să-l dispreţuiască, dar el o învăţase lecţia cu scorpionul. Când Anna avea patru ani, stătea pe veranda nouă a magazinului tatălui ei, în timp ce un grup de bărbaţi, printre care și Steward, îl ajutau pe Ace Flood să pună rafturile. Erau înăuntru, odihnindu-se după un prânz rapid, în timp ce Anna se juca cu furnicile: le punea obstacole în drum, privindu-le cum se urcă pe marginea frunzei și continuându-și drumul ca și cum noul munte verde ar fi fost o parte inevitabilă a călătoriei lor. Dintr-odată, un scorpion apăruse lângă piciorul ei gol, și ea fugise speriată în magazin. Conversaţia se oprise cât timp bărbaţii cântăriseră această întrerupere infantilă, și Steward fusese cel care o luase în braţe și o întrebase: „Ce te supără, frumoaso?” și îi dăduse curaj. Anna se agăţase de el în timp ce el îi explica cum îşi ţinea scorpionul coada sus pentru că și lui îi era frică de ea. În Detroit, uitându-se la feţele de copii ale poliţiștilor care mânuiau armele, îşi adusese aminte de coada rigidă a scorpionului. Într-o zi, îl întrebase pe Steward cum e să fii geamăn.

— N-aș putea spune, a răspuns el, căci așa m-am născut. Dar cred că mă simt mai complet.

— În sensul că nu vei fi niciodată singur? a întrebat Anna.

— Ei, bine, da. Așa ceva. Dar mai degrabă… superior.

Când a murit Ace, ea s-a întors în Ruby cu gândul să vândă – magazinul, apartamentul, mașina, totul – și să se întoarcă la Detroit; atunci apăruse el în oraș, într-un Ford vechi. Noul reverend al Golgotei.

Anna îşi încrucișă braţele pe tejgheaua de lemn.

— Magazinul ăsta e-al meu. Tăticu' a murit și acuma e-al meu. Fără chirie. Fără ipotecă. Doar impozite, taxe municipale. Cumpăr lucruri, vând lucruri, iar profitul e al meu.

— Ai noroc. Dar ce se întâmplă cu fermele? Să zicem că recolta nu se face doi ani la rând. Doamna Sands sau Nathan DuPres îşi recuperează partea? Fac împrumuturi? Vând băncii? Ce fac?

— Nu știu ce fac, dar știu că pentru bancă nu e profitabil ca ei să-și piardă recolta. Așa că le dă bani să cumpere alte seminţe, îngrășăminte sau ce-o mai fi.

— Vrei să spui că le *împrumută* banii.

— Îmi dai dureri de cap. De unde vii tu poate că așa stau lucrurile. Dar Ruby e diferit.

— Așa sper și eu.

— Așa și e. Nu cu banii simt probleme.

— Dar care-i problema?

— E greu de spus, dar nu-mi place cum arată Deek când dă ocol Cuptorului. O face în fiecare zi lăsată de la Dumnezeu. Parcă vânează. Sunt doar niște copii, la urma urmelor.

— Pumnul acela pictat a speriat multă lume…

— De ce? E doar un desen. Ai zice că cineva a dat foc la cruce!

Enervată, începu să șteargă borcanele, cutiile, frigiderul.

— Ar trebui să vorbească cu părinţii lor, nu să vâneze copiii ca un șerif. Copiii au nevoie de mai mult decât le poate oferi locul ăsta.

Misner era întru totul de-acord. De la asasinarea lui Martin Luther King, se luaseră noi angajamente, fuseseră date alte legi, dar majoritatea măsurilor erau de faţadă: statui, nume de străzi, discursuri. Era ca și cum ceva

important fusese amanetat și se pierduse chitanţa. Asta era ceea ce căutau Destry, Roy, Little Mirth și ceilalţi. Poate că asta căutase și cel care desenase pumnul. În orice caz, dacă nu aveau s-o găsească, urinau să spargă casa de amanet. Întrebarea era cine o amanetase la început și de ce.

— Mi-ai spus de ce ai plecat – nu era nimic de făcut aici –, dar nu mi-ai spus de ce te-ai întors.

Arma nu avea de gând să explice toată povestea, așa că dezvoltă pe baza a ceea ce el știa deja.

— Păi, na. Credeam c-o să găsesc ceva de făcut în nord. Ceva adevărat care să nu mă deprime. Dar n-am dat decât peste discuţii și alergătură. M-am dezorientat. Cu toate astea, nu regret că am plecat, chiar dacă n-a ieșit nimic.

— Ei, mă bucur că te-ai întors, oricare ar fi motivul.

Îi mângâie mâna. Arma îi răspunse cu același gest.

— Simt îngrijorată, spuse ea. În legătură cu Billie Delia. Trebuie să ne gândim la o soluţie, Richard. Altceva decât concursuri de cor, ore de religie și premii pentru legume uriașe și…

— Ce-i cu ea?

— O, nu știu. A venit aici acum câtva timp și am știut imediat că e preocupată de ceva, dar îmi întârziase camionul cu marfă și nu i-am dat. prea multă atenţie.

— Și ce-i cu asta?

— A fugit de-acasă. Cel puţin așa cred. N-a mai văzut-o nimeni.

— Ce spune mama ei?

Anna dădu din umeri.

— E greu să vorbești cu Pat. Kate a întrebat-o de Billie Delia, că n-o mai văzuse la repetiţiile de la cor. Știi ce a făcut? I-a răspuns la întrebare cu altă întrebare.

Arma imită vocea lui Pat Best, subţire și rece:

— „De ce mă întrebi?” Și asta în condiţiile în care ea și Kate sunt apropiate.

— Crezi că a păţit ceva? Nu se poate să fi dispărut așa, fără să știe nimeni de ea.

— Nici nu mai știu ce să cred.

— Vorbește cu Roger. El ar trebui să știe. E bunicul ei.

— Vorbește tu cu el, eu nu vorbesc cu el.

— Care-i treaba cu Roger? Sunt aici de aproape trei ani și nu înţeleg ce au oamenii cu el. E din cauza afacerii cu pompe funebre?

— Probabil. Asta și faptul că, ei bine, și-a „pregătit”, dacă înţelegi ce vreau să spun, propria soţie…

— Aha.

— E ciudat, nu?

— Totuși…

Au tăcut o vreme, gândindu-se la asta. Apoi Anna înconjură tejgheaua și se duse la fereastră.

— Tu chiar te pricepi la vreme. E a treia oară când nu te cred și mă înșel.

Misner i se alătură. Atingând geamul, îşi dădură seama că temperatura scăzuse brusc.

— Hai, aprinde-o, spuse ea râzând, fericită să se fi înșelat dacă asta îi dădea dreptate bărbatului pe care-l adora.

Erau câteva femei de la biserică care nu priveau cu ochi buni interesul lui vădit pentru ea, doar pentru ea. Iar Pat Best îşi ascundea cu pricepere interesul pentru el. Dar Arma credea că era vorba de mai mult decât de planurile lor în legătură cu acest bărbat chipeș și inteligent și fiicele și nepoatele lor. Era sigură că dezaprobarea lor avea legătură cu părul ei pe care nu și-l îndreptase. Dumnezeule, ce conversaţii fusese nevoită să poarte când se întorsese de la Detroit. Interogatorii ciudate, stupide, sâcâitoare. Se simţea ca și cum s-ar fi discutat despre părul ei pubian, despre părul de la subraţ. Ca și cum, dacă ar fi mers goală pe stradă, ei ar fi discutat tot despre părul din cap. Subiectul stârnise mai multe pasiuni, atrăsese mai multe păreri, iscase mai multă furie decât prostituata pe care Menus o adusese acasă din Virginia. L-ar fi îndreptat din nou în cele din urmă – nu era o schimbare permanentă și nici nu voia să demonstreze ceva –, doar că o ajuta să

limpezească multe în momentele în care nu știa ce să mai creadă despre tot felul de lucruri. Dintr-odată, îi putea identifica pe cei care-i erau prieteni și pe cei care nu-i erau; îi putea recunoaşte pe cei care erau bine-crescuţi și pe cei care nu erau, pe cei care se simţeau ameninţaţi, pe cei nesiguri pe ei. Lui Dovey Morgan îi plăcea, Pat Best nu putea să-l sufere, Deek și Steward dădeau îngrijoraţi din cap, ltd Kate Golightly îi plăcea și o ajuta să-i dea formă; reverendul Pulliam ţinuse o predică întreagă în legătură cu el, K.D. râdea de el, cei mai mulţi dintre tineri îl admirau, mai puţin Amette. Ca un seismograf, părul ei înregistra, credea ea, calmul sau intensitatea unei dezordini subterane asurzitoare.

Focul, mirosind minunat, atrase pisica. Se încolăci în spatele cuptorului, deși ochii îi erau atenţi la posibilii atacatori – fie ei oameni sau altceva.

— Să mai facem niște cafea, spuse Anna, zărind norii de deasupra bisericii Sfânta Mântuire. S-ar putea să vină o furtună serioasă.

Ace Flood avusese o credinţă din cele care mută munţii, așa că îşi construise un magazin trainic. Din gresie. Mai solid decât unele biserici. Cu patru camere deasupra, pentru familie; dedesubt, un depozit spaţios, un dormitor minuscul și o porţiune înaltă de aproape cinci metri plină cu rafturi, cutii și sertare. Ferestrele erau din cele obișnuite, ca ale caselor – nu voia și nici nu avea nevoie să expună în vitrină; el n-avea nevoie de o fereastră prin care să poţi privi înăuntru, prea mare și prea costisitoare pentru gustul lui. Lasă-i pe oameni să vină înăuntru dacă vor să vadă ce are de vânzare. Nu avea o ofertă prea diversificată, dar ce avea, avea în cantităţi mari. Înaintă să moară, văzuse cum magazinul se transformă dintr-un serviciu necesar în Ruby într-o afacere cu câţiva clienţi fideli care cumpărău anumite produse, deși se plângeau de preţuri și din ce în ce mai mulţi se duceau cu camionetele la Demby pentru mărfuri mai bune și mai ieftine. Anna a schimbat situaţia. Băcănia nu mai ţinea cantităţi mari, compensa în varietate și stil. În zilele răcoroase oferea

cafea gratis, iar în cele călduroase – ceai rece. A aranjat o masă cu două scaune pentru cei mai în vârstă și pentru cei care veneau cu mașina de la ferme și voiau să se odihnească o clipă. Și cum în ultimul timp adulţii nu se mai adunau la Cuptor decât pentru ocazii speciale, se îngrijea de poftele celor tineri, cărora le plăcea să se adune acolo. Vindea plăcinte făcute de ea și bomboane, pe lângă cele aduse de la Demby. Ţinea trei feluri de răcoritoare în loc de unul singur. Câteodată vindea și ardeii negri ca tăciunele cultivaţi la Mănăstire. Ca și tatăl ei, ţinea în frigider tobă, unt și pastramă de porc. Dar conservele, fasolea uscată, cafeaua, zahărul, siropul, praful de copt, făina, sarea, sosurile, produsele de papetărie, toate acele produse pe care nimeni nu putea sau nu voia să le facă acasă, ocupau spaţiul pe care Ace Flood îl folosise odată pentru haine, papuci, unelte ușoare, kerosen. Acum magazinul lui Sargeant vindea pantofi, unelte, kerosen, iar drogheria lui Harper vindea ace, aţă, medicamente cu sau fără reţetă, tampoane, articole de papetărie și tutun. În afară de tutun de mestecat. Steward se bazase pe Ace pentru asta și n-avea de gând să-și schimbe obiceiurile.

De când era în grija Armei, magazinul înflorea prin varietate, confort și felul în care se adapta la nevoile clienţilor. Îi dăduse voie lui Menus să tundă în spate duminica, iar clienţii acestuia îi mai făceau și ei vânzare. Pentru că jos era o toaletă îngrijită, cine o folosea ocazional se simţea dator să cumpere ceva înainte de a pleca. Femeile de la ferme veneau să cumpere mentă după slujbă; bărbaţii – pungi de stafide. Întotdeauna mai puneau mâna pe ceva de pe rafturi.

Plăcerea pe care i-o aducea focul pornit de Richard o făcu să zâmbească. Dar n-ar putea să fie nevastă de preot. Niciodată. Sau ar putea? Ei bine, nici nu a cerut-o, așa că bucură-te de căldura sobei, de ceafa lui și de prezenţa invizibilă a pisoilor.

După un timp, o camionetă parcă atât de aproape de magazin, încât Misner și Arma văzură amândoi febra din ochii albaștri ai copilului. Mama ţinea copilul pe umăr și-i

mângâia părul blond. Șoferul, un bărbat în jur de patruzeci de ani, orășean după îmbrăcăminte, se dădu jos și deschise ușa Armei.

— Cum o duceţi?

Zâmbi.

— Bine, mulţumim, și dumneavoastră?

— Cred că m-am pierdut. Încerc de-o oră să găsesc autostrada 18 spre vest.

Se uită la Misner și zâmbi, scuzându-se parcă pentru că încălcase legea masculină de a nu cere ajutor în ce privește orientarea.

— Nevastă-mea m-a pus să opresc. A zis că s-a săturat.

— E mult înapoi, în direcţia din care aţi venit, dar pot să vă ajut s-o găsiţi.

— Vă mulţumesc din suflet. Din suflet. Nu cred 9

să fie vreun doctor prin apropiere, nu?

— Prin părţile astea, nu. Pentru asta trebuie să ajungi la Demby.

— Ce-are copilul? întrebă Anna.

— Cam vomită. Și are și febră. Avem de toate cu noi, dar cine s-a gândit să ia aspirină sau sirop de tuse într-o călătorie așa scurtă? La naiba, nu te poţi gândi la toate, nu-i așa? Iisuse!

— Copilul tușește? Nu cred că e nevoie de sirop.

Arma se uită încruntată pe fereastră.

— Spuneţi-i soţiei dumneavoastră să intre, să nu mai stea în frig.

— Aspirină găsiţi la drogherie, spuse Misner.

— N-am văzut nicio drogherie. Pe unde-i?

— Aţi trecut pe lângă ea, dar nu arată ca o drogherie, arată ca o casă obișnuită.

— Și atunci cum o găsesc? Că se pare că pe-aici casele nu au numere.

— Spuneţi-mi de ce aveţi nevoie și mă duc eu să cumpăr. Apoi spuneţi-i soţiei să aducă copilul înăuntru.

Misner se întinse să-și ia haina.

— Doar niște aspirină și niște sirop de tuse. Mulţumesc din suflet. Mă duc s-o chem pe nevastă-mea.

Rafala de vânt care intră pe ușa deschisă făcu ceștile de cafea să zdrăngăne. Bărbatul se întoarse la camionetă. Misner o luă din loc în Fordul lui rablagit. Arma se gândi să facă niște pâine prăjită cu scorţișoară. Pâinea cu dovleac trebuie să se fi întărit de-acum. Ar fi fost bine dacă ar fi avut vreo banană coaptă, căci bebelușul părea constipat. S-o fi amestecat cu un pic de unt de mere.

Bărbatul se întoarse dând din cap.

— Am să las motorul pornit. Spune că rămâne locului.

Arma aprobă din cap.

— Mergeţi departe?

— Lubbock. Auziţi, cafeaua aia e caldă?

— Îhî. Cum o vreţi?

— Cu zahăr și fără lapte.

Luă două înghiţituri, apoi auzi claxonul.

— La naiba! Scuzaţi-mă!

Când se întoarse cumpără lemn dulce, unt de alune, covrigei și trei sticle de cola pe care le duse soţiei sale. Apoi reveni să-și termine cafeaua, sorbind în tăcere, în timp ce Arma înteţea focul.

— Aţi face bine să vă faceţi plinul de benzină când ajungeţi pe autostradă. Se apropie viforul.

El râse:

— Vifor? în Lubbock, Texas?

— Încă n-aţi ajuns în Texas, spuse Anna. Se uită pe fereastră și văzu două siluete apropiindu-se, apoi Misner deschise ușa cu umărul, urmat îndeaproape de Steward.

Poftim, spuse Misner, înmânându-i sticlele.

Bărbatul le luă și se grăbi să ajungă la mașină. Misner îl urmă să-i arate drumul.

— Cine-s ăștia? întrebă Steward.

— Niște oameni care s-au rătăcit, spuse Arma și-i dădu o cutie de aproape un kilogram de tutun.

— Niște oameni rătăciţi sau niște albi rătăciţi?

— O, Steward, te rog…

— E o mare diferenţă, Arma, fetiţo. Mare diferenţă.

Nu-i așa, părinte?

Misner tocmai intra în magazin.

— Se rătăcesc și ei ca toată lumea, spuse Arma.

— Așa se nasc, rătăciţi. Au cucerit lumea și tot rătăciţi sunt. Nu-i așa, părinte?

— Tocmai te-ai contrazis, râse Arma.

— Dumnezeu are un singur popor, Steward, știi asta.

Misner îşi frecă mâinile și apoi suflă în ele.

— Părinte, spuse Steward, te-am mai auzit spunând lucruri din ignoranţă, dar asta e prima oară când te aud spunând ceva care *se bazează* pe ignorantă.

Misner zâmbi și era pe cale să-i răspundă, când bărbatul rătăcit se întoarse să-i plătească lui Misner pentru medicamente.

— Se apropie viforul.

Steward se uită la pantofii și la hainele subţiri ale bărbatului.

— Poate ar fi mai bine să poposiţi undeva. E o benzinărie pe autostrada 18. Eu nu m-aș duce mai departe, dacă aș fi în locul vostru.

— N-o să mă prindă viforul. Bărbatul îşi închise portofelul. Fac plinul pe autostradă, dar vreau să trec în Texas azi. Mulţumesc, aţi fost de mare ajutor. Vă mulţumesc din suflet.

— Nu ascultă niciodată, spuse Steward în timp ce camioneta se îndepărta. El, care fusese prin preajmă în 1958, când toată cireada îngheţase, pompase apă, fixase totul în cuie, afânase lucerna și făcuse provizii de miercuri. Venise în oraș să cumpere tutun și s-o ia pe Dovey.

— Auzi, Steward, ai văzut-o cumva pe nepoata lui Roger, Billie Delia?

— Unde era s-o văd?

— Anna spune că n-a mai văzut-o nimeni. Bineînţeles, n-am întrebat-o pe mama ei.

Steward, remarcând că folosise pluralul, puse o bancnotă nouă de cinci dolari pe tejghea.

— N-o să aflaţi nimic de la ea, spuse el, reflectând. Nu-i o pierdere așa mare dacă a fugit. Așa-i trebuie lui Pat,

se gândi el. Îşi bagă nasul în treburile tuturor, dar n-ar spune o vorbă despre ale ei. Că mi-am amintit, Deek mi-a spus că a văzut-o pe Sweetie pe stradă, azi-dimineaţă. Fără haină, fără nimic.

— Sweetie? Afară din casă? Arma accentuă neîncrederea.

— Pe ce stradă? întrebă Misner.

— Nu se poate să fi fost Sweetie.

— Deek jură că era ea.

— Se prea poate, spuse Misner. Și eu am văzut-o. Chiar în faţa casei mele. Am crezut c-o să bată la ușă, dar s-a întors și s-a dus spre Bulevardul Central. Am avut impresia că se duce acasă.

— Nu s-a dus. Deek spune că a trecut de magazinul lui Sargeant, mărșăluia spre ieșirea din oraș ca un soldat.

— Și n-a oprit-o?

Steward se holbă la Anna ca și cum nu și-ar fi putut crede urechilor.

— Tocmai deschidea banca, fétito.

Misner se încruntă. Anna nu-l lăsă să spună ce avea de gând:

— Vreţi niște cafea? Poate niște pâine de dovleac?

Amândoi bărbaţii acceptară.

— Ar trebui să vorbească cineva cu Jeff.

Era vocea Armei, dar toţi trei se uitară spre peretele cu rafturi care dădea spre magazinul de mobile al lui Fleetwood.

În ciuda previziunilor – din privirea lui Richard Misner, din atenţia încordată a lui Steward Morgan –, o bucăţică de cer se lumină într-o paletă de culori: portocaliu ca de piersică, verde de mentă, albastru ca marea. Restul cerului, plumburiu, punea în evidenţă această spărtură făcută de soare, ciudată, scoasă parcă dintr-un album de fotografii. Dură o oră întreagă și încântă pe toată lumea care-o văzu. Apoi păli, și un cer cenușiu se întări deasupra vântului nestăpânit. Înainte de prânz, sosi prima ninsoare. Cocoloașe care înţepau, plesneau și nu se topeau în vânt. A doua zăpadă, două ore mai târziu, nu mai trosni. Se

așternu pe pământ liniștit, acoperind totul.

Sweetie spusese:

— Mă întorc imediat, *miss* Mabie. Nu lipsesc decât un minut.

Asta voise să spună. Poate o și spusese. Oricum, asta fusese în capul ei. Dar trebuia să se grăbească, înainte să-i răspundă cineva.

Pe verandă, apoi pe alee, Sweetie călca hotărâtă, ca și cum trebuia să ajungă într-un loc important la și cum ar fi avut ceva important de făcut, ceva ce-i lua doar câteva minute și urma să se întoarcă imediat înapoi. La timp pentru a masa un funduleţ ca să nu facă răni; pentru a șterge flegma, pentru a mărunţi mâncarea, pentru a curăţa dinţii, pentru a tăia unghiile, pentru a spăla urina, pentru a legăna sau pur și simplu la timp să vegheze. Să nu-și ia ochii de la copii decât dacă soacra ei era acolo și să vegheze chiar și atunci, căci ochii lui *miss* Mabie nu mai erau așa buni ca altă dată. S-au oferit și alţii să ajute, în mod repetat la început, din când în când acum, dar ea refuza întotdeauna. Sweetie se pricepea cel mai bine să vegheze. Urma soacra ei. Și Arnette se pricepuse odată, dar nu în ultimul timp. Jeff și socrul ei nu puteau nici măcar să se uite, cu atât mai puţin să vegheze.

Nu era greu să vegheze cât era trează. Problema era să vegheze în timpul somnului. Timp de șase ani dormise pe patul improvizat, lângă leagăne, sau în pat cu Jeff, abia respirând, cu urechile ciulite, cu fiecare mușchi încordat. Știa că doarme pentru că visa puţin, deși nu-și putea aduce aminte ce anume. Dar era din ce în ce mai greu să doarmă și să vegheze în același timp.

La răsăritul soarelui, Mable veni în camera întunecată cu o ceașcă de cafea și Sweetie se ridică în picioare să o primească. Știa că Mable îi pregătise deja baia și că-i împăturise un prosop și o cămașă de noapte curată pe scaunul din dormitor. Și știa că avea să se ofere să-i aranjeze părul – să i-l împletească, să i-l spele, să i-l netezească sau pur și simplu să-i scarpine pielea capului. Cafeaua va fi minunată, neagră și plină de zahăr. Dar știa

că dacă o va bea de data asta și se va duce la culcare în lumina dimineţii nu se va mai trezi, și atunci cine va mai avea grijă de copilașii ei?

Așa că luă cafeaua și spuse sau avu de gând să spună:

— Mă întorc imediat, *miss* Mable.

Jos, puse ceașca și farfurioara pe masa din sufragerie și apoi, nespălată, fără haină și nepieptănată, deschise ușa și plecă. Repede.

Nu spera să meargă până cădea, leșina sau îngheţa și să alunece în nefiinţă pentru o clipă. Puţinul pe care și-l dorea era să nu-şi bea cafeaua de dimineaţă, să nu facă baia deja pregătită, să nu se îmbrace cu cămașa împăturită și apoi să doarmă iepurește, în ordinea asta, întotdeauna, în fiecare zi și în mod special în ziua aceea. Singurul mod de a schimba ordinea nu era de a face ceva în alt fel, ci de a face altceva. Nu vedea decât o singură posibilitate: să plece de acasă și să pășească pe strada pe care nu călcase de șase ani.

Sweetie merse de-a lungul Bulevardului Central – trecu de străzile cu nume de evanghelii, de Noul Zion, de drogheria lui Harper, de bancă, de Golgota. Ocoli pe strada Cross Peter, merse mai departe și trecu de magazinul lui Sargeant. În partea de nord a Ruby-ului, unde drumul se schimba de două ori, picioarele ei se descurcau de minune. La fel și pielea ei, căci nu simţea frigul. Aerul proaspăt de afară, cu care nu era obișnuită, îi rănea nările, dar se străduia să-l îndure. Nici ea nu-și dădea seama că zâmbește, nici fata care se holba la ea de pe platforma unei camionete noi-nouţe din ’73. Fata crezu că Sweetie plânge și imaginea unei femei de culoare care plânge pe un drum de ţară îi frânse inima din nou.

Se uită pe furiș la Sweetie din ascunzătoarea ei dintre cutiile goale. Camioneta Ford, care se îndrepta spre sud, încetini când ajunse în dreptul lui Sweetie, apoi se opri. În cabină, șoferul și soţia lui se uitară unul la altul. Apoi șoferul se aplecă pe fereastră, răsucindu-și capul ca să-i strige lui Sweetie:

— Aveţi nevoie de ajutor?

Sweetie nu întoarse capul și nici nu dădu vreun semn că auzise oferta. Cei doi se uitară unul la altul și plesniră din buze, în timp ce soţul demară. Din fericire, drumul era înclinat în locul acela, altfel autostopista cu inima frântă s-ar fi rănit sărind de pe platformă. Cei doi văzură în oglinda retrovizoare pasagerul clandestin fugind să prindă din urmă creatura prost-crescută care nici nu spusese: Nu, mulţumesc.

Când fata cu inima frântă o prinse din urmă pe femeie, simţi că nu trebuie să vorbească, să atingă sau să se strecoare în vreun fel în izolarea hotărâtă a femeii. Mergea cu vreo zece pași în urma ei, studiind frumoasele glezne întunecate care ieșeau din mocasinii albi și uzaţi. Rochia mototolită, de un albastru deschis, cu buzunare lăsate în jos. Părul femeii adormite era turtit într-o parte și ciufulit într-alta. Și din când în când se auzea câte un suspin care părea un hohot de râs.

Merseră așa mai mult de o milă. Femeia îndreptându-se spre un loc anume, autostopista spre orice loc i-ar fi ieșit în cale. Un spectru și umbra sa.

Dimineaţa era răcoroasă și înnorată. Vântul flutura iarba înaltă de pe ambele părţi ale drumului.

Cu cincisprezece ani în urmă, când autostopista cu inima frântă avea cinci ani, îşi petrecuse patru nopţi și cinci zile bătând la fiecare ușă din blocul ei.

— Sora mea e aici?

Unii au spus că nu, alţii au întrebat: cine? sau: cum te cheamă? Mulţi nici nu au deschis ușa. Era în 1968, când un copil se putea juca în siguranţă în blocurile noi, date de guvern.

În primele două zile, după ce a terminat de luat la rând etajele, din ce în ce mai sus, asigurându-se că nu sare nicio ușă, a așteptat Jean, sora ei, avea să se întoarcă din clipă-n clipă, căci cina era pe masă – chiftele, fasole păstăi, sos, pâine albă – și în frigider o carafă întreagă de suc era. Și-a făcut de lucru cu două cărţi de colorat, un pachet de cărţi de joc și o păpușă care făcea pipi. A băut lapte, a

mâncat chipsuri, sărăţele cu jeleu de mere și, puţin câte puţin, toate chiftelele. Când au mai rămas doar păstăile, erau prea zbârcite și storcite să le mai mănânce.

A treia zi, a început să înţeleagă de ce plecase Jean și cum s-o aducă înapoi. S-a spălat pe dinţi și și-a curăţat cu atenţie urechile. Atras apa la toaletă imediat după ce a folosit-o și și-a îndoit șosetele în pantofi. I-a luat mult timp să șteargă sucul și să strângă cioburile carafei care s-a spart când a încercat să o scoată din frigider. Și-a amintit de prăjiturile care erau în cutia de pâine, dar nu a îndrăznit să se urce pe scaun s-o deschidă. Așa se rugase: dacă făcea tot ce trebuia fără să i se spună, Jean va intra pe ușă sau, când va bate la una din ușile apartamentelor, o va găsi acolo, zâmbind și cu braţele deschise.

Între timp, nopţile erau groaznice.

În a patra zi, după ce și-a spălat cei optsprezece dinţi de lapte până când periuţa s-a făcut roz din cauza sângelui, s-a uitat pe fereastră printre picăturile de ploaie caldă la oamenii care se duceau la muncă și la copiii care se duceau la școală. Apoi, o vreme, nu a mai trecut nimeni. Apoi a trecut o bătrână cu o haină bărbătească deasupra capului care o apăra de ploaia măruntă. Apoi un bărbat care arunca seminţe pe locurile golașe din iarbă. Apoi o femeie înaltă a trecut pe lângă fereastră. Fără haină și fără nimic pe cap, îşi atingea ochii cu braţul, cu încheietura. Plângea.

Mai târziu, a șasea zi, când a venit asistenta socială, s-a gândit la femeia care plângea și care nu semăna deloc cu Jean, nici măcar nu avea aceeași culoare a pielii. Dar înainte de asta, în a cincea zi, a găsit sau, mai bine zis, a observat ceva ce fusese în faţa ei tot timpul. Demoralizată din cauza rugăciunilor neîmplinite, a gingiilor sângerânde și a foamei, a renunţat să mai fie cuminte, s-a suit pe scaun și a deschis cutia de pâine. Acolo, sprijinit de cutia de prăjituri, o aștepta un plic pe care era scris un cuvânt pe care l-a recunoscut imediat: numele ei scris cu ruj de buze. L-a deschis, chiar înainte de a da iama în prăjituri, și a scos o foaie de hârtie pe care erau scrise alte cuvinte cu

ruj. Nu putea înţelege niciunul, în afară de numele ei, la început, și Jean, la sfârșit; între ele, doar semne roșii și ţipătoare.

Ameţită de fericire, a împăturit scrisoarea și a băgat-o la loc în plic, a pus-o în pantof, unde a ţinut-o pentru tot restul vieţii. Ascunzând-o, luptându-se pentru dreptul de a o păstra, salvând-o de prin gunoaie. Avea șase ani și era o elevă sârguincioasă în clasa întâi, când a putut în sfârșit să citească scrisoarea în întregime. În timp, s-a transformat într-o foaie mâzgălită cu roșu ca para focului, din care nu se mai înţelegea nici. un cuvânt. Dar scrisoarea, aflată în siguranţă în pantoful ei, a ajutat-o să plece cu asistentul social către primele două familii adoptive. S-a gândit pe fugă la femeia care plângea, apoi din ce în ce mai mult, până când imaginea ei s-a transformat cm vis care-i frângea inima.

Vântul care învolburase iarba aducea acum zăpadă – rară, nisipoasă și tăioasă ca sticla. Autostopista se opri să scoată un șal din rucsac, apoi fugi să-l înfășoare în jurul umerilor femeii.

Sweetie dădu din mâini până când înţelese că cineva o încălzea, nu o împiedica. Nu se opri din mers nicio clipă cât fu înfășurată în șalul de lână. Mergea fără oprire, chicotind – sau oare plângea?

Autostopista îşi aduse aminte că trecuse pe lângă o casă mare cu jumătate de oră în urmă, când se ascundea printre cutii. Distanţa parcursă cu camionul în jumătate de oră îi lua cuiva pe jos ore întregi, dar îşi închipui că vor ajunge acolo înainte de lăsarea întunericului. Problema era frigul; și nici nu știa cum s-o oprească pe femeia care plângea, s-o facă să se odihnească și, odată ajunse la adăpost, s-o facă să intre. Mai văzuse ochi că ai ei. Erau ochii pacienţilor din spitale care umblau zi și noapte; pe drumuri, neîngrădiţi, oameni cu ochi că ai lor mergeau fără să se oprească vreodată. Autostopista se hotărî să-și petreacă timpul vorbind și începu prin a se prezenta.

Sweetie o auzi și, pentru prima oară de când ieșise din casă, se împiedică în timp ce se întoarse zâmbind – sau

plângând – cu faţa spre tovărașa ei de drum, a cărei companie n-o ceruse. Păcatul, îşi spuse. Merg alături de păcat și sunt înfășurată în mantia lui. „Fie-ţi milă de mine!” murmură ea și scoase un mic hohot de râs – sau un scâncet.

Când ajunseră la Mănăstire, Sweetie se simţea mai bine. Deși nu simţise vântul tăios care mătura străzile, o alina zăpada care-i acoperea părul și-i umplea papucii. Și era recunoscătoare să se simtă protejată, dar în același timp fără legătură cu forma păcatului care mergea alături de ea. O dovadă că Sweetie se afla într-o stare de graţie era faptul că silueta părea biciuită de zăpadă, redusă la tăcere, îngheţată, respira greu și abia se ţinea pe picioare, în timp ce ea, Sweetie, mergea cu capul sus prin vântul tăios.

Din propria ei voinţă, Sweetie străbătu aleea cu greu. Restul îl lăsă în seama demonului.

Femeia care le deschise ușa spuse: „Ooo!” și le făcu semn să intre.

Lui Sweetie i se păreau a fi niște păsări, niște vulturi. Lovind-o cu ciocul, dând din aripi. O făceau să transpire. Dacă ar fi fost mai puternică, dacă nu ar fi fost atât de obosită din cauza nopţii petrecute la capul copiilor, s-ar fi luptat cu ele. Dar dată fiind situaţia, în afară să se roage, nu putea face mare lucru. O așezară în pat și o acoperiră cu atâtea pături încât picăturile de transpiraţie îi intrau în urechi. Nu bău și nu mâncă nimic din ce îi oferiră. Buzele îi erau nedezlipite, dinţii încleștaţi. În tăcere, cu fervoare, se rugă să scape și rugăciunea îi fu ascultată: o lăsară în pace. În camera scufundată în tăcere, Sweetie îi mulţumi Domnului și alunecă într-un somn tulburat și zgomotos. Se trezi din cauza plânsetului de copil, și nu din cauza tremuratului. Așa slăbită cum era, se ridică în picioare sau cel puţin încercă. O durea capul și avea gura uscată. Observă că nu era în pat, ci pe o canapea de piele, într-o cameră întunecată. Lui Sweetie îi clănţăneau dinţii când unul din vulturi, cu o gură roșie ca sângele, intră în cameră ţinând în mână o lampă cu kerosen. Îi vorbi cu cea

mai dulce dintre voci, așa cum ar face-o un demon, dar Sweetie ceru ajutorul Domnului, iar acesta plecă. Undeva în casă, copilul continua să plângă, umplând-o pe Sweetie de încântare – nu auzise niciodată un astfel de sunet la copiii ei. Nu auzise niciodată acel strigăt chinuitor, susţinut, ritmic. Era ca un imn, ca un cântec de leagăn sau ca acordurile întăritoare ale decalogului. Toţi copiii ei erau tăcuţi. Dintr-odată, în mijlocul bucuriei, o apucă furia. Copiii plângeau printre demonii aceștia, dar nu și în casa ei?

Când doi dintre vulturi se întoarseră, unul purtând o tavă cu mâncare, ea întrebă:

— De ce plânge copilul?

Îi spuseră că nu era niciun plânset, bineînţeles. Minciunile lor se împleteau cu planșetele care pluteau prin cameră. Una din ele încercă să-i distragă atenţia, spunând:

— Am auzit copii râzând. Uneori cântând. Dar niciodată plângând.

Cealaltă chicoti.

— Lăsaţi-mă să plec de-aici, se strădui Sweetie să strige. Trebuie să ajung acasă.

— Te duc eu. Imediat ce se încălzește mașina.

Același ton viclean de demon.

— Acum, spuse Sweetie.

— Ia niște aspirină și mănâncă puţin din asta.

— Lăsaţi-mă să plec imediat.

— Ce scorpie, spuse una din ele.

— E din cauza febrei. Și tu nu poţi să-ţi ţii gura?

Răbdarea și faptul că blocase toate sunetele, mai puţin mustrările Domnului, o scăpară de acolo. Mai întâi se află într-o mașină roșie și ruginită care se înglodă în zăpadă la capătul aleii și apoi, slăvit fie numele Lui, în braţele soţului ei.

El era cu Anna Flood. O luară din loc chiar în clipa în care ea se ruga Domnului. Sweetie căzu de-a binelea în braţele lui Jeff.

— Ce faci aici? N-am putut să ajungem toată noaptea. Ţi-ai pierdut minţile? Doamne, fetiţo! Iubito, ce s-a

întâmplat?

— M-au forţat, m-au răpit, strigă Sweetie. O, Doamne, du-mă acasă. Sunt bolnavă, Arma, și trebuie să am grijă de copii.

— Sst Nu-ţi face griji.

— Trebuie, trebuie.

— Totul se rezolvă. O să fie și Amette acasă.

— Dă căldura mai tare. Mi-e frig. Cum de mi-e așa de frig?

Seneca se holba la tavan. Salteaua de pe pat era subţire și tare. Pătura de lână îi irita bărbia și o dureau mâinile de la curăţatul zăpezii de pe alee. Dormise pe podea, pe cartoane, pe saltele de apă care-ţi dădeau coșmaruri și, săptămâni întregi, pe bancheta din spate a mașinii lui Eddie. Dar nu putea să adoarmă pe patul acela de copil, curat și îngust.

Femeia care plângea o luase razna – în timpul nopţii și în ziua următoare. Seneca stătuse trează toată noaptea, ascultându-le pe Mavis și pe Gigi. Casa părea să le aparţină, deși vorbeau de cineva pe nume Connie. Găteau pentru ea și nu-și băgau nasul în treburile ei. În afară de discuţia legată de numele ei – de unde-l căpătase? –, se comportau ca și cum știau totul despre ea și erau bucuroase că rămâne la ele. Mai târziu, după-amiază, când crezuse că va leșina de oboseală, îi arătaseră o cameră cu două pătuţuri.

— Odihnește-te puţin, spuse Mavis. Te chem când e gata masa. Îţi place puiul prăjit?

Seneca crezu c-o să vomite.

Nu se plăceau deloc una pe alta, așa că Seneca își împărţi în mod egal zâmbetele și simpatia. Dacă una înjura și făcea glume pe seama celeilalte, Seneca zâmbea. Când cealaltă dădea ochii peste cap, dezgustată, Seneca îi arunca o privire înţelegătoare. Era întotdeauna cea care aducea pacea. Cea care spunea da sau nu, nu mă deranjează sau mă duc eu. Altfel, ce s-ar fi putut întâmpla? S-ar fi putut să nu o placă. Ar putea să strige. Să plece. Așa că se străduise să fie toată lumea mulţumită, doar că

fusese mai greu cu Biblia, decât cu pantofii. Ca toţi cei aflaţi la prima infracţiune, le voia pe amândouă. Seneca nu avusese probleme cu adidașii numărul 44, dar în Preston, Indiana, nu se găseau librării, religioase sau normale. A făcut un ocol pe la Bloomington și a găsit ceva numit *Biblia vie* și una fără imagini, dar cu multe pagini liniate în care se puteau nota date de naștere, morţi, căsătorii, botezuri. Părea un lucru minimat – o listă completă a activităţilor familiale dintr-un an –, așa că a ales-o pe aceea. El s-a înfuriat, bineînţeles, ceea ce i-a umbrit bucuria pe care i-o provocaseră extravaganţii adidași alb cu negru.

— Nu poţi să faci nimic cum trebuie? Doar o Biblie de buzunar! Nu o nenorocită de enciclopedie!

Fusese dovedit vinovat, iar ea nu îl cunoștea decât de șase luni, dar bărbatul știa deja cât de neajutorată era. Cu toate acestea, a acceptat Biblia enormă și i-a spus să o lase, împreună cu pantofii, la biroul de la intrare, cu numele și numărul lui. A pus-o să și-l noteze, ca și cum nu era în stare să reţină cinci cifre la rând. Îi adusese și sandvişuri cu șuncă (în scrisoare îi spusese că puteau să facă un picnic în zona pentru vizitatori), dar era prea nervos și agitat ca să mănânce.

Ceilalţi vizitatori păreau că se simt bine cu prizonierii. Copiii se tachinau unul pe altul; ghemuiţi în braţele taţilor lor, jucându-se cu feţele lor, cu părul, cu degetele. Femeile și fetele atingeau bărbaţii, vorbeau în șoaptă sau râdeau în gura mare. Erau obișnuiţi ai locului – se cunoșteau cu șoferii de autobuz, cu gardienii și cu cei care serveau cafeaua. Ochii prizonierilor erau înduioșaţi de plăcere. Observau totul, comentau totul. Carnetele de note pe care le aduceau băieţeii în plicuri mari, maro; agrafele din părul fetiţelor; starea în care erau hainele femeilor. Ascultau cu atenţie detalii privitoare la prietenii și rudele care nu se aflau acolo; dădeau sfaturi și instrucţiuni legate de orice veste de acasă. Lui Seneca i se păreau foarte virili – se comportau ca niște conducători care dirijau vizita. De la locul în care să se așeze, unde să pună hârtia de

ambalat, la sfaturi medicale și cărţile care să le fie trimise. Nu vorbeau niciodată însă despre ce se petrecea înăuntru și nici nu păreau să ia în seama prezenţa paznicilor. Poate că se gândeau la Attica.

Poate, se gândi ea, cu cât îşi va ispăși mai mult din sentinţă, Eddie va ajunge și el la fel. Să nu mai fie furios, victimizat, așa cum era la prima vizită de când fusese pus sub acuzaţie. Smiorcăindu-se. Dând vina pe ceilalţi. Biblia era atât de mare, încât îl făcea de rușine. Muștar în loc de maioneză pe sandvişuri. Nu voia să știe nimic despre noua ei slujbă la cantina de la școală. Se interesa doar de Bernard și Sophie, de ce mâncau. Îi lăsa afară în timpul nopţii? Aveau nevoie de mișcare. Să le pună botniţele numai când sunt afară.

L-a lăsat pe Eddie Turtle în sala de vizite, promiţându-i patru lucruri. Că-i va trimite poze cu câinii. Că va vinde casetofonul. Că o va pune pe mama lui să încaseze cecul de economii. Că-l va suna pe avocat. Trimis, vândut, încasat, sunat. Așa îşi va aduce aminte.

Îndreptându-se spre staţia de autobuz, Seneca se împiedică și căzu în genunchi. Un paznic se apropie de ea și o ajută.

— Aveţi grijă, domnișoară, așa.

— Scuze. Mulţumesc.

— Cum se așteaptă femeile să meargă pe chestiile astea, eu nu înţeleg.

— Se spune că fac bine, spuse ea, zâmbind.

— Unde? în Olanda? râse plăcut, dezvelind două rânduri de plombe de aur.

Seneca îşi aranjă geanta și întrebă:

— Cât de departe e Wichita de-aici?

— Depinde cu ce călătoriţi. Cu mașina faci… ăăă… vreo zece – doișpe ore. Cu autobuzul, mai mult.

— Aha.

— Aveţi familie în Wichita?

— Da. Nu. Ei, prietenul meu are. Am s-o vizitez pe mama lui.

Paznicul îşi scoase șapca să-și aranjeze părul.

— Drăguţ. Se fac grătare bune în Wichita. Să încercaţi și dumneavoastră.

Poate undeva în Wichita se găseau și grătare bune, dar nu în casa doamnei Turtle. În casa ei se consuma doar mâncare vegetariană. La masă nu se găsea nimic cu copite, pene, cochilii sau solzi. Șapte cereale și șapte verzituri – mănâncă una (și numai una) în fiecare zi și vei trăi o veșnicie. Ceea ce plănuia și ea să facă și nu, nu avea de gând să încaseze cecul de economii pe care i-l lăsase soţul ei pentru nimeni, cu atât mai puţin pentru cineva care dăduse cu mașina peste un copil și-l lăsase acolo, chiar dacă acel cineva era propriul ei fiu.

— O, nu, doamnă Turtle. N-a știut că e un copil, credea că e…

— Ce? Ce credea că e? întrebă doamna Turtle.

— Am uitat ce mi-a spus, dar știu că n-ar face una ca asta. Lui Eddie îi plac copiii. Chiar îi plac. E foarte de treabă. Mi-a cerut să-i aduc o Biblie.

— A vândut-o deja.

Seneca se uită în altă parte. Ecranul televizorului pâlpâia. Pe el, bărbaţi cu feţe de înmormântare se minţeau unul pe altul, încet, cu curtoazie.

— Fetiţo, tu-l știi de puţin timp. Eu îl știu de când s-a născut.

— Da, doamnă.

— Crezi c-o să-l las să mă ducă la azilul de bătrâni ca să se îmbogăţească un avocat?

— Nu, doamnă.

— I-ai urmărit pe avocaţii ăia de la Watergate?

— Nu, doamnă. Da, doamnă.

— Atunci, asta e. Nu mai vreau să aud niciun cuvânt în legătură cu asta. Vrei ceva de mâncare sau nu?

Cereala zilei se prezenta sub formă de pâine. Verzitura era napul. Noroc cu ceaiul rece și tare că s-au dus pe gât.

Doamna Turtle nu i-a oferit un pat peste noapte, așa că Seneca și-a luat geanta pe umăr și a străbătut strada liniștită, în aerul proaspăt de seară din Wichita. Nu

renunţase la slujba ei ca să facă această călătorie, dar șeful ei îi dăduse de înţeles că faptul că lipsea atât de curând după angajare nu era în avantajul ei. Poate că fusese deja concediată. Poate că doamna Turtle o va lăsa să dea un telefon să-și întrebe colegii de apartament dacă sunase cineva să-i spună să nu se mai deranjeze să se mai întoarcă la serviciu. Seneca s-a întors pe propriile urme.

La ușă, cu pumnul pregătit să ciocănească, a auzit un plânset. Un plânset sincer și neajutorat de mamă, un sunet cum nu mai există altul pe lume. Seneca s-a dat câţiva pași în urmă, apoi s-a dus la fereastră, apăsându-și mâna stângă pe piept, ca să-și potolească inima. A ţinut-o așa – închipuindu-și niște valve mici și roșii bâiguind, bolborosind, străduindu-se să-și revină – cât timp s-a strecurat pe treptele de cărămidă și apoi afară, pe trotuar, ocolind pe străzi de pământ, apoi pe cele pavate, apoi pe cele asfaltate, până a ajuns la autogara. Abia când a ajuns să stea cu picioarele ridicate pe banca de plastic îşi permise să cedeze bocetului care continua să-i sune în cap. Singură, fără martori, doamna Turtle renunţase la raţiunea ei, la personalitatea ei și urla ca animalele cu pene, solzi sau copite a căror came n-o mânca niciodată – așa cum ar face o femelă pescăruș, o balenă sau o lupoaică, dacă i-ar fi capturat puiul. Îşi smulsese părul, cu gura deschisă și faţa scăldată în lacrimi.

Respirând greu și cu gura uscată, Seneca a fugit de plânset. Mișcându-se repede pe străzi largi, apoi înguste, încetinind atunci când a ajuns în zona comercială a orașului. În autogară și-a cumpărat alune și bere de ghimbir și i-a părut rău imediat, căci îşi dorea ceva dulce, nu sărat. Cu gleznele încrucișate, cu genunchii depărtaţi, a stat pe bancă în sala de așteptare, ciugulind alune și sorbind din bere. În cele din urmă, panica s-a risipit, iar strigătele femeii îndurerate s-au contopit cu zgomotele străzii.

Odată cu venirea serii, autogara s-a aglomerat ca staţia de navetiști dimineaţa. Ziua călduroasă de septembrie nu s-a răcorit la apusul soarelui. Nu era cine

știe ce diferenţă între aerul greu din sala de așteptare și aerul de afară. Pasagerii și însoţitorii lor păreau calmi, vag interesaţi de călătorie sau de a-și lua rămas bun. Majoritatea copiilor erau adormiţi, pe genunchi, pe bagaje sau pe scaune. Cei care nu dormeau înnebuneau pe toată lumea. Adulţii îşi treceau degetele peste bilete, îşi ștergeau sudoarea de pe gât, îşi mângâiau copiii sau îşi șopteau unul altuia. Soldaţii și iubitele lor verificau orarul curselor din spatele unui geam. Patru adolescenţi cu fesuri pe cap cântau încetișor lângă automate. Un bărbat într-o uniformă gri de șofer se plimba de colo-colo, ca și cum ar fi fost în căutarea pasagerului său. Un bărbat chipeș în scaun cu rotile manevra cu agilitate ca să intre pe ușă, ușor iritat de forma ei nepotrivită.

Mai erau două ore și douăzeci de minute până să plece autobuzul, așa că Seneca s-a întrebat dacă nu putea petrece acest timp la unul din filmele pe care le ratase. *Serpico, Exorcistul, înţepătura* erau titlurile cele mai atrăgătoare, dar părea o trădare să vadă vreunul din ele fără braţul lui Eddie în jurul umerilor. Gândindu-se la necazul lui și la eforturile ei stupide de a-l ajuta, Seneca a oftat cu amărăciune, dar nu exista pericolul să înceapă să plângă. Nu plânsese nici când găsise scrisoarea de la Jean în cutia de prăjituri. Bine îngrijită, iubită chiar de ambele mame adoptive, știa că ele nu erau mulţumite de ea ca atare, ci de faptul că primea mustrările în tăcere, mânca ce i se dădea, împărţea ceea ce avea și nu plângea niciodată.

Berea bolborosea prin pai când șoferul s-a oprit în faţa ei și i-a zâmbit.

— Mă scuzaţi, domnișoară. Pot să vă vorbesc?

— Sigur. Adică… sigur.

Seneca s-a dat într-o parte să-i facă loc pe bancă, dar el nu s-a așezat.

— Am fost autorizat să vă ofer cinci sute de dolari pentru o treabă complicată, dar ușor de îndeplinit, dacă sunteţi interesată.

Seneca a deschis gura să întrebe: o treabă complicată *și* ușoară? Ochii lui erau de un gri întunecat, iar nasturii de la uniformă străluceau ca aurul vechi.

— O, nu. Mulţumesc, dar tocmai plecam. Autobuzul meu pleacă în două ore.

— Înţeleg. Dar nu durează mult Poate dacă discutaţi cu șefa mea – e chiar afară – o să vă explice ce aveţi de făcut. Doar dacă, bineînţeles, nu trebuie să vă grăbiţi undeva.

— O femeie?

— Da. Doamna Fox. Pe aici. Durează doar un minut.

O limuzină era parcată sub luminile puternice ale felinarelor la câţiva metri de intrarea în autogara. Când șoferul a deschis portiera, o femeie drăguţă a întors capul spre Seneca.

— Bună. Sunt Norma. Norma Keene Fox. Am nevoie de puţin ajutor. Nu i-a întins mâna, dar văzându-i zâmbetul, Seneca și-ar fi dorit s-o fi făcut. Pot să-ţi vorbesc despre asta?

Purta o bluză de pânză albă fără mâneci. Avea o fustă bej, lungă. Gând și-a depărtat picioarele, Seneca i-a văzut sandalele strălucitoare și unghiile de la picioare vopsite în roșu. Părul de culoarea șampaniei era dat după urechi; nu purta cercei.

— Ce fel de ajutor? întrebă Seneca.

— Vino în mașină să-ţi explic. E greu să vorbim așa, prin portiera deschisă.

Seneca a ezitat.

Râsul doamnei Fox era ca o revărsare de clopoţei.

— E OK, dragă. Nu trebuie să accepţi dacă nu vrei.

— N-am spus că nu vreau.

— Păi, atunci, vino. E mai răcoare aici.

Portiera s-a închis cu un sunet delicat, dar grav. Parfumul doamnei Fox era irezistibil.

Era vorba de ceva confidenţial. Nimic ilegal, bineînţeles, doar o chestiune privată. Știi să baţi la mașină? Puţin? Am nevoie de cineva care nu e de-aci. Sper că cinci sute de dolari sunt suficienţi. Pot să mai urc un pic

preţul pentru o fată inteligentă. David te va duce cu mașina la autogară chiar dacă nu accepţi slujba.

În momentul acela, Seneca și-a dat seama că limuzina nu mai era parcată. Luminile din interior erau încă aprinse. Aerul era răcoros. Limuzina plutea.

Asta e un loc încântător, continuă Norma. Dar oamenii au vederi înguste, dacă înţelegi ce vreau să spun. Cu toate acestea, n-aș vrea să trăiesc nicăieri altundeva. Soţul meu nu mă crede, nici prietenii mei, căci sunt din est. Când mă întorc acolo, mă întreabă: Wichita?! Pe tonul ăsta. Dar mie îmi place aici. De unde ești? Mă gândeam eu. Nu se poartă blugi din ăștia pe-aici. Ar trebui să poarte, dacă ar avea un fund ca al tău. Da. Băiatul meu e la Rice. Muncesc mulţi oameni pentru noi, dar numai când Leon, soţul meu, e plecat reușesc să fac ceva. Aici intervii tu, dacă ești de-acord, vreau să spun. Ești măritată? Ei bine, ceea ce am eu nevoie, numai o fată inteligentă poate face. Nu te dai cu ruj, nu? Bine.

Buzele tale sunt frumoase așa cum sunt. I-am spus lui David să-mi găsească o fată inteligentă. Fără ţărând. Fără lăptărese. Se pricepe. Te-a găsit pe tine. Locuim în afara orașului. Nu, mulţumesc, nu pot să diger alune. Of, draga mea, cred că ești moartă de foame. O să luăm o masă bună și am să-ţi explic de ce am nevoie. E destul de simplu dacă știi să urmezi instrucţiunile. E o treabă confidenţială, așa că prefer să angajez un străin decât un localnic. Astea sunt genele tale sau simt artificiale? Minunate. David, știi cumva dacă Mattie a gătit o cină ca lumea în seara asta? Fără pește, sper, sau îţi place peștele? Păstrăvul e minunat în Kansas. Cred că cel mai bine ar fi niște pui prăjit. Aici găinile sunt hrănite bine, mănâncă mai bine decât majoritatea oamenilor. Nu, nu le arunca. Dă-mi-le mie. Cine știe, poate o să ne trebuiască.

Seneca a petrecut următoarele trei săptămâni în camere superbe, alături de superba Norma și având la dispoziţie o mâncare prea arătoasă s-o mănânci. Norma o striga cu tot felul de apelative simpatice, dar nu a întrebat-o niciodată cum o chema. Ușa de la intrare nu era

niciodată încuiată și putea pleca oricând dorea. Nu era obligată să rămână acolo, trecând de la puf la umilinţe abjecte, de la răsfăţuri la abuz, de la tartine cu caviar la mizerii. Dar durerea încadra plăcerea, îi dădea contur. Umilinţa făcea abandonul profund, tandru. Durabil.

Când Leon Fox a telefonat să-și anunţe sosirea iminentă, Norma i-a dat cinci sute de dolari și niște haine, inclusiv un șal din cașmir. Așa cum i s-a promis, David a dus-o cu mașina la autogară, cu nasturii lui mai strălucitori ca niciodată în lumina soarelui. Pe drum nu și-au vorbit.

Seneca a hoinărit prin Wichita ore întregi, oprindu-se într-o cafenea, odihnindu-se într-un parc. Nu știa încotro s-o apuce și ce să facă. Să-și găsească o slujbă lângă închisoare și să stea lângă el? Ceea ce însemna că va trebui să-i urmeze instrucţiunile, să-și ceară scuze că n-a făcut rost de banii de la maică-sa. Să se întoarcă la Chicago? Să se întoarcă la viaţa ei de dinainte de Eddie? Prieteni instant. Slujbe ușoare. Locuinţe temporare. Mâncare furată. Eddie Turtle însemnase o viaţă stabilă timp de șase luni și acum dispăruse. Sau ar trebui să meargă înainte? Șoferul o culesese de pe drumuri ca pe un căţeluș rătăcit. Nu, nici măcar asta. Ca pe un animal de companie cu care te jod o vreme, dar pe care nu-l păstrezi. Nu-l iubești. Nu-i dai un nume. Doar îi dai de mâncare, te joci cu el și după aceea îl duci înapoi în mediul lui. Avea cinci sute de dolari și, în afară de Eddie, nimeni nu știa unde se află. Poate că ar trebui să păstreze lucrurile așa.

Seneca nu hotărâse încă nimic, când a observat primul loc unde se putea ascunde: un camion plin cu saci de ciment. Când a fost descoperită, șoferul a ţintuit-o de un cauciuc, întretăindu-și înjurăturile și ameninţările cu încercări de flirt Seneca nu a spus nimic la început, dar apoi, dintr-odată, a cerut voie la toaletă. „Trebuie să mă duc la baie. Rău de tot”. Șoferul a oftat și i-a dat drumul, strigându-i din urmă o ultimă ameninţare. A mai făcut autostopul de vreo câteva ori, dar îi displăcea atât de mult conversaţia obligatorie, încât și-a asumat riscul de a se ascunde în camioane. Prefera să călătorească hotărâtă,

fără o destinaţie anume, departe de lume, printre mărfuri tăcute, fără ca nimeni să știe unde se află. Când s-a trezit printre cutii într-o camionetă nouă-nouţă din 73, faptul că a sărit din ea să urmărească o femeie fără haină a fost primul lucru impus de cineva pe care îl făcuse vreodată.

Femeia care plângea – sau râdea – plecase. Ninsoarea se oprise. Jos, cineva o striga.

— Seneca? Seneca? Haide, dragă, te așteptăm.

DIVINE

— Să vă spun eu cum stă treaba cu iubirea, cuvântul acela prostesc despre care credeţi că are legătură cu faptul că vă place cineva sau cuiva îi place de voi sau cu faptul că suportaţi pe cineva pentru a obţine ceva sau ca să ajungeţi undeva sau cu felul în care corpul vostru reacţionează la un alt corp, ca un măcăleandru sau ca un bizon; sau poate credeţi că iubirea e atunci când anumite forţe, natura, norocul vă sunt favorabile vouă, în particular, că nu vă schilodesc, nu vă omoară și asta numai pentru că vă vor vouă binele.

Iubirea nu înseamnă nimic din toate astea. Nu există nimic în natură care să semene cu ea. N-o găsești la măcăleandru sau la bizon, nu e același lucru cu etalatul cozii la câini, cu înfloritul copacilor sau alăptatul mânzului. Iubirea e numai divină și e întotdeauna dificilă. Dacă credeţi că e lucru ușor, nu sunteţi întregi la minte. Dacă credeţi că e ceva natural, sunteţi orbi. E un efort învăţat care nu are altă motivaţie sau justificare decât că e Dumnezeu.

Nu meriţi iubire doar pentru că ai suferit. Nu meriţi iubire doar pentru că cineva ţi-a făcut o nedreptate. Nu meriţi iubire doar pentru că ţi-o dorești. Poţi doar să-ţi câştigi – prin exerciţiu și meditaţie atentă – dreptul de a o exprima și trebuie să înveţi cum să o accepţi. Ceea ce înseamnă că trebuie să-l meriţi pe Dumnezeu. Trebuie să-L practici. Trebuie să reflectezi la Dumnezeu, cu atenţie. Și, dacă ești un învăţăcel cuminte și sârguincios, s-ar putea să-ţi câştigi dreptul de a-ţi demonstra iubirea. Iubirea nu e un dar. E o diplomă. O diplomă care-ţi acordă anumite

privilegii: privilegiul de a exprima iubire și de a o primi.

Cum știi că ai obţinut această diplomă? Păi, nu știi. Tot ce știi este că ești om, deci poţi fi educat, deci ești capabil de a învăţa cum să înveţi, aşadar ești interesat de Dumnezeu, care se interesează doar de El însuși, adică doar de iubire. Mă înţelegeţi? Dumnezeu nu e interesat de voi. El e interesat de iubire și de binecuvântarea pe care o aduce ea celor care înţeleg și împărtășesc acest interes.

Cuplurile care intră în sfânta taină a căsătoriei și care nu sunt pregătite să facă efortul până la capăt și care nu simt dispuse să facă ce trebuie cu adevărata iubire a lui Dumnezeu nu pot prospera. Pot să rămână lipiţi unul de altul, ca măcălendrii sau ca pescărușii sau ca alte animale care se împerechează pe viaţă. Dar dacă evită acest curs, atunci când toată lumea va fi judecată pentru eternitate, încleștarea lor n-o să însemne nimic. Dumnezeu să-i binecuvânteze pe cei puri și sfinţi. Amin.

Unii au rostit un „amin" zgomotos în timpul și după predica reverendului Pulliam, alţii, abia șoptit. Alţii nu au deschis gura deloc. Întrebarea, se gândea Arma, nu era de ce, ci pe cine. Pe cine mustra Pulliam? Mustrările sale erau îndreptate spre tineri, avertizându-i să-și pună în ordine vieţile egoiste? Sau erau îndreptate către părinţii lor, care au permis această revoltă juvenilă, ce nu-i dădea pace încă dinainte de apariţia pumnului desenat pe Cuptor? Cel mai probabil, credea ea, lăsa povara greoaiei sale educaţii metodiste pe umerii lui Richard. O piatră care să distrugă mesajul colegului său despre Dumnezeu, ca un motor interior care, odată pornit, turează și merge ca uns, mobilizându-te să-ţi atingi scopurile tale și pe ale Lui, dar, dacă e lăsat la ralanti, ruginește, blocându-ţi sufletul ca un ambreiaj îngheţat.

Asta trebuie să fie, îşi spuse ea. Misner era ţinta lui Pulliam. Căci cu siguranţă nu putea sta în faţa mirelui și miresei, el, un preot invitat să spună câteva cuvinte în faţa unei congregaţii care cuprindea aproape pe toată lumea din Ruby, din care doar o treime ţineau de biserica lui, ca să-i înspăimânte de moarte în ziua nunţii lor. Căci cu

siguranţă nu voia să le insulte pe soacra și pe cumnata miresei, care îşi purtau ca pe o haină tristeţea de a îngriji niște copii bolnavi și care nu numai că nu se lepădaseră de Dumnezeu, ci păreau că devin din ce în ce mai credincioase de la an la an. Și, deși părinţii mirelui nu mai erau în viaţă, cu siguranţă Pulliam nu intenţionase să le insulte pe mătușile sale, să le mustre pe femeile acelea devotate – și care nu au permis doliului să le distrugă sau să le îngheţe inima – că le pasă (poate prea mult?) de unicul fiu al familiei, acum că băieţii lui Soane erau morţi, iar Dovey nu avea copii. Cu siguranţă nu putea fi vorba de asta. Și cu siguranţă Pulliam nu voia să-i supere pe unchii mirelui, Deacon și Steward, care se purtau ca și cum Dumnezeu era partenerul lor secret de afaceri. Pulliam păruse întotdeauna că-i admiră, dându-le mereu de înţeles că ar fi trebuit să facă parte din biserica lui, nu din Golgota, unde trebuiau să asculte predicile blege ale unui om care considera că a educa înseamnă a-i lăsa pe copii să vorbească de parcă ar avea ceva important de spus, ceva nemaiauzit pe lumea asta.

Cine altcineva să fie afectat de o remarcă de genul „Dumnezeu nu e interesat de voi”? Sau cine să tresară ca ars când aude că a crede că iubirea e naturală înseamnă să fii orb? Cine altcineva decât Richard Misner, care trebuia acum să se ridice în picioare și să preia cuvântul la cea mai așteptată nuntă de care îşi putea cineva aduce aminte, sub răsuflarea clocotindă a domniei sale, Neîndurătorul Pulliam? Asta dacă nu cumva i se adresa ei și-i spunea: Agaţă-te de un altul dacă vrei, dar dacă nu te agăţi de Dumnezeu (Dumnezeul lui Pulliam, bineînţeles) căsnicia ta nu-și va merita numele. Căci știa că ea și Richard se gândeau la căsătorie și mai știa și că ea îl ajutase să-i organizeze pe tinerii rebeli. „Fii mânia Lui!”

Menta sălbatică copleșea cu mirosul ei aranjamentele florale din jurul altarului. Pâlcuri întregi, alături de niște brumărele sălbatice, creșteau sub ferestrele bisericii, care la ora unsprezece se deschideau către soare. Lumina care se revărsa din cerul de aprilie era un dar. În interiorul

bisericii, rândurile de bănci, șterse până căpătaseră un lustru militar, puneau în evidenţă albul primăvăratic al pereţilor, amvonul discret, aspectul plăcut, asemeni unui gărduleţ, al balustradei, unde cei veniţi la împărtășanie puteau îngenunchea pentru a primi încă o dată spiritul divin. Deasupra altarului, la înălţime, acolo unde aerul era curat și proaspăt, era agăţată o cruce de stejar de un metru. La vedere. Neînzorzonată. Fără aur care să-i umbrească perfecţiunea sau să-i tulbure echilibrul. Fără trupul lui Christos, contorsionat, în agonie, care i-ar fi. deformat tunetul liric.

Femeile din Ruby nu-și pudrau feţele și nu se parfumau ca târfele. Așa că mireasma voluptuoasă a mentei și a brumărelelor tulbura congregaţia ameţită de așteptarea unei petreceri cu mâncare bună acasă la Soane Morgan. Urma să cânte toată lumea: July, la pian, Corul Bărbaţilor, Kate Golightly, solo, Cvartetul Bisericii Sfânta Mântuire, un băiat cu ochi visători numit Brood, care cânta la muzicuţă. Toţi aveau să-și etaleze hainele bune: rochii de mătase și cămăși scrobite, uitate imediat ce oamenii se vor sprijini de copaci, se vor așeza pe iarbă, se vor murdări de cremă de mazăre. Se vor auzi strigătele copiilor îmbătaţi de zahăr, foșnetul hârtiei de împachetat cadourile de nuntă, împăturită cu atâta grijă încât vor părea mai valoroasă decât cadourile în sine. Ţărăndle, femeile de la ferme, cultivatoarele de grâu se vor lăsa săltate de pe scaun ca să repete niște pași de dans de odinioară. Adolescenţii vor râde și vor clipi, încercând să-și ascundă stânjeneala.

Dar mai mult decât veselia și faptul de a-i vedea pe copii ameţiţi de tortul de nuntă, așteptau uniunea celor două familii și sfârșitul acestei animozităţi care afectase membrii și prietenii ambelor familii timp de patru ani. Animozitatea avea la bază copilul pe care mireasa încă nu îl recunoscuse, anunţase sau născuse.

Acum stăteau și se întrebau ca și Anna Flood, ce naiba îl apucase pe reverendul Pulliam. De ce strica lucrurile acum? De ce nu-i lasă să se bucure de mirosul de

mentă și de brumărele, să se bucure cu anticipaţie de gustul de miel la cuptor și de plăcinta cu lămâie care-i aștepta? De ce tulbură armonia și pacea pe care le aduce această căsătorie?

Richard Misner se ridică de pe scaun. Enervat; ba nu, furios. Atât de furios încât nu se putea uita la colegul său preot să-i arate cât de adânc era rănit. În timpul discursului lui Pulliam, privise lipsit de expresie la pălăriile de Paște ale femeilor. În dimineaţa aceea se gândise la cinci-șase fraze cu care să înceapă ritualul sacru al căsătoriei, ţesute în jurul *Apocalipsei* Sfântului Ioan, accentuând imaginea „cinei nupţiale a Mielului”, menită să sugereze speranţa de împăcare pe care o aducea această căsătorie. Trecuse de la *Apocalipsă* la *Evanghelia după Matei,* versetul 19: 6. „Așa încât nu mai sunt doi, ci im singur trup”, pentru a pecetlui nu numai fidelitatea mirilor, ci și responsabilitatea reînnoită a tuturor celor din familiile Morgan și Fleetwood.

Acum se uita la cei doi care stăteau răbdători în faţa altarului și se întreba dacă au înţeles sau măcar au auzit ce li s-a spus. El, unul, a înţeles. Această viziune fatală a operei alese era un atac cu bună știinţă împotriva a tot ceea ce credea el. Dintr-odată, înţelese și împărtăși furia Sfântului Augustin împotriva „slujitorului mândru”, pe care-l compara cu diavolul. Augustin adăugase că mesajul divin nu este corupt de mesager; „dacă lumina se întâmplă să treacă prin fiinţe pângărite, nu este prin aceasta ea însăși pângărită”. Deși Sfântul Augustin nu-l cunoscuse pe Pulliam, trebuie să fi cunoscut alţi slujitori ai Domnului ca el. Dar faptul că îi punea în rând cu Satana nu însemna că lua în considerare tot răul pe care îl pot aduce niște cuvinte rostite de la amvon. Ce antidot ar găsi Sfântul Augustin pentru otrava pe care Pulliam tocmai o împrăștiase? Peste bărbaţii care se luptau din răsputeri cu instinctul de a controla ceea ce puteau și de a mistui ceea ce nu puteau; în inimile femeilor care îmblânzeau neobosite prădătorul; peste copiii care nu-și reveniseră încă în urma loviturii suferite de respectul lor de sine

atunci când au înţeles că adulţii nu-i 5 *9*

privesc ca pe niște fiinţe umane înainte de a se împerechea; peste mire și mireasă, încremeniţi, dorindu-și cu disperare ca această uniune în văzul tuturor să șteargă rușinea lor ascunsă. Misner știa că discursul lui Pulliam era o extindere a războiului pe care-l declarase activităţilor lui: faptul că i-a ispitit pe tineri să pășească în afara zidurilor, în afara limitelor orașului, îndemnându-i, forţându-i să transgreseze, să se considere niște războinici în civil. Și știa că secretul cunoscut de toată lumea legat de un copil nenăscut zgândărea conflictul ca o gheară.

Îi veniră în minte cuvintele potrivite, dar, simţind că nu e în stare să le rostească fără să-și trădeze profunda jignire personală, Misner se îndepărtă de amvon și se îndreptă spre peretele din spate al bisericii. Acolo se întinse până reuși să ia din cui crucea de pe perete. O luă și o purtă prin cor, unde nu era nimeni, trecu de orga unde stătea Kate, de scaunul unde era așezat Pulliam, ajunse pe podium și o ţinu în faţa lui, s-o vadă toată lumea, numai să vrea. Să vadă primul semn pe care omul îl făcuse vreodată: o linie verticală, o linie orizontală. Încă din copilărie, o desenau cu degetul în zăpadă, în nisip, în noroi; o făceau din beţe în praful străzii, o compuneau din oase în tundra îngheţată și în savanele întinse, din pietricele pe albiile râurilor, o încrustau pe pereţii peșterilor din Nome până în Africa de Sud. Algonkinii, laponii, poporul zulu, druizii – toţi aveau amintirea acestui semn originar. Primul simbol nu fusese nici cercul, nici liniile paralele, nici triunghiul. Fusese acest semn, care stătea la baza tuturor celorlalte. Acest semn, care reda așezarea trăsăturilor faciale. Semnul unei fiinţe umane în poziţia de a îmbrăţișa. Dacă îndepărtezi acest semn, așa cum făcuse Pulliam, creștinismul nu se deosebește de celelalte religii ale lumii: un popor care cerșește alinare de la o autoritate neîndurătoare; credincioși chinuiri care fentează soarta sau se feresc de răul de toate zilele; oameni slabi care-și negociază trecerea prin pustiu; văzători lipsiţi de lumină și aruncaţi în întunericul veșnic în care nu pot să aleagă.

Fără acest semn, viaţa credincioșilor s-ar reduce la a-L slăvi pe Dumnezeu și la a-l accepta loviturile. Slava ar fi o formă de credit; loviturile, dobânda pentru o datorie care nu poate fi niciodată achitată. Or, așa cum spunea și Pulliam, nimeni nu știa când a „obţinut diploma". Dar cu acest semn, în interiorul religiei unde acesta era suprem și fundamental, ei bine, viaţa era cu totul altceva.

Vedeţi? Execuţia acestui bărbat de culoare, solitar, ţintuit pe aceste drepte care se intersectează, ca o parodie a îmbrăţișării umane, legat de aceste două scânduri, atât de la îndemână, de recognoscibile, atât de întipărite în conștiinţă drept conștiinţă, fiind deopotrivă ceva obișnuit și ceva sublim. Vedeţi? Capul se ridica, lăsându-se apoi în piept, pielea întunecată, lucioasă, era plină de praf, de julituri, mânjită de scuipat și de urină, plumburie din cauza vântului dogoritor și uscat; în cele din urmă, în timp ce soarele îşi pierdea rușinat din strălucire, în timp ce culoarea cărnii lui se potrivea cu lumina de după-amiază care scădea în mod ciudat, ca și cum ar fi fost seară – acolo soarele apune dintr-odată – înghiţindu-l pe el și pe ceilalţi condamnaţi la moarte, contururile acestui semn original s-au contopit cu falsul cer de noapte. Vedeţi cum această crimă oficială, singura din sutele care au existat, a marcat diferenţa, a schimbat relaţia dintre Dumnezeu și om din una între șef și subordonat într-una de egalitate? Crucea pe care o ţinea el în mână era abstractă; trupul absent era real, dar amândouă, combinate, trăgeau oamenii din spatele cortinei în lumina scenei, de la niște personaje care murmurau ceva în fundal, la unele care jucau rolul principal în povestea vieţii lor. Această execuţie a făcut posibil respectul faţă de sine și faţă de celălalt, un respect liber, neizvorât din frică. Asta însemna iubirea: respect nemotivat. Ceea ce dovedea existenţa nu a unui Dumnezeu morocănos care era propria lui iubire, ci a unuia care făcea posibilă iubirea pentru oameni. Nu întru propria Lui glorie, nu, asta niciodată. Dumnezeu iubea așa cum se iubesc oamenii unii pe alţii; iubea așa cum se iubesc oamenii pe ei înșiși; îl iubea pe omul excepţional de pe cruce, care a

reușit să le facă pe amândouă și a murit știind acest lucru.

Dar Richard Misner nu putea vorbi calm de toate acestea. Așa că stătu acolo, lăsând minutele să se scurgă în timp ce el ţinea crucea în mână, sperând să exprime ea ceea ce el nu reușea: nu numai că Dumnezeu se interesează de voi. El este o parte din voi.

Oare ei vor vedea acest lucru?

Pentru cei care puteau să-l vadă, chipul mirelui merita studiat. Îşi îndreptă privirea spre crucea pe care reverendul Misner o ţinea strâns în mână. Nu spunea nimic, doar o ţinea în mână, încapsulată într-un timp etanș, în timp ce tăcerea de neîndurat era presărată cu accese de tuse și mormăieli ușoare și încurajatoare. Oamenii erau deja îngrijoraţi în legătură cu această nuntă pentru că zburaseră uliii deasupra orașului. Întrebarea care-i chinuia era dacă era un semn rău (uliii se rotiseră deasupra orașului) sau un semn bun (niciunul nu se așezase undeva). Niște prostănaci, îşi spuse mirele. Dacă această căsătorie este sortită eșecului, acest lucru nu are nimic de-a face cu păsările.

Dintr-odată, ferestrele deschise nu mai erau de ajuns. Mirele începu să transpire în elegantul lui costum negru. Furia izbucnea din el ca un glonţ dintr-o armă. De ce toată lumea se folosea de această nuntă, dându-i peste cap ceremonia, pentru a prelungi o vrajbă de care lui nu-i păsa nici cât negru sub unghie? Voia ca această vrajbă să se încheie. Să se încheie, ca unchii lui să tacă odată, ca Jeff și Fleet să înceteze să mai răspândească minciuni despre el, ca el să-și poată lua locul printre bărbaţii căsătoriţi și împroprietăriţi ai orașului, ca să poată arde toate acele scrisori de la Arnette. Dar, mai ales, pentru a o putea alunga pe nenorocita aia de Gigi din viaţa lui o dată pentru totdeauna. Ca zahărul care se transformă dintr-un deliciu incredibil într-un dușman mortal al corpului, tot așa dorinţa lui îl otrăvise, îl făcuse diabetic, prost, neajutorat. După luni bune în care fusese riscant de dulce, devenise indiferentă, plictisită, plină de ură, chiar. O așteptase în lanurile de porumb; se furișase pe lângă coteţele găinilor

la lumina lunii ca s-o întâlnească; cheltuise bani care nu erau ai lui pentru a o distra; minţise pentru a face rost de o altă mașină în afară de camionetă pentru a o plimba; plantase marijuana pentru ea, cărase gheaţă pe căldura din august pentru a-i răcori coapsele; îi cumpărase un radio cu baterii care-i plăcuse la nebunie și o rochie de care ea îşi bătuse joc. Și, mai presus de toate, o iubise ani întregi cu o dragoste dureroasă, umilitoare, dispreţuitoare faţă de sine însuși, care trecuse de la dor la hoţie.

Citise prima scrisoare pe care o primise de la Amette, dar pe restul le pusese într-o cutie în podul mătușii; se grăbise să le distrugă (sau poate chiar să le citească) înainte să descopere cineva cele unsprezece scrisori nedeschise, expediate din Langston, Oklahoma. Presupunea că sunt toate despre dragoste și suferinţă, despre dragoste în ciuda suferinţei. Mă rog. Dar cum putea Arnette să cunoască dragostea și suferinţa așa cum le cunoștea el? Oare stătuse ea ascunsă într-un crâng de stejari doar pentru a putea arunca o privire? Oare urmărise ea un Cadillac hârbuit până la Demby, doar pentru a vedea ce se întâmplă? Oare fusese ea dată afară din casă de femei? Blestemată de ele? Și cu toate astea, să nu poată stea deoparte? Asta până când unchii lui îl făcuseră să stea și să asculte legea și consecinţele ei.

Și iată-l la altar, sprijinind cu cotul talia îngustă a miresei sale, având în buzunar crucea din frunze de palmier pe care i-o dăduse ea să-l apere. Era conștient că, la dreapta sa, viitorul său cumnat respira greu, iar dușmănia lui Billie Delia nu-i ieșea din cap. Era convins că această furie blocată va continua la nesfârșit, căci Misner părea să fi amuţit de la crucea pe care o ţinea în mână.

O cruce la care mireasa se uita îngrozită. Și fusese așa de fericită. În sfârșit, atât de incredibil de fericită. Eliberată de tristeţea apăsătoare care o ţinuse captivă din momentul în care se întorsese acasă de la facultate: sufocarea continuă din casa părinţilor ei; dezgustul faţă de îngrijirea nepoţilor și nepoatelor bolnave – un sentiment nou; nevoia de somn care o speria pe mama ei, o enerva pe

cumnata sa și îi înfuria pe fratele și pe tatăl său; faptul că pur și simplu nu avea nimic de făcut, moleșeala întreruptă doar de îngrijorarea faţă de K.D. Deși nu-i răspunsese la niciuna din cele douăsprezece scrisori, ea continuase să-i scrie încă patruzeci, deși nu le expediase. Una în fiecare săptămână din anul în care fusese plecată. Credea că-l iubește la nebunie pentru că K.D. era tot ce știa despre ea însăși, asta însemnând că tot ce știa legat de corpul ei avea legătură cu el. În afară de Billie Delia, nimeni nu-i spusese că există și un alt fel de a se gândi la propria persoană. Nici mama ei, nici cumnata ei. Anul trecut, când era în ultimul an, venise acasă în vacanţa de Paște, iar el ceruse să se vadă cu ea; venise de două ori la cină, o luase cu el la ferma lui Nathan DuPres ca să-l ajute cu picnicul de Ziua Copiilor, apoi o ceruse în căsătorie. Era un miracol care durase până în această zi strălucitoare de aprilie. Totul era perfect: îi venise ciclul și-i trecuse; rochia, croită în întregime din dantelă de Soane Morgan, era magnifică; verigheta de aur din buzunarul fratelui ei avea gravate iniţialele lor întrepătrunse. Ruptura din inima ei era în sfârșit astupată, iar acum, în ultima clipă, preotul se purta ciudat, încercând să amâne, să distorsioneze și chiar să distrugă această căsătorie. Stătea acolo, cu faţa împietrită, ţinând în mână o cruce, ca și cum nimeni nu mai văzuse vreuna vreodată. Îşi apăsă degetele în braţul de care se sprijinea, dorindu-și ca Misner să termine odată. Spune, hai, spune: „Dragii mei, ne-am adunat astăzi...” Dintr-odată, fără nici cel mai mic sunet, o fisură minusculă se deschise chiar în locul unde fusese ruptura din inima ei. Îşi ţinu răsuflarea și simţi cum crăpătura se mărește, ca o gaură în ciorap. În curând, mica ruptură se va căsca, se va lărgi, din ce în ce mai mult, storcându-i toată puterea, până va avea tot ce-i trebuia să se închidă și să permită inimii să-și reia bătaia. Cunoștea această senzaţie, credea că dacă se mărită cu K.D. va scăpa de ea pentru totdeauna, dar acum că aștepta să audă „Ne-am adunat astăzi...”, nerăbdătoare să fie întrebată: „Îl iei pe acest bărbat...”, știa că se înșelase. Știa ce-i lipsea și-i va lipsi întotdeauna.

Hai, rostește cuvintele, imploră ea. Te rog. Și grăbește-te! Am multe de făcut.

Billie Delia îşi mută buchetul din mâna stângă în mâna dreaptă. Spinișorii o înţepau prin mănușile de bumbac alb și bobocii de frezii se închideau, așa cum prevăzuse că o să se întâmple. Numai trandafirii rămăseseră cum trebuie, te puteai bizui pe ei să-și ţină promisiunea. Sugerase niște floarea-miresei, care să scoată în evidenţă bobocii galbeni, dar aflase cu uimire că nu se găsea în nicio grădină. Nici urmă de floarea-miresei. Propusese și niște coada-șoricelului, dar mireasa refuza să aibă la nuntă o plantă pe care o mâncau vitele. Și, iată-i, cu frezii însetate și trandafiri prost curăţaţi de spini în braţe. În afară de faptul că florile îi răneau palmele, așteptarea impusă tuturor de reverendul Misner n-o deranja și nici n-o surprindea. Era încă un detaliu prostesc al acestei nunţi prostești, pe care toată lumea o vedea ca pe un armistiţiu. Dar războiul nu era între familia Morgan și familia Fleetwood și între cei care li se alăturau. Era adevărat că Jeff începuse să poarte armă; că Steward Morgan și Arnold Fleetwood urlaseră unul la altul în plină stradă; că oamenii se adunau în camera din spate a Armei Flood, unde era frizeria lui Menus, nu pentru a se tunde, ci pentru a cârcoti și a ofta în legătură cu zvonul despre o nelegiuire care avusese loc la Mănăstire; că, bazându-se pe acest zvon, reverendul Pulliam ţinuse o predică inspirată din Ieremia, 1: 5: „Înainte de a te fi zămislit în pântece, te-am cunoscut, și înainte de a ieși din pântece, te-am sfinţit și te-am rânduit proroc pentru popoare”. Reverendul Misner răspunsese citând cuvintele lui Pavel către corinteni: „Iar mai mare dintre acestea este dragostea”. Dar pentru Billie Delia, lupta nu avea de-a face cu viaţa pruncului sau cu reputaţia miresei, ci cu supunerea, ceea ce însemna, bineînţeles, că armăsarii se luptau pentru controlul iepelor și al mânjilor. Reverendul Pulliam avea Scriptura și istoria de partea sa. Misner avea Scriptura și viitorul de partea sa. Acum, credea ea, forţa pe toată lumea să aștepte până îi vor înţelege poziţia.

Billie Delia îşi lăsă privirea în jos de la ochii iscoditori ai lui Misner, către dantela grea de pe capul miresei, către ceafa mirelui, și se gândi imediat la un cal pe care-l iubise odată. Deși mirele era cel al cărui nume evoca amintirea unei curse de cai memorabile, ea era cea a cărei viaţă fusese schilodită de aceasta. Hard Goods, calul învingător pe care-l călărise K.D. când fusese întemeiat Ruby, aparţinuse lui Nathan DuPres. Câţiva ani după cursă și înainte ca ea să poată merge, domnul Nathan o urcase pe spatele calului fără șa, pe care ea îl călărise cu atâta voioșie încât toată lumea izbucnise în râs. Din acel moment, cam o dată pe lună, când venea în oraș cu treburi, scotea șaua de pe cal și-l ducea în curtea școlii, lângă casa ei, sprijinindu-i talia cu mâna. „Încălecaţi, copii!” spunea el. „Pământul ăsta are nevoie de mai multe călăreţe. Toată lumea care aleargă după mașini ar trebui să-și urce copiii pe cal din timp! Hard Goods n-a avut niciodată pană”. Situaţia continuase până când Billie Delia împlinise trei ani – era încă prea mică pentru a purta lenjerie și nimeni nu observa sau nu dădea atenţie la cât de minunat îşi simţea pielea atingând carnea animalului care se mișca ritmic. În timp ce se chinuia să se agaţe de el cu gleznele și să suporte frecușul de spinarea lui, adulţii zâmbeau, plăcerea ei provocându-le și lor plăcere, numindu-l în același timp pe domnul Nathan un negrotei demodat, care trebuia să înveţe cum să schimbe vitezele pentru a ajunge la timp la destinaţie. Și într-o zi se întâmplase. Era duminică. Domnul Nathan s-a apropiat călare. Billie Delia, care nu călărise de ceva vreme, a alergat spre el, rugându-l s-o lase să călărească. Domnul Nathan i-a promis că se va întoarce după slujbă. îmbrăcată încă în hainele de duminică, l-a așteptat în curte. Când l-a zărit apropiindu-se, făcându-și loc printre oamenii care se întorceau de la biserică, a fugit în mijlocul bulevardului, unde și-a dat jos chiloţeii înainte de a ridica braţele pentru a fi suită pe spatele calului.

Totul s-a dus de râpă după aceea. A luat o bătaie inexplicabilă de la mama sa și a fost cuprinsă de o rușine

pe care i-a luat ani întregi s-o înţeleagă. Apoi a început să fie tachinată din ce în ce mai necruţător, căci mama ei îi era și învăţătoare. Dintr-odată, băieţii nu se jenau să o privească și aveau o lumină ciudată în ochi. Dintr-odată, femeile reacţionau ciudat în prezenţa ei, iar bărbaţii îi ocoleau privirea. Mai era și supravegherea permanentă a mamei. Nathan DuPres nu i-a mai făcut altă ofertă. Pe Hard Goods l-a pierdut pentru totdeauna; în memoria colectivă rămăsese calul care câştigase cursa cu K.D. în spate, dar fiecare îl asocia, de fapt, cu rușinea fetiţei. Doar Dovey Morgan și sora ei, Soane, o trataseră cu bunătate – oprind-o pe stradă să-i aranjeze fundiţele din cozi, lăudându-i munca în grădină; iar o dată, când Dovey Morgan o oprise să șteargă ceea ce credea că e ruj de pe buzele ei trandafirii, o făcuse zâmbind, fără să-i ţină o predică dușmănoasă. Îşi ceruse și scuze când văzuse că șerveţelul era curat. Dacă nu erau ele și dacă Anna Flood nu s-ar fi întors, adolescenţa ei ar fi fost insuportabilă.

Și nici n-o făcuseră să se simtă ciudat că e singură la părinţi, poate pentru că și ele aveau copii puţini sau nu aveau deloc. Cele mai multe familii aveau nouă, unsprezece sau cincisprezece copii. Bineînţeles că ea și Arnette, neavând surori, ci doar un frate, aveau să devină prietene.

Știa că oamenii o consideră o dezmăţată, una care încă de la început nu avusese nicio jenă să-și frece goliciunea de spinarea calului, mai mult decât atât, chiar preferase s-o facă, să-și dea jos chiloţii în public într-o duminică pentru a se bucura de această senzaţie. Deși Amette era cea care făcuse sex la paisprezece ani (cu mirele), Billie Delia era cea care ducea povara. Nu i-a luat mult să înţeleagă privirea prudentă a fetelor pe care mamele le avertizaseră să nu aibă de-a face cu ea. În realitate, era neatinsă. Cel puţin, până în momentul acela. Din moment ce era îndrăgostită până peste urechi de doi fraţi, virginitatea ei, în care nimeni nu credea, era la fel de mută precum crucea pe care reverendul Misner le-o înălţa în faţa ochilor.

Acum stătea cu ochii închiși. Mușchii feţei îi erau epuizaţi. Ţinea crucea în mână ca și cum ar fi fost un ciocan pe care încerca să nu-l lase să se abată și să rănească pe cineva. Billie Delia îşi dorea ca el să deschidă ochii, să se uite la mire și să-l lovească în cap cu ea. Dar nu. Asta ar face-o pe mireasă să se simtă prost, ea, care-și câştigase în sfârșit mirele pe care domnișoara de onoare îl dispreţuia. Un soţ care-i făcuse avansuri înainte și după legătura lui cu Amette. Un soţ care, după plecarea lui Amette, o uitase cu totul și se ţinea după orice femeie sub cincizeci de ani. Un soţ care-și abandonase viitoarea soţie când aceasta era însărcinată, știind că mama nemăritată (și nu tatăl) trebuia să ceară iertare în biserică. Billie Delia auzise de întâmplări asemănătoare, dar în Ruby orice fată însărcinată putea fi sigură că se va mărita, fie că băiatul îşi dorea acest lucru sau nu, căci trebuia să locuiască în preajma familiei ei și a lui. Tot trebuia să se întâlnească cu ea la biserică sau în altă parte. Dar nu și mirele acesta. El îşi lăsase mireasa să sufere timp de patru ani și consimţise să se căsătorească cu ea doar după ce fusese alungat din patul alteia. Fusese lovit atât de tare încât nu știuse cum să ajungă mai repede în faţa altarului. Billie Delia îşi aducea bine aminte ziua în care venise în oraș femeia care avusese ac de cojocul lui K.D. O urâse instantaneu pe fata care arăta atât de ciudat și ar fi urât-o la nesfârșit dacă nu s-ar fi refugiat și ea la Mănăstire într-o zi friguroasă de octombrie, după ce o ceartă cu mama ei sfârșise rău. În acea zi, mama ei s-a certat cu ea ca un bărbat. Billie Delia a fugit la Anna Flood, care i-a spus să aștepte la etaj până termină ea cu descărcatul mărfii. A plâns ore întregi, așa i s-a părut, lingându-și buza spartă și pipăindu-și ochii umflaţi.

Când a zărit camionul lui Apollo, s-a furișat jos și, în timp ce el îşi cumpăra apă minerală, s-a strecurat în cabina lui. Niciunul din ei nu știa ce să facă. Apollo s-a oferit să o ducă la el acasă. Dar, fiindu-i rușine să dea explicaţii părinţilor lui și să înfrunte privirea celor doisprezece fraţi și surori, l-a rugat s-o ducă la Mănăstire.

Era în toamna anului 1973. Ceea ce văzuse şi învăţase acolo o schimbase pentru totdeauna. Faptul că acceptase să fie domnişoara de onoare a lui Amette era ultimul lucru sentimental pe care avea să-l facă în Ruby. Căpătase o slujbă în Demby, îşi cumpărase o maşină şi probabil ar fi condus până în Saint Louis dacă nu ar fi fost iubirea ei dublă şi fără de scăpare.

Cu sau fără tutun de mestecat, Steward nu era un om răbdător. Aşa că-l surprinse calmul cu care observa comportamentul lui Misner. În jurul său, întreaga congregaţie începuse să şuşotească, să schimbe priviri, dar Steward, considerând că este mai puţin implicat decât ceilalţi, nu făcu nimic din toate astea, chiar fără ajutorul tutunului. În copilărie, ascultase povestea lui Big Daddy despre cum a făcut el o călătorie de 65 de mile pentru a aduce provizii în Haven. Era în 1920, când prohibiţia se extinsese la nivel naţional. Pneumonia cuprinsese Havenul şi Big Daddy era unul din puţinii bărbaţi sănătoşi care putea face această călătorie. A plecat singur. Călare. A cumpărat cele trebuincioase în Logan County şi, cu medicamentele înfăşurate în haină, cu restul proviziilor legate de cal, s-a rătăcit, iar după ce a apus soarele, nu a mai ştiut încotro s-o apuce. Mirosea, dar nu vedea, un foc de tabără care părea să fie prin apropiere, în stânga lui. Apoi, dintr-odată, în dreapta sa, a auzit strigăte, focuri de armă şi muzică. Dar nu a zărit nicio lumină în direcţia aceea. Prins în întuneric, înconjurat de străini invizibili din toate părţile, trebuia să se hotărască dacă să se îndrepte spre locul de unde venea mirosul de fum şi de came sau de unde se auzeau muzica şi focurile de armă. Sau nici într-o direcţie, nici în alta. Era posibil ca la focul de tabără să se încălzească nişte hoţi; de muzică poate se bucurau nişte linşori. Calul său a luat hotărârea în locul lui; simţind mirosul unor creaturi asemeni lui, a luat-o spre focul de tabără. Acolo, Big Daddy a dat peste nişte indieni în jurul unui foc ascuns într-o groapă. A descălecat şi s-a apropiat prudent, cu pălăria în mână, dând bună seara. Bărbaţii l-au primit printre ei şi, aflând care-i era destinaţia, l-au sfătuit

să nu intre în oraș. Femeile de acolo se luptau cu pumnii, copiii erau beţi, bărbaţii nu discutau decât cu armele de foc, legile legate de consumul de alcool nu se aplicau. Veniseră să salveze un membru al familiei, care era beat de doisprezece zile. Unul de-al lor era deja acolo, îl căuta. Care era numele orașului? a întrebat Big Daddy. Pura Sangre, i-au răspuns ei. La ieșirea din nord a orașului era un semn pe care scria: „Accesul interzis negrilor”. La cea din sud, era o cruce. Big Daddy a petrecut câteva ore împreună cu ei și, înainte de răsăritul soarelui, le-a mulţumit și a plecat, întorcându-se pe propriile urme, ca să găsească drumul spre casă.

Când a auzit Steward povestea pentru prima dată, a rămas cu gura căscată, gândindu-se la momentul în care tatăl său fusese singur în întuneric, cu străini în stânga și cu oameni înarmaţi în dreapta. Dar adulţii au râs și s-au gândit la altceva. „Accesul interzis negrilor într-un capăt, crucea la celălalt capăt și diavolul alergând liber între ele”. Steward nu a înţeles. Cum de se afla diavolul în apropierea unei crud? Care era legătura între cele două semne? De atunci, oricum, văzuse cruci și între sânii târfelor; crud militare înșirându-se pe mile întregi; crud arzând în curţile negrilor; cruci tatuate pe braţele criminalilor. Văzuse o cruce atârnată de oglinda retrovizoare a unor albi veniţi în Ruby să jignească niște fetiţe. Orice ar fi gândit reverendul Misner, se înșela. Crucea nu era mai bună decât cel care o purta. Acum Steward îşi trecea degetele prin mustaţă, conștient că fratele său nu avea astâmpăr, gata să apuce scaunul din faţa lui și să pună capăt comportamentului lui Misner.

Soane, stând alături de Deek, ascultându-i respiraţia greoaie, înţelese ce greșeală mare făcuse. Era pe punctul de a-l apuca pe soţul ei de braţ pentru a-l împiedica să se ridice, când Misner lăsă în jos crucea și rosti primele cuvinte ale ceremoniei. Deek se lăsă pe spate și trase aer în piept, dar răul era făcut. Erau exact în punctul din care porniseră atunci când Jefferson Fleetwood îl amenințase cu arma pe K.D., iar Menus fusese nevoit să-i despartă pe

Steward și Arnold. Iar Mable nu trimisese nicio prăjitură la târgul de dulciuri al bisericilor reunite. Pacea și bunăvoinţa aduse de anunţul acestei nunti erau acum tul

burate. Recepţia de la ea de acasă va relua pe larg problema, și, ceea ce era cel mai îngrijorător, Soane, fără să știe ceilalţi, făcuse greșeala de a le invita pe Connie și pe celelalte fete de la Mănăstire la petrecere. Fără să ia în seamă semnele prevestitoare, urma să găzduiască una dintre cele mai mari nenorociri pe care le văzuse Ruby vreodată. Cei doi fii ai săi, care muriseră, se sprijineau de frigider, spărgând alune. „Ce-i în chiuvetă?” a întrebat-o Easter. S-a uitat și a văzut pene – aprins colorate, dar mici, ca de pui – adunate grămadă în chiuvetă. Era nedumerită: nu Omorâse și nu jumulise nicio pasăre și oricum nu ar fi pus penele în chiuvetă. „Nu știu”, a răspuns. „Ar trebui să le aduni, mamă, i-a spus Scout. Știi că nu au ce căuta acolo”. Au izbucnit amândoi în râs și au ronţăit alune. S-a trezit întrebându-se ce pasăre avea culorile acelea. Când stolurile de ulii au zburat deasupra orașului, a crezut că aceasta era semnificaţia visului: orice ar fi, această nuntă nu va rezolva nimic. Acum credea că fiii ei încercaseră să-i spună altceva: fusese atentă la culori, dar, de fapt, importantă era chiuveta. „Știi că nu au ce căuta acolo”. Fiinţele ciudate pe care le invitase nu aveau ce căuta în casa ei.

Când, în cele din urmă, Kate Golightly atinse clapele orgii, iar cuplul se întoarse cu faţa la congregaţie, Soane începu să plângă. În parte din cauza zâmbetelor triste ale mirilor, în parte de frica răutăţii, dezlănţuită acum, care se îndrepta spre casa ei.

Oamenii observaseră de mult că fraţii Morgan își vorbeau rar și nici nu prea se uitau unul la altul. Unii credeau că acest lucru se întâmplă pentru că sunt geloși unul pe altul, că au concepţii doar aparent similare, că în sufletul lor exista o antipatie reciprocă, ce ieșea la suprafaţă prin mici semne. De exemplu, polemica lor legată de automobile: unul era un admirator fervent al mărcii Chevrolet, pe când celălalt apăra cu încăpăţânare

Oldsmobile-ul. În realitate, nu numai că fraţii se înţelegeau aproape în orice privinţă, dar exista o comunicare continuă între ei, deși se desfășura în tăcere. Fiecare știa ce gândește celălalt la fel de bine cum îi știa chipul și doar din când în când aveau nevoie să se asigure printr-o privire.

Acum stăteau în camere diferite ale casei lui Deek, gândindu-se la același lucru. Din fericire, Misner întârzia, Menus era încă treaz, Pulliam se bucura de victoria lui, iar Jeff era preocupat de Sweetie. Mabie, care participase la ceremonie, o ajuta pe nora ei pe timpul recepţiei. Mirii erau la locul lor – cu niște zâmbete îngheţate, dar totuși la locul lor. Pastorul Cary – liniștitor și jovial – era cea mai potrivită persoană pentru a ţine situaţia sub control. El și soţia lui, Lily, erau renumiţi pentru ducturile lor, iar dacă reușeau să dea drumul la muzică…

Steward deschise pianul în timp ce Deek se plimba printre invitaţi. Trecând pe lângă reverendul Pulliam, care dădea din cap și le zâmbea lui Jeff și Sweetie, Deek îl bătu aprobator pe umăr. În sufragerie, masa plină de mâncare atrăgea murmure de admiraţie, dar nimeni nu se servea, în afară de copii. Manifestările de admiraţie de la masa unde erau cadourile păreau forţate, exagerate. Steward aștepta lângă pian, cu părul lui gri-oţel și ochii inocenţi în echilibru perfect. Copiii din jurul lui străluceau ca niște agate, femeile erau luminoase, dar tăcute în hainele lor de Paște, pantofii noi scârţâiau și scânteiau ca seminţele de pepene. Toată lumea era ţeapănă, exagerat de politicoasă. Probabil că Deek nu reușea să-i convingă pe cei din familia Cary, îşi spuse el. Steward se întinse după tutun, îndemnându-l în tăcere pe fratele lui să încerce cu altcineva – corul bărbaţilor, Kate Golightly –, înainte ca reverendul Pulliam să încerce să iște alte discuţii sau, Doamne ferește, Jeff să înceapă să-și recite nemulţumirile legate de Asociaţia Veteranilor. Dacă începea, următoarea lui ţintă va fi K.D., care nu fusese înrolat în armată. Unde e Soane? se întrebă el. Steward o văzu pe Dovey desprinzând x-oalul din părul miresei și ochii lui nevinovaţi se bucurară de priveliștea pe

care o oferea silueta soţiei sale. În orice ar fi fost îmbrăcată – în rochia de duminică, în uniforma albă de biserică sau chiar în halatul lui de baie –, imaginea trupului ei îl făcea să zâmbească satisfăcut. Dar Deek îi făcu semn, așa că Steward nu-și mai admiră nevasta și constată succesul fratelui său. Kate se apropie de pian și se așeză. Îşi îndoi degetele și începu să cânte. Începu cu un tril preliminar, însoţit de sunete încurajatoare și de murmure de nerăbdare. Apoi sosiră Simon și Lily, fredonând, în timp ce se consultau cu ce să înceapă. Erau la mijlocul cântecului „Doamne, întinde-mi mâna”, și toate zâmbetele erau îndreptate spre locul de unde venea melodia, când auziră claxonul unui Cadillac vechi.

Connie nu veni, dar musafirele ei, da. Mavis conducea mașina, Gigi și Seneca erau pe bancheta din spate și o necunoscută pe locul din faţă. Niciuna din ele nu era îmbrăcată de nuntă. Coborâră din mașină cu aerul unor femei ușoare: pantaloni scurţi roz, bluze strâmte, fuste transparente; erau machiate la ochi, fără ruj; se vedea că nu purtau nici lenjerie, nici dorapi. Dăduseră iama în magazinul lui Jezebel ca să-și împodobească braţele, urechile, gâturile, gleznele și chiar și o nară. Mavis și Soane, se salutară pe peluză, stânjenite. Celelalte două femei se plimbau prin sufragerie și supravegheau mesele cu mâncare. Salutau și se întrebau cu voce tare dacă există și altceva de băut în afară de limonadă și punci. Nu exista, așa că făcură ca alţi câţiva tineri: se furișară din curtea lui Morgan, trecură pe lângă magazinul Armei Flood și se duseră la Cuptor. Cele câteva fete din oraș care erau deja acolo se strânseră, făcând loc fraţilor Poole: Apollo, Brood și Hurston, fraţilor Seawright: Timothy Jr. şi Spider; fraţilor Destry: Vane și Royal. Li se alătură și Menus, dar Jeff, cu care vorbea, nu veni. Și nici mirele. Dovey curăţa grăsimea de pe o bucată de miel când începu muzica. Îşi tăie degetul din cauza zgomotului și și-l sugea când Otis Redding ţipă: „Auuu, fetiţo...”, acoperind imnul liniștit. Afară, înăuntru și pe stradă, ritmul muzicii și căldura erau necruţătoare.

Ei, se distrează și ei, şopti o voce în spatele reverendului Pulliam.

Se întoarse să privească, dar nu putu să-și dea seama cine vorbise și continuă să privească pe fereastră. Știa cum stă treaba cu asemenea femei. Erau ca niște copii, căutau întotdeauna distracţia, o trăiau din plin, dar aveau nevoie întotdeauna de ajutor ca să se bucure de ea. Aveau nevoie să fie luate cu mașina, să li se acorde ajutor, să li se dea bani. Aveau nevoie de cineva care să le scuze sau să le răsfeţe. Cineva care să se uite în pământ și să nu spună nimic atunci când tulburau liniștea celorlalţi. Schimbă câteva priviri cu soţia lui, care dădu din cap și plecă de la fereastră. Știa, ca și soţul ei, că oamenii în toată firea obsedaţi de distracţie erau un semn clar de degradare avansată. Știa că în curând întreaga ţară va fi cucerită de jucării, asurzită de muzică zgomotoasă și de râsete găunoase. Dar nu și aici. Nu în Ruby. Nu cât domnia sa, Pulliam, era în viaţă.

Fetele de la Mănăstire dansează, cu braţele deasupra capetelor, cu tot felul de figuri. Rânjesc și se agită, dar nu se uită la nimeni. Doar la trupurile lor care se leagănă. Fetele din oraș se uită peste umăr și pufnesc. Brood, Apollo și Spide, băieţi de la ţară, cu mușchi de oţel și priviri greu de deslușit, se leagănă și pocnesc din degete. Hurston cântă și el. Două fetiţe se dau cu bicicleta; cu ochii mari, le urmăresc pe femeile care dansează. Una dintre ele, cu un păr extraordinar, întreabă dacă poate împrumuta o bicicletă. Apoi, alta. Se dau cu bicicleta pe Bulevardul Central, fără să le pese că vântul le ridică fustele înflorate și lungi și că pedalatul le umflă pieptul. Una merge cu gleznele pe ghidon. Alta stă pe ghidon, în timp ce Brood pedalează, pe șa. Una, îmbrăcată cu cei mai scurţi pantaloni roz din lume, stă pe banca, cu braţele în jurul corpului. Pare beată. Așa or fi toate? Băieţii râd.

Anna și Kate îşi luară farfuriile și se duseră la marginea grădinii lui Soane.

— Care din ele? şopti Arma.

— Aia de acolo, spuse Kate. Cu zdreanţă aia de bluză.

— Cu așa bluză, nu prea îţi vine să te apropii de ea, spuse Anna.

— Dimpotrivă, mi se pare provocatoare.

— Ea e cea cu care s-a combinat K.D?

— Îhî.

— Eu o cunosc pe aia de-acolo. Vine la magazin. Cine sunt celelalte două?

— Habar n-am.

— Uite, pleacă și Billie Delia.

— Normal.

— Ei, hai, las-o-n pace pe Billie Delia.

Luară câteva linguri de salată de cartofi. În spatele lor sosi Alice Pulliam, murmurând: „Of, of, of...”

— Bună, mătușă Alice, spuse Kate.

— Aţi mai văzut vreodată un asemenea comportament? Pun pariu că niciuna nu are sutien. Alice îşi ţinea borul pălăriei în vânt. De ce zâmbiţi toate? Nu mi se pare deloc amuzant.

— Bineînţeles că nu, spuse Kate.

— Asta e o nuntă, nu?

— Ai dreptate, mătușă. Am spus că ai dreptate.

— Ţie ţi-ar conveni dacă cineva ar dansa așa desfrăbălat la nunta ta? Ochii strălucitori ai lui Alice erau îndreptaţi spre părul Armei.

Kate dădu aprobator din cap şi-şi strânse buzele să nu se strecoare printre ele niciun zâmbet. Arma încercă să-și ia un aer jignit în faţa acestei soţii neînduplecate a reverendului, spunându-şi „Iisuse, n-aș rezista nicio oră în orașul ăsta dacă m-aș mărita cu Richard”.

— Va trebui să-i spun pastorului să oprească asta, spuse Alice și se îndreptă hotărâtă spre casă.

Arma și Kate așteptară puţin până să izbucnească în râs. Orice ar fi, se gândi Arma, femeile de la Mănăstire au salvat ziua. Nimic nu distrage atenţia mai bine decât păcatele altora. Tinerii greșeau. Fii mânia *Eil* Apropo, pe unde umbla Richard?

În genunchi, Richard Misner era furios pe propria lui furie și pe faptul că nu știuse să-i facă faţă. Obișnuit cu

obstacolele, iscusit la discuţiile în contradictoriu, nu putea să împace intensitatea furiei pe care o resimţea cu sursa ei. îl iubea pe Dumnezeu atât de mult încât îl durea, deși aceeași iubire îl făcea uneori să râdă în hohote. Și îi respecta din tot sufletul pe colegii săi. Rezistaseră secole de-a rândul. Predicând, strigând, dansând, cântând, captivând, discutând, dând sfaturi, rugându-se, dând ordine. Pasiunea lor a ars sau a mocnit ca lava pe un pământ care le declarase război fără încetare lor și turmelor lor. Un război laș, care nu avea drept scop sau recompensă onoarea; un război lipsit de principii care se hrănea din lașitatea învingătorului și din minciunile sale. Pe scenă și pe hârtie, el și fraţii săi au fost inima comediei, ţinta parodiilor. Erau blestemaţi de condamnaţii la moarte, ridiculizaţi de proxeneţi. Până și modestele donaţii către biserică le erau oferite în silă. Și cu toate acestea, când au simţit că Spiritul se îndepărtează de ei, s-au agăţat de el cu pumnii și cu dinţii, dacă a fost nevoie. L-au purtat în clădiri părăsite, în biserici din care albii plecaseră, în corturi din pături, în râpe și luminișuri. Au vorbit în șoaptă în colibe luminate de lumina lunii, ferindu-se de lege. S-au rugat la umbra copacilor și în case de pământ, cu vocile neintimidate de vântul asurzitor. Din Etiopia până în faţa magazinelor, din bisericile baptiste în cinematografe abandonate; încălţaţi cu pantofi lustruiţi sau cu cizme uzate, în mașini vechi sau de lux, bine hrăniţi sau înfometaţi, au făcut în așa fel încât lumina lor, pâlpâind sau strălucind ca o cometă, să străpungă întunericul timpurilor. Au șters scuipatul albilor de pe faţa copiilor de culoare, au ascuns străini de poteră sau de poliţie, au transmis informaţii preţioase mai repede decât ziarul și mai bine decât radioul. La căpătâiul bolnavilor, au privit moartea în ochi. Au sprijinit capetele mamelor îndurerate înainte de a le conduce fiicele secătuite de viaţă pe ultimul drum. Au plâns pentru șirurile de condamnaţi, au încercat să se înţeleagă cu magistraţii. Au făcut congregaţii întregi să strige. Cuprinse de extaz. De credinţă. Le-au făcut să creadă că moartea înseamnă viaţă, nu-i așa, că fiecare

viaţă este sfântă, nu-i așa, în ochii Lui. Așa zdruncinaţi cum erau la vederea răului, simţeau când le dădea târcoale. Cu toate acestea, adevărata minune era incredibila diversitate a formelor pe care le lua graţia divină: învăţături în timp de persecuţii; victoriile de necrezut ale celor care nu avuseseră dreptul să concureze; virtutea exemplară a celor care nu au permis nici unei cizme să-i ţină la pământ, oameni care au făcut ca răbdarea lui Iov să pară neastâmpăr. Eleganţă, când totul în jur era ponosit.

Richard Misner știa toate acestea. Totuși, oricât de neclintite i-ar fi fost cunoaşterea și respectul, agitaţia interioară era de necontrolat Pulliam zgândărise setea oamenilor pentru răzbunare, o sete pe care trebuia s-o înţeleagă înainte de a o supune. Oare era, până la urmă, depășit de mersul lucrurilor? Oare deznădejdea care se ridicase ca cm val după moartea lui Luther King îl înecase tocmai acum? Sau se simţea așa pentru că privise degradarea prelungită a unui președinte de rău augur? Oare războiul îndelungat și de neînţeles îl molipsise și pe el? Ca un virus latent care explodase acum, când era pe terminate? Toţi cei din echipa lui de fotbal din liceu muriseră în război. Unsprezece băieţi bine făcuţi. Spre ei privise cu admiraţie, cu ei voise să semene. Oare plângea de-abia acum moartea lor inutilă? Să fie aceasta cauza poftei de violenţă care-și arăta colţii?

*

Sau de vină era Ruby?

Ce anume îl înfuria la acest oraș și la oamenii aceștia? Erau diferiţi de celelalte comunităţi doar în câteva aspecte: frumuseţea și izolarea. Toţi erau frumoși, unii chiar deosebit de frumoși. Cu excepţia a trei-patru, erau negri precum cărbunele, atletici, cu ochi neîncrezători. Toţi păstrau o rezervă glacială faţă de străini. În afară de asta, erau asemenea tuturor comunităţilor mici de negri: protectori, iubitori de Dumnezeu, cumpătaţi, dar nu săraci. Făceau economii și cheltuiau, le plăcea să aibă bani în bancă, dar și să posede lucruri de calitate. Când a venit

prima oară în oraș i s-a părut că defectele lor simt normale, iar neînţelegerile obișnuite. Erau încântaţi de realizările vecinilor, iar batjocura faţă de cei leneși sau depravaţi era plină de voie bună. Sau cel puţin așa era înainte. În ultimul timp părea că precauţia rezervată străinilor se întorcea către ai lor. Oare contribuise și el la asta? Nu putea să nu recunoască că în absenţa lui nu ar fi existat probabil nicio controversă, niciun pumn pictat, nicio ceartă legată de cuvintele de pe buza Cuptorului. Niciun avertisment legat de cele câteva întâlniri pe care le-a avut cu tinerii. Nicio confruntare publică, cu atât mai puţin fizică, între oameni de afaceri. Și cu siguranţă nimeni nu ar fi fugit de-acasă. Nu ar fi băut. Chiar dacă îşi recunoștea contribuţia la problemele orașului, Misner tot nu era mulţumit. De unde o asemenea încăpăţânare împotriva afirmării drepturilor, a unui rol mai important de jucat în treburile negrilor? Oamenii locului, mai mult decât ceilalţi, știau că e nevoie de voinţă independentă, cunoșteau recompensele curajului și ale unor scopuri bine definite. Înţelegeau, mai bine decât oricine, ce însemna lupta pentru putere. Sau nu înţelegeau?

Încontinuu și fără să li se ceară, scoteau la iveală povești despre strămoșii lor, despre taţii și mamele lor. Confruntări periculoase, manevre viclene.

Dovezi de rezistenţă, înţelepciune, iscusinţă și putere. Povești despre noroc și despre atrocităţi. Dar de ce nu aveau povești despre ei înșiși? Nu spuneau nimic în legătură cu viaţa lor. Nu aveau nimic de zis, treceau mai departe. Ca și cum eroismul din trecut le era suficient pentru viitor. Ca și cum, în loc de copii, îşi doreau copii ale propriilor persoane.

Cum stătea așa îngenuncheat, Misner spera să găsească un răspuns, nu mai multe întrebări. Așa că făcu ceea ce era obișnuit să facă: îi ceru lui Dumnezeu să-l însoţească în timp ce se îndrepta, cu întârziere și agitat, spre recepţia de nuntă. Faptul de a fi în prezenţa Lui îi potolea furia. Părăsind casa parohială şi îndreptându-se spre Bulevardul Central, putea auzi respiraţia ușoară a

însoţitorului său, dar niciun sfat și nicio consolare. Trecea pe lângă drogheria lui Harper când văzu o mulţime adunată lângă Cuptor. De acolo pomi cu un zgomot de motor ce trebuia reglat un Cadillac. Trecu pe lângă el în mai puţin de un minut și recunoscu două dintre femeile de la Mănăstire. Până să ajungă el în curtea lui Morgan, mulţimea se împrăștiase. Copiii îmbătaţi cu zahăr alergau și se tăvăleau cu câinii ciobănești ai lui Steward. Lângă Cuptor nu mai era nimeni. În clipa în care păși în casa lui Soane și a lui Deek, îşi dădu seama că totul strălucea. Menus veni să-l îmbrăţișeze. Pulliam, Arnold și Deek îşi întrerupseră conversaţia ca să-i strângă mâna. Soţii Cary cântau un duet, acompaniaţi de cor. Așa că nu fu surprins să-l vadă pe Jeff râzând cu bărbatul pe care-l ameninţase cu arma cu câteva săptămâni în urmă, respectiv proaspătul mire. Doar mireasa nu părea în apele ei.

Tăcerea din Cadillac nu era una stânjenită. Niciuna dintre pasagere nu avea prea mari așteptări de la domnii în costume, așa că nu fuseseră surprinse când li se ceruse să plece. „Daţi-le fetiţelor bicicletele înapoi!”, spusese unul. „Plecaţi de aici!”, spuse un altul, cu gura plină de tutun. Tinerii care au râs și le-au încurajat au fost repede puși la locul lor. A fost de ajuns o privire și un gest din cap din partea unui bărbat înalt de doi metri. Și nici nu erau furioase că li se dăduseră papucii – era ceva ușor supărător, dar nimic serios. Una din ele, cea care conducea, nu cunoscuse niciun bărbat care să nu arate ca și cum ar fi fost pe punctul de a exploda. Alta, cea care stătea pe locul din faţă, trecu în revistă plictisitoarele imagini sexuale pe care probabil le incitase și îşi reîntări hotărârea de o lua din loc. A treia, care chiar se distrase, stătea pe bancheta din spate gândindu-se că, deși știa cum arăta furia, n-o resimţise niciodată. Făcea întotdeauna ce i se spunea, deci când bărbatul îi spusese: „Daţi-le fetiţelor...”, se conformase zâmbind. A patra pasageră se bucura că fuseseră alungate. Era cea de-a doua zi petrecută la Mănăstire și a treia de când nu rostise nic Pun cuvânt. Mai puţin în ziua respectivă, când făta aceea,

Billie-nu-știu-cum, venise să se așeze lângă ea:

— Ești bine?

Purta o rochie roz sidefat și în loc de bonetă avea trandafirași galbeni prinși în păr.

— Pallas? Ești bine?

A dat din cap și a încercat să nu tremure.

— Ești în siguranţă acolo, dar am să trec să văd dacă ai nevoie de ceva, în regulă?

— Da, a șoptit Pallas.

Apoi:

— Mulţumesc.

Iată. A deschis gura să rostească două cuvinte și nicio apă neagră nu i s-a strecurat înăuntru. Frigul încă îi zgâlţâia oasele, dar apa întunecată se retrăsese. Cel puţin pentru moment. La noapte, bineînţeles, se va întoarce și iar va fi în ea; va încerca să nu se gândească la ce înota în apa care-i ajungea până la gât. Se concentra la suprafaţa apei și la raza de lumină care mătura ţărmul, ţâșnind apoi spre pâlpâirea întunecată. Spera, spera din tot sufletul, ca atingerile pe care le simţea sub apă să fie niște peștișori aurii drăgălași, ca aceia pe care îi adusese tatăl ei când avea cinci ani. Sau peștișori *guppy,* sau scalari. Nu crocodili sau șerpi. Era un lac, nu o mlaștină sau acvariul de la grădina zoologică din San Diego. Plutind deasupra apei, șoaptele lor erau mai aproape decât strigătele. „Hai, pisicuţă… Pis, pis, pis…” suna undeva departe, dar „Dă-mi latema, nătărăule, ea o fi? lasă, poate s-a înecat, n-are cum” i se strecura în adâncul urechii.

Pallas se uita pe fereastră la un cer atât de neclintit, la un peisaj atât de lipsit de expresie, încât n-avea senzaţia că se află într-o mașină în mișcare. Mirosul gumei de mestecat a lui Gigi și fumul de ţigară erau greţoase.

„Hai, vino aici, pisicuţo”. Pallas mai auzise asta. Cu mult timp în urmă, în cea mai fericită zi din viaţa ei. Pe scările rulante. Crăciunul trecut. Când îi vorbise femeia aceea nebună, pe care acum o putea vedea mai în detaliu decât atunci.

Părul din vârful capului, prins cu o clamă roșie de

plastic, ar fi putut fi un coc sau o buclă dacă ar fi fost mai lung de cinci-șase centimetri. Dar așa, nu era niciuna, nici alta. Era doar un smoc de păr, făcut să stea drept de o clamă de copil. Două alte agrafe, una galbenă și una violetă, erau prinse de șuviţele groase de la tâmple. Faţa ei de catifea neagră era la vedere, dar trecea neobservată din cauza petelor de fard roșu aprins, de mărimea unui biscuit, de rujul roz, strident, întins dincolo de conturul buzelor, de creionul de ochi negru care cobora până la pometţi. Tot restul era strălucitor și zornăitor: cercei de plastic alb, brăţări de aramă, mărgele pastel la gât și încă multe altele în pungile pe care le căra:

două pungi de cumpărături marca BOAC și o ppșetă din fire metalice în formă de cutie de trabucuri. Purta o bluză cu spatele gol și o fustă roșie minusculă. Ciorapii de pe picioarele ei scurte, de culoarea scorţișoarei, care se presupune că e o nuanţă agreabilă pe picioarele femeilor de culoare, erau la fel de uzaţi ca tocurile ei înalte. Pielea care-i atârna pe braţe și burtica rotundă sugerau că avea în jur de patruzeci de ani, dar ar fi putut la fel de bine să aibă cincizeci sau douăzeci. Dansul pe care-l executase pe scări, unduitul coapselor, legănatul capului îi aminteau de o epocă trecută, în care se dansa lent într-o cameră prost luminată, plină de cupluri. Nu ritmul acela electric din 1974. Dinţii ar fi putut fi făcuţi oriunde: Kingston, Jamaica, Pass Christian, Mississippi, Addis Abeba sau Varșovia. Din aur strălucitor, se potriveau cu zâmbetul ei, dându-i în același timp aerul serios pe care i-l refuza îmbrăcămintea.

Cei mai mulţi nu se uitau la ea, îşi îndreptau privirile la treptele de metal de sub picioarele lor sau la decoraţiile de Crăciun care împodobeau magazinul. Cu toate acestea, copiii și Pallas Truelove se holbau la ea.

În California, Crăciunul e întotdeauna o încântare și acesta promitea să fie extraordinar. Cerul strălucitor și căldura înteţeau strălucirea zăpezii artificiale, umflau ghirlandele verde cu auriu și roz cu argintiu. Pallas, încărcată de pachete, abia a reușit să nu se împiedice și să cadă pe scara rulantă. Nu înţelegea de ce femeia rujată și

cu dinţi de aur o fascina. Nu aveau nimic în comun. Cerceii care atârnau în urechile lui Pallas erau din aur de 18 karate, cizmele din picioare erau făcute manual, blugii erau făcuţi la comandă, iar catarama de la curea era lucrată în argint.

Pallas a coborât scările împleticindu-se, ușor panicată, și s-a grăbit să iasă pe ușă, unde o aștepta Carlos. Chemarea monotonă a femeii se amesteca cu colindele din magazin: „Aici, vino aici, pisicuţo”.

— Mă-a-a-vis!

Mavis nu voia să se uite la ea. Gigi îi urâţea întotdeauna numele, scoţându-l pe gură ca pe un balon de gumă de mestecat.

— Nu poţi să depășești și tu șaișpe kilometri pe oră? I-su-se!

— Cureaua de transmisie e stricată. N-am de gând să depășesc șaizeci de kilometri pe oră, spuse Mavis.

— Șaișpe. Șaizeci. Parc-am merge pe jos, oftă Gigi.

— Poate c-ar trebui să opresc mașina și să te las să vezi cum e să mergi pe jos. Ce zici?

— Nu te pune cu mine! M-aţi târât la rahatul ăla de petrecere. L-ai văzut pe tipu’ ăla, Sen? Menus. Ala care a făcut pe el când a stat la noi.

Seneca dădu din cap.

— Nu ne-a jignit cu nimic, totuși.

— Dar nici nu i-a oprit, spuse Gigi. Și eu care i-am curăţat voma și rahatul.

— Connie a spus că poate să stea cu noi. Și am curăţat cu toatele, nu doar tu, spuse Mavis. Și nu te-a târât nimeni. Nu trebuia să vii.

— Delira, pentru numele lui Dumnezeu!

— Poţi să închizi geamul, te rog?

— E curent?

— Tremură din nou. Cred că-i e frig.

— Sunt treizeci și două de grade! Ce naiba-i cu ea?

Gigi se uită scrutător la fata care tremura.

— Să opresc? întrebă Mavis. Poate vomită din nou.

— Nu, nu opri! O ţin eu. Seneca o luă în braţe pe

Pallas, frecându-i mâinile pe care avea pielea de găină. Poate are rău de mașină. Am crezut că petrecerea o s-o înveselească. Dar cred că mai rău i-a făcut.

— Orașul ăla idiot ar face pe oricine să vomite. Nu-mi vine să cred că asta numesc ei petrecere. S-au cântat imnuri, pentru Dumnezeu!

Gigi râse.

— A fost o petrecere de nuntă, nu discotecă. Mavis îşi șterse transpiraţia de pe gât. Și în plus, tu voiai doar să-ţi vezi iubitul.

— Nemernicul ăla?

— Îhî. Chiar pe el, zâmbi Mavis. Acum că-i însurat, îl vrei înapoi.

— Dacă l-aș vrea înapoi, l-aș avea. Ce vreau eu e să plec din fundătura asta.

— Spui asta de patru ani, nu-i așa, Sen?

Gigi deschise gura, apoi se opri. Chiar au trecut patru ani? Credea că doar doi. Dar cel puţin doi ani au fost petrecuţi distrându-se cu imbecilul de K.D. Oare a ţinut-o promiţându-i că face rost de bani s-o ducă de-acolo? Sau oare cu vreo altă promisiune? O promisiune legată de niște copaci împletiţi lângă o apă?

— Ei, da, da’ acum vorbesc serios, îi răspunse lui Mavis, și spera să fie adevărat.

După ce Mavis mormăi neîncrezătoare, în mașină se lăsă din nou tăcerea. Pallas îşi lăsă capul să se odihnească pe pieptul lui Seneca, dorindu-și ca în locul lui să fie pieptul neted și puternic al lui Carlos care să-i sprijine obrazul, așa cum s-a întâmplat pe parcursul a o mie de kilometri. Cadoul primit când a împlinit șaisprezece ani, o Toyota roșie, cu casetofon încorporat, era plin de daruri de Crăciun. Lucruri care i-ar fi plăcut oricărei mame, dar într-o varietate de culori și stiluri, căci nu putea să riște să nu aibă nimic care să-i placă unei femei.pe care n-o văzuse de treisprezece ani. Alături de Carlos, care era la volan, plecase chiar înainte de Crăciun într-o călătorie de sărbători să-și vadă mama. Nu încerca să scape de tatăl ei, nu fugea în lume cu cel mai șmecher și mai grozav bărbat

din lume.

Totul fusese planificat cu atenţie: lucrurile fuseseră ascunse, mişcările camuflate, ca nu cumva Providence, menajera cu ochi de vultur sau fratele ei, Jérôme, să observe ceva. Tatăl ei nu era prin preajmă ca să-și dea seama de ce se întâmplă. Era avocat, cu doar câţiva clienţi, dar doi dintre ei erau vedete foarte cunoscute. Atâta timp cât Milton Truelove îi ţinea în top, nu avea nevoie de mai mult, deși era în căutarea oricărui artist tânăr care ar fi putut să devină celebru.

Cu ajutorul lui Carlos, totul era ușor și incitant: minciunile spuse prietenelor ei trebuiau întărite, lucrurile lăsate în urmă trebuiau să dea de înţeles că urma să se întoarcă (carnetul de șofer – de fapt un duplicat al acestuia –, jucăriile de pluș, ceasul, articolele de toaletă, bijuteriile, cardurile de credit). De aceea a fost nevoită să scoată banii din bancă și să facă cumpărăturile chiar în ziua plecării. A vrut să cumpere mai multe, mult mai multe, pentru Carlos, dar el nu a fost de acord. De patru luni, de când se știau, el nu acceptase niciodată cadouri din partea ei. N-o lăsa nici măcar să achite nota de plată la restaurant. Închidea ochii frumoși și dădea din cap, ca și cum gestul ei l-ar fi întristat Pallas îl cunoscuse în parcarea școlii, în ziua în care Toyota ei nu voise să pornească. Atunci făcuse cunoștinţă cu el, dar, în realitate, îl mai văzuse de multe ori. Era îngrijitorul de la liceul ei și arăta ca o vedetă de cinema. Toate fetele se topeau după el. Ziua în care a apăsat pe acceleraţie și i-a spus lui Pallas că era înfundat carburatorul a fost începutul. S-a oferit să o însoţească cu Fordul său până acasă, să fie sigur că nu are din nou probleme. Nu a avut și și-a luat rămas-bun. A doua zi, Pallas i-a adus im cadou – un album – și i-a fost greu să-l facă să accepte.

— Numai dacă mă lași să-ţi cumpăr un hotdog, a spus el.

Pallas a rămas cu gura deschisă de încântare. După aceea, s-au văzut în fiecare weekend. A făcut tot ce i-a stat în putinţă să-l determine să facă dragoste cu ea. El răspundea pasional mângâierilor, dar, săptămâni întregi,

nu a permis nimic mai mult. El a fost cel care a spus: „Când o să ne căsătorim”.

Carlos nu era chiar un om de serviciu. Sculpta, iar când Pallas i-a spus că mama ei este pictoriţă și unde locuia, el a zâmbit și i-a spus că e locul perfect pentru un artist. Totul se potrivea. Carlos putea să plece de la muncă în timpul sărbătorilor fără mari dificultăţi. Milton Truelove urma să fie ocupat cu petrecerile clienţilor, cu concertele de caritate și emisiunile televizate. Pallas a căutat prin felicitările de aniversare și de Crăciun adunate de-a lungul anilor și a găsit cea mai recentă adresă a mamei sale, apoi iubiţii au luat-o din loc fără vreo problemă. Cu excepţia negresei ăleia nebune care a stricat colindele.

Pallas se cuibări la pieptul lui Seneca, care, deși nu era foarte confortabil, o apăra de frigul care o făcea să tremure. Femeile de pe locurile din faţă iar se certau, cu voci piţigăiate care-i dădeau dureri de cap.

— Târfă exhibiţionistă! Soane e prietena noastră. Ce-am să-i spun acum?

— E prietena lui Connie. N-are nicio legătură cu tine.

— Eu îi vând ardeii iuţi, eu îi prepar tonicul…

— Și ce, asta te face farmacistă? E doar niște rozmarin, niște tărâţe amestecate cu aspirină.

— Orice-ar fi, e responsabilitatea mea.

— Doar când e Connie beată.

— Nu te lua de ea cu gura ta spurcată. N-a băut înainte să vii tu.

— Așa spui tu. Mai și doarme în pivniţă.

— Acolo e dormitorul ei. Ești așa proastă!

— Nu mai e menajeră. Ar putea să doarmă la etaj, dacă ar vrea. Vrea ea să fie aproape de alcool, atâta tot.

— Dumnezeule, te urăsc de-a binelea.

Seneca interveni cu vocea ei catifelată, menită armoniei.

— Connie nu e beţivă. E doar nefericită. Ar fi trebuit totuși să vină cu noi. Ar fi fost altceva.

— A fost totul bine. Foarte bine, spuse Gigi. Înainte să vină tipii ăia nenorociţi, cu predicile.

Îşi aprinse o nouă ţigară de la cea pe cale să se stingă.

— Nu te poţi opri din fumat două minute? întrebă Mavis.

— Nu.

— Nu știu ce-a văzut băiatul ăla la tine, continuă Mavis. Sau poate că știu, din moment ce e la vedere.

— Ești geloasă?

— Pe naiba!

— Pe naiba, pe naiba. Nu te-a futut nimeni de zece ani, prună uscată!

— Ieși, ieși naibii din mașina mea! strigă Mavis, punând frână.

— Ia, dă-mă tu afară! Dacă mă atingi, îţi sparg faţa. Pușcăriașa naibii! spuse Gigi şi-şi stinse ţigara pe braţul lui Mavis.

Nu prea se puteau bate din lipsă de spaţiu, dar cu toate astea, încercau. Seneca o ţinea pe Pallas în braţe și se uita la ele. Pe vremuri, ar fi încercat să le despartă, dar acum se învăţase minte. Când vor obosi, se vor opri și pacea va dura mai mult decât dacă ar fi intervenit. Gigi cunoștea punctele vulnerabile ale lui Mavis: orice jignire adusă lui Connie și orice referinţă la situaţia ei de fugară. În ultima din călătoriile sale, Mavis aflase de la mama ei că se eliberase un mandat de arestare pe numele ei pentru furt, abandon și suspiciunea de a-și fi omorât doi dintre copii.

Cadillac-ul se zgâlţâia. Gigi era bătăioasă, dar vanitoasă – nu voia zgârieturi sau vânătăi pe faţa ei frumoasă și avea întotdeauna grijă de părul ei. Mavis era mai înceată, dar lovea întruna și cu satisfacţie. Când Gigi zări sânge, crezu că e al ei și o zbughi afară din mașină, iar Mavis o luă pe urmele sale. Se bătură pe drum, sub cerul de metal, unde nu se vedea nici urmă de pasăre.

Pallas se ridică, fascinată de trupurile care iscau nori de praf și zdrobeau ierburile. Trupuri încordate, nebăgând în seamă pe nimeni sub cerul pustiu al Oklahomei sau sub cerul pictat din Mehita, New Mexico. La câteva luni după

îmbrăţişările şi sărutările entuziasmate ale lui Dee Dee Truelove; luni în care a fost fascinată de peisajul mirific de lângă casa mamei sale, luni în care a mâncat mâncăruri extraordinare, luni în care a discutat cu prietenii artişti ai lui Dee Dee, tot felul de artişti, indieni, newyorkezi, bătrâni, hipioţi, mexicani, negri, şi luni de discuţii în trei sub cerul înstelat, im cer pe care Pallas credea că doar Disney îl putea crea. După toate aceste luni, Carlos a spus: „Aici e locul meu” şi a oftat adânc. „Asta e casa pe care am căutat-o”. Chipul lui, scăldat în lumina lunii, a făcut-o să-i stea inima în loc. Mama ei a căscat. „Bineînţeles că aici e locul tău”, a spus Dee Dee Truelove. Carlos a căscat şi el, şi atunci ar fi fost momentul să-şi dea seama: căscau simultan, vocile erau la unison. Trebuia să-şi fi făcut calculul: Carlos era mai apropiat ca vârstă de Dee Dee, decât de ea. Dacă ar fi observat din timp, ar fi putut evita imaginea trupurilor lor încleştate, gemând în iarbă, nepăsători la orice privire. Şi atunci nu ar fi trebuit să fugă, şocată, la maşină, nu ar fi condus orbeşte pe străzi, fără să ştie încotro, nu s-ar fi ciocnit de orice îi ieşea în cale, nu ar fi zgâriat camioanele. Nu ar mai fi fost nicio apă cu creaturi moi în ea.

Simţind din nou gâdilatul respingător şi atingerea unor tentacule, unor solzi invizibili, Pallas îşi întoarse privirea de la scena cu femeile încleştate şi se prinse de gâtul lui Seneca, adâncindu-şi faţa în pieptul ei micuţ.

Seneca fu singura care văzu camionul apropiindu-se. Şoferul încetini, poate pentru a ocoli Cadillac-ul care bloca drumul, poate pentru a da o mână de ajutor, dar rămase în loc îndeajuns de mult încât să vadă cele două femei proscrise tăvălindu-se pe pământ, cu rochiile rupte, cu părţile ruşinoase la vedere. Şi le văzu şi pe celelalte două femei îmbrăţişate pe bancheta din spate. Se holbă îndelung. Apoi dădu din cap şi porni motorul.

În sfârşit, Mavis şi Gigi. se lungiră pe jos, respirând din greu. Una după alta se ridicară, se pipăiră să-şi verifice rănile. Gigi îşi căută pantoful pe care-l pierduse. Mavis căută elasticul de păr. Se întoarseră la maşină fără un

cuvânt. Mavis conducea cu o singură mână. Gigi lipi o ţigară de partea nevătămată a gurii.

În 1922, muncitorii albi au râs între ei – o casă mare de piatră în mijlocul pustietăţii. Indienii nu au râs. Aflaţi într-o regiune cu climă aspră, unde lemnele de foc erau un sacrilegiu, din lipsă de copaci, unde cărbunele scump și baliga de vacă respingătoare, casa le părea o idee nebunească. Delapidatorul a comandat tone de cărbuni, din care nu a apucat să consume. Călugăriţele care au luat în proprietate locul aveau kerosen, rezistenţă și straturi de haine bine făcute. Dar în timpul primăverii, verii și a toamnelor călduroasepereţii de piatră erau o binecuvântare.

Gigi se grăbi să ajungă înaintea lui Mavis pentru a profita de apa disponibilă. În timp ce ţevile tușeau, se dezbrăcă și se uită în singura oglindă nevopsită, în afară de un genunchi și de coate, nu era grav rănită. Avea unghiile rupte, bineînţeles, dar nu avea niciun ochi umflat sau nasul spart. S-ar putea totuși să-i apară mai multe vânătăi a doua zi. O îngrijora buza spartă și umflată. Din cauza apăsării, se scurse o picătură de sânge și dintr-odată toată lumea fugea pe străzile din Oakland, California. Sirenele – poliţiei? Ambulanţei? Pompierilor? – îi spărgeau timpanele. Un cordon de poliţiști care avansa blocau trecerea spre est și spre vest. Oamenii aruncau cu obiectele pe care le aduseseră cu ei sau pe care le găsiseră și dispăreau. La început ea și Mikey se ţineau de mână, fugind pe o stradă laterală, în spatele mulţimii dispersate. Era o stradă cu case micuţe și peluze. Nu au fost deloc focuri de armă. Doar strigătele melodioase ale fetelor și zbieretele de luptă ale bărbaţilor. Sirene, da, sunete îndepărtate ale portavocilor, da, dar nu s-au spart geamuri, n-au fost lovituri sau focuri de armă. Deci cum de a crescut o pată roșie pe cămașa albă a băieţelului? Nu vedea clar. Mulţimea s-a mărit și apoi s-a oprit, blocată de ceva din faţă. Mikey era cu câţiva pași în urmă, încercând să-și facă loc. Gigi s-a uitat din nou la băiatul de pe peluza de un verde crud. Era așa de bine îmbrăcat: papion, cămașă albă,

pantofi strălucitori, cu șireturi. Dar cămașa era acum murdară, acoperită cu bujori roșii. A tresărit, iar din gură a început să-i curgă sânge. Atent, a întins mâinile, ca nu cumva să-i strice pantofii, după cum îi stricase și cămașa.

Peste o sută de răniţi, s-a scris în ziare, dar niciun cuvânt despre focuri de armă sau despre un copil împușcat. Niciun cuvânt despre băieţelul de culoare, îngrijit, care-și ducea sângele în palme.

Apa se scurgea în cadă. Gigi îşi puse bigudiuri în păr. Apoi se lăsă pe burtă ca să vadă în ce stare mai era cutia ascunsă sub cadă. Placa de faianţă de deasupra era desprinsă complet, dar cutia metalică părea să fie cimentată. Problema era cum să ajungă cu mâna sub cadă. Dacă i-ar fi spus lui K.D. ar fi ajutat-o, dar atunci ar fi trebuit să împartă conţinutul cu el: aur, poate, diamante, teancuri mari de bani. Orice ar fi fost, era al ei, și al lui Connie, dacă voia. Dar nu avea de gând să împartă cu altcineva, în niciun caz cu Mavis. Seneca nu va vrea nimic, iar ultima fată, asta cu ochii ca niște ţăndări de sticlă și cu capul încărcat de bucle – nimeni nu avea habar cine era sau de unde venea. Gigi se ridică în picioare, se scutură de praf și se băgă în cadă. Stătu acolo şi-şi cântări opţiunile. Connie, se gândi ea. Connie.

Apoi, lăsându-se pe spăte până când spuma îi ajunse la bărbie, se gândi la nasul lui Seneca, la felul cum i se mișcau nările când dormea. La curba buzelor ei, fie că zâmbea sau nu; la sprâncenele ei groase și perfect arcuite. Și vocea ei – blândă, ușor înfometată. Ca un sărut.

În baia din celălalt capăt al holului, Mavis se spălă, jubilând. Apoi se schimbă de haine și coborî la bucătărie pentru a pregăti masa. Resturi de pui, tocate cu ardei și ceapă, tarhon, un fel de sos, poate și brânză, totul împachetat într-un fel de clătită pe care Connie o învăţase s-o facă. Asta îi va face plăcere. Va lua o farfurie și i-o va duce lui Connie, povestindu-i ce s-a întâmplat. Nu despre bătaie. Nu era importantă. De fapt, îi făcuse plăcere. Faptul c-o pocnise, că o mușcase pe Gigi era antrenant, la fel ca gătitul. Era încă o dovadă a faptului că vechea Mavis

era moartă. Cea care nu era capabilă să se apere de o fetiţă de unsprezece ani, ca să nu mai vorbim de soţul ei. Cea care nu știa să pregătească niciun fel de mâncare, care se baza pe mâncăruri semipreparate, acum crea delicatese în formă de clătite fără a face cumpărăturile în fiecare zi.

Dar remarca lui Gigi despre lipsa ei de viaţă sexuală a atins-o – ceea ce, într-un sens, era amuzant. Când s-a căsătorit cu Frank, i-a plăcut. Oarecum. Apoi a devenit o tortură necesară, care dura mai mult, dar nefiind ceva total diferit de a fi plesnită. Anii aceia petrecuţi la Mănăstire erau lipsiţi de toate acestea. Totuși, când creatura apărea în mijlocul nopţii nu i se mai împotrivea. O dată, fusese un coșmar – un pui de leu care o mușca de gât. În ultimul timp, luase o altă formă, o formă umană, și stătea deasupra sau se apropia din spate. Un duh rău, a spus Connie. împotrivește-te! Dar Mavis nu putea sau nu voia. Acum simţea nevoia să știe dacă ceea ce spusese Gigi despre ea era motivul pentru care îl întâmpina cu bucurie. Încă îi mai auzea pe Merle și Pearl, le simţea prezenţa în fiecare cameră a Mănăstirii. Poate trebuia să admită sau să-i mărturisească lui Connie că pentru ea vizitele nocturne, râsetul copiilor și faptul că avea o „mamă” care o iubea însemna pentru ea o familie fericită. Mai mult decât atât: când îi va duce lui Connie cina îi va povesti despre petrecere, despre cum le-a făcut Gigi de râs, mai ales perSoane, și apoi o va întreba ce să facă în legătură cu vizitele nocturne. Connie trebuie să știe. Connie.

Șalul de cașmir al Normei Fox fu încă o dată de folos. Seneca îl înfășură în jurul lui Pallas și o întrebă dacă dorește ceva. Apă? Ceva de mâncare? Pallas făcu semn că nu. Încă nu poate plânge, îşi spuse Seneca. Durerea a fost prea adâncă. Când o să iasă la suprafaţă, o să vină și lacrimile, iar Seneca îşi dori ca atunci când se va întâmpla, să fie și Connie de faţă. Așa că o încălzi cât putu pe fată, îi aranjă părul bogat și, cu o lumânare în mână, o conduse jos, spre camera lui Connie.

O parte din pivniţă, o cameră imensă și răcoroasă, cu

un tavan arcuit, era căptușită cu rafturi pline de sticle. Un vin la fel de matur ca și Connie. Călugăriţele abia s-au atins de el, îi spusese Connie, doar foarte rar, când au adus un preot care să rostească liturghia la care râvneau. Și uneori, de Crăciun, preparau o prăjitură însiropată în șampanie, în loc de rom. împrejur, printre umbre, străluceau siluetele cuferelor, cutiilor de lemn, mobilelor stricate și abandonate. Nuduri feminine în marmură șlefuită, nuduri masculine în piatră brută. În capăt era ușa către camera lui Connie. Deși nu fusese destinată menajerei, așa cum spusese Mavis, nu era clar în ce scop fusese construită. Connie o prefera pentru că era întunecată. Lumina soarelui n-o putea deranja acolo.

Seneca ciocăni, nu primi niciun răspuns și deschise ușa. Connie sforăia ușor într-un balansoar de răchită. Când Seneca intră, se trezi imediat.

— Cine-i cu lumina aia?

— Sunt eu, Seneca. Cu o prietenă.

— Pune-o acolo. Arătă spre dulapul din spatele ei.

— Ea e Pallas. A venit acum vreo câteva zile. Vrea să te cunoască.

— Măi, să fie? întrebă Connie.

Nu prea se vedea, din cauza luminii lumânării, dar Seneca recunoscu statueta Sfintei Marii, perechea de pantofi de călugăriţă, rozariul și, pe dulap, ceva care creștea într-un borcan cu apă.

— Cine ţi-a făcut rău, micuţo? întrebă Connie.

Seneca se așeză pe podea; N-avea speranţe că Pallas va spune mare lucru. Dar Connie era fantastică. Întinse doar mâna și Pallas se duse la ea, i se așeză în poală, vorbind printre suspine, apoi lăsându-se pradă plânsului, în timp ce Connie îi spunea:

— Bea o gură din asta.

Sau:

— Ce cercei frumoși!

Sau:

— Sărăcuţa de tine, sărăcuţa de tine. I-au făcut rău micuţei.

Era scăldată în vin și dură o oră; era spusă de-a-ndoaselea, fragmentată și incompletă, dar ieși la suprafaţă: povestea micuţei și a celor care o răniseră.

Și-a pierdut pantofii, așa că la început nimeni nu oprea. Apoi a apărut o indiancă cu pălărie. Sau mai degrabă un camion plin cu indieni a oprit în zori, în timp ce ea şchiopăta desculţă și în pantaloni scurţi pe marginea drumului. La volan era un bărbat. Lângă el, femeia cu un copil în poală. Pallas nu-și putea da seama dacă e fată sau băiat. Șase bărbaţi tineri stăteau în spate. A acceptat oferta datorită prezenţei femeii. Sub borurile pălăriei, ochii de un gri întunecat erau lipsiţi de expresie, dar prezenţa ei printre bărbaţi îi civiliza, la fel și copilul din poală.

— Încotro te îndrepţi?

Atunci a descoperit Pallas că nu-i mai funcţionează corzile vocale. Că, în ce privește capacitate de a emite sunete, nu putea rivaliza nici măcar cu moara de vânt care scârţâia pe câmp, în urma ei. Așa că a făcut semn în direcţia în care se îndrepta camionul.

— Treci în spate, atunci! a spus femeia.

Pallas a urcat printre bărbaţi, cei mai mulţi de o vârstă cu ea, și s-a așezat cât de departe a putut de ei, rugându-se ca femeia să le fie mamă, soră, mătușă sau să aibă vreo altă putere asupra lor.

Băieţii indieni s-au holbat la ea, dar nu au spus nimic. Cu braţele sprijinite pe genunchi, se uitau fără să zâmbească la pantalonii ei scurţi roz, la tricoul ei fluorescent. După o vreme, au desfăcut niște pungi de hârtie și au început să mănânce. I-au oferit un sanvdiș gros, cu cârnaţi, și una din cepele pe care le mâncau ca pe mere. Temându-se să nu-i jignească dacă refuza, Pallas a acceptat, apoi s-a trezit mâncând ca un câine, hăpăind, surprinsă de propria ei foame. Legănatul și zgâlţâitul camionului au făcut-o să aţipească câteva minute; de fiecare dată s-a trezit luptându-se cu un vis în care apa neagră îi intra în gură, în nas. Au trecut pe lângă case răsfirate, pe lângă o benzinărie, dar nu au oprit până nu au dat de un oraș mai mare. Era deja după-amiază. Camionul

era pe o stradă pustie; a încetinit în faţa unei biserici baptiste, care se chema ceva cu „Primitivă”.

— Așteaptă aici, a spus femeia. O să vină cineva să aibă grijă de tine.

Băieţii au ajutat-o să se dea jos din camion și acesta din urmă a pornit-o din loc.

Pallas a așteptat pe treptele bisericii. Nu erau case în jur și nimeni pe stradă. Cu cât se lăsa soarele, aerul devenea mai răcoros. Doar tălpile, rănite și fierbinţi, îi distrăgeau atenţia de la frigul care-i cuprindea măduva spinării. În cele din urmă, a auzit sunetul unui motor și când a întors capul, a văzut-o din nou pe indiancă, de data aceasta singură, conducând același camion.

— Urcă, a spus ea și a dus-o pe Pallas câteva străzi mai încolo, în faţa unei clădiri joase, cu acoperiș ondulat.

— Intră aici, i-a spus ea. E o clinică. Nu știu dacă te-a siluit cineva sau nu. Mie așa mi se pare, că ai fost siluită. Dar nu le spune asta la clinică. Nu știu dacă e adevărat sau nu, dar nu vorbi despre asta, auzi? E mai bine așa. Spune-le și tu că ai fost bătută, alungată din casă sau ceva.

Apoi i-a zâmbit, deși ochii îi erau foarte gravi.

— Ai părul plin de alge.

Și-a scos pălăria de pe cap și i-a dat-o lui Pallas.

— Hai, du-te!

Pallas stătea în camera de primire alături de ceilalţi pacienţi la fel de tăcuţi ca și ea. Două femei mai în vârstă, cu baticuri roșii, un bebeluș cu febră în braţele unei mame adormite. Recepţionista s-a uitat la ea cu o curiozitate bolnăvicioasă, dar nu a spus nimic. Mai era puţin până la lăsarea întunericului, când au sosit doi bărbaţi, unul din ei cu o mână aproape retezată. Nu se ocupase nimeni încă de Pallas și de femeia cu copilul, dar bărbatul căruia îi picura sângele într-un prosop a avut prioritate. În timp ce recepţionista îl conducea în altă încăpere, Pallas a zbughit-o pe ușă și s-a dus la colţul clădirii, unde a scăpat de fiecare bucăţică de cârnat și de ceapă. Vomând violent, a auzit, apoi a văzut două femei apropiindu-se. Amândouă purtau bonete și uniforme albastre.

— Ia uită-te la asta, a spus una dintre ele.

S-au apropiat de Pallas și, aplecându-se, au privit-o cum vomită.

— Intri sau ieși?

— Cre că-i însărcinată.

— Încerci să te vadă asistenta, drăguţă?

— Ar face bine să se grăbească.

— S-o ducem la Rita.

— Du-o tu, Billie, că eu tre' să plec.

— Are pălărie, dar n-are pantofi. OK, hai, pa. Ne vedem mâine.

Pallas s-a ridicat, ţinându-se cu mâinile de stomac, respirând greu, pe gură.

— Ascultă-mă. Clinica se închide, asta dacă nu e o urgenţă. Ești sigură că nu ești însărcinată?

Pallas, încercând să nu vomite din nou, s-a cutremurat.

Billie s-a întors să vadă mașina prietenei ei ieșind din parcare și apoi s-a uitat la voma de pe jos. Fără să se strâmbe, a aruncat praf deasupra, până nu s-a mai văzut.

— Unde ţi-e portmoneul? a întrebat ea, îndepărtând-o pe Pallas de locul unde îi era îngropată voma. De unde ești? Cum te cheamă?

Pallas și-a atins gâtul și a scos un sunet ca de cheie care nu intră în lacăt. Tot ce putea să facă era să dea din cap. Apoi, ca un copil singur pe un teren de joacă pustiu, și-a scris numele în praf cu degetul de la picior. Apoi, imitând gestul de mai înainte al fetei, și-a șters încet numele, acoperindu-l cu praf roșiatic.

Billie și-a scos boneta. Era mult mai înaltă decât Pallas și trebuia să se aplece ca s-o privească în ochii aplecaţi.

— Vino cu mine, fetiţo, a spus Bilie. E vai de tine, din câte îmi dau eu seama. Și am văzut destule la viaţa mea.

A condus prin aerul albăstrui al serii, vorbind calm și liniștitor.

— E un loc unde poţi să stai o vreme. Nu te întreabă nimeni nimic. Am stat și eu acolo o dată și s-au purtat

frumos cu mine. Mai frumos decât… mă rog, simt foarte de treabă. Să nu-ţi fie teamă. Și mie mi-era teamă înainte. De ele, vreau să zic. Nu prea vezi fete ca ele pe-aici.

Apoi a râs.

— Un pic nebune, poate, dar libere, relaxate, oarecum. Să nu te miri dacă le vezi dezbrăcate. Eu m-am mirât, la început, dar după aia a devenit o chestie, așa, neimportantă. Maică-mea m-ar fi croit de nu m-aş fi văzut dacă aș fi umblat așa dezbrăcată. Oricum, poţi să te aduni acolo, să-ţi lămurești problemele, fără să fii deranjată tot timpul. O să aibă grijă de tine sau o să te lase în pace – cum vrei tu.

În jurul lor, albastrul se transforma în negru, mai puţin o formă argintie în depărtare. Câmpurile se încreţeau sub adierea vântului cald, dar Pallas tremura când au ajuns la Mănăstire.

După ce a lăsat-o în grija lui Mavis, fata i-a spus:

— Am să vin să văd ce mai faci. Numele meu e Billie Cato.

Lumânarea arsese aproape de tot, dar flacăra era încă puternică. Pallas se șterse la gură cu dosul palmei. Balansoarul se legăna. Connie respira atât de adânc, încât Pallas crezu că adormise. O vedea pe Seneca ţinându-și mâna pe bărbie și cotul pe genunchi, uitându-se în sus la ea, dar flacăra lumânării, precum lumina lunii în Mehita, distorsiona trăsăturile.

Connie făcu o mișcare.

— Te-am întrebat cine ţi-a făcut rău și tu îmi spui cine te-a ajutat. Vrei să păstrezi partea asta secretă încă puţin?

Pallas nu spuse nimic.

— Câţi ani ai?

Optsprezece, dădu ea să răspundă, dar apoi alese să spună adevărul:

— Șaisprezece, spuse. Aș fi terminat liceul la anul.

Ar fi plâns din nou pentru că ratase ultimii ani de liceu, dar Connie o înghionti cu putere.

— Ridică-te! îmi rupi picioarele.

Apoi, cu o voce mai blândă:

— Du-te și te odihnește! Stai cât vrei și povestește-mi restul când vrei tu.

Pallas se ridică, împletidindu-se puţin din cauza balansoarului și a vinului.

— Mulţumesc. Dar, cred c-ar fi mai bine să-l sun pe taică-meu.

— Te ducem noi, spuse Seneca. Știu eu unde e un telefon. Dar trebuie să te oprești din plâns, auzi?

Plecară apoi, călcând cu atenţie prin întuneric, ochii lor fiind obișnuiţi cu lumina slabă a lumânării. Pallas, crescută în lumina excesivă din Los Angeles, în case fără pivniţe, le asocia cu forţele malefice din filme, cu mizeria și creaturile târâtoare. Prinse strâns mâna lui Seneca și începu să respire pe gură. Dar gesturile se datorau unei temeri anticipate, nu reale. În realitate, imaginea unei bunici care se legăna calm, a unor braţe, a unei poate, a unei voci care cântă o alina. Întreaga casă părea binecuvântată prin absenţa bărbaţilor, era ca un domeniu protejat, unde nu există vânători, dar care este totuși incitant. Ca și cum s-ar fi putut întâlni cu ea însăși acolo, într-una din numeroasele camere ale casei – și-ar fi putut întâlni șinele neînfrânat, autentic, dar pe care ea îl considera grozav.

Pe masă era un platou cu niște chestii care semănau cu niște clătite. Gigi, aranjată și liniștită, cu machiajul stricat doar de o buză umflată, se juca cu aparatul de radio, încercând să găsească un post unde să audă ce avea ea chef, nu știri din agricultură, muzică country sau chestii din Biblie. Mavis, murmurând pentru sine instrucţiunile din reţeta de gătit, era la cuptor.

— E bine Connie? întrebă Mavis când le văzu intrând.

— Sigur. I-a făcut bine lui Pallas. Nu-i așa?

— Da, e de treabă. Mă simt mai bine acum.

— Ei, ca să vezi, vorbește, spuse Gigi.

Pallas zâmbi.

— Dar oare o să vomite din nou? Asta e întrebarea.

— Gigi, taci naibii din gură! Mavis se uită cu nerăbdare la Pallas. Îţi plac clătitele?

— Îhî. Sunt moartă de foame, răspunse Pallas.

— Sunt destule. I-am pus lui Connie deoparte și pot să mai fac dacă vrei.

— Are nevoie de haine, spuse Gigi privind-o pe Pallas cu atenţie. Nu-i vine nimic din ce am eu.

9

— Nu te mai referi la ea ca la un lucru.

— Tot ce avea mai de preţ era pălăria. Unde-ai pus-o?

— Am eu niște blugi pe care pot să i-i dau, spuse Seneca.

Gigi strâmbă din nas.

— Vezi, să-i speli mai întâi!

— Sigur.

— Sigur? De ce spui „sigur”? Eu nu te-am văzut să speli nimic de când ai venit aici, nici măcar pe tine.

— Termină, Gigi! spuse Mavis cu dinţii încleștaţi.

— Păi chiar n-am văzut-o! Gigi se aplecă peste masă spre Seneca. N-avem noi multe, dar săpun avem.

— Am spus că o să-i spăl, OK? Seneca îşi șterse transpiraţia de sub bărbie.

— De ce nu-ţi sufled mânecile? Arăţi ca o drogată, spuse Gigi.

— Uite cine vorbește, chicoti Mavis.

— Eu vorbesc de droguri serioase. Nu de-un pic de iarbă.

Seneca se uită la Gigi.

— Nu bag chimicale în mine.

— Dar înainte băgai, nu-i așa?

— Nu.

— Lasă-mă să mă uit la braţele tale atunci.

— Lasă-mă-n pace!

— Gigi! ţipă Mavis.

Seneca părea jignită.

— În regulă, în regulă, spuse Gigi.

— De ce te porţi așa? întrebă Seneca.

— Îmi pare rău. OK?

Nu spunea asta prea des, dar părea sinceră.

— N-am luat niciodată droguri. Niciodată.

— Am spus că-mi pare rău. Iisuse, Seneca!

— E ca un ghimpe, Sen. Întotdeauna încearcă să te înţepe. Mavis îşi curăţă farfuria. N-o lăsa să-ţi intre sub piele. Acolo e sângele.

— Taci naibii din gură!

Mavis râse.

— Uite-o că începe din nou. S-au dus pe apa sâmbetei scuzele.

— Mi-am cerut scuze faţă de Seneca, nu faţă de tine.

— Hai s-o lăsăm baltă. Seneca oftă. Pot să destup sticla, Mavis?

— Chiar te rog. Trebuie s-o sărbătorim pe Pallas, nu-i așa?

— Și vocea ei, zâmbi Seneca.

— Și pofta ei de mâncare. Ia uită-te la ea!

Carlos îi distrusese pofta de mâncare. Cât timp a iubit-o (sau cel puţin a părut că o iubește), mâncarea, în afară de acel prim hotdog, a fost o pacoste pentru ea, un pretext pentru a bea cola sau un motiv de a ieși în oraș. Kilogramele în plus cu care se luptase din școala generală s-au topit. Carlos nu a comentat niciodată în legătură cu greutatea ei, dar faptul că o plăcuse din prima, chiar și atunci când era grăsună, că o alesese pe ea, că făcuse dragoste cu ea, îi pecetluise încrederea în el. Faptul că o trădase tocmai când era cel mai în formă îi sporea rușinea. Coșmarul care o obligase să se ascundă în lac gonise pentru o vreme sentimentul trădării, durerea care o alungase din casa mamei sale. Nu fusese în stare nici măcar să-l șoptească într-o cameră la lumina lumânării. Vocea îi revenise, dar cuvintele care să-i exprime rușinea îi stăteau în gât, ca niște polipi.

Brânza topită de pe clătite era un pic iute. Bucăţelele de pui aveau un gust bun, de came adevărată; untul palid, aproape alb, care se scurgea de pe porumbul fraged, nu semăna cu nimic din ce știa ea, avea un gust cremos și dulceag. Peste budincă era turnat un sos cald și dulce. Și paharele de vin veneau unul după altul. Frica, certurile, greaţa, îngrozitoarea bătaie în noroi, lacrimile din

întuneric – toată drama haotică a zilei se dizolvă în plăcerea de a mesteca mâncarea. Când Mavis reveni, după ce-i duse d-na lui Connie, Gigi găsise postul de radio potrivit și dansa în dreptul ușii deschise pentru a se auzi mai bine muzica. Apoi se îndreptă dansând spre masă şi-şi mai turnă niște vin. Cu ochii închiși, unduindu-și coapsele, îşi ţinea braţele în jurul gâtului unui dansator imaginar. Celelalte femei o priveau în timp ce terminau de mâncat. Când se auzi hitul anului trecut, *Killing Me Softly,* una câte una începură să danseze. Până și Mavis. La început separat, cu parteneri închipuiţi. Apoi perechi, imaginându-se una pe alta.

Calmate de vin, dormira duse în noaptea aceea. Gigi și Seneca, într-un dormitor. În altul, Mavis, singură. Așa că Pallas, care adormise pe canapeaua din birou / camera de jocuri, fu cea care auzi ciocănitul în ușă.

Fata purta pantofi de mătase albă și o rochie ușoară de bumbac. Avea o bucată de tort de nuntă pe o farfurie nouă de porţelan. Și un zâmbet regal.

— Sunt măritată acum, spuse ea. Unde e băiatul? Sau e fată?

Mai pe seară, Mavis spuse:

— Ar fi trebuit să-i fi dat una din păpușile alea. Ceva, acolo.

— E nebună, zise Gigi. Știu totul despre ea. K.D. mi-a povestit de ea și e dusă cu pluta. Mamă, ce-a încurcat-o!

— De ce-a venit aici în noaptea nunţii? întrebă Pallas.

— E o poveste lungă. Mavis îşi tamponă braţul cu alcool, comparându-și noile zgârieturi cu cele pe care i le făcuse Gigi mai devreme. A venit aici cu ceva ani în urmă. Connie a ajutat-o să nască. Nu-și dorea copilul.

— Și unde-i?

— Cu Merle și Pearl.

— Cu cine?

Gigi o fixă pe Mavis cu privirea.

— A murit.

— Și ea nu știe asta? întrebă Seneca. Spunea că voi l-aţi omorât

— Ţi-am zis că e dusă cu pluta.

— A plecat imediat după, spuse Mavis. Habar n-am ce știe. Nici nu s-a uitat la copil.

Tăcură, cu gândul la faţa întoarsă, la mâinile puse pe urechi pentru a nu mai auzi plânsetul acela continuu și jalnic. Adio, sfârc. Nimic de pus în gura copilului. Niciun umăr de mamă pe care să se sprijine. Niciuna din ele nu voia să-și amintească sau să știe ce s-a întâmplat după aceea.

— Poate nu era al lui, al lui K.D., spuse Gigi. Poate că voia să i-l pună în cârcă.

— Și? Și ce dacă nu era al lui? Era al ei.

Seneca părea jignită.

— Nu înţeleg.

Pallas se îndreptă spre cuptor, unde mai era niște budincă.

— Eu înţeleg. Într-un fel. Mavis oftă. Să fac niște cafea.

— Eu nu vreau. Mă duc la loc în pat.

Gigi căscă.

— Era furioasă rău. Crezi că a ajuns acasă cu bine?

— Sfânta Seneca, te rog…

— Urla ca nebuna, zise Seneca, holbându-se la Gigi.

— Și noi am urlat.

Mavis măsura cafeaua în coșuleţul filtrului.

— Da, dar noi nu am făcut-o în toate felurile.

Gigi plesni din buze.

— Cum să-i spui unei psihopate care n-are nimic mai bun de făcut, în noaptea nunţii, decât să umble după un copil mort?

— Poţi să-i spui că-ţi pare rău.

— Îmi pare rău pe dracu’, răspunse Gigi. Nu vrea decât să nu-l piardă pe imbecilul ăla cu care s-a măritat.

— Nu spuneai că te duci să te culci?

— Mă duc. Hai, Seneca!

Seneca n-o băgă în seamă.

— N-ar trebui să-i spunem lui Connie?

— La ce bun? sări Mavis. Ascultă, n-o vreau pe fata

aia în preajma lui Connie.

— Cred că m-a mușcat. Pallas păru surprinsă. Uite, ăstea nu-s urme de dinţi?

— Și, acuma ce vrei, o injecţie să nu turbezi? Gigi căscă. Haide, Sen. Hei, Pallas, relaxează-te!

Pallas făcu ochii mari.

— Nu vreau să dorm singură aici.

— Păi, cine te-a pus? Tu ai vrut.

— Nu mai simt paturi la etaj.

— Of, Cristoase, ce copil!

Gigi o luă spre hol, iar Seneca o urmă.

— Ţi-am mai spus. Celelalte paturi sunt în pivniţă. O să-ţi instalez unul mâine. În noaptea asta poţi să dormi cu mine, spuse Mavis. Nu te teme, nu se mai întoarce.

Încuie ușa din spate și rămase în picioare uitându-se la filtru.

— Apropo, cum te cheamă? Numele de familie, vreau să spun.

— Truelove[16].

— Glumești. Și maică-ta te-a numit Pallas?

— Nu, taică-meu.

— Pe maică-ta cum o cheamă?

— Dee Dee. De la Divine.

— Ooo, îmi place la nebunie. Gigi! Gigi! Ai auzit?

O cheamă Divine. Divine Truelove[17].

Gigi îşi băgă capul pe ușă. La fel și Seneca.

— Nu e numele meu. Pe mama o cheamă așa.

— Face striptease? rânji Gigi.

— E artistă.

— Așa sunt toate, dragă.

— N-o necăji! murmură Seneca. A avut o zi grea.

— Bine, bine… Noapte bună… Divine!

Gigi dispăru înapoi pe ușă.

— Nu-i da atenţie! zise Seneca în șoaptă pe fugă. N-are prea multă minte.

Mavis, cu zâmbetul încă pe faţă, turnă cafeaua și tăie

---

16 în limba română: „dragoste adevărată" (n.tr.).

17 în limba română: „dragoste adevărată divină" (n.tr.).

niște budincă. O servi pe Pallas și se așeză lângă ea, suflând în aburul cafelei. Pallas luă o a treia porţie de desert.

— Arată-mi urmele de dinţi, spuse Mavis.

Pallas întoarse capul și trase de gulerul tricoului, dezvelindu-și umărul.

— Ooo, mormăi Mavis.

— Așa e în fiecare zi aici? întrebă Pallas.

— O, nu. Mavis mângâie pielea rănită. E cel mai liniștit loc din lume.

— Mă duci mâine să-l sun pe taică-meu?

îhî. La prima oră.

Mavis se opri.

îmi place părul tău.

Terminară gustarea de seară în tăcere. Mavis luă lampa cu gaz, lăsând bucătăria în întuneric. Când ajunseră în faţa ușii lui Mavis, n-o deschise, îngheţă.

îi auzi? Sunt fericiţi, spuse ea, acoperindu-și buzele să nu râdă. Știam eu. Iubesc copilul ăla. îl iubesc la nebunie.

Se întoarse spre Pallas.

— Și pe tine te plac. Zic că ești divină.

PATRICIA

Clopoţei și brăduţi, făcuţi din carton verde și roșu, stăteau grămadă pe masa din sufragerie. Terminase. Nu mai avea decât de presărat sclipiciul. Anul trecut făcuse greșeala să-i lase pe cei mici să se ocupe de asta. După ce le-a curăţat degetele și coatele de lipici, după ce le-a scos pulberea argintie din păr și de pe obraji, a trebuit să refacă oricum ornamentele. De data asta le va da clopoţeii și brăduţii și va sta cu ochii pe fiecare picătură de lipici. Tot orașul a ajutat într-un fel sau altul la organizarea serbării de Crăciun: bărbaţii mai în vârstă au reparat scena, au montat leagănul; cei mai tineri au meșterit alţi hangii și au revopsit măștile. Femeile au făcut păpuși, iar copiii au făcut desene cu mâncăruri de Crăciun, mai ales deserturi – prăjituri, plăcinte, acadele în formă de bastonaș, fructe –, curcanul la cuptor fiind prea dificil pentru degeţelele lor. Când micuţii vor termina de presărat

argintiul peste clopoţei și brăduţi, Patricia le va pune un laţ în vârf. De stea se ocupa Harper. O verifica în fiecare an, având grijă ca fiecare colţ să fie ascuţit și să strălucească așa cum trebuie pe cerul întunecat. Și probabil bătrânul Nathan DuPres va rosti discursul inaugural și anul acesta. Era un bătrân simpatic, dar nici că putea să vorbească la obiect. Programul festiv de la biserică era ceva mai formal – predici, coruri, poezii recitate de copii și premii pentru cei care reușeau să nu se bâlbâie, să nu plângă sau să aibă trac –, dar programul de la școală, care cuprindea scena Nașterii Domnului și la care participa întreg orașul, avea vechime, fiind organizat pentru prima oară înainte ca bisericile să fie construite.

Spre deosebire de alţi ani, zilele de decembrie ale anului 1974 erau calde și vântoase. Cerul se purta ca o femeie de cabaret: îşi schimba dimineţile pale și melancolice cu fâșiile de culoare de seară. În aer se simţea un iz mineral, care venea parcă din timpurile Facerii, când vulcanii se agitau, iar lava se răcea repede sub vântul necruţător. Un vânt care eroda pietrele red, apoi le sculpta, și în cele din urmă le fărâmiţa în bucăţele după care umblă colecţionarii. Același vânt care fluturase odată șuviţele de păr ale indienilor *cheyenne* și *arapaho* adia și prin blana bizonilor, anunţându-i pe fiecare de apropierea celuilalt.

Toată ziua simţise izul mineral din aer, iar acum, după ce terminase de corectat lucrările și de făcut decoraţiunile, aruncă o privire cerului-femeie în speranţa că-și va repeta spectacolul. Dar se terminase. Rămaseră doar niște forme mov care fugeau după un soare fluorescent.

Tatăl său se culcase devreme, obosit din cauza monologului pe care-l ţinuse la masă despre benzinăria pe care avea de gând s-o pună pe picioare. Eagle Oil îl încuraja – n-avea niciun rost să vorbească cu marile companii de petrol. Deek și Steward erau interesaţi să-i acorde un împrumut, cu condiţia să convingă pe cineva să-i vândă proprietatea. Problema era amplasamentul. Vizavi

de magazinul Annei? Era im loc bun, dar biserica Sfânta Mântuire nu era de aceeași părere. În nord, atunci? Lângă magazinul lui Sargeant? Acolo ar avea o grămadă de clienţi – nimeni nu ar mai fi nevoit să bată nouăzeci de mile pentru benzină și nici să ţină canistre pline în casă. Drumurile? Trebuia făcut ceva cu cele două drumuri de pământ care veneau în continuarea străzii pavate din Ruby, la nord și la sud, și se intersectau cu drumul regional. Dacă-și asigura franciza, administraţia districtului le asfalta pe amândouă. S-ar putea totuși să fie greu să-i convingă pe localnici să facă o petiţie în acest sens, căci bătrânii s-ar opune. Le place să fie departe de drumul principal, să fie găsiţi doar de rătăciţi și de cunoscători. „Dar gândește-te, Patsy, numa' gândește-te! Aș putea repara mașini, motoare, aș putea vinde cauciucuri, baterii, curele de transmisie. Până și sucuri. Ceva ce Anna nu vinde. N-are rost s-o supărăm".

Patricia dădu aprobator din cap. O idee foarte bună, gândi ea, ca de altfel toate ideile lui. Cabinetul lui de medicină veterinară (ilegal – n-avea permis –, dar cine știa sau cui îi păsa îndeajuns încât să conducă o sută de mile ca să-l ajute pe Wisdom Poole să tragă de un mânz care nu putea să iasă din iapă?); măcelăria lui (aduceţi-i juncanul sacrificat și el îl jupoaie, îl taie, îl tranșează și îl ţine la rece pentru client); și, bineînţeles, afacerea cu ambulanţa / pompele funebre. Pentru că și-a dorit să fie doctor, pentru că a studiat să devină doctor, cele mai multe din afacerile sale aveau legătură cu bolnavii sau morţii. Ideea cu benzinăria era prima chestie care nu avea legătură cu chirurgia de care-și putea aduce ea aminte (deși i se aprindeau ochii în cap când vorbea de dezmembrarea unui motor). Îşi dorea ca el să fi fost doctor, să fi fost acceptat la facultatea de medicină. Așa s-ar fi putut ca maică-sa să fie în viaţă și astăzi. Sau poate că nu. Poate că în ziua în care a murit Delia, în loc de școala de pompe funebre, ar fi fost plecat la Meharry.

Pat urcă scările, intră în dormitor și hotărî să-și petreacă restul serii lucrând la proiectul ei de istorie, sau,

mai bine zis, la ceea ce a început ca un proiect de istorie, dar care luase o cu totul altă întorsătură. Totul a început ca un cadou pentru localnicii din

Ruby – o colecţie de arbori genealogici, originile fiecăreia dintre cele cincisprezece familii. Arbori răsturnaţi, cu trunchiurile în aer și cu crengile atârnând în jos. Când arborii au fost gata, a început să adauge note la informaţiile despre cine pe cine a născut: unde munceau, unde locuiau, de care biserică aparţineau. Unele dintre cele mai interesante observaţii (Missy River, soţia lui Thomas Blackhorse, s-a născut lângă râul Mississippi? Numele său pare să sugereze...) erau adunate din compunerile autobiografice ale elevilor ei. Acest lucru nu se mai întâmpla. Părinţii s-au plâns că li se cere copiilor să bârfească, să divulge ceea ce puteau fi informaţii personale, chiar secrete. După aceea, multe din notele ei au venit din discuţiile cu oame

nii, din faptul că le-a cerut să le examineze Bibliile și din studiul arhivelor bisericești. Situaţia a scăpat de sub control când a dorit să vadă scrisori și certificate de căsătorie. Femeile o priveau printre gene, apoi zâmbeau și îi mai ofereau ceașcă de cafea. Uși invizibile se închideau și interlocutoarele sale începeau să vorbească despre vreme. Dar ea nu-și dorea și nici nu avea nevoie să-și continue cercetarea. Arborii genealogici încă mai aveau nevoie de modificări – nașteri, căsătorii, decese –, dar interesul său privitor la notele suplimentare creștea odată cu ele și renunţase, în cele din urmă, la orice pretenţie de obiectivitate. Proiectul deypniyp nonqtpftţfegfleiiitru ochi străini. Ajunsese în punctul în care atunci când nota o literă urmată de punct însemna o glumă, un vis, o încălcare a legii care-o făcea să-și roadă unghiile de frustrare. Cine erau aceste femei, care, la fel ca mama ei, aveau un singur nume? Celeste, Olive, Sorrow, Ivlin, Pansy. Cine erau aceste femei cu nume de familii generice? Brown, Smith, Rivers, Stone, Jones. Femei a căror identitate depindea de bărbaţii cu care se măritaseră – dacă era cazul: o Morgan, o Flood, o Poole, o Fleetwood.

Dovey i-a împrumutat Biblia familiei Morgan timp de câteva săptămâni, dar cele douăzeci de minute petrecute în faţa Bibliei familiei Blackhorse au convins-o că e nevoie de o nouă specie de arbore genealogic, unul care să meargă mai departe, să înregistreze cu acurateţe relaţiile dintre cele cincisprezece familii din Ruby, strămoșii lor din Haven și, mai departe, cei din Mississippi și Louisiana. Ceea ce iniţial fusese un act de voluntariat cu care să-și ocupe timpul liber a devenit o muncă intensă, marcată de presimţiri nefaste, așa cum se întâmplă când știi prea multe despre aproapele tău. Istoria oficială a orașului, susţinută de la amvon, în orele școlii de duminică și în discursuri ceremoniale, avea o viaţă publică rezistentă. Orice note de subsol, fisuri sau întrebări importante presupuneau o imaginaţie extraordinară și îndârjirea unei minţi care nu se mulţumește cu poveștile care circulă. Pat făcuse tot posibilul să obţină dovezi scrise care să ateste poveștile, iar acolo unde acestea lipseau, interpreta – liber, dar, îşi spunea ea, cu discernământ, căci era singura care avea distanţa afectivă necesară. Doar ea putea să înţeleagă de ce numele lui Ethan Blackhorse era tăiat cu o linie în Biblia familiei și ce anume ascundea pata de cerneală de lângă numele Zechariah în Biblia familiei Morgan. Tatăl ei i-a spus anumite lucruri, dar a refuzat să vorbească despre altele. Prietenele ei, Kate și Anna, nu se fereau, dar femeile mai în vârstă – Dovey, Soane și Lone DuPres – mai mult făceau aluzii decât vorbeau deschis. „A, cred că fraţii ăia s-au certat sau așa ceva”. Asta era tot ce putea spune Soane în legătură cu numele tăiat al unchiului tatălui său. Niciun cuvânt în plus.

Nouă familii mari, întregi, au făcut călătoria iniţială, au fost date afară și alungate din Fairly, Oklahoma și au fondat Haven. Erau nume legendare: Blackhorse, Morgan, Poole, Fleetwood, Beauchamp, Cato, Flood și ambele familii DuPres. Erau în total șaptezeci și nouă de oameni, cu tot cu fraţi și surori, neveste și copii (sau optzeci și unu, dacă îi luai în calcul și pe cei doi copii furaţi). împreună cu ei au venit și membrii altor familii: un frate și o soră, patru

verișori, o grămadă de mătuși și stră-mătuşi care aveau grijă de copiii surorilor lor moarte, fraţilor, nepoatelor și nepoţilor. Poveștile despre acești oameni, în total vreo cincizeci și ceva, au ieșit la suprafaţă din compunerile elevilor lui Pat, din bârfe și din depănarea amintirilor la picnic, la mesele organizate de biserică și din discuţiile femeilor la muncă sau când îşi făceau părul. Bunicilor care stăteau pe podea, în timp ce nepoatele lor le masau pielea capului, le plăcea să-și aducă aminte cu voce tare. Apoi bucăţele de poveste se iveau ca niște scântei care luminau golurile ce pluteau peste copilăria lor și umbrele ce le întunecau maturitatea. Anecdotele aminteau de locurile unde stătuseră împreună în jurul focului. Glumele zugrăveau suvenirurile – un inel, un ceas de buzunar – pe care le strânseseră în pumn în somn și descriau hainele pe care le purtaseră: pantofi prea mari, ai unui frate, șalul unei stră-mătuşi, boneta cu dantelă a unei surori mai mici. Vorbeau despre orfani, băieţi și fete cu vârste cuprinse între doisprezece și șaisprezece ani, care au zărit drumeţii și i-au întrebat dacă pot să li se alăture și despre cei doi ţânci pe care pur și simplu i-au furat, pentru că nu avuseseră de ales, în împrejurările acelea. Încă opt. Astfel, aproximativ o sută cincizeci și opt de oameni au făcut călătoria până la capăt.

Când au ajuns la periferia orașului Fairly, s-a hotărât ca Drum Blackhorse, Rector Morgan și fraţii săi, Pryor și Shepherd să plece în recunoaştere, iar ceilalţi să rămână cu Zechariah, care era prea slăbit pentru a sta drept și pe picioarele lui în faţa unor bărbaţi necunoscuţi, cărora avea să le ceară respect și a căror milă l-ar fi zdrobit Era împușcat în picior – de cine anume, nimeni nu știa sau nu voia să recunoască, căci mesajul poveștii părea să fie acela că atunci când glonţul i-a străpuns piciorul, nici nu a strigat, nici nu a şchiopătat. A fost forţat să rămână în urmă din cauza acelei răni și i-a lăsat pe prietenii și fiii săi să vorbească în locul lui. S-a dovedit a fi totuși o binecuvântare, căci nu a fost astfel martor la adevărata Interdicţie; și nu a apucat să audă cuvintele de necrezut

rostite de unii către alţii, oameni ca ei în toate privinţele, mai puţin una. După aceea, nu au mai fost nouă familii plus alţii. Au devenit o ceată de călători uniţi de absurditatea a ceea ce li s-a întâmplat. Aveau oroare de albi, dar era ceva abstract. Și-au păstrat luciditatea urii pentru cei care îi jigniseră în feluri prea tulburătoare pentru a fi puse în cuvinte: mai întâi excluzându-i, apoi oferindu-le cele necesare pentru a trăi în excludere. Orice ai fi vrut să știi despre localnicii din Haven sau Ruby se afla în ramificaţiile acelui refuz, unul printre multe altele. Dar ramificaţiile acelor ramificaţii erau altă poveste.

Pat se duse la fereastră și o deschise. Mormântul mamei sale era la capătul curţii. Vântul fremăta de parcă ar fi vrut să dea jos paietele de pe cerul întunecat. Tufele de liliac șfichiuiau colţul casei. Adierea minerală era acoperită de mirosurile de mâncare. Pat închise fereastra și se întoarse la birou pentru a mai nota ceva în jurnalul ei.

Amette și K.D., căsătoriţi anul trecut în aprilie, așteptau un copil în martie, anul viitor. Sau cel puţin așa spunea Lone DuPres, care știa ce vorbește. Lone era unul dintre copiii furaţi. Fairy DuPres a zărit-o stând tăcută ca o stâncă în faţa ușii unei case dărăpănate. Imaginea acelui copil tăcut, într-o cămașă de noapte murdară, ar fi putut rămâne o priveliște tristă din drumul lor, doar că n-au putut trece peste dezolarea care plutea asupra acelui loc. Pe-atunci Fairy avea cincisprezece ani și era încăpăţânată. Ea și cu Missy River s-au dus să investigheze situaţia, înăuntru au găsit-o pe mamă moartă și nicio fărâmă de pâine. Missy a oftat și apoi a scuipat. Fairy a spus: „La naiba! Doamne, iartă-mă!” și a luat copilul în braţe. Când au povestit celorlalţi ce-au găsit în casă, șapte bărbaţi au pus mâna pe lopată: Drum Blackhorse, fiii săi, Thomas și Peter, Rector Morgan, Able Flood, Brood Poole senior și tatăl lui Nathan DuPres, Juvenal. În timp ce bărbaţii săpau groapa, Fairy i-a dat copilului să mănânce griș înmuiat în apă. Praise Compton și-a rupt jupa în fâșii și l-a învelit. Fulton Best a meșterit o cruce masivă. Zechariah, flancat de cei doi băieţi, Shepherd și Pryor, sprijinindu-și piciorul

rănit pe călcâi, a rostit o rugăciune de înmormântare. Fiicele sale, Loving, Ella și Selanie au adunat niște codiţa-șoricelului pentru mormânt. A avut loc o discuţie serioasă în legătură cu ce era de făcut cu copilul – unde să-l ducă – căci bărbaţii păreau hotărâţi să nu mai ia un copil pe jumătate mort de foame pe lângă ai lor, aproape la fel de înfometaţi. Fairy s-a împotrivit cu atâta înverșunare încât s-au lăsat bătuţi, apoi s-a contrazis cu Bitty Cato în ce privește numele. Fairy a câştigat și această dispută și a botezat-o Lone[18], căci aceasta fusese starea în care-o găsiseră. Și așa a și rămas, căci nu s-a căsătorit niciodată, iar atunci când Fairy, care a crescut-o și a învăţat-o tot ce știa despre moșit, a murit, Lone i-a luat locul și a ajutat la naștere toate femeile, doar că acum Amette insista să se ducă la spitalul din Demby ca să nască. Ceea ce a lovit-o din plin pe Lone (ea încă credea că femeile cumsecade nasc acasă, doar târfele se duc la spital), care știa însă că familia Fleetwood considera în continuare că îi revenea o parte din vină pentru copiii lui Sweetie și ai lui Jeff, în ciuda faptului că ajutase la nașterea a treizeci și doi de bebeluși sănătoși, de când se născuse ultimul bebeluș schilod al familiei Fleetwood. Așa că n-a mai spus nimic, în afară că Amette va naște în martie 1975.

Pat găsi dosarul familiei Morgan și localiza branșa care conţinea, până în prezent, un singur rând:

Coffee Smith (alias K.D. – prescurtare de la Kentucky Derby), căsătorit cu Amette Fleetwood.

Se întrebă din nou cine era băiatul acela cu care se măritase Ruby Morgan. Un tovarăș de arme al fraţilor ei, se spunea. Dar de unde venea? Prenumele său, Coffee, era același cu al lui Zechariah înainte ca acesta să și-l schimbe pentru a candida la postul de viceguvernator, iar numele de familie nu putea fi mai generic decât atât. A fost ucis în Europa, așa că nimeni nu a apucat să-l cunoască cu adevărat, nici măcar nevasta lui. Puteai să-ţi dai seama din fotografii că K.D. nu semăna deloc cu soldatul Smith. K.D. semăna perfect cu familiile Blackhorse și Morgan.

18 în limba engleză, „singur" (n.r.).

Nu lăsase prea mult spaţiu dedesubtul notei despre K.D. și Amette, dar îşi spuse că probabil nici nu va fi nevoie. Dacă va supravieţui, copilul pe care-l așteptau va fi cu siguranţă singur la părinţi. Mama lui Amette a avut doar doi copii, iar unul dintre ei a zămislit doar copii cu probleme. Mai mult decât atât, ultimii urmași ai familiei Morgan nu erau la fel de fecunzi ca strămoșii lor. Nu erau precum:

Zechariah Morgan (alias Big Papa, născut Coffee), căsătorit cu Mindy Flood (nota bene: stră-mătuşa Armei Flood).

care au avut paisprezece copii, din care au supravieţuit doar nouă. Pat urmări cu degetul numele acestora: Pryor Morgan, Rector Morgan, Shepherd Morgan, Ella Morgan, Loving Morgan, Selanie Morgan, Governor Morgan, Queen Morgan și Scout Morgan. Cu marginile murdare de cerneală neagră, una din notele ei spunea: „A fost nevoie de șapte nașteri înainte să ajungă să dea unei fete un nume cu o notă administrativă, autoritară și pun pariu că îi spuneau Queenie[19]". Un alt comentariu, cu săgeţi pornind de la numele lui Zechariah până pe versoul paginii: „Și-a schimbat numele singur. A fost botezat Coffee – probabil o scriere greșită a numelui Kofi. Și cum nimeni din familia Morgan din Louisiana și nici vreun alt om din Haven nu a lucrat pentru o familie de albi numiţi Morgan, probabil și-a ales atât numele, cât și prenumele în funcţie de ceva anume sau un loc care i-a plăcut. Zacharias, tatăl lui Ioan Botezătorul, sau Zechariah, profetul? Cel care a văzut pergamente întregi de blesteme și femei în coșuri? Cel care a văzut hainele murdare ale lui Joshua prefăcându-se în veșminte bogate?

Care a văzut care sunt consecinţele nesupunerii? Pedeapsa pentru lipsa milei și a compasiunii este dezbinarea între popoare, iar pământul binecuvântat este transformat în deșert. Toate acestea i s-ar potrivi de minune lui Zechariah Morgan: blestemul, femeile înghesuite într-un coș cu capac de plumb și ascunse

19 In limba engleză, diminutiv de la *queen,* „regină" (n.tr.).

undeva în fundul casei, dar mai ales dezbinarea. Dezbinarea l-ar fi înspăimântat. Destrămarea grupului, a tribului, sau, în cazul lui Coffee, despărţirea familiilor care trăiseră unele cu altele sau unele lângă altele încă de dinainte de Bunker Hill. Și-ar fi imaginat posibilitatea înspăimântătoare ca toţi cei pe care-i știa să fie aruncaţi în colţuri diferite ale unui pământ străin, în care să se înstrăineze unul de altul. I-ar fi fost frică să nu poată recunoaşte bărbia tipică unei familii, privirea sau mersul specific alteia. S-ar fi temut dacă nu s-ar fi văzut pe el însuși în variantă îmbunătăţită în nepoţii și strănepoţii săi. Dacă nu ar fi știut unde sunt îngropaţi înaintașii săi și nici cum să dea de ei. Acesta este Zechariah pe care Coffee și l-ar fi ales pentru sine. Acest nume l-ar fi atras dacă ar fi ascultat vreun preot impunător spunându-i povestea lui Joshua încoronat. Nu și-ar fi luat numele lui Joshua, regele, ci pe cel al martorului căruia i-au vorbit mereu îngerii și divinitatea despre lucruri despre care Coffee însuși știa câte ceva”.

Când l-a întrebat pe Steward de unde s-a inspirat bunicul său când și-a ales numele, acesta a mârâit și a spus că iniţial fusese Moyne, nu Morgan. Le Moyne[20] sau așa ceva, dar că „unii îi spuneau Black Coffee[21]. Noi îi spuneam Big Papa. Iar lu’ tata Big Daddy”, ca și cum asta ar fi explicat totul. Ca și cum s-ar fi simţit jignit, din moment ce el însuși nu era nici bunic, nici tată, fie el mare sau altcumva. Pentru că linia genealogică a familiei Morgan era slabă. Unul din fiii lui Zechariah (Big Papa), Rector, a avut împreună cu nevasta lui, Beck, șapte copii, dar au supravieţuit doar patru: Elder, gemenii Deacon și Steward și mama lui K.D., Ruby. Elder a murit, lăsându-și nevasta, Susannah (Smith) Morgan, cu șase copii care s-au mutat cu toţii din Haven în statele din nord. Lui Zechariah i-ar fi displăcut profund acest lucru. Mutatul ar fi fost același lucru pentru el cu dezbinarea. Și aproape sigur ar fi avut dreptate, căci din momentul acela, familia n-a prea

20 Nume de origine franceză, însemnând „călugărul" (n.tr.).
21 în limba română, „cafea neagră" (n.tr.).

mai avut copii, chiar atunci când s-au înmulţit bogăţiile. Cu cât ai mai mulţi bani, cu atât ai mai puţini copii, iar cu cât ai mai puţini copii, cu atât ai mai mulţi bani de împărţit. Asta dacă ai adunat destui, motiv pentru care cei mai bogaţi dintre ei – Deek și Steward – erau atât de dornici ca K.D. să se căsătorească. Sau cel puţin așa credea Pat.

Cu toate acestea, fiecare din cele nouă familii intacte aveau după numele lor semnul pe care ea îl alesese: „8-R". O abreviere pentru „roca opt", un nivel foarte adânc din minele de cărbuni. Oameni negru-albăstrui, înalţi și graţioși, ai căror ochi mari și limpezi nu lăsau să se vadă ce simţeau în legătură cu cei care nu erau ca ei. Descendent! ai celor care locuiseră pe teritoriul Louisiana sub administraţie franceză, apoi spaniolă, apoi din nou franceză, când teritoriul a fost vândut lui Jefferson și când a devenit un stat în 1812. Care vorbeau im dialect în parte spaniol, în parte francez, în parte englez și fiecare pe al său propriu. Descendenţi ai celor care, după Războiul Civil, au sfidat albii sau s-au ascuns de ei, pe când aceștia din urmă făceau tot ce le stătea în putinţă pentru a-i forţa să rămână în Louisiana și să lucreze pentru ei în schimbul unei părţi din recoltă. Descendenţi ai celor cu o reputaţie atât de solidă, încât trei dintre copiii lor au fost aleși în posturi de conducere în legislativ și administraţie, iar atunci când au fost daţi afară fără explicaţii sau dovezi ale vreunei fărădelegi, au refuzat să creadă adevăratul motiv pentru care le era imposibil să găsească altă muncă intelectuală, deși îl bănuiau. Aproape toţi bărbaţii de culoare alungaţi sau obligaţi să demisioneze din posturile lor (din Louisiana, Mississippi, Georgia) și-au pierdut din influenţă, dar au continuat să facă muncă de birou după epurările din 1875. Un bărbat din South Carolina a ajuns, la bătrâneţe, să măture străzile. Doar ei (Zechariah Morgan și Juvenal DuPres în Louisiana, Drum Blackhorse în Mississippi) au fost aduși în pragul sărăciei și/sau la munca câmpului. Cincisprezece ani de cerșit muncă de ocnaș la recoltele de bumbac, cherestea sau orez, după cinci ani glorioși de reconstruit o ţară. Probabil că

bănuiau, dar nu îndrăzneau să spună cu voce tare că ghinionul ghinioanelor se datora singurei trăsături care-i deosebea de semenii lor de culoare. „Roca opt”. În 1890, erau deja în ţara aceasta de o sută douăzeci de ani. Așa că și-au luat istoria, anii, unii pe alţii și reputaţia lor solidă și au mărșăluit spre locul făgăduit. Au călătorit din Mississippi și Louisiana până în Oklahoma și au ajuns în locul descris în reclamele atent împăturite în pantofi sau băgate în căptușeala pălăriilor, dar au fost alungaţi din nou. De data aceasta ceea ce le era clar devenise și mai clar: timp de zece generaţii au crezut că separarea pe care s-au luptat s-o abolească era cea dintre oameni liberi și sclavi, dintre bogaţi și săraci. De cele mai multe ori, dar nu întotdeauna, cea dintre albi și negri. Acum, se loveau de o altă segregaţie: cei cu pielea mai deschisă faţă de cei cu pielea mai închisă.

O, știau că există o diferenţă în minţile albilor, dar nu-și închipuiseră că există consecinţe, consecinţe grave pentru negri. Îndeajuns de grave ca fiicele lor să fie ocolite, fiii lor să fie aleși la urmă, ca bărbaţii de culoare să se jeneze să fie văzuţi în public în prezenţa surorilor lor. Semnele purităţii lor rasiale deveniseră un stigmat Dezbinarea de care se temea Zechariah, crezând că-i va slei de forţe, devenise acum o manifestare și mai periculoasă a răului, căci dacă erau dezbinaţi și înjosiţi de cei impuri, atunci, la fel de sigur ca moartea, acele zece generaţii vor tulbura pacea copiilor lor pentru totdeauna.

Pat era convinsă că atunci când bărbaţii din generaţiile următoare de tip „roca opt” s-au împrăștiat, așa cum se temuse Zechariah, prin armată, toată aventura s-ar fi putut opri acolo. Așa ar fi trebuit să se întâmple. Respingerea, pe care ei o numeau Interdicţia, era o rană închisă în 1949, nu-i așa? O, nu. Cine scăpase cu viaţă din acel război a venit repede înapoi acasă, a văzut în ce se transformase Havenul, a auzit vorbindu-se de ceilalţi soldaţi de culoare cu! *9*

testiculele tăiate, despre medaliile smulse de găști de ţărani și de fiii Confederaţiei și și-au dat seama că a

început partea a doua a Interdicţiei. Era ca și cum ar fi văzut o paradă la care erau pancarte pe care scria „Soldaţii epuizaţi de război nu simt bineveniţi acasă”. Așa că au luat-o de la capăt. Și la fel cum călătorii originari nu au mai căutat vreun oraș cu oameni de culoare după ce au fost primiţi cu răceală în primul, tot așa această generaţie nu s-a alăturat nici unei organizaţii, nu s-a implicat în nicio luptă pentru drepturi civile. Și-au consolidat moștenirea lor genetică și, mândri ca întotdeauna, s-au mutat mai spre vest. Noii fondatori: Deacon Morgan, Steward Morgan, William Cato, Ace Flood, Aaron Poole, Nathan DuPres, Moss DuPres, Arnold Fleetwood, Ossie Beauchamp, Harper Jury, Sargeant Person, John Seawright, Edward Sands și tatăl lui Pat, Roger Best, primul care a încălcat regula purităţii rasiale. O regulă nerecunoscută de nimeni. Regula stabilită atunci când cei plecaţi din Mississippi au constatat și nu au mai uitat că Interdicţia venea din partea unor oameni cu pielea ușor mai deschisă decât a lor. Oamenii cu pielea gălbuie și cu ochii albaștri și cenușii, îmbrăcaţi în costume bune. Au fost totuși politicoși, din câte se spunea. Le-au dat mâncare și pături, au făcut chiar chetă pentru ei; dar erau de neclintit în hotărârea lor de a nu-i lăsa pe cei de tip „roca opt” să înnopteze mai mult decât o singură noapte. Conform legendei, Zechariah Morgan și Drum Blackhorse le-au interzis femeilor să mănânce mâncarea aceea. Jupe Cato a lăsat păturile în cort, cu banii strânși prin chetă, cei trei dolari și nouă cenţi, deasupra. Dar Soane spunea că bunica ei, Celeste Blackhorse, s-a furișat înapoi în cort și a luat mâncarea (dar nu și banii), dând-o în secret surorii sale, Sally Blackhorse, lui Bitty Cato și Praise Compton, ca s-o împartă copiilor.

Așadar, regula a fost stabilită și a continuat să fie respectată fără să se vorbească despre ea, cu excepţia aluziei din cuvintele pe care Zechariah le-a înscris pe Cuptor. Era mai mult decât o regulă. Era o enigmă. „Ferește-te”, în care „tu” (subînţeles), la cazul vocativ, nu indica o poruncă către credincioși, ci o ameninţare către

cei care le interziseseră șederea. Probabil i-a luat luni de zile să găsească aceste cuvinte cu atâtea înţelesuri: să pară aspre, solicitând supunerea faţă de divinitate, dar, în mod viclean, nerostind numele propriu subînţeles, nici ce ar putea provoca Mania sau asupra cui s-ar putea revărsa. Așa că adolescenţii organizaţi de Misner și care doreau să schimbe inscripţia în „Fii Mânia” erau mai perspicace decât îşi închipuiau. Uite ce i-au făcut lui Menus, pe care l-au forţat să renunţe la femeia pe care a adus-o acasă și cu care voia să se căsătorească. Fata drăguţă și cu părul ca de nisip din Virginia. Menus a pierdut sau a fost silit să renunţe la casa pe care o cumpărase pentru ea și nu s-a mai trezit din beţie după aceea. Și, deși îi puneau beţiile pe seama amintirilor din Vietnam, deși râdeau împreună cu el când le tăia părul, Pat recunoștea iubirea fără speranţă când o vedea. Credea că o vede în ochii lui Menus la fel ca în ochii tatălui său, prost camuflată de aventurile lui în afaceri.

Înainte de a lăsa deoparte paginile dedicate lui K.D., Pat mâzgăli pe marginea lor: „Cineva abătut-o pe Amette. Să fie oare femeile de la Mănăstire, așa cum spun oamenii? Sau K.D., deși nu se vorbește despre asta?” Apoi luă paginile dedicate lui Roger Best. Pe spatele paginii cu titlul:

Roger Best, căsătorit cu Delia era scris: „Tăticule, nu ne urăsc pentru că mama a fost prima ta clientă. Ne urăsc pentru că arăta ca o sărăntoacă albă și nu putea să aibă decât un copil alb, ca mine, și, deși m-am măritat cu Billy Cato, care era negru ca tine, ca ei, fiica mea are aceeași piele ca mine, așa cum știa toată lumea, inclusiv tu, că o să se întâmple. Fii atent cum cei din familia Sands care s-au căsătorit cu cei din familia Seawright se străduiesc să-și căsătorească copiii cu negri „roca opt”. Noi am fost prima greșeală, dar a mai existat una invizibilă care nu avea nimic de-a face cu culoarea pielii. Știu că toate cuplurile și-au dorit o căsătorie cu preot și multe dintre ele au și avut-o. Dar au mai existat și mulţi care au avut parte de ceea ce Fairy DuPres numea „preluări”. O văduvă tânără putea

prelua gospodăria unui burlac. Un văduv putea să-i ceară unui prieten sau unei rude îndepărtate să preia o fată tânără, fără viitor. Ca în familia lui Billy. Mama lui, Fawn, născută Blackhorse, a fost preluată de unchiul bunicii sale, August Cato. Sau, cu alte cuvinte, mama lui Billy era soţia unchiului după bunic. Sau, altfel spus, tatăl soţului meu, August Cato, este de asemenea unchiul bunicii sale (Bitty Cato Blackhorse) și prin urmare stră-străunchiul lui Billy. (Tatăl lui Bitty Cato, Steri Cato, a preluat o femeie numită Honesty Jones. Probabil ea a fost cea care a insistat să-și numească fiica Friendship și probabil a enervat-o că toată lumea îi spunea Bitty). Dacă Bitty Cato s-a căsătorit cu Peter Blackhorse și dacă fiica sa, Fawn Blackhorse, a fost soţia unchiului lui Bitty și dacă Peter Blackhorse este bunicul lui Billy Cato – ei bine, vezi care-i buba cu regula purităţii sângelui. Știu, e distanţă mare între ei, iar August Cato era deja bătrân când a preluat-o pe micuţa Fawn Blackhorse. Și nu ar fi făcut-o niciodată fără permisiunea familiei Blackhorse. Și nu ar fi primit-o dacă ar fi avut o reputaţie dubioasă, pentru că adulterul și preluările nu simt doar privite cu ochi răi, ci pot provoca o ostracizare atât de gravă încât păcătoșii au fost obligaţi să-și facă bagajele și să plece. Așa cum poate a fost cazul cu Ethan Blackhorse (asta ar explica de ce numele lui este tăiat), fratele mai mic al lui Drum, și o femeie numită Solace și cu siguranţă se crede că a fost cazul lui Martha Stone, mama lui Menus (deși Harper Jury nu se poate hotărî cu cine anume l-a înșelat nevasta). Așa că August Cato a evitat orice tentaţie și nici măcar nu a privit o femeie din afară și le-a cerut lui Thomas și Peter Blackhorse să i-o dea de nevastă pe fiica lui Peter, Fawn. Și poate au avut un singur copil și din cauza vârstei lui înaintate, iar acesta a fost soţul meu, Billy. Cu toate acestea, sângele familiei Blackhorse este acolo și asta o face pe fiica mea, Billie Delia, cea de-a cincea verișoară a lui Soane și Dovey, pentru că Peter Blackhorse este fratele lui Thomas Blackhorse și Sally Blackhorse, iar Thomas Blackhorse e tatăl lui Soane și Dovey. Sally Blackhorse s-a căsătorit cu

Aaron Poole și a avut treisprezece copii. Pe unul dintre ei Aaron voia să-l numească Deep, dar Sally o făcut o criză, iar Aaron, cu un umor mai sinistru decât și-ar fi putut imagina cineva, l-a numit Deeper. Dar Billie Delia este îndrăgostită de doi dintre cei treisprezece și e ceva în neregulă cu asta, dar în afară de număr și de regulile privitoare la puritatea sângelui, eu nu-mi pot da seama ce anume”.

Pat sublinie ultimele cuvinte, apoi scrise numele mamei sale, trase o linie sub el, desenă o inimă în jurul ei și continuă:

„Femeile chiar au încercat, mămico. Au încercat cu adevărat. Mama lui Kate, Catherine Jury, îţi amintești de ea, și Fairy DuPres (acum e moartă), împreună cu Lone și Dovey Morgan și Charity Flood. Dar pe atunci niciuna din ele nu știa să conducă. Poate că ai crezut că în adâncul sufletului te urau, dar nu toate, poate chiar niciuna din ele, căci și-au implorat bărbaţii să se ducă la Mănăstire să caute ajutor. Le-am auzit. Dovey Morgan plângea când a plecat să găsească pe cineva, din casă-n casă: au fost acasă la Harper Jury, la soţul lui Catherine, la soţul lui Charity, Ace Flood, și la Sargeant Person (și cum naiba se face că negroteiul ăla ignorant nu știe că îl cheamă Pierson?). Toate justificările lor erau corecte, rezonabile. Chiar și când i-au implorat nevestele, au găsit motive, pentru că te dispreţuiau, mămico, știu asta, și-l dispreţuiau pe tăticu’ pentru că s-a însurat cu o femeie fără nume de familie, o femeie fără trib, o femeie cu pielea deschisă, o femeie impură rasial. Ambele moașe erau în încurcătură (copilul venea prea devreme și cu picioarele îndoite dedesubt) și nu mai voiau decât să o cheme pe una din maicile de la Mănăstire. *Miss* Fairy spunea că una din ele lucrase la un moment dat într-un spital. Catherine Jury s-a dus la Soane să vadă dacă Deek era acasă. Nu era, dar era Dovey. Dovey s-a dus la familia Seawright, apoi la familia Fleetwood. Aluat toate casele la rând. Familia Moss DuPres stătea prea departe. La fel și Nathan (care l-ar fi luat pe Hard Goods și ar fi galopat până la Dumnezeu și

dincolo de El pentru ajutor). La fel și Steward, familia Poole, familia Sands și restul. În cele din urmă l-au convins pe Senior Pulliam să-și dea acordul. Dar până să se încheie el la pantofi, era prea târziu. *Miss* Fairy a fugit de la căpătâiul tău până la casa lui Pulliam și a urlat la el prin ușă – prea obosită să mai bată, prea furioasă să intre – și i-a spus: «Poţi să-ţi pui pantofii la loc, Senior! Ai face bine să-ţi iei straiele preoţești ca să nu întârzii la înmormântare!» Apoi, dusă a fost.

Când s-a întors tăticu' toată lumea era îngrijorată și nu știa ce să facă, nu știa cât puteau rezista trupurile înainte să fiţi îngropaţi amândoi, cu sau fără tată, cu sau fără soţ. Dar tăticu' s-a întors a doua zi. Nu era timp pentru un priveghi ca lumea. Așa că ai fost prima lui clientă. Și a făcut o treabă minunată. Ai fost frumoasă. Cu copilașul în braţe. Ai fi fost mândră de el.

Nu învinovăţeşte pe nimeni decât pe el însuși că era la școala de pompe funebre. Ne-am certat în privinţa asta și nu e de acord cu mine că negrii ăia nu au vrut să se ducă să aducă un alb în oraș, că nu au vrut să ceară ajutorul unui alb sau pur și simplu că-ţi dispreţuiau pielea deschisă atât de mult încât s-au gândit la motive să nu se ducă. Tăticu' spune că nu ești singura femeie care a murit la naștere și eu întreb: cine a mai murit? Deci a murit mama fără mamă și copilul pe care aveai de gând să-l numești Faustine, dacă era fată, și Richard, după fratele mai mare al lui tata, dacă era băiat, a murit și el. Era fată, mămico. Faustine. Surioara mea. Am fi crescut împreună. Patricia și Faustine. Prea albe, poate, dar dacă am fi fost împreună, nu ne-ar fi păsat. Am fi făcut echipă împreună. Nu am mătuși sau unchi, știi doar, căci toate surorile și toţi fraţii lui tata au murit de ceea ce se numește pneumonia pe picioare, dar probabil era vorba de epidemia de gripă din 1919. Așa că m-am măritat cu Billy Cato, pentru că era frumos, pe de o parte pentru că mă făcea să râd și pe de altă parte (în mare parte?) pentru că avea acea piele un negru-închis a familiilor Cato și Blackhorse, și părul ţepos, tot trăsătura familiei Blackhorse. La fel ca părul lui Soane

și Dovey, la fel ca Easter și Scout. Dar Billy a murit și eu mi-am luat copilașul maroniu, dar nu albicios, și m-am mutat înapoi în căsuţa ta cea frumoasă, cu pompele funebre și mormântul tău în spate, și predau copiilor care mă strigă *miss* Best, cu numele tatălui, așa cum face toată lumea, atât de puţin m-am numit Pat Cato”.

Cuvintele acoperiseră de mult pagina de verso, așa că folosea alte foi albe pentru a continua:

„Mai bine îţi zic că în afară de tine și de mama lui K.D. n-a murit nimeni niciodată în Ruby. Observă că am spus în Ruby, iar ei sunt foarte mândri de asta, crezând că sunt binecuvântaţi pentru că după 1953 toată lumea a murit în Europa, în Coreea sau undeva în afara orașului. Chiar și copiii lui Sweetie sunt în viaţă și Dumnezeu știe că nu ar trebui să fie. Ei bine, oricât de nebunește sună, eu cred că pretenţia de a fi cu toţii nemuritori este reproșul acestui oraș faţă de afacerea lui tata cu pompe funebre, din moment ce trebuie să aștepte morţii uciși în misiune, să moară cineva la Mănăstire sau în vreun accident pe undeva ca ambulanţa să fie folosită pe post de dric. (Când a murit Billy, n-am avut ce îngropa, doar niște «bunuri personale», printre care un inel din aur prea strivit ca să-ţi bagi degetul prin el.) Ei cred că tata merită reproșul pentru că a fost primul care a încălcat regula purităţii și nu m-ar mira să refuze să moară doar ca să nu aibă tata succes în afaceri. S-a dovedit că morţii din război și din accidente din alte orașe (*miss* Fairy a murit într-un accident în drum spre Haven, Ace Flood a murit în spitalul Demby, dar a fost îngropat în Haven) au fost singurii clienţi ai tatii și asta n-ajunge. La fel și cu afacerea cu ambulanţa, așa că mă străduiesc să-l conving că banii pe care-i primesc pentru că predau copiilor din oraș sunt suficienţi pentru întreţinerea gospodăriei și că nu trebuie să mai intre în banii din banca lui Deek și că ar trebui să uite de benzinărie și de toate alea”.

Lăsându-se pe spate, Pat îşi încrucișă mâinile la ceafă, și se întrebă ce se va întâmpla când mai mulţi oameni vor fi la fel de bătrâni ca Nathan și Lone. Vor avea

nevoie atunci de meseria tatălui său sau vor face ce au făcut pe drumul dinspre Louisiana: să-i îngroape unde picau? Sau poate aveau dreptate? Poate că moartea nu avea voie să intre în Ruby? Patricia obosise și era gata de culcare, dar nu putea s-o lase pe Delia să plece încă.

„Ce călătorie a mai fost și aia de la Haven până aici, mămico! Noi două, printre uriașii ăia negru-albăstrui și slăbănogi; nici ei, nici nevestele lor nu se holbau la părul tău șaten, la ochii tăi cu pete de culoarea mierii. Ţi-a spus cumva tăticu': «Nu-ţibate capul, o să fie totul bine?» Ţi-aduci aminte cum aveau nevoie de tine, cum te foloseau să intri în magazine ca să iei provizii sau lapte, iar ei stăteau după colţ, în mașină? La atâta lucru era bună pielea ta. Altfel, îi deranja. Le amintea motivul pentru care existase Haven și de ce trebuia să-i ia locul un nou oraș. Era dificil să trăiești după legea picăturii[22] pe care o dăduseră albii dacă nimeni nu știa dacă exista cu adevărat. Când treceam printr-un oraș sau când dădeam peste mașina unui șerif, tăticu' ne spunea să ne lăsăm în jos, pe podeaua mașinii, pentru că nu avea niciun rost să explicăm unui străin că ești de culoare sau, și mai rău, că ești nevasta lui. Oare Soane și Dovey, proaspăt măritate și ele, vorbeau cu tine despre lucruri legate de măritiș? Credeai că ești din nou însărcinată și la fel credeau și ele. Oare aţi vorbit cu toatele despre cum vă simţeaţi? Oare făceaţi ceai pentru hemoroizi, vă dădeaţi una alteia să lingeţi sare sau să mâncaţi lut pe furiș? Mie mi-era poftă de praf de copt când eram însărcinată cu Billie Delia. Ţie ţi-a fost poftă când erai însărcinată cu mine? Te-au sfătuit ce să faci femeile mai în vârstă care aveau copii, cum ar fi soţia lui Aaron, Sally, care avea deja patru? Dar Alice Pulliam? Soţul ei nu era încă preot, dar auzise deja Chemarea și se hotărâse să devină, așa că trebuie să fi avut niște sentimente creștine, caritabile când erau tineri. Te-au făcut să te simţi ca acasă imediat, au așteptat să fie reasamblat Cuptorul său, în

---

22 "Termen colocvial care desemna în Statele Unite clasificarea socială a negrilor care aveau strămoși africani. în cadrul căsătoriilor mixte, copiii erau asimilați grupului social inferior (n.tr.).

următorul an, când a revenit pârâul, te-au botezat ca să-ţi poată vorbi direct, să te privească în ochi?

Ce ţi-a spus tăticu' când aţi fost la picnicul AME Zion[23]? Acela organizat de soldaţii de culoare mobilizaţi la baza din Tennessee. Cum v-aţi putut înţelege unul pe altul? Tu vorbind dialectul din Louisiana, el pe cel din Tennessee? Muzica voastră era așa de diferită, cu sunetele venind din părţi diferite ale corpului. Probabil a fost ca și cum aţi fi ascultat versuri puse pe partitură de compozitori diferiţi.

Dar când aţi făcut dragoste probabil că ţi-a spus că te iubește, iar tu trebuie că ai înţeles, și e adevărat, pentru că am văzut disperarea în ochii lui din momentul acela, indiferent despre ce plan de afaceri vorbește".

Pat se opri şi-şi frecă bătătura de pe degetul mijlociu. O dureau cotul și umărul din cauză că ţinuse stiloul atât de strâns. îl auzi pe tatăl ei sforăind la capătul holului, prin ușa dormitorului. Ca de obicei, îi ură vise plăcute – ceva care să-i aline nefericirea din timpul zilei, zile petrecute străduindu-se să facă celorlalţi pe plac, să compenseze. În afara faptului că se însurase cu mama ei, nu-și putea da seama ce regulă încălcase de era așa de dornic să capete asentimentul celor care nu-l respectau. Îi povestise la un moment dat cum arăta Havenul când se întorsese din armată. I-a spus cum stătea pe veranda tatălui său tușind, ca nimeni să nu afle că plângea pentru noi. Tatăl său, Fulton Best, și mama sa, Olivia, erau înăuntru, citind cu tristeţe formularul pe care-l completase pentru ajutorul pentru veterani. Voia să facă studii superioare, să se ducă la medicină, dar pe de altă parte era singurul fiu care supravieţuise, toţi ceilalţi murind în timpul epidemiei de gripă. Părinţii lui nu puteau să accepte nici să plece din nou de-acasă și nici să rămână în oraș și să alunece în uitare în toate privinţele, mai puţin cea a inimii lui. Se uita în susul și-n josul trotuarului crăpat de pe strada principală, când Ace Flood și Harper Jury s-au îndreptat spre el și i-au spus că au un plan. Deek și Steward Morgan

23 AME Zion - Biserica metodistă africană Zion (n.tr.).

aveau un plan. Când a aflat care e, primul lucru pe care l-a făcut a fost să-i scrie fetei cu ochii de culoarea alunei și cu părul șaten deschis care-i făcuse un copil în timpul războiului. Bine a făcut că nu le-a spus de noi. L-ar fi convins să nu se însoare, așa cum au făcut mai târziu cu Menus. Poate că a știut că așa vor face, de aceea pur și simplu a trimis pe cineva după noi. „Dragă Delia, vino! Chiar acum. Uite, aici sunt banii trimiși. Îmi va fi greu să-mi potolesc inima. Până ajungi aici o să-nnebunesc". Probabil că le-au căzut fetele când am sosit, dar în afară de Steward n-a spus nimeni nimic concret. Nici nu trebuia. Olive a căzut la pat. Fulton mormăia şi-şi freca genunchii încontinuu. Numai Steward a avut tupeul să spună cu voce tare: „A adus murdăria pe care voiam s-o lăsăm în urmă". Dovey i-a făcut semn să tacă. La fel și Soane. Dar Fairy DuPres l-a blestemat, spunând: „Lui Dumnezeu nu-i plac măgăriile. Fii atent să nu-ţi ia și ţie ceea ce iubești". O remarcă la care Dovey trebuie să se fi gândit mult până în 1964, când s-a împlinit blestemul. Dar erau doar niște femei, iar ce spuneau ele era ignorat cu ușurinţă de către bărbaţii curajoși în drumul lor spre Paradis. Au și ajuns acolo în cele din urmă și au avut și satisfacţia să vadă murdăria îngropată. Cel puţin o parte. O altă parte încă mișcă, predându-le nepoţilor lor la un nivel la care părinţii lor nici nu sperau.

Pat plesni din buze și dădu în lături dosarul familiei Best. Alese un caiet de notiţe și fără niciun titlu sau introducere continuă să scrie.

„Nu vrea să mă asculte. Niciun cuvânt nu vrea să audă. Lucrează la o clinică din Demby – presupun că face curat, dar pare că e infirmieră din cauza uniformei. Nu știu cum trăiește. Mă rog, ea spune că are o cameră a ei în casa unei familii de treabă. Eu nu cred. Nu în totalitate, cel puţin. Unul din băieţii lui Poole – poate chiar amândoi – o vizitează. Știu asta pentru că cea mai mică, Dina, a povestit în clasă despre fratele ei mai mare care i-a arătat o casă cu beculeţe și un Moș Crăciun pe verandă. Ei bine, cu siguranţă nu era în Ruby. Mă minte și aș prefera să fiu

mușcată de șarpe decât să am un copil care mă minte. N-am vrut s-o lovesc atât de tare. Nici nu știam că am făcut-o. Voiam doar să-i închid gura mincinoasă cu care-mi spunea că nu făcuse nimic. I-am văzut. Toţi trei, în spatele Cuptorului, iar că, în mijloc. Plus că eu simt cea care spală cearșafurile în casa asta”.

Pat se opri, lăsă jos stiloul, și, acoperindu-și ochii cu mâna, încercă să distingă între ceea ce a văzut și ceea ce se temea să vadă. Și ce legătură aveau cearșafurile? Era sânge acolo unde nu ar fi trebuit să fie sau nu era sânge acolo unde ar fi trebuit să fie?

Se întâmplase cu mai mult de un an în urmă și crezuse că totul era gravat în memoria ei. Cearta a avut loc în octombrie 1973. După aceea, Billie Delia a fugit de-acasă și a stat timp de două săptămâni la Mănăstire. S-a întors în timpul orelor de dimineaţă, când Pat preda copiilor sub doisprezece ani și a stat cât să-i spună că nu rămâne. Îşi spuseseră cuvinte urâte, pline de ură, și ambelor le fusese frică să se apropie, ca să nu degenereze cearta așa cum se mai întâmplase. A plecat cu unul din băieţii lui Poole și nu s-a întors decât la începutul anului acestuia ca să-i spună de slujbă și să-i dea adresa. De atunci, Pat a mai văzut-o de două ori: o dată în martie și apoi la nunta lui Arnette, unde a fost singura domnișoară de onoare, căci Amette nu avea pe altcineva și nicio altă fată nu voia această onoare, dacă asta însemna să stea lângă Billie Delia. Sau cel puţin așa credea Pat. Se dusese la ceremonia religioasă, nu și la nuntă, dar nu ratase niciun detaliu, căci avusese o priveliște perfectă asupra a ceea ce se întâmpla la Cuptor, cu fetele alea de la Mănăstire. Le văzuse. Îi văzuse și pe băieţii lui Poole. Și o văzuse pe Billie Delia luând loc și vorbind cu una din fete ca și cum ar fi fost prietene vechi. Îi văzuse pe preotul Pulliam și pe Steward Morgan certându-se cu fetele și, la plecarea lor, o văzuse pe Billie Delia aruncându-și buchetul de flori în gunoiul Armei înainte s-o ia din loc, cu Apollo și Brood Poole după ea.

Billie Delia a plecat a doua zi cu mașina ei și nu i-a

spus niciun cuvânt despre nuntă, despre petrecere, despre fata de la Mănăstire sau orice altceva. Pat încercă să-și aducă aminte cum de avea fierul de călcat în mână, ce și-au spus de a fugit cu degetele încleștate pe un fier de călcat marca General Electric din anii ’50 ca să-i dea în cap fiicei sale. Ea, cel mai blând dintre suflete, fusese cât pe-aci să-și omoare fiica. Ea, care iubea copiii și-i apăra nu numai unul de altul, ci și de părinţii prea severi, sărise la propria ei fiică. Ea, care se autodisciplinase să fie raţională, să aibă maniere elegante, să fie discretă și demnă, a căzut pe scări și s-a lovit atât de tare încât a fost nevoită să nu se ducă două zile la școală. Primise o educaţie, dar îşi impunea, de asemenea, ca toată lumea să știe că bastarda unei femei cu pielea deschisă la culoare și fără nume de familie este nu numai încântătoare, dar și de o inestimabilă valoare, încercând să-și dea seama cum de a pus mâna pe fierul de călcat, Pat realiză că, încă de când era Billie Delia mică, s-a gândit la ea ca la un punct slab. O suspecta că nu era chiar doamna pe care Patricia Cato ar fi vrut-o. Să fi fost de atunci când și-a dat chiloţeii jos în mijlocul străzii? Billie Delia avea doar trei ani. Pat știa că dacă fiica sa ar fi fost neagră precum cărbunele, episodul acela n-ar fi contat pentru ei. L-ar fi văzut așa cum a fost – cu siguranţă fapta unui copil nevinovat. Îmi scapă ceva? A mai fost și altceva la mijloc? Dar întrebarea pe care şi-o punea ea acum și aici era dacă o apărase pe Billie Delia sau dacă o sacrificase. Și dacă o mai sacrifica încă. Fierul de călcat din mâna ei, în timp ce alerga pe scări, era menit să strivească tânăra care trăia în minţile lor de negri puri, nu pe fata care era fiica ei.

Pat îşi linse buza de jos, care avea gust de sare, și se întrebă pentru cine anume erau aceste lacrimi.

Nathan DuPres, despre care se spunea că este cel mai bătrân bărbat din oraș, a urat bun-venit audienţei. În fiecare an spunea că nu el are vârsta cea mai înaintată, ci vărul său Moss, apoi că preotul Simon Cary era o alegere mai bună. Dar se lăsa convins de localnici, căci Cary vorbea prea mult și, mai mult decât atât, nu se număra

printre primii veniţi, iar sosirea sa în oraș nu era asociată cu cel de-al Doilea Război Mondial, ci cu războiul din Coreea. Bărbat dârz, de o asemenea bunătate încât până și Steward Morgan îl admira, Nathan se însurase cu fiica lui Elder Morgan, Mirth. Pentru că nu le-a supravieţuit niciunul dintre copii, îi îndrăgea mult pe copiii altora: găzduia picnicul de Ziua copiilor, participa la repetiţii, cu sirop de tuse în buzunare și mingi de foc.

Acum, mirosind puţin precum calul de pe care tocmai coborâse, se urcă pe scenă și examină publicul. Nathan îşi drese gâtul și se surprinse pe sine. Cuvintele pe care și le pregătise îi scăpară, iar ceea ce spuse era potrivit pentru altă ocazie.

„Aveam Cinci ani, zise el, când am părăsit pentru prima oară Louisiana și șaizeci și cinci când am urcat în camionul care pleca din Haven pentru a găsi acest nou loc. Sigur n-aș fi făcut-o dacă Mirth sau vreunul din copiii noștri ar fi fost în viaţă. Știţi cu toţii că ai mei copilași – cu toţii – au fost luaţi de tornada din 1922. Eu și cu Mirth i-am găsit în lanul de grâu al unui străin. Dar nu am regretat niciodată că am venit aici. Niciodată. Pe pământul ăsta se găsește cea mai dulce miere, și am tăiat trestie în locuri unde până și praful avea gust de zahăr, așa că știu ce zic. Nu, n-am regretat nici cât negru sub unghie. Dar acum sunt năpădit de tristeţe. Poate acum, în anotimpul nașterii Domnului, am să aflu de ce. Îmi arde gâtul. Am ochii mereu umezi. Știu că am avut parte de mai mulţi ani decât dă Dumnezeu omului de obicei, dar uscăciunea asta e nouă. La fel și lacrimile. Când mă gândesc la asta, tot ce-mi vine în minte este un vis pe care l-am avut ceva vreme”.

În penultimul rând, Lone DuPres stătea lângă Richard Misner, iar Anna lângă el. Se aplecă să-i arunce o privire Armei și să vadă dacă și ea îşi pierdea minţile. Anna zâmbi, dar nu-i întoarse privirea, așa că se lăsă pe spate pentru a îndura încă unul din visele incoerente ale bătrânului Nathan.

Nathan îşi trecu degetele prin păr și închise ochii ca pentru a mărturisi cât mai clar detaliile.

„Se făcea că un indian se apropie de mine pe un rând de fasole. Cred că era *cheyenne.* Lujerele erau verzi, fragede. Erau înflorite peste tot. S-a uitat la lujere și a dat din cap, întristat. Și apoi mi-a spus că e păcat că apa nu e bună, că e multă, dar stricată. I-am răspuns: dar uită-te la florile astea. Mie mi se pare o recoltă pe cinste. Iar el: tulpinile cele mai înalte nu dau recolta cea mai bună, în plus, florile astea n-au culoarea care trebuie. Sunt roșii. M-am uitat și, într-adevăr, se făceau roz, apoi roșii. Ca niște picături de sânge. M-am speriat un pic. Și când m-am întors, indianul dispăruse. Și petalele erau din nou albe. Îmi închipui că această vedenie e puţin ca povestea pe care o s-o spunem din nou în seara asta. Ne arată forţa recoltelor noastre, dacă o înţelegem. Dar poate să ne și distrugă dacă nu înţelegem. Și să ne mânjească cu sânge. Fie ca Domnul să-i binecuvânteze pe cei puri și pe cei sfinţi și fie ca nimic să nu ne ţină departe unul de altul și de Acela care ne binecuvântează. Amin".

Când Nathan părăsi scena, printre murmurele venite mai mult din bunătate, decât din recunoștinţă, Richard Misner profită de pauză pentru a-i şopti ceva la ureche Armei și apoi se ridică de pe scaun. Spera să scape de senzaţia de claustrofobie care-l cuprindea în valuri și care nu-l mai năpădise de când fusese închis, împreună cu alţi treizeci și opt, într-o celulă minusculă din Alabama. S-a făcut de rușine atunci, pentru că sudoarea și greaţa semnala tovarăşilor săi frica. Și a fost o lecţie grea să-și dea seama că, indiferent de riscurile pe care și le asuma, oricât de mult și-ar fi dorit confruntările periculoase, o celulă aglomerată îl putea umili în faţa adolescenţilor fără milă. Acum, simţind că se înăbușă în această școală în care se înghesuiau cu toţii, se alătură lui Pat Best, care stătea pe culoar, urmărind piesa și publicul prin ușă. În spatele ei era lipită de perete o masă lungă plină cu prăjituri, biscuiţi și punci.

— Bună ziua, părinte.

Pat nu se uită la el, dar se mișcă să-i facă loc în hol.

— Bună, Pat, îi răspunse, ștergându-și cu batista

sudoarea de pe gât. Mă simt mai bine aici.

— Și eu. Văd totul de aici fără să mă întind și să mă zgâiesc printre pălării.

Se uitară peste capetele spectatorilor în timp ce cortina, făcută din cearșafuri din percal – spălate și călcate cu grijă –, se unduia. Copiii, îmbrăcaţi în robe albe, ieșiră în șir indian prin deschizătura cortinei; perfecţiunea feţelor lor serioase și a părului aranjat frumos era stricată ocazional de o șosetă alunecată sau de un papion strâmb. După ce o priviră pe Kate Golightly, traseră aer în piept cu toţii odată și începură să cânte: „O, holy night...”

La cel de-al doilea vers, Richard Misner se aplecă spre Pat

— Te superi dacă te întreb ceva?

— Nu. Întreabă-mă.

Credea că-i va cere o donaţie pentru că avea probleme cu strângerea banilor (în cantităţile de care avea nevoie) pentru apărarea celor patru adolescenţi arestaţi în Norman și acuzaţi de posesie de arme, rezistenţă la arest, incendiere, huliganism, încântare la violenţă și orice altceva mai găsise acuzarea împotriva unor băieţi negri care au spus „nu” sau care s-au gândit s-o facă. Richard Misner a spus congregaţiei că erau în închisoare de aproape doi ani. Când au fost daţi în judecată, stătuseră după gratii timp de douăzeci de luni. Data de începere a procesului era pe cale să fie stabilită, iar avocaţii trebuiau plătiţi pentru serviciile aduse și viitoare. Până atunci, Richard adunase bani doar de la femei. Femei care se gândeau mai mult la cât sufereau mamele băieţilor, decât la nedreptatea situaţiei. Iar bărbaţii, Fleetwood, Pulliam, Sargeant Person și Morgan, refuzaseră ferm. Cu siguranţă, Richard nu îşi construise cu atenţie pledoaria. Ar fi trebuit să apeleze la o strategie argumentativă bazată pe ideea fiului rătăcitor, nu pe idei politice. Atunci, când stătea în faţa bisericii, continuându-și cererile, n-ar mai fi trebuit să audă argumente de genul: „nu sunt de acord cu violenţa” din partea unor bărbaţi care au avut arme toată viaţa. Sau de tipul: „negroteii ăia mucoși, nelegiuiţi, cu arme și fără

educaţie tre’ să stea la pușcărie”. Asta din partea lui Steward, bineînţeles. Oricât ar fi insistat Richard că nu aveau arme, că demonstraţiile nu erau ilegale, bărbaţii îşi ţineau portofelele închise. Dacă i se cerea direct, Pat decise să doneze cât de mult putea, h făcea plăcere gândul că Richard are nevoie de generozitatea ei și se enervă când văzu că el nu se gândea deloc la asta.

— Încerc să rezolv o situaţie în familia Poole și cred că ar fi bine să vorbesc cu Billie Delia, dacă nu te superi. E aici?

Pat îşi încrucișă braţele și se uită la el.

— Nu te pot ajuta, părinte.

— Ești sigură?

— Sunt sigură că orice s-ar întâmpla acolo n-are nicio legătură cu Billie Delia. În plus, nici nu mai locuiește aici. S-a mutat în Demby.

Ar fi vrut să nu aibă o atitudine atât de ostilă, dar nu se putea controla, căci menţionase relaţia fiicei ei cu băieţii ăia.

— I s-a menţionat numele o dată sau de două ori. Dar Wisdom Poole nu vrea să-mi dea amănunte. Ceva distruge familia aia.

— Nu le place să se amestece nimeni în treburile lor, părinte. Așa stau lucrurile în Ruby.

înţeleg asta, dar așa ceva e contagios, pot fi atinse și celelalte familii. Când am venit aici, lucrurile erau clare: dacă se ivea o problemă, se forma un grup să se rezolve. Asta îi împiedica pe oameni să se îndepărteze unii de alţii. Am văzut asta cu ochii mei și am și făcut parte din astfel de grupuri.

— Știu.

înainte, comunitatea asta era foarte unită.

încă mai este. În momentele de criză. Dar altfel, le place să-și vadă de ale lor.

— Vrei să spui „nouă ne place...”?

— Dacă aș spune, mi-ai cere explicaţii?

— Pat, te rog. Nu interpreta greșit ce spun. Doar că mi-am amintit că și tinerii de la orele de religie spun tot

„ei” când vorbesc de părinţii lor.

— Orele de religie? Mai degrabă orele de luptă. Militărie, din ce-am auzit.

— Militant poate sunt. Militărie nu fac.

— Nu-i faci boboci de Pantere?

— Asta crezi?

— Nu știu ce să cred.

— Ei, bine, dă-mi voie să-ţi spun eu. Spre deosebire de majoritatea oamenilor de aici, citim ziare și diferite feluri de cărţi. Ne ţinem la curent cu ce se-ntâmplă. Și da, discutăm diferite strategii de apărare. Nu de agresiune. Apărare.

— Ei știu diferenţa?

Nu a trebuit să-i răspundă imediat pentru că sala a izbucnit în aplauze care au durat până ce și ultimul copil din cor a dispărut în spatele cortinei.

Cineva stinge luminile. O tuse înfundată îmblânzește întunericul. Încet, pe o bară bine unsă, este deschisă cortina. Sub luminile plasate lateral, formând umbre imense în spatele lor, patru siluete cu pălării de fetru și cu costume prea mari stau la o masă, numărând bancnote uriașe. Au feţele acoperite cu măști galbene și albe, cu ochi licărind și cu buze umflate, roșii ca o rană proaspătă. La o masă de care e lipit un semn pe care scrie „han” numără bani, fac zgomote lacome și nu se opresc când un șir de familii sfinte, îmbrăcate în veșminte rupte și mișcându-se încet, se apropie de ei. Șapte perechi se aliniază în faţa mesei cu bani. Băieţii poartă toiege, iar fetele ţin în braţe păpuși.

Misner se uită la ei și, acordându-și mai mult timp pentru a-i răspunde lui Pat, se concentră să identifice copiii de pe scenă. Cele mai mici dintre surorile Cary: Hope, Chaste, Lovely și Pure, Dina Poole și una din fetele lui Pious DuPres – Linda. Apoi băieţii, ţinând bărbătește în mână toiege în timp ce înaintau spre cei ce numărau banii. Cei doi nepoţi ai lui Peace și Solarine Jury, Ansei și cel zis Fruit, Joe-Thomas Poole făcea pereche cu sora sa, Dina, fiul lui Drew și al lui Harriet Person, James, băiatul lui

Payne Sands, Lorcas, și doi dintre nepoţii lui Timothy Seawright, Steven și Michael. Doi dintre cei mascaţi erau, în mod evident, Royal și Destry Beauchamp – care aveau cincisprezece și respectiv șaisprezece ani și care măsurau deja peste 1, 80 m înălţime –, dar nu era sigur cine erau ceilalţi doi. Era pentru prima oară când asista la piesă. Avea loc cu două săptămâni înainte de Crăciun, când el obișnuia să se întoarcă în Georgia, la familie. Anul acesta, călătoria fusese amânată pentru că întâlnirea familială era programată pentru Anul Nou. Avea de gând s-o ia și pe Arma, dacă era de acord, s-o cunoască ai lui și, de asemenea, să-i cunoască și ea pe ei. Le dăduse de înţeles episcopilor că e pregătit să ia în primire o nouă parohie. Nu era urgent. Dar nu era sigur că e de prea mult folos în Ruby. Crezuse că orice loc e bun atâta timp cât existau tineri pe care-i putea învăţa, cărora să le spună că Iisus este deopotrivă un judecător și un războinic. Că albii nu numai că nu aveau niciun patent asupra creștinismului, ci erau chiar un obstacol în calea lui, uneori. Că Iisus fusese eliberat de sub jurisdicţia religiei albilor și voia ca acești puști să știe că nu sunt nevoiţi să cerșească respectul nimănui; erau deja demni de el și trebuiau doar să-și valorifice potenţialul. Dar rezistenţa de care se lovise în Ruby îl epuizase. Din ce în ce mai mulţi dintre elevii lui erau pedepsiţi aspru pentru ideile pe care li le insuflase. Acum și Pat Best – alături de care predase istoria negrilor în fiecare după-amiază de joi – îi lua la bani mărunţi orele de religie, confundând respectul de sine cu aroganţa, pregătirea cu nesupunerea. Ce credea ea, că educaţia însemna să știi îndeajuns încât să capeţi o slujbă? Nu părea să aibă încredere în viitorul acestor încăpăţânaţi mai mult ca el, dar nici nu încuraja schimbarea. Istoria negrilor și listele de realizări din trecut erau destul pentru ea, dar nu și pentru generaţia aceasta. Cineva trebuia să vorbească cu ei și cineva trebuia să-i asculte. Altfel…

— Tu știi mai bine ca oricine cât de isteţi sunt acești tineri. Mai bine ca oricine…

Vocea lui se stinse sub ecourile colindului.

— Crezi că ce i-am învăţat eu nu e de ajuns? Oare să-i fi citit gândurile?

— Bineînţeles că i-ai învăţat bine. Dar nu e sufi9 9

cient. Lumea e mare şi noi suntem parte din această imensitate. Vor să ştie despre Africa…

— O, te rog, părinte. Nu mă lua cu sentimentalisme.

— Dacă îţi tai rădăcinile, te ofileşti;

— Rădăcinile care-şi ignoră crengile se transformă în praf pentru termite.

— Pat, spuse el uşor surprins, tu dispreţuieşti Africa.

— Nu, nu o dispreţuiesc. Doar că nu înseamnă nimic pentru mine.

— Dar ce înseamnă? Ce înseamnă ceva pentru tine?

— Tabelul lui Mendeleev.

— Trist, răspunse el. Trist şi rece.

Richard Misner îi întoarse spatele.

Lorcas Sands se îndepărtează de grupul de familii şi cu o voce puternică, dar spartă, se adresează măştilor:

— Aveţi vreo cameră liberă?

Măştile se întorc una către cealaltă, apoi se uită la cel care cere adăpost, apoi din nou una la alta, apoi răcnesc, dând din cap ca nişte lei înfuriaţi:

— Dispăreţi de-aici! Afară! Nu e nicio cameră pentru voi.

— Dar nevestele noastre simt însărcinate! Lorcas arată înspre ele cu toiagul.

— Copiii noştri o să moară de sete! Pure Cary ridică păpuşa în aer.

Tinerii mascaţi dau din cap şi răcnesc.

— M-ai jignit, Richard.

— Poftim?

— Nu sunt nici tristă, nici rece.

— Mă refeream la tabelul lui Mendeleev, nu la tine. Să-ţi limitezi credinţa la nişte molecule, ca şi cum…

— Nu limitez nimic. Doar că nu cred că devotamentul prostesc pentru o ţară străină – iar Africa este o ţară străină sau mai degrabă cincizeci de ţări străine – este o soluţie pentru copiii noştri.

— Africa este pământul nostru, Pat, că îţi place sau nu.

— Chiar nu mă interesează, Richard. Dacă tot vrei să te identifici cu niște negri străini, de ce nu cu cei din America de Sud? Sau din Germania? Și acolo sunt copii maronii cu care poţi să te distrezi, vorbindu-le. Sau cauţi doar un trecut unde nu exista sclavie?

— De ce nu? A existat viaţă și înaintea sclaviei. Și trebuie să știm cum a fost. Asta dacă vrem să scăpăm de mentalitatea sclavului.

— Te înșeli, iar dacă ăsta e domeniul tău, te chinui degeaba. Sclavia *este* trecutul nostru. Nimic nu poate schimba asta, și cu siguranţă nu Africa.

— Trăim în lume, Pat. În lumea largă. Să ne separe, să ne izoleze, asta a fost dintotdeauna arma lor. Izolarea ucide generaţii întregi. Nu există viitor.

— Crezi că nu-și iubesc copiii?

Misner îşi mângâie buza de sus și scoase un oftat lung.

— Cred că și-i iubesc până la moarte.

Dând din cap în toate direcţiile, copiii mascaţi se apleacă sub masă și scot niște cartoane mari pe care simt desenate diferite mâncăruri.

— Uite, luaţi astea și plecaţi de-aici.

Aruncând cartoanele cu mâncare pe podea, încep să râdă și să ţopăie. Familiile sfinte se dau înapoi ca și cum ar fi aruncat cu șerpi în ei. Arătând cu degetul și ridicând pumnii, cântă: „Dumnezeu o să vă năruie. Dumnezeu o să vă năruie”. Audienta murmură în acord cu ei: „Da, așa va face. Da, așa va face”.

— Vă va face una cu pământul.

Asta era Lone DuPres.

— Să.nu îndrăzniţi să-l interpretaţi greșit. Să nu îndrăzniţi.

— Vă va face pulbere mai fină decât făina.

— Așa, spune-le, Lone!

— Vă va trăsni când vă va fi lumea mai dragă!

Și bineînţeles, siluetele mascate se clatină și se

prăbușesc pe podea, iar cele șapte familii fac cale întoarsă. Ceva în interiorul meu care izgonește durerea. Ceva în mine pe care nu-l pot explica. Glasurile lor fragile sunt acompaniate de vocile mai puternice ale spectatorilor, iar la ultimele acorduri mai mulţi izbucnesc în lacrimi. Într-un colţ al scenei, familiile se așază ca în jurul unui foc de tabără. Fetiţele îşi leagănă păpușile. Mai încolo, în iesle, nu există niciun leagăn pentru căpșorul Lui. Încetișor, din lateral, intră pe scenă un băiat. Poartă o pălărie largă și o geantă de piele. Familiile se adună în jurul lui. Băiatul cu pălăria largă îngenunchează și scoate din geantă sticle și pachete pe care le așază pe podea. Micuţul Iisus îşi lasă în jos căpșorul.

La ce bun să mă zbat? se întrebă Richard. Bucură-te de spectacol și las-o pe Pat în pace. El voia să aibă o discuţie, nu să se certe. La început, privi mișcările copiilor cu o ușoară afecţiune, apoi cu din ce în ce mai mult interes. Crezuse că trebuiseră să le facă pe plac cât mai multor copii, din moment ce erau patru hangii, șapte Marii și șapte Iosifi. Dar poate că erau alte motive la mijloc. Șapte familii sfinte? Richard o bătu pe umăr pe Pat:

— Cine a regizat asta? Credeam că au fost nouă familii originare. Unde simt celelalte două? Și de ce există doar un singur Mag? Și de ce îşi pune darurile înapoi în geantă?

— Tu nu știi unde te afli, nu-i așa?

— Păi, atunci, ajută-mă să înţeleg orașul ăsta. Știu că sunt un străin, dar nu sunt un dușman.

— Nu, nu ești. Dar aici cele două cuvinte înseamnă unul și același lucru.

Amazing grave, how sweet the sound2 – 4! Sub o ploaie de stele aurii, familiile lasă jos păpușile, toiegele și se așază în cerc. Vocile spectatorilor răsună într-un glas. *I orice was lost but now I'm found.*

În locul greţii care îl sculase de pe scaun, Richard simţea acum amărăciune. Peste douăzeci, treizeci de ani, îşi spunea el, tot felul de oameni vor pretinde că au îndeplinit roluri cruciale, autoritare, definitorii pentru

mișcarea pentru drepturi civile. Unii vor avea motive să o facă. Dar mulţi nu vor fi decât niște impostori. Cei care nu vor putea fi contestaţi, dar vor rămâne invizibili pentru ziarele și cărţile pe care le aducea elevilor săi vor fi oamenii obișnuaţi. Omul de serviciu care a închis lumina ca poliţia să rămână pe întuneric, bunica, cea care a avut grijă de copii pentru ca mamele să poată participa la marșuri, femeile din spate cu prosoape curate într-o mână și cu pistolul în alta, copilașii care au adus baterii și mâncare la locurile de întâlnire, preoţii care au calmat biserici pline de protestatari până la venirea ajutoarelor, bătrânii care au adunat trupurile zdrobite ale tinerilor, tinerii care și-au întins braţele pentru a proteja bătrânii de lovituri în urma cărora nu aveau cum să supravieţuiască, părinţii

24 Cântec creștin pe versuri de John Newton (1725 – 1807), având ca temă mântuirea sufletului (n.r.).

care au șters scuipatul și lacrimile de pe feţele copiilor lor și i-au încurajat: „Lasă, dragule, nu-i nimic. Nu ești și nu vei fi niciodată un negrotei, o cioară, un jegos, un iepure de junglă sau orice i-ar mai învăţa pe copiii albilor să vă poreclească. Tu ești creaţia lui Dumnezeu”. Da, peste douăzeci-treizeci de ani, acești oameni vor fi morţi și daţi uitării, poveștile lor mărunte nu vor fi păstrate în marea carte a istoriei nici măcar ca note de subsol, deși ei au fost coloana vertebrală a celor care au apărut la televizor. Acum, la șapte ani după asasinarea omului pentru care și-ar fi dat viaţa bucuros, păstorea o turmă care nu numai că se credea creatoarea pajiștii pe care păștea, ci mai avea și impresia că iarba de oriunde altundeva era toxică. După părerea lor, soluţia lui Booker T. era întotdeauna mai bună decât cea a lui Dubois. Indiferent cine erau, gândi preotul, sau oricât de speciali se credeau, o comunitate fără politică era condamnată să explodeze. Am fost orb, dar acum văd.

— Oare chiar văd?

Era formulată ca o întrebare, dar lui Pat i se păru mai mult o concluzie.

— Sunt mai buni decât îţi imaginezi tu.

— Sunt mai buni decât îşi imaginează ei. De ce se mulţumesc cu atât de puţin?

— Aici e casa lor. Aici e și casa mea. O casă nu e puţin lucru.

— Nici nu spun că este. Dar îţi poţi imagina măcar cum ar fi să ai o casă adevărată? Nu vorbesc de rai. Vorbesc de-o casă pământească adevărată. Nu o fortăreaţă pe care ai cumpărat-o și ai construit-o și unde să nu poţi nici intra, nici ieși. O casă adevărată. Nu un loc pentru care te-ai dus și ai invadat și ai omorât oameni. Nu un loc pe care l-ai revendicat, pe care l-ai înhăţat pentru că aveai arme. Nu un pământ furat de la cei care locuiau acolo, ci propria ta casă; acolo unde, dacă te întorci în timp mai departe de stră-stră-străbunicii tăi, de stră-străbunicii lor, de întreaga civilizaţie occidentală, de începuturile culturii scrise, de piramide și de arcurile cu săgeţi otrăvite, până în vremurile când ploaia era proaspătă, când plantele nu uitaseră încă să cânte, iar păsările credeau că sunt pești, când Dumnezeu îşi privea mulţumit opera, știi că poporul tău s-a născut, a trăit și a murit. Imaginează-ţi toate astea, Pat. Locul acela. Cu cine vorbea Dumnezeu dacă nu cu poporul meu care trăia pe pământul meu?

— Ţii o predică, părinte.

— Nu, vorbesc cu tine, Pat. Cu tine vorbesc.

Aplauzele finale începură când copiii rupseră cercul și se aliniară ca să-și facă plecăciunea. Arma Flood se ridică în picioare odată cu ceilalţi și se strecură spre locul unde erau Pat și Richard, care vorbeau înflăcăraţi, privindu-se în ochi. Ambele femei fuseseră subiectul speculaţiilor legate de favorurile noului preot, tânăr și celibatar. Anna și Pat erau singurele femei nemăritate și de o anumită vârstă care erau disponibile. Dacă preotul nu prefera cumva femeile mai tinere, va trebui să aleagă între ele două. Cu doi ani în urmă, Arma câştigase fără urmă de îndoială. Cel puţin până în momentul de faţă. Acum se îndrepta spre Richard zâmbind larg, sperând să-i facă să-și înghită cuvintele pe cei care gândeau altfel văzând că

preotul preferă compania lui Pat în timpul piesei de Crăciun. Erau atenţi în ce privește relaţia lor, nu se atingeau niciodată în public. Când ea îi gătea, aveau grijă ca lumina să fie aprinsă peste tot în casa parohială, iar când o conducea acasă, pe jos sau cu mașina, o făcea la șapte jumătate, ca să-i vadă tot orașul. Dar cu toate astea, dat fiind că nu stabiliseră data nunţii, era posibil ca oamenii să bârfească. Pe ea o preocupa acum altceva decât comportamentul cuviincios: lumina din ochii lui Richard. În ultimul timp, i se părea că dispăruse. Ca și cum ar fi pierdut o bătălie de care depindea întreaga lui viaţă.

Ajunse în dreptul lui chiar în momentul în care mulţimea se îmbulzea afară, îndreptându-se spre mesele cu mâncare, discutând, râzând.

— Bună, Pat. Ce s-a întâmplat cu tine, Richard?

— Mi s-a făcut rău de nu mai puteam. Haide! Să ieșim un pic afară înainte să mi se facă rău din nou.

Îşi luară la revedere, lăsând-o pe Pat să decidă dacă voia să rămână să vorbească cu părinţii încântaţi, să stea cu ochii pe mesele cu mâncare sau să plece acasă. Se hotărâse să plece, când Carter Seawright o călcă pe picior.

— A, scuze, *miss* Best. Îmi pare rău.

— Nu-i nimic, Carter, dar potole Ște-te.

— Da, să trăiţi.

— Și nu uita că imediat după sărbători, avem o lecţie de recuperat. Pe 6 ianuarie, auzi?

— Îs acolo, *miss.*

— Poate vrei să spui „Voi fi acolo”?

— Da, să trăiţi, *miss* Best. Voi fi acolo.

În bucătărie, în timp ce încălzea apa pentru ceai, Pat trânti ușa dulăpiorului atât de tare încât ceștile zdrăngăniră. Nici ea nu știa cine o enervase mai tare, comportamentul său sau cel al Armei. Măcar pe Arma o înţelegea: îşi apăra interesul. Dar ea de ce apărase oameni, lucruri și idei cu o pasiune pe care nu o resimţea? O dezgustase plăcerea melodramatică pe care publicul o resimţise la piesă. Toată absurditatea aia cu care crescuse nu i se părea decât o scuză pentru ură. Richard avea

dreptate să întrebe: de ce șapte și nu nouă? Pat asistase toată viaţa la această piesă, deși nu fusese aleasă să joace vreun alt rol decât să cânte în cor. Asta se întâmpla pe vremea când preda Soane la școală, înainte să observe că numerele nu erau întâmplătoare. A mai durat ceva vreme până să observe că nu erau decât opt familii. Până să înţeleagă că familia Cato a fost eliminată, mai șterseseră una. Pe cine? Existau doar două familii care nu făceau parte din grupul iniţial, dar care veniseră în Haven îndeajuns de devreme încât să fie asociate grupului: familia Jury (deși nepotul lor, Harper, se măritase cu o membră a familiei Blackhorse – bravo lui) și tatăl tatălui ei: Fulton Best. Nu făceau parte din grupul iniţial, așa că trebuia să fie vorba de... cine? Cu siguranţă nu familia Flood, dacă Anna se va mărita cu Richard Misner. Nu conta și asta? Ar putea Richard salva linia Flood? Sau să fie vorba de familia Poole, din cauza lui Billie Delia? Nu. Erau o grămadă de bărbaţi în familia aia. Ar fi o dovadă a flirtului lui Apollo sau al lui Brood, dar dacă acest lucru ar fi fost un motiv de îngrijorare, atunci însăși familia Morgan fusese în mare pericol până la nunta lui K.D. cu Arnette. Iar poziţia lor ar fi fost și mai sigură dacă Arnette năștea un băiat, și nu o fată. La fel și familia Fleetwood. Din moment ce Jeff și Sweetie nu se ridicaseră la înălţimea așteptărilor, Amette era extrem de importantă pentru ambele familii.

Ceaiul era gata, iar Pat se aplecă deasupra lui, încruntată, atât de prinsă de această enigmă încât nu-l auzi pe Roger intrând decât când era deja în ușă.

— Ai plecat prea devreme, spuse el. Am mai cântat niște colinde.

— Da? Ei, asta e. Pat afișă un zâmbet forţat.

— Ai ratat și niște prăjituri bune.

Căscă.

— I-am luat din fiecare și lui Lone dup-aia. Doamne, ce femeie nebună!

Prea obosit să mai râdă, Roger clătină din cap și zâmbi.

— Dar a fost bună la vremea ei.

Se întoarse cu spatele, gata de plecare:

— Ei, noapte bună, păpușă. Mâine plec dis-de-dimineaţă.

9

— Tăticule, spuse Pat către spatele întors spre ea.

— Îhî?

— De ce au schimbat? Erau nouă familii în piesă. Apoi opt, ani de-a rândul. Acum sunt șapte.

— Despre ce vorbești tu acolo?

— Știi la ce mă refer.

— Nu, nu știu.

— Piesa. Cum se împuţinează familiile sfinte.

— Kate se ocupă de toate astea. Ea și Nathan.

La alesul copiilor mă refer. Poate că nu erau destui.

— Tăticule…

Poate că i-a auzit îndoiala din voce.

Ce?

Dacă o auzise, nu lăsa să se vadă.

— E din cauza culorii pielii, nu-i așa?

— Ce?

— Modul în care sunt aleși și clasaţi oamenii în orașul ăsta.

— O, nu. Ei, poate că s-au supărat un pic, cu mult în timp în urmă. Dar nimic serios.

— Nu? Și cum rămâne cu ce a spus Steward când te-ai însurat?

— Steward? Ei, știi că ăștia din familia Morgan se iau foarte în serios. Prea în serios, uneori.

Pat suflă în ceașca de cafea.

Roger îi răspunse cu aceeași tăcere și apoi se întoarse la un subiect mai puţin spinos.

— Mie mi-a plăcut mult piesa. Totuși, trebuie să facem ceva în legătură cu Nathan. Nu prea îl mai duce capul.

Apoi, ca o idee care-i veni după aceea, întrebă:

— Ce spunea preotul Misner acolo? Părea foarte serios.

Ea nu-și ridică privirea.

— Ei, nimic, discuţii.

— S-a întâmplat ceva între voi doi?

— Tăticule, te rog.

întreb și eu, nu dau cu paru'.

Făcu o pauză, așteptând un răspuns. Dar când acesta nu veni, plecă, murmurând ceva despre cuptor.

Ba da, dai cu parul. Pat sorbea cu atenţie din linguriţă. Întreabă-l pe Richard Misner. Întreabă-l ce i-am făcut mai înainte. Și ce-i face toată lumea. Când pune întrebări, îi ascund totul mai puţin ceea ce este evident, ceea ce e la suprafaţă. Și eu, mai mult ca oricine, știu cum e. Nu merit să fiu reprezentată pe scenă de im copil de opt ani.

Un sfert de oră mai târziu, Pat stătea în grădină, la șaptezeci și ceva de metri depărtare de mormântul Deliei. Se făcuse răcoare, dar tot nu era îndeajuns de frig încât să ningă. Menta se ofilise, dar tufișurile de levănţică și de salvie erau încă pline și mirositoare. Nicio urmă de vânt, așa că focul din butoiul de tablă se ţinea bine. Unul câte unul, aruncă dosarele de carton, filele de hârtie – capsate sau nu – în flăcări. Trebui să rupă copertele caietelor și să le ţină cu un băţ deasupra, ca să nu înăbușe focul. Fumul era amar. Se dădu înapoi, culese mănunchiuri de levănţică și le aruncă și pe ele în foc. Îi luă ceva timp, dar în cele din urmă întoarse spatele cenușii și se îndreptă spre casă, purtând cu sine mirosul de levănţică arsă. La chiuveta din bucătărie se spălă pe mâini şi-şi aruncă cu apă pe faţă. Se simţea curată. Poate de aceea începu să râdă. Încet, mai întâi, apoi din toate puterile, cu capul pe spate, stând la masă. Oare ei chiar credeau că pot continua așa? Numerele, pedigriurile, cine cu cine face sex? Toate generaţiile acelea de negri ca „roca opt" au mers înainte ca până la urmă să ajungă o mână de oameni? Ei bine, ca să rămână în viaţă, poate că da, poate că trebuie, din moment ce nimeni nu moare în Ruby.

Îşi șterse ochii și ridică ceașca de pe farfurioară. Pe fund se cuibăriseră frunzele de ceai. Încă niște apă fiartă,

le măi lasă la opărit și frunzele negre vor colora apa. Și mai mult. Încă și mai mult. Până într-o zi. Ei bine, până în ziua de azi. Ca să vezi! Era limpede ca apa de izvor. Generaţiile trebuiau nu numai să fie intacte rasial, ci și în afara oricărei suspiciuni de adulter. Într-adevăr, „Domnul să-i binecuvânteze pe cei puri și sfinţi”. Asta le era puritatea. Asta le era sfinţenia. Asta era pactul pe care Zechariah îl făcuse în timpul rugăciunii. Nu de mânia lui Dumnezeu trebuia să le fie frică. Ci de a lui, de a lor. Oare de asta îi scoate din sărite inscripţia „Fii mânia...”? Dar pactul trebuie să fi fost încălcat sau schimbat; căci acum rămăseseră doar șapte. De cine? Probabil de cei din familia Morgan. Ei conduceau totul, controlau totul. Ce pact nou încheiaseră gemenii? Oare credeau cu adevărat că în Ruby nu se moare? Pat îşi dădu dintr-odată seama că știa toate acestea. Sângele negrilor ca „roca opt” – nepângărit și neamestecat – îşi va păstra vraja atâta timp cât vor

*Patricia 1*375 locui în Ruby. Asta era reţeta. Asta era pactul. În schimbul nemuririi.

Zâmbetul lui Pat era strâmb. În cazul ăsta, îşi spuse ea, ce-i îngrijorează pe ei nu poate veni decât de la femei.

— O, Doamne, murmură ea. O, Doamne, am ars hârtiile.

CONSOLATĂ

În întunericul pivniţei, bun și curat, Consolată se trezi cu dezamăgirea cruntă de a nu fi murit în timpul nopţii trecute. În fiecare dimineaţă, cu speranţele spulberate, stătea pe un pat de campanie sub pământ, scârbită de viaţa ei de vierme, neputând face faţă orelor care se scurgeau decât dacă sorbea din sticle negre cu etichete atrăgătoare. În fiecare noapte, adormea hotărâtă că va fi somnul cel de pe urmă, sperând că un picior imens și ameninţător va coborî și o va strivi ca pe un gândac.

Fiind deja într-un spaţiu îngust ca un sicriu, deja devotată întunericului, lipsită de mult de orice poftă, dorindu-și doar să uite, se chinuia să înţeleagă această amânare. „Pentru ce?” se întreba ea, iar vocea ei era doar

una din vocile care umpleau pivniţa, de la grindă la podea. De câteva ori pe săptămână, în timpul nopţii sau când se îmbina ziua cu noaptea, ieșea la suprafaţă. Atunci stătea în grădină, se plimba, se uita la cer să vadă singura lumină pe care o putea suporta. Câte o femeie, de obicei Mavis, insista să i se alăture. Și vorbea și vorbea și iar vorbea. Sau li se alăturau și altele. Doar sorbind din sticle cu sticle prăfuite cu nume atrăgătoare-Jamac, Médoc, Haut-Brion și Saint-Émilion – le putea asculta și, uneori, chiar răspunde. În afară de Mavis, care era cea mai veche acolo, abia dacă le mai putea distinge una de alta. Aproape că uitase ce știuse despre ele și i se părea din ce în ce mai lipsit de importanţă să-și amintească amănunte, pentru că fiecare timbru al vocii spunea aceeași poveste: dezordine, decepţie și derivă, lucruri de care sora Roberta le prevenise pe fetele indiene. Cei trei *d* care pavau calea spre pierzanie, cea mai gravă dintre toate fiind deriva.

În ultimii opt ani, veniseră una câte una. Prima dintre ele, Mavis, venise în timpul bolii îndelungate a Maicii, iar a doua imediat după moartea ei. Apoi încă două. Fiecare ceruse permisiunea de a rămâne câteva zile, dar nu mai plecase niciodată cu adevărat. Din când în când, îşi făceau un bagaj mic și vai de el, îşi luau la revedere și păreau că dispar pentru o vreme – dar doar pentru o vreme. Se întorceau întotdeauna, trăind ca șoarecii într-o casă pe care nimeni, nici măcar colectorul de taxe, n-o voia, împreună cu o femeie îndrăgostită de cimitir. Consolată se uita la ele prin ochelarii de soare – maro, gri, albaștri – și vedea niște fete distruse, niște fete înspăimântate, slabe și mincinoase. Când sorbea din Saint-Émilion sau din Jamacul fumuriu, le putea tolera, dar cel mai adesea avea chef să le frângă gâtul. Orice, numai să se oprească mâncărurile proaste și nedigerabile, bătăile avide ale muzicii, certurile, râsetele sparte și răgușite, pretenţiile. Dar mai ales deriva. Sora Roberta le-ar fi umflat palmele. Nu numai că nu făceau decât ce era absolut necesar, dar nici nu aveau vreun plan să facă ceva. În loc de planuri, aveau dorinţe, dorinţe prostești și copilărești. Mavis

vorbea întruna despre afaceri riscante prin care să facă repede bani – stupi de albine, ceva numit *bed and breakfast*[24], o firmă de catering, un orfelinat. Una din ele crezuse că a găsit un cufăr cu bani sau bijuterii sau așa ceva și voia să o ajute să le tragă pe sfoară pe celelalte. Alta se tăia pe ascuns pe coapse și pe braţe. Vrând să fie regina cicatricilor, îşi făcea tăieturi subţiri și roșii cu tot ce-i cădea în mâini: lame, ace de siguranţă, cuţite. Alta tânjea după un stil de viaţă de cabaret, un loc aglomerat unde ar fi putut să cânte cântece pline de tristeţe cu ochii închiși. Consolată asculta aceste vise copilărești cu o indulgenţă tăcută și îmbibată în vin, căci nu o înfuriau la fel de mult ca șoaptele despre dragoste care-i răsunau în cap mult după plecarea lor. Una câte una se furișau pe scări, cu o lampă cu kerosen sau cu o lumânare în mână, ca niște fecioare într-un templu sau într-o criptă, ca să stea pe podea și să vorbească de iubire ca și cum ar fi știut despre ce vorbeau. Povesteau despre bărbaţi veniţi să le mângâie în somn, despre bărbaţi care le așteptau în deșert sau lângă o apă rece, despre bărbaţi care le doriseră odată, despre bărbaţi care ar fi trebuit să le dorească, poate că le doriseră sau urmau să o facă.

În zilele ei proaste, când hăul depresiei păta curăţenia întunericului, voia să le omoare pe toate. Poate de asta îi era prelungită viaţa de vierme. Asta și seninătatea rece a mâniei lui Dumnezeu. Dacă murea fără ca El să-i ierte păcatele, sufletul i-ar fi fost condamnat. Dar dacă murea fără ca Mary Magna s-o ierte, asta i l-ar fi pângărit *omnia saecula saeculorum.* Ar fi iertat-o de bunăvoie, dacă i-ar fi spus la timp, dacă ar fi mărturisit înainte ca mintea bătrânei să pălească și să fie redusă la un lălăit continuu. În ziua în care a murit, Consolată s-a băgat în pat în spatele ei și, aruncând pernele pe podea, a ţinut-o în braţe și între picioare. Căpșorul albit s-a odihnit între sânii Consolatei, așa că bătrâna a intrat pe tărâmul morţii ca într-o naștere, legănată, cu femeia pe care o răpise când era mică rugându-se pentru ea. De fapt, răpise

24 Pensiune cu micul dejun inclus (n.r.).

trei copii, un lucru cum nu se poate mai ușor pe vremea aceea, în 1925. Mary Magna – pe atunci nu era încă maică stareţă – a refuzat categoric să lase doi copii în gunoiul de pe stradă, acolo unde i-a găsit. Pur și simplu i-a luat în braţe, i-a dus la spitalul unde lucra și i-a spălat pe rând cu Ordomo's Baking Soda, Glover Mange, săpun, alcool, Blue Ointment, iar săpun, iar alcool și apoi le-a pus cu grijă iod pe răni. I-a îmbrăcat și, cu complicitatea celorlalte călugăriţe, i-a luat cu ele pe navă. Erau șase călugăriţe americane în drum spre Statele Unite, după doisprezece ani în care fuseseră tratate cu răceală de ordinele portugheze mai vechi și mai severe. Nimeni nu le-a pus vreo întrebare măicuţelor devotate indienilor și oamenilor de culoare care plăteau bilete ieftine pentru trei copii neastâmpăraţi luaţi în grijă și care cu siguranţă nu erau albi. Căci acum erau trei, Consolată fiind o decizie de ultim moment, pentru că avea deja nouă ani. Era limpede că răpirea era de fapt o salvare, căci spre orice viaţă le-ar fi târât călugăriţa exasperată și încăpăţânată, nu putea să fie decât mai bună decât ce le aștepta pe străzile pline de rahat ale orașului. Când au ajuns în Puerto Limon, Mary Magna i-a dus pe doi dintre ei la un orfelinat, fiindcă între timp se îndrăgostise de Consolată. Să fi fost din cauza ochilor ei verzi? A părului de culoarea ceiaiului? Poate datorită docilităţii sale? Sau poate a pielii fumurii, ca un apus de soare? Aluat-o cu ea ca pupilă la postul la care fusese trimisă dificila călugăriţă – im azil / internat pentru fetele indiene din părţile pustii ale vestului american.

Cu litere albe pe fond de albastru, pe un semn lângă drumul de acces scria: „Școala de fete indiene Regele Christos”. Poate că așa a vrut toată lumea să se cheme, dar din câte își amintea Consolată, doar călugăriţele foloseau acest nume – mai ales în rugăciunile lor. Fără niciun motiv, elevii, oficialităţile și oamenii din oraș îi spuneau Mănăstirea.

Timp de treizeci de ani, Consolată a muncit din greu pentru a deveni și a rămâne motivul de mândrie a lui Mary Magna, singura ei realizare într-o viaţă dedicată

învăţământului, educaţiei și îngrijirii celor din locuri de al căror nume nici măcar părinţii călugăriţei nu auziseră vreodată și pe care nu le puteau pronunţa înainte ca fiica lor să le rostească. Consolată o adora. Când fusese răpită și dusă la spital, îi înfipseseră ace de seringă în braţe pentru a o apăra, spuneau ei, de boli. Boala grea care a urmat ea şi-o amintea ca fiind plăcută, pentru că în timp ce stătea în salonul copiilor, o faţă frumoasă, încadrată de un văl, o veghea. Avea ochi albaștri ca apa lacului, calmi și limpezi, dar cu o urmă vagă de panică, o îngrijorare pe care Consolată nu o mai cunoscuse până atunci. Merita să te îmbolnăvești, să mori chiar, numai să vezi acea îngrijorare în ochii unui adult. Din când în când, femeia cu faţa încadrată de văl se apleca și-i atingea fruntea cu vârful degetelor sau îi mângâia părul ud și încurcat. Mărgelele de sticlă care-i atârnau de încheietura mâinii sau de-a lungul degetelor licăreau. Consolatei îi plăceau la nebunie acele mâini: unghiile late, pielea palmelor tăbăcită. Și îi plăcea gura aceea care nu zâmbea, care nu avea nevoie să-și arate dinţii pentru a radia fericire sau bunăvoinţă. Consolată vedea cum o lumină albastră, rece, strălucea ușor sub veșmântul ei. Venea, credea ea, de la inima ei.

Direct de la spital, Consolată, purtând o rochie maronie și curată care-i ajungea până la glezne, le-a însoţit pe călugăriţe pe un vas numit Atenas. După o escală în Panamá, au debarcat în New Orleans și de acolo au călătorit cu mașina, cu trenul, cu autobuzul și apoi au luat din nou mașina. Iar vraja care a început cu acele de seringă a continuat: closete cu apă atât de curată încât puteai s-o bei, pâine albă și pufoasă feliată deja în ambalaj, lapte în recipiente de sticlă și mereu acea limbă superbă, făcută special pentru a comunica cu împărăţia cerurilor. *Ora pro nobis gratia plena sanctificetur nomen tuum fiat voluntas tua, sicut în caelo et în terra sed libera nos a malo a malo a malo.*[25] Doar când au ajuns la școală s-a mai

25„Roagă-te pentru noi", „cea plină de grație" (fragmente din rugăciunea catolică *Ave Maria);* „sfințească-se numele Tău, facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ", „ne

pierdut din vrajă. Deși pământul nu ieșea în evidenţă cu nimic, casa era precum un castel, de o frumuseţe care, a spus Mary Magna, trebuia să fie îndepărtată imediat. Prima sarcină a Consolatei a fost să sfărâme figurinele de marmură neobrăzate și să aibă grijă de focurile în aer liber în care se aruncau cărţi, făcându-și cruce atunci când amanţi goi ieșeau din foc și trebuiau mânaţi înapoi în flăcări. Consolată dormea în cămară, freca gresia, dădea de mâncare la pui, se ruga, curăţa legume, se ocupa de grădină, făcea conserve și spăla rufe. Ea, și nu altcineva, a descoperit tufișul sălbatic plin de ardei iuţi și tot ea i-a cultivat. A învăţat să gătească cât de cât de la măicuţa Roberta și a devenit îndeajuns de pricepută încât să preia atât bucătăria, cât și grădina. Asista la ore împreună cu fetele indiene, dar nu s-a atașat de niciuna din ele.

Timp de treizeci de ani și-a oferit trupul și sufletul Fiului Domnului și Maicii Sale, ca și cum ar fi fost ea însăși călugăriţă. Și le-a oferit celei cu inima însângerată și plină de iubire nesfârșită. Celei *quae sine tac-tu pudoris*[26]. Sfintei Maria, *beata viscera*[27]. Celei a cărei cale este îngustă, dar înmiresmată cu dulceaţa cimbrului. Lui, celui a cărui iubire era atât de desăvârșită, încât îi înmărmurea și pe înţelepţi, și pe cei osândiţi la chinurile Infernului. Lui, cel care s-a făcut om, ca noi să-l putem atinge și să-i vedem purtarea modestă. Care s-a făcut om, ca suferinţa Lui s-o oglindească pe-a noastră, ca îndoiala Sa, chinurile morţii, disperarea Sa, eșecurile Sale să dea seama de slăbiciunile noastre și să le absoarbă pentru totdeauna. Și toţi acești ani închinaţi Dumnezeului viu s-au spulberat ca un ou de găină când l-a întâlnit pe bărbatul cel viu.

Era în 1954. Oamenii construiau case, împrejmuiau și arau pământul șaptesprezece mile la sud de „Regele Christos”. Începuseră să construiască un magazin de furaje, o băcănie și, spre încântarea lui Mary Magna, o

---

izbăvește de cel rău de rău de rău" (fragmente din rugăciunea *Tatăl nostru).* In limba latină în original (n.tr.).

26 „Fără de păcat"; în limba latină în original (n.tr.).

27 „Cea cu pântecul binecuvântat"; în limba latină în original (n.tr.).

drogherie care să fie mai aproape de nouăzeci de mile. Acolo putea cumpăra vată antiseptică pentru nevoile lunare ale fetelor, ace fine, aţa cu care ţeseau și tot ţeseau, suplimentele pentru femeile la menstruaţie, prafurile pentru durerile de cap și clorhidratul de aluminiu din care făcea deodorant.

Într-unul din aceste drumuri la drogherie, Consolată a mers cu Mary Magna în camioneta școlii și, încă înainte de a ajunge la drumul proaspăt croit, a fost limpede că se întâmpla ceva. Era mare agitaţie sub soarele care fierbea. Se auzeau aplauze zgomotoase și în loc de treizeci și ceva de oameni energici care să-și vadă tăcuţi de treabă, construind un oraș, se vedeau cai galopând prin curţi, de-a lungul drumului, iar oamenii strigau și râdeau. Fetiţe cu flori roșii și purpurii în păr săreau în sus și-n jos. Un băiat se agăţase cu toate puterile de gâtul unui cal și acum era purtat pe braţe și declarat învingător. Bărbaţi tineri și băieţi îşi agitau pălăriile, alergau după cai şi-şi ștergeau ochii înlăcrimaţi. Privind acea bucurie nestăpânită, Consolată a auzit un „șa-șa-șa” vag, dar insistent. „Șa-șa-șa”. Apoi, amintirea unor piei exact la fel, a unor bărbaţi identici, dansând cu femei în stradă, pe ritmurile unei muzici care suna ca o inimă înfuriată, cu torsuri ţepene, cu șolduri care se roteau în cercuri mici deasupra picioarelor ce se mișcau atât de iute încât degeaba încercai să-ţi dai seama cum de era posibil. Acești oameni însă nu dansau; râdeau, alergau, se chemau unii pe alţii și strigau la femeile în culmea veseliei. Și deși trăiau aici, într-un cătun, nu într-un oraș zgomotos plin de oameni negri sclipitori, Consolată a știut că-i sunt cunoscuţi.

A durat ceva vreme până să reușească Mary Magna să-l facă pe proprietarul drogheriei să le bage în seamă. În cele din urmă, s-a îndepărtat de mulţime și le-a condus în casă, unde o parte închisă a verandei servea drept prăvălie. A deschis ușa din faţă și, înclinând politicos din cap, a condus-o pe Mary Magna înăuntru. Așteptând pe trepte, Consolată l-a văzut pentru prima oară. Șa-șa-șa. Șa-șa-șa. Un tânăr slab, călare, deschizând calea altuia.

Cămașa lui kaki era leoarcă din cauza transpiraţiei și la un moment dat și-a dat jos pălăria turtită și largă ca să-și șteargă sudoarea de pe frunte. Șoldurile i se leganau în șa, înainte și înapoi, înainte și înapoi. Șa-șa-șa. Șa-șa-șa. Consolată i-a văzut profilul și aripa unei creaturi cu pene, încă vii, i-a fâlfâit în pântec. El a trecut pe lângă ea și a dispărut în ţarcul unde se îngrășau animalele. Mary Magna a ieșit cu cumpărăturile, văitându-se puţin de una și de alta – preţul, calitatea –, și s-a îndreptat grăbită spre camionetă, urmată de Consolată, cu braţele pline de suluri albastre de vată medicinală. A trecut din nou pe lângă ea, chiar în momentul în care deschidea portiera. Pe jos, alergând ușor, nerăbdător să se întoarcă la mulţimea festivă din capătul drumului. Degajat, neatent, s-a uitat spre ea. Consolată i-a întors privirea și a crezut că-i vede ezitarea în ochi, dacă nu și în mers. A intrat repede în camioneta înfierbântată de soare, unde căldura putea fi un pretext pentru respiraţia ei întretăiată. Timp de două luni nu l-a mai văzut, timp agitat de creatura cu pene care se chinuia să-și răsfire aripile. Luni în care s-a rugat cu fervoare și s-a îngrijit și mai mult de treburile gospodărești. Luni tensionate, de asemenea, căci erau obligate să închidă școala. Deși donaţia acordată de o femeie bogată care înfiinţase și finanţase ordinul supravieţuise anilor treizeci, în anii cincizeci se epuizase. Fetele indiene, dragele de ele, plecaseră de mult – luate de mamele, de fraţii lor sau îmbrăţișând viaţa monahală. De trei ani tot solicitaseră statului să le trimită pupile: fetișcane nerușinate pentru care călugăriţele păreau uneori amuzante, dar de cele mai multe ori, sinistre. Două dintre ele deja fugiseră și rămăseseră doar patru. Dacă oficialităţile nu erau convinse de călugăriţe să le mai trimită niște indience nărăvașe și neascultătoare (și să plătească pentru ele), ordinul trebuia să se pregătească să închidă școala și să fie strămutat. Statul dispunea de fete neascultătoare, bineînţeles, din moment ce neascultător putea să însemne orice, de la cele care făceau pipi în pat la chiulangioace și cele care vorbeau în timpul orelor, dar

prefera să le trimită în școlile protestante, unde puteau să înţeleagă și ele, dacă nu comportamentul, măcar hainele profesoarelor. În Oklahoma, bisericile și școlile catolice erau ceva rar. Acesta era și motivul pentru care binefăcătoarea lor cumpărase acest conac. Era o ocazie să trateze miezul problemei: să facă cunoscută limba și pe Dumnezeu băștinașilor despre care se credea că nu au niciuna, nici alta; să le modifice felul de a mânca, de a se îmbrăca, de a gândi; să-i ajute să dispreţuiască tot ce aveau cândva mai de preţ, dându-le în schimb privilegiul de a-L cunoaşte pe singurul Dumnezeu și, astfel, o șansă la mântuire. Mary Magna scrisese scrisori după scrisori, se dusese la Oklahoma City și mai departe, sperând să salveze școala, în acea atmosferă distrasă, stângăcia Consolatei, faptul că scăpa lucrurile din mână, că ardea altele, că dădea fuga la capelă, pe neașteptate, le dădea bătăi de cap călugăriţelor, dar nu erau semne care le facă să se gândească la altceva decât la problemele cu care se confruntau și ele. Când o întrebau care era problema sau când o certau pentru greșeli de neiertat, inventa scuze sau se bosumfla. În confuzia ei, împrospătându-i zilnic pietatea grăbită, se ascundea frica de a fi trimisă în afara Mănăstirii, să facă din nou cumpărături în oraș. Așa că muncea în curte de cum dădea soarele și îşi petrecea restul timpului înăuntru, făcându-și prost treaba. Niciuna din aceste măsuri nu a dat roade, în cele din urmă. A venit el la ea.

Într-o zi senină de vară, în timp ce stătea în genunchi plivind grădina împreună cu două pupile ale statului, posace, a auzit în spatele ei o voce bărbătească:

— Scuzaţi-mă, domnișoară.

Nu voia decât niște ardei iuţi.

El avea douăzeci și nouă de ani. Ea, treizeci și nouă. Și și-a pierdut minţile. Complet.

Consolată nu era virgină. Unul din motivele pentru care acceptase cu atâta recunoștinţă ajutorul lui Mary Magna, a cărei mână o atinsese ca aripa unui porumbel, erau împunsăturile murdare la care fusese supusă când

avea nouă ani. Dar niciodată, după ce mână cea albă i-a luat lăbuţa murdară, nu a mai cunoscut vreun bărbat, nici nu și-a dorit și probabil de aceea faptul că s-a îndrăgostit nebunește după treizeci de ani de celibat era așa un eveniment.

Ce i-a spus? Vino cu mine? Cum te cheamă? Cât costă o grămăjoară? Sau pur și simplu a apărut a doua zi să mai cumpere ardei iuţi? S-a apropiat de el să-l privească mai bine? Sau el a fost cel care s-a apropiat? În orice caz, cu oarecșice mirare, i-a spus: „Ai ochii ca niște frunze de mentă”. Iar ea i-a răspuns: „Iar ai tăi sunt ca începutul lumii” cu voce tare sau doar i-au răsunat cuvintele în minte? Chiar s-a lăsat în genunchi și i-a îmbrăţișat piciorul sau doar a vrut s-o facă?

— O să-ţi aduc înapoi coșul. Dar s-ar putea să fie târziu. Pot să te deranjez la ora aia?

Nu-și amintea să fi răspuns ceva, dar chipul ei i-a spus ceea ce trebuia să știe, căci în noaptea aceea a fost acolo, și ea la fel, și el a luat-o de mână. Nici urmă de coș. Șa-șa-șa.

Odată aflaţi în camion, înaintând cu grijă pe aleea prunduită, pe drumul prăfuit și îngust și apoi în viteză pe cel mai larg, nu și-au spus nicio vorbă. Conducea, se pare, pentru plăcerea de a fi în mașină: uruitul adăpostit în oţel, felul alunecos în care despărţea întunericul din apropiere și se avânta înspre cel îndepărtat, în necunoscut. Consolatei i s-a părut că au mers ore întregi, fără vreun cuvânt. Pericolul și apăsarea momentului îi făceau atenţi, calmi. Nu știa și nici nu-i păsa unde mergeau sau ce s-ar putea întâmpla odată ajunși acolo. Alergând cu viteză spre imprevizibil, stând alături de el, care era mai întunecat decât întunericul pe care-l despicaseră, Consolată a lăsat aripile să se desfășoare și să se desprindă de pe pereţii reci ca gheaţa ai pântecului. Acolo, unde vântul nu era nici bun, nici rău pentru floarea-soarelui, unde luna nu era o măsură a timpului, a vremii, nu arăta că trebuia semănat sau cosit, ci era o trăsătură a lumii originare create pentru ei doi.

În cele din urmă, a încetinit și a cotit pe o cărare abia bătută, unde ierburile înalte zgâriau botul mașinii. În mijlocul lor, a oprit și ar fi făcut un gest s-o ia în braţe, dacă ea nu ar fi fost deja acolo.

La întoarcere, nu și-au spus nimic, din nou. Ceea ce fusese rostit în timp ce făceau dragoste se apropia de limbaj, semăna cu el, dar de fapt era ceva de ne-memorat-controlat-tradus. Înainte de răsărit, s-au despletit ca și cum fuseseră arestaţi și aveau de făcut pușcărie fără eliberare condiţionată. Când i-a deschis portiera să coboare, el i-a spus: „Vineri. La prânz". Consolată a rămas pe loc în timp ce camionul se îndepărta. Nu-l văzuse bine nici măcar o dată, toată noaptea. Dar vineri. La prânz. O s-o facă o s-o facă o s-o facă pe lumină. Și-a încolăcit braţele în jurul trupului, s-a lăsat în genunchi și s-a aplecat. Cu fruntea atingând pământul, s-a legănat într-o explozie de plăcere.

S-a furișat în bucătărie și i-a spus măicuţei Roberta că fusese în coteţul găinilor.

— Ei, și? Unde sunt ouăle?

— O, am uitat coșul.

— Nu te tâmpi, te rog.

— Nu, n-o să mă tâmpesc.

— Totul e așa, o mare zăpăceală.

— Da, așa e.

— Păi, hai, mișcă-te!

— Da, măicuţă. iartă-mă, măicuţă.

'9

— Te amuză ceva?

— Nu, măicuţă. Nimic. Dar…

— Dar…?

— Eu… Ce zi e azi?

— Sfânta Marta.

— Nu, voiam să zic ce zi din săptămână?

— Marţi. De ce?

— Nimic, măicuţă.

— Trebuie să-ţi folosești capul. N-avem nevoie de confuzie.

— Da, măicuţă.

Consolată a înhăţat un coș și a zbughit-o pe ușă.

Vineri. Prânz. Soarele a obligat pe toată lumea să se adăpostească în spatele zidurilor de piatră. Pe toată lumea, mai puţin pe Consolată și spera ea, pe bărbatul cel viu. Nu are ce face, trebuie să îndure căldura, protejată de soare doar de o pălărie de paie. Stă la cotitura aleii, dar vede bine casa. Pământul acesta este plat ca o copită, deschis ca o gură de copil. Nu poţi să ascunzi nimic scandalos aici. Dacă măicuţa Roberta sau Mary Magna o vor chema sau îi vor cere o explicaţie, va inventa ceva – sau nimic. Îi aude camionul înainte de a-l zări, iar când apare, trece pe lângă ea. Nu-și întoarce capul, dar îi face un semn. Îşi ridică un deget de pe volan și-i arată înainte. Consolată face la dreapta și urmează zgomotul cauciucurilor și apoi sunetul lor înăbușit atunci când ajung pe asfalt. O așteaptă la marginea drumului.

Înăuntru, se uită unul la altul vreme îndelungată, serioși, atenţi și apoi zâmbesc.

Conduc până la o fermă părăsită, așezată pe o ridicătură de pământ lăsat în paragină. Trecând de pâlcurile de iarbă înaltă și de studenţă, parchează în spatele unui coș de fum dărâmat. Mână-n mână, se luptă cu lăstărișul și murii până ajung la o albie nu foarte adâncă. Consolată zărește pe dată ceea ce voia el să-i arate: doi smochini crescând unul într-altul. Când sunt în stare să vorbească în propoziţii întregi, el o privește, spunând:

— Nu-mi cere să explic. Nu pot.

— Nu e nimic de explicat.

— Încerc să mă descurc în viaţă. O grămadă de oameni depind de mine.

— Știu că ești însurat.

— Și așa am de gând să rămân.

— Știu.

— Ce altceva mai știi?

Îi strecoară degetul mare în buric.

— Că sunt mult mai bătrână decât tine.

El ridică privirea de la buric la ochi și zâmbește:

— Nimeni nu e mai bătrân ca mine.

Consolată râde.

— Cu siguranţă, nu tu. Când a fost ultima oară?

— Înainte să te fi născut tu.

— Atunci ești a mea de tot.

— O, da.

O sărută încet, apoi se sprijină în cot.

— Am călătorit. Peste tot. N-am mai văzut pe cineva ca tine. Cum se poate să existe cineva ca tine? Știi cât de frumoasă ești? Te-ai uitat vreodată la tine?

— Mă uit acum.

Nu s-a făcut nicio smochină în copacii aceia cât s-au întâlnit acolo, dar le-a prins bine umbra frunzelor prăfuite și protecţia ce le-o ofereau trunchiurile chinuite. Au stat cum au putut mai bine pe păturile aduse de el. Abia după aceea au văzut vânătăile și zgârieturile cauzate de albia uscată.

Consolată a fost luată la întrebări. A refuzat să răspundă, a deviat întrebările, apucându-se de văitat:

— Ce-o să se întâmple cu mine când o să se-nchidă școala? Nimeni nu mi-a spus ce-o să se întâmple cu mine.

— Lasă prostiile! Știi că vom avea grijă de tine, întotdeauna.

Consolată s-a bosumflat, s-a făcut că e măcinată de griji și, prin urmare, că nu te poţi bizui pe ea. Cu cât încercau s-o liniștească, cu atât insista să se plimbe, „să fie singură”. O nevoie care o cuprindea mai ales vinerea. În jurul prânzului.

Când Mary Magna și măicuţa Roberta au plecat cu treburi în septembrie, măicuţa Mary Elizabeth și trei eleve de-acum inutile au continuat să împacheteze, să facă curat, să studieze și să se roage. Două dintre eleve, Clarissa și Penny, rânjeau când o vedeau pe Consolată. Aveau paisprezece ani, oase delicate, ochi frumoși și cercetători ce puteau să-și piardă dintr-odată orice expresie. Trăiau în așteptarea momentului când vor scăpa de acolo și erau bine dispuse acum, că se apropia sfârșitul. În ultimul timp,

începuseră s-o vadă pe Consolată ca pe una de-a lor, mai degrabă decât una dintre dușmancele care căutau să le distrugă viaţa. Șușotind între ele într-o limbă interzisă de măicuţe, o acopereau, culegând ouăle, plivind și spălând în locul ei. Uneori stăteau la ferestrele clasei, cu capetele lipite, cu ochii aprinși, privind femeia pe care o considerau suficient de bătrână cât să le fie bunică așteptând, pe orice vreme, camioneta.

— A aflat cineva? întreabă Consolată, rotindu-și degetul în jurul sfârcului bărbatului.

— Nu m-ar mira.

— Soţia ta?

— Nu.

— Ai spus cuiva?

— Nu.

— Ne-a văzut cineva?

— Nu cred.

— Atunci cum ar putea ști cineva?

— Am un frate geamăn.

Consolată se ridică în picioare.

— Sunteţi doi?

— Nu.

Închide ochii. Când îi deschide, se uită în depărtare.

— Nu e decât unul ca mine.

Septembrie înainta mânjind totul în culori: acri de galben cardamom, portocaliu ars, mile întregi de siena, văi albastre – azuriu și întunecat – și un cer de un violet sfâșietor. Când a venit octombrie și tărtăcuţa a înlocuit ridichile, Mary Magna și măicuţa Roberta s-au întors, enervate de preoţi, avocaţi, funcţionari și clerici. Știrile pe care le aduceau nu erau deloc surprinzătoare. Soarta tuturor era decisă la Saint Pere, mai puţin a ei. Această decizie avea să vină ulterior. Se lua în considerare vârsta lui Mary Magna – șaptezeci și doi de ani –, dar ea refuza să fie trimisă la un azil liniștit. Mai era și problema cheltuielilor de întreţinere a proprietăţii. Titlul de proprietate era în mâna binefăcătoarei fundaţiei – de care se ocupa acum directorul –, așa că pământul și casa nu

erau tocmai proprietatea bisericii; se discuta deci dacă erau supuse taxelor curente și retroactive. Dar întrebarea cu adevărat importantă pentru evaluator era de ce, într-un stat protestant, un grup de femei catolice, fără niciun bărbat misionar care să le controleze, ar fi îndreptăţit la un tratament special. Din fericire sau din nefericire, nu fusese descoperită pe acel pământ niciun fel de resursă naturală, ceea ce făcea imposibilă vânzarea lui. Nu puteau să plece pur și simplu, nu-i așa? Mary Magna le-a chemat pe toate să le explice. O altă fată fugise, dar ultimele două, Penny și Clarissa, ascultau foarte atente cum li se prezenta viitorul – cel puţin următorii patru ani –, care fusese hotărât de un bătrân în costum. Și-au plecat frunţile frumoase, consimţind solemn, sigure că ajutorul de care era nevoie pentru a scăpa din ghearele călugăriţelor era pe drum.

Totuși, Consolată nu acorda mare atenţie vorbelor lui Mary Magna. Ea nu avea de gând să plece nicăieri. Avea să locuiască pe câmp, dacă era nevoie sau, și mai bine, în casa devastată de foc care devenise căminul ei imaginar. îl urmase de-acum de trei ori prin ea, ţinându-și echilibrul pe scândurile îndoite și cu fumul vechi de doisprezece ani în nări. Fără vreun copac în zare, ca o casă construită pe dunele de nisip ale Saharei pustii, fără nicio opreliște, casa arsese în voia vântului și a propriilor podoabe. Să fi început în timpul nopţii, când copiii dormeau? Sau era nelocuită deja când au început flăcările să se agite? Să fi fost stăpânul casei undeva la șaizeci de acri depărtare, făcând baloţi, marcând animale, defrișând sau sădind? Oare femeia s-a aplecat peste o cadă în curte, cu fruntea iritată de șuviţele de păr? Poate că a aruncat o găleată sau două de apă, apoi, strigându-și copiii, s-a grăbit să salveze ce mai putea din casă. Adunând tot ce era la îndemână și aruncând în curte. Cu siguranţă trebuie să fi avut un clopot, un triunghi ruginit – ceva, acolo, care să sune și să-i avertizeze pe ceilalţi de pericolul care înainta. Poate că atunci când a ajuns bărbatul, fumul l-a făcut să lăcrimeze. Dar doar din cauza fumului, căci aceștia nu erau oameni care să plângă. Poate că s-a îngrijit prima dată de animale,

mânându-le undeva la adăpost sau dându-le drumul să fugă, amintindu-și că nu are asigurare pe proprietate. Totul, în afară de lucrurile din curte, era pierdut. Chiar și floarea-soarelui din colţul de nord-vest al casei, lângă bucătărie, de unde femeia o privea în timp ce mesteca în terci.

Consolată a cotrobăit prin sertarele în care șoarecii de câmp roseseră facturile de gaz. A văzut cum vântul șlefuise mobila carbonizată până o făcuse fină ca mătasea. Creaturi subpământene ocupaseră spaţiul părăsit de oameni. Un fel de sculpturi ale unor oameni de cenușă. Un bărbat, înalt de doi metri, plana lângă șemineu. Picioarele lui, picioare puternice de cowboy, și forma fălcilor îndreptate spre ei risipea orice îndoială despre cine era stăpânul locului. Degetul din vârful braţului lung și negru arăta spre stânga, spre cer, unde un perete se prăbușise, cerând să ieși repede de pe proprietatea lui. Lângă bărbat, gravată fin pe peretele ocru, era o fată cu aripi de fluture, lungi de un metru. Peretele de vizavi era locuit de ceea ce Consolată credea că sunt niște pescari, dar bărbatul cel viu spunea că sunt mai degrabă eschimoși, după ochi.

— Eschimoși? A întrebat ea, strângându-și părul de pe gât. Ce e un eschimos?

El a râs, și supunându-se poruncii date de cowboy, a tras-o de acolo, peste molozul peretelui dărâmat, înapoi spre albie, unde s-au luat la întrecere cu smochinii în îmbrăţișarea lor.

Pe la mijlocul lui octombrie, nu a venit la o întâlnire. Vineri, Consolată l-a așteptat timp de două ore jumătate acolo unde drumul prăfuit se intersecta cu asfaltul. Ar fi așteptat și mai mult, dacă nu veneau Penny și Clarissa s-o ia de-acolo.

Poate c-a murit, s-a gândit ea, și nu e nimeni să-i spună. Toată noaptea s-a agitat – pe patul improvizat din cămară sau chircită pe întuneric lângă masa din bucătărie. Dimineaţa a găsit-o privind cum lumea celor vii îi picura absenţa. Inima ei, înfundată de amărăciune, bătea încet. Venele păreau să i se fi transformat în tuburi de celofan

încreţit. Greutatea de pe piept o apăsa din ce în ce mai tare și nu mai putea respira cum trebuie. În cele din urmă, s-a hotărât să afle ce s-a întâmplat sau să-l găsească.

În părţile acelea, sâmbăta era o zi plină. Autobuzul care venea o dată pe săptămână a claxonat-o să se îndepărteze, căci mergea chiar pe mijlocul drumului principal. Consolată a sărit într-o parte și și-a continuat drumul, cu părul desprins fluturându-i în briza ţevii de eșapament. Câteva minute mai târziu, a trecut pe lângă ea un camion de benzină, iar șoferul a urlat ceva pe fereastră. Peste o jumătate de oră s-a zărit în depărtare o scânteiere. O mașină? Un camion? El? Inima i-a bolborosit și a început să-i pompeze din nou sângele prin venele de celofan. Nu a îndrăznit să-și lase zâmbetul de pe buze să se întindă pe toată faţa. Și nici nu a îndrăznit să se oprească din mers, în timp ce vehiculul se apropia de ea. Da, slavă Domnului, era un camion. Și la volan, o singură persoană, Iisuse Christoase. Încetinea. Consolată s-a întors să-l privească cum frânează și să se bucure de chipul bărbatului cel viu.

S-a aplecat pe fereastră și a zâmbit.

— Urci?

Consolată a luat-o la fugă peste drum și s-a repezit la portieră. Până să ajungă ea, era deja deschisă. A urcat și, nu se știe din ce motiv – o dorinţă femină de a-l mustra sau de a face să dispară cele douăzeci și patru de ore de disperare, de a pretinde măcar că pentru suferinţa pe care i-o provocase trebuia să-i ofere o scuză, o explicaţie pentru a-i merita iertarea –, un instinct de felul acesta a împiedicat-o să-i pună mâna pe picior, așa cum îşi dorea.

Era tăcut, firește. Dar nu era aceeași tăcere din fiecare vineri. Atunci, tăcerea era plină de promisiuni. Ușoară. Sonoră. Însă acum, tăcerea era stearpă, o muţenie acidă. Apoi a băgat de seamă mirosul. Nu era neplăcut, nu, dar nu era mirosul lui. Consolată a îngheţat; apoi, neavând curaj să-l privească în faţă, a aruncat o privire lateral, spre picioare. Nu purta cizmele lui negre și înalte, ci unele de cowboy, ceea ce a convins-o că la volan se află un străin, care îi ocupă trupul, dar care nu e el.

S-a gândit să ţipe, să se arunce din mașină. Avea de gând să se lupte dacă o atingea. Nu avea timp să se gândească la alte soluţii, căci se apropiau de drumul de pământ care ducea la Mănăstire. Era pe punctul de a deschide portiera, când străinul a frânat și a oprit mașina pe loc. S-a aplecat, atingându-i sânii cu braţul, și a ridicat mânerul portierei. Ea s-a grăbit să coboare și s-a întors să-l privească.

Bărbatul și-a atins borul pălăriei, zâmbind.

— Oricând, spuse. Oricând vrei tu.

S-a îndepărtat cu spatele, holbându-se la aceeași faţă ca a lui, dezgustată, dar fără să poată să-și dezlipească ochii de ochii lui, severi și măriţi de ură.

Incidentul nu pune capăt întâlnirilor de la smochini. Vine săptămâna următoare, purtând cizmele și mirosul care trebuie, și se ceartă puţin.

— Ce-a făcut?

— Nimic. Nici măcar nu m-a întrebat unde mă duc. M-a condus doar înapoi.

— Bine a făcut.

— De ce?

— Ne-a făcut un bine la amândoi.

— Nu, nu e adevărat. Era…

— Cum?

— Nu știu.

— Ce ţi-a spus?

— M-a întrebat dacă vreau să urc. Și apoi a spus: Oricând. Ca și cum avea de gând s-o facă din nou. Era clar că nu mă place.

— Probabil că nu te place. De ce-ar trebui? Ai vrea? Ai vrea să te placă?

— Nu. O, nu. Dar…

— Dar ce?

Consolată stă dreaptă în picioare și se uită spre spatele casei arse. Ceva maro și cu blană se agită în ce a mai rămas dintr-un butoi pentru apa de ploaie.

— I-ai vorbit de mine? întreabă ea.

— Nu i-am spus nimic de tine.

— Atunci cum de știa că veneam să te caut?

— Poate că nu știa. Poate că pur și simplu a considerat că nu trebuie să mergi așa, singură, spre oraș.

— Nu a întors camionul. Se ducea în nord. De aia am crezut că ești tu.

— Uite care-i treaba, spune el, ghemuindu-se și aruncând pietricele. Trebuie să avem un semnal. N-o să pot veni în fiecare vineri. Hai să ne gândim la ceva, ca să știi și tu.

Nu s-au putut gândi la nimic care să funcţioneze, în cele din urmă, ea i-a spus că îl va aștepta vinerea, dar numai o oră. Iar el i-a spus că dacă nu vine la timp, înseamnă că nu vine deloc.

Regularitatea cu care se întâlneau, înainte să apară geamănul, îi potolise foamea cum se tocește tăișul unei săbii. Acum, că nu se mai vedeau la fel de regulat, foamea i se ascuţise. Chiar și așa, a mai condus-o încă de două ori acolo unde smochinii se încăpăţânau să trăiască. Nu știa asta pe atunci, dar cea de-a doua oară a fost și ultima.

E sfârșitul lui octombrie. El acoperă o parte din peretele casei arse cu o pătură pentru cai și se așază amândoi pe un sac de dormit de armată. Cerul palid de deasupra anunţă o întunericime pe care n-ar putea să o vadă, chiar dacă ar căuta-o. Așa că zăpada care i se prinde ei în păr și îi înfrigurează lui spatele ud îi ia prin surprindere. Apoi discută despre situaţia lor. Ţinuţi în loc de vreme și de împrejurări, vorbesc în principal despre următorul loc de întâlnire. El amintește de un oraș situat la nouăzeci de mile în nord, dar se corectează imediat, căci niciun motel sau hotel nu i-ar primi. Ea sugerează Mănăstirea, căci simt peste tot cotloane unde s-ar putea ascunde. El pufăie nemulţumit.

— Ascultă, șoptește ea. În pivniţă este o cămăruţă. Nu, ascultă. O s-o aranjez, o s-o fac frumoasă. Cu lumânări. Vara, e răcoare și întuneric, iar iama, cămăruţa e caldă ca o cafea. O s-avem o lampă să ne vedem, dar nu ne poate vedea nimeni. Putem să ţipăm cât de tare vrem și nu ne aude nimeni. Avem pere și rafturi întregi de vin. Sticlele

sunt așezate culcat și fiecare are câte un nume, Veuve Clicquot sau Médoc și câte un număr, 1 – 9 – 1 – 5, 1 – 9 – 2 – 6, ca pușcăriașii care așteaptă să fie eliberaţi. Hai, îl imploră ea. Te rog, hai! Vino la mine acasă!

În timp ce el se gândește la această opţiune, mintea ei o ia înainte cu planuri. Plănuiește să umple feţele de pernă cu rozmarin, să spele aşternuturile cu apă în care a fiert scorţișoară. Îi spune că îşi vor potoli setea cu vinul captiv. El râde cu un râs jos și satisfăcut, iar ea îi mușcă buza, ceea ce, îşi va da seama mai târziu, a fost marea ei greșeală.

Consolată a făcut toate acestea și multe altele. Pivniţa a strălucit în lumina unui candelabru cu opt braţe din Olanda și a mirosit a plante uscate. Pere gălbui au umplut un bol alb. De care nici nu s-a atins, căci n-a mai venit. Nu a simţit atingerea unei lenjerii vechi și nici nu i-a cules bucăţele de scorţișoară din păr. Cele două pahare pe care le-a găsit într-o cutie plină cu paie și pe care le-a lustruit până au ajuns să lucească nefiresc s-au prăfuit, iar apoi, în noiembrie, chiar înainte de Ziua Recunoștinţei, în ele s-a cuibărit un păianjen harnic.

Penny și Clarissa se spălaseră pe cap și stăteau lângă cuptor, uscându-l cu degetele. Din când în când, una din ele se apleca și îşi scutura câte o șuviţă mai aproape de foc. Cântau încetișor cântece de leagăn interzise în limba algonkină și o priveau pe Consolată așa cum o făcuseră întotdeauna: zilele ei de exaltare, de o energie maniacală, schimbarea ei subită într-o fiinţă distrată, care-și mușca unghiile. O plăceau căci fusese răpită, la fel ca ele, și o compătimeau. Îi socoteau comportamentul drept un învăţământ serios în ce privește limitele și posibilităţile dragostei și prizonieratului, iar această lecţie a ţinut-o minte pentru tot restul vieţii. În momentul acela însă, viitorul lor apropiat avea prioritate. Cu bagajele făcute, cu planurile gata, nu mai aveau nevoie decât de bani.

— Unde ţineţi banii, Consolată? Te rog, Consolată. Miercuri ne duc la casa de corecţie. Doar niște bănuţi, Consolată. În cămară, da? Atunci, unde? Doar de luni a

rămas un dolar și douăzeci de cenţi.

Consolată le ignora.

— Nu mă mai bateţi la cap.

— Te-am ajutat, Consolată. Acum tre’ să ne ajuţi și tu. Nu e furt, am muncit din greu aici. Te rugăm. Gândește-te cât de mult am muncit.

Psalmodiind și mângâind cu vocile, îşi periau părul și se uitau la ea cu ochii înflăcăraţi ai unor domnișoare în pericol.

Bătaia în ușa de la bucătărie nu a fost zgomotoasă, dar a fost făcută cu o încredere inconfundabilă. Trei bătăi. Niciuna în plus. Fetele au încetat să se mai joace cu părul. Consolată s-a ridicat de pe scaun ca și cum ar fi fost somată de un șerif sau de un înger. Într-un fel, era și una și alta, sub forma unei tinere, epuizate, gâfâind, dar dreaptă ca lumânarea.

— Ce mai distanţă, a spus ea. Vă rog, lăsaţi-mă să intru.

Penny și Clarissa au dispărut ca fumul.

Fata s-a așezat pe scaunul eliberat de Penny.

— Pot să-ţi aduc ceva? a întrebat Consolată.

— Apă, te rog.

— Nu vrei ceai? Pari îngheţată.

— Ba da. Dar mai întâii apă. Apoi ceai.

Consolată i-a turnat apă dintr-un ulcior și s-a aplecat să verifice focul din cuptor.

— A ce miroase aici? a întrebat musafira. Salvie?

Consolată a dat din cap. Femeia și-a acoperit buzele cu degetele.

— Te deranjează?

— O să-mi treacă. Mulţumesc. A băut apa încet, până când a golit paharul.

Deși știa sau credea că știe, Consolată a întrebat:

— Ce vrei?

— Să mă ajuţi.

Vocea îi era catifelată, nu obliga la nimic. Nu judeca, nu implora.

— Nu te pot ajuta.

— Poţi, dacă vrei.

— Ce fel de ajutor cauţi?

— Nu pot să am copilul ăsta.

Din gâtul ceainicului a sărit apă în farfurioară. Consolată a lăsat jos ceainicul și a șters apa cu un prosop. Nu o mai văzuse niciodată pe femeia aceea – era mai degrabă o fată, înjur de douăzeci de ani –, dar din momentul în care intrase nu avusese nicio dubiu cine era. Duhnea a mirosul lui sau el a al ei. Locuiseră îndeajuns de aproape pentru a respira împreună brumărele și săpun Camay și tutun și să-l expire când se trezeau. Și mai erau și alte indidi: mirosul de copil mic, aroma încântătoare de ulei dulce, pudră pentru copii și dietă fără came. Avea în faţa ei o mamă, rostind ceva brutal, deloc matern, care s-a repezit spre Consolată ca o limbă despicată. S-a ferit de acea limbă, dar otrava din urma ei a șocat-o prin ceva ce știa, dar nu-și imaginase: îl împărţea cu nevasta lui. Acum avea imaginea a ceea ce reprezenta exact acel cuvânt – a împărţi.

— Nu te pot ajuta cu asta! Ce-i cu tine?

— Am avut doi copii în doi ani. Dacă mai am unul…

— De ce-ai venit la mine? De ce mă rogi pe mine?

— Pe cine altcineva? a întrebat femeia, cu o voce limpede și practică.

Otrava s-a răspândit. Consolată îl pierduse. De tot. Pentru totdeauna. Poate că soţia lui nu știa, dar Consolată și-a amintit chipul lui. Nu când îi mușcase buza, d când făcuse „mmm…” sugându-i sângele. El trăsese aer adânc în piept. Spusese: „Să nu mai faci asta niciodată”. Dar ochii lui, la început cuprinși de teamă, apoi revoltaţi, spuseseră restul, ceea ce ea ar fi trebuit să realizeze imediat. Trifoi, scorţișoară, lenjerie moale – cine s-ar aventura la pere și la rafturi de vin prizonier cu o femeie care l-ar putea mânca ca pe o gustare?

— Pleacă de-aici. N-ai venit aici de-asta. Ai venit să-mi spui, să-mi arăţi cum ești. Și crezi că am să mă opresc când am să văd ce ești în stare să faci. Ei bine, n-am să mă opresc.

— Nu, dar el, da.

— N-ai fi venit aici dac-ai fi crezut asta. Vrei să vezi cum sunt, să vezi dacă sunt și eu însărcinată.

— Ascultă-mă! Nu poate să dea greș în ceea ce face. Niciunul din noi nu poate să dea greș. Noi construim ceva.

— Ce-mi pasă mie de orășelul vostru amărât? Ieși afară! Hai, pleacă! Am treabă.

A mers pe jos până acasă? Sau era și asta o minciună? Oare avea mașina parcată pe undeva prin apropiere? Și dacă a mers pe jos, n-a luat-o nimeni în mașină? De asta a pierdut copilul?

O chema Soane și când s-a împrietenit cu Consolată, i-a spus că nu din cauza asta pierduse copilul. Răutatea din sufletul ei era cauza. Aroganţa plină de superioritate morală, i-a spus ea. Faptul că a pretins că face un sacrificiu pe care, de fapt, nu avea de gând să-l facă, a învăţat-o să nu se pună cu căile Domnului. Viaţa pe care o oferea la schimb îi căzuse dintre picioare într-o băltoacă de lichid roșu și cearșafuri bătute de vânt. Dar prietenia lor nu se înfiripase încă. Între timp, după ce a plecat femeia, Consolată a aruncat o punguţă cu bani spre Penny și Clarissa, urlând:

— Dispăreţi din faţa mea!

În timp ce lumina și mesele începeau să se schimbe, următoarele zile au fost un lung asediu al durerii, în timpul căruia Consolată a cules firimiturile iubirii ei flămânde. Aventura romantică întinsă la maximum s-a rupt și a lăsat să se vadă un simplu transfer. De la Christos, căruia omul i se abandonează complet, înghiţind ideea cărnii Sale, la bărbatul cel viu. Rușine. Rușine fără vină. Consolată s-a târât pur și simplu înapoi până la capelă (dorindu-și din toată inima ca El să fie acolo, strălucind roșiatic în lumina înceţoșată). Nu s-a auzit nicio rugăciune de implorare. Niciun *Domine, non sum dignus.* Pur și simplu și-a îndoit genunchii pe care se bucurase atât de mult să-i deschidă și a spus: „Doamne, n-am vrut să-l mănânc. Am vrut doar să-l aduc acasă”.

Mary Magna a intrat în capelă și, îngenunchind

alături de ea, i-a pus braţul pe umăr, spunând:

— În sfârșit.

— Nu știi.

— Nici nu trebuie, copilă.

— Dar el…

Șa-șa-șa, voia să zică, adică și el și eu suntem la fel.

— Șșș, șșș, șșș. Șșș, șșș, șșș, a spus Mary Magna. Să nu mai vorbești niciodată de el.

Poate că nu s-ar fi învoit așa repede, dar când Mary Magna a condus-o din capelă în clasă, o rază de soare i-a ars ochiul drept, prevestindu-i vederea ei de liliac, și a început să vadă cel mai bine în întuneric. Consolatei i se vorbise.

Mary Magna a cheltuit bani pe care nu și-i permitea ca să ducă pe toată lumea la Middleton, unde fiecare, dar mai ales Consolată, s-a spovedit și a asistat la slujbă. Clarissa și Penny, modele de penitenţă, s-au rugat fără succes de ea să viziteze Muzeul indian și al culturii vestice, căruia i se făcea reclamă pe drum. Măicuţa Mary Elizabeth a spus că nu e o modalitate înţeleaptă de a petrece timpul de după spovedanie. Drumul spre casă a fost făcut în tăcere; nu s-au auzit decât foșnetul paginilor din cărţile de rugăciuni și, din când în când, oftaturile ultimelor cliente ale școlii.

În curând, n-au mai rămas decât Maica staretă și măicuţa Roberta. Măicuţa Mary Elizabeth a acceptat un post de profesoară în Indiana. Penny și Clarissa au fost duse undeva în est și, așa cum au aflat ulterior, într-o noapte au fugit din autobuz în Fayetteville, Arkansas. În afara unui cec pe numele Consolatei, semnat cu un nume fictiv, nu au mai auzit vreodată de ele.

Cele trei femei și-au petrecut iarna așteptând, apoi nemaiașteptând, vreo alternativă la pensionare sau la azilul de bătrâni. Independenţa iniţială începuse să semene a abandon. Între timp, au luat măsuri pentru a îngriji proprietatea și a nu face datorii de care fundaţia nu putea să se ocupe. Sargeant Person a fost de-acord să ia în arendă niște pământ pentru a cultiva porumb și lucernă.

Vindeau ouă, ardei, condimente și sos de grătar iute, făcându-le reclamă pe un carton pătrat care acoperea semnul albastru decolorat cu numele școlii. În 1955, mare parte din clienţii lor erau șoferi de camion care călătoreau între Arkansas și Texas. Locuitorii din Ruby veneau rareori să cumpere altceva decât ardei iuţi, căci erau și ei bucătari excelenţi și pregăteau sau cultivau cele de care aveau nevoie. Doar în anii ’60, când era belșug, s-au alăturat șoferilor și au cumpărat și ceea ce numeau pui crescuţi la Mănăstire, îndeajuns de buni, faţă de ai lor, încât să merite drumul până acolo. Apoi au încercat și ceva jeleu din ardei iute mexican și garnitură din porumb. Răsadurile de pecan, plantate în anii ’40, se înălţaseră în anii ’60. Femeile de la Mănăstire vindeau nuci, și când erau gata recoltele, plăcintele dispăreau imediat. Făceau niște plăcinte de rubarbă atât de delicioase încât clienţilor le lăsa gura apă, iar sosul pentru grătar avea o reputaţie excelentă datorită ardeilor iuţi ca focul.

Era o viaţă bunicică pentru Consolată. Mai mult decât bunicică, căci Mary Magna o învăţase importanţa deosebită a răbdării. După ce îi aranjase confirmarea, o luase deoparte pe tânăra Consolată; priveau împreună cum se făcea cafeaua sau stăteau tăcute la marginea grădinii. Generozitatea divină se vede cel mai bine în darul răbdării. Lecţia aceasta îi prinsese bine Consolatei și abia dacă îşi dădea seama de ceea ce pierdea. Mai întâi a pierdut cunoștinţele elementare de limbă maternă. Din când în când, se trezea că vorbește sau gândește într-un limbaj intermediar, ceva între regulile gramaticale ale limbii materne și vocabularul celei de-a doua limbi. Apoi i-a dispărut stinghereala. În cele din urmă, și-a pierdut capacitatea de a suporta lumina. Când a sosit Mavis, măicuţa Roberta plecase la un azil și Consolată nu avea în cap decât îngrijirea lui Mary Magna.

Dar înainte de asta, înainte ca femeia aceea răvășită și în șlapi să strige la marginea grădinii, înainte de boala lui Mary Magna, când era încă într-o stare de abnegaţie și ușoară orbire, la zece ani de la vara când se ascunsese

într-o albie din spatele unei case pline de creaturi neprimitoare, Consolată a fost păcălită să învie morţii.

Au fost ani de supunere. Penitenţa era îndeplinită, dar nu îi ocupa tot timpul. Se mai putea gândi și la lucrurile de zi cu zi. Consolată a învăţat să se descurce cu orice lucru care nu implica hârtie: a îmbunătăţit sosul pentru grătar care-i înnebunea pe văcari, s-a certat cu puii, le-a construit gâștelor nesuferite un adăpost spaţios și a avut grijă de grădină. Ea și măicuţa Roberta se învoiseră să încerce din nou cu o vacă, iar Consolată stătea în grădină gândindu-se unde să-i așeze ţarcul, când picături de sudoare au început să i se prelingă ca o ploaie de pe gât, din păr. Erau atât de multe încât nu mai putea să vadă prin ochelarii de soare pe care-i purta acum. Și i-a scos ca să se șteargă la ochi. Prin apa aceea sărată a văzut cum o umbră se apropia de ea. Când a ajuns lângă ea, s-a transformat într-o femeie scundă. Consolată, ameţită, a încercat să se sprijine de un vrej de fasole, nu a reușit și s-a prăbușit. Când s-a trezit, stătea într-un scaun roșu, iar femeia murmura în timp ce-i ștergea fruntea.

— Ca să vezi noroc, a spus ea și a zâmbit în timp ce mesteca niște gumă.

— Ce mi se întâmplă? Consolată se uită înspre casă.

— Schimbarea prin care trece orice femeie, probabil. Uite-ţi ochelarii. S-au cam îndoit.

O chema Lone DuPres, spunea ea, și dacă n-ar fi venit pentru niște ardei, cine știe cât ar fi zăcut Consolată printre vrejurile de fasole.

Consolată era prea slăbită ca să stea în picioare, așa că și-a lăsat capul pe spatele scaunului și a cerut niște apă.

— Nu-nu, a spus Lone. Deja ai băut prea multă. Câţi ani ai?

— Patruzeci și nouă. În curând fac cincizeci.

— Ei bine, eu am peste șaptezeci și știu ce spun. Dacă faci cum îţi spun eu, schimbarea va fi mai ușoară și va dura mai puţin.

— Dar tu nu știi ce e.

— Pui pariu? Și nu e vorba doar de transpiraţie. Mai

simţi ceva> nu-i așa?

— Ce?

— Știi, când e cazul.

— Cum se simte?

— Tu să-mi spui. Unele femei nu pot suporta. Altele spun că seamănă cu… știi tu.

— Am gâtul uscat.

Lone a cotrobăit în geantă.

— O să-ţi prepar ceva care ajută.

— Nu. Măicuţele. Adică, n-o să le placă. N-o să te lase să dai buzna și să folosești cuptorul.

— Ei, lasă, c-o să fie bine.

Și așa a și fost. Lone i-a dat o băutură fierbinte care avea gust de sare. Când i-a descris lui Mary Magna ce-a păţit și ce leac i-a dat Lone, aceasta a râs și i-a spus:

— Păi, profesoara din mine crede că ăstea sunt prostii, dar femeia crede că orice te-ajută e bun. Dar să fii atentă! Mary Magna și-a coborât vocea. Cred că practică vrăji.

Lone nu le-a vizitat prea des, dar când venea, îi dădea Consolatei informaţii care o stinghereau. Consolată s-a plâns că nu crede în magie, că Biserica și toate cele sfinte erau împotriva pretenţiilor ei de cunoaştere și a practicii ei. Lone nu era pătimaşă. Pur și simplu a spus: „Uneori, oamenii au nevoie de mai mult”.

— Niciodată, a spus Consolată. În credinţa mea, n-ai nevoie decât de credinţă.

— Ai nevoie de ce avem nevoie cu toţii: pământ, aer, apă. Nu-L despărţi pe Dumnezeu de elementele Sale. El le-a creat pe toate. Tot ce faci e să-L separi pe El de opera Sa. Nu-I da creaţia peste cap!

Consolată asculta pe jumătate. Era mai mult sau mai puţin curioasă, iar practicile ei religioase erau adânc înrădăcinate. Siguranţa ei nu venea de la o mătură sau de la excrementele unui coiot. Fericirea și nefericirea ei nu erau afectate de vederea unui animal diform. Nu îi făcea nicio plăcere să vorbească cu apa. Și nici nu credea că oamenii obișnuiţi puteau sau aveau voie să intervină în

consecinţele naturale ale evenimentelor. Totuși, drumul dinspre Demby era drept ca un ferăstrău, iar un adolescent care-l parcurgea pentru prima oară credea nu numai că-l

poate face legat la ochi, ci că putea conduce și în somn, ceea ce făcea Scout Morgan, cu întreruperi, când trecea pe drumul din preajma Mănăstirii. Avea cincisprezece ani, conducea camionul tatălui celui mai bun prieten al său (care nici nu se compara cu Little Deere pe care unchiul său îl învăţase să-l mânuiască), în timp ce fratele său, Easter, dormea pe platforma din spate, iar cel mai bun prieten, alături. Se furișaseră la Red Fork să vadă un Black Rodeo pe care părinţii lor le interziseseră să-l vadă și se îmbătaseră cu bere Falstaff. În timp ce Scout a adormit fără să vrea la volan, camionul s-a abătut de la drum și probabil nu ar fi existat stricăciuni considerabile, dacă nu ar fi fost grămezile de stâlpi de pe marginea drumului, care așteptau să fie instalaţi. Camionul s-a izbit de stâlpi și s-a răsturnat July Person și Easter au fost aruncaţi în aer. Scout a rămas blocat înăuntru; niște firișoare roșii îi scoteau în evidenţă pielea neagră de pe tâmple.

Lone, care stătea la masa Consolatei, mai degrabă a simţit, decât a auzit accidentul: urletele lui Easter și ale lui July nu puteau ajunge atât de departe. S-a ridicat în picioare și a tras-o pe Consolată de mână.

Haide!

- Unde?

— Prin apropiere, cred.

Când au ajuns, Easter și July îl scoseseră pe Scout afară din cabină și urlau deasupra trupului lui lipsit de viaţă. Lone s-a întors spre Consolată și i-a spus:

— Eu sunt prea bătrână. Nu mai pot s-o fac, dar tu poţi.

— Să-l ridic?

— Nu. Să intri în el. Să-l trezești.

— Cum?

— Pătrunde în el! Pur și simplu, pătrunde în el! Ajută-l, fato!

Consolată a privit corpul și fără nicio ezitare, și-a scos ochelarii și s-a concentrat asupra dârelor roșii care-i decolarau părul. A pătruns în el. A văzut bucata de drum pe care o parcursese cu ochii închiși, a simţit răsturnarea camionului, durerea de cap, presiunea care-i apăsa pieptul, neputinţa de a respira. Ca de la distanţă, i-a auzit pe Easter și pe July lovind camionul și gemând. În interiorul băiatului a văzut un punct de lumină care scădea în intensitate. Trăgând de o energie ce aducea a frică, a fixat-o cu privirea până s-a mărit. Apoi a continuat, din ce în ce mai mult, astfel încât să poată pătrunde aerul, la început abia strecurându-se, apoi din ce în ce mai furtunos. Deși durea ca naiba să se uite, s-a concentrat ca și cum plămânii care aveau nevoie de aer erau ai ei, nu ai lui.

Scout a deschis ochii, a mormăit și s-a ridicat. Femeile le-au spus băieţilor care nu erau răniţi să-l transporte la Mănăstire. Au ezitat, uitându-se unul la altul. Lone a strigat:

— Ce naiba aveţi cu toţii?

Amândoi se simţeau profund ușuraţi de faptul că Scout îşi revenise, dar:

— Nu, doamnă. Doamnă DuPres, trez să ajungem acasă.

— Să vedem dacă mai merge, a spus Easter.

Au îndreptat camionul și au constatat că e îndeajuns de solid ca să-l conducă. Lone s-a dus cu ei, lăsând-o pe Consolată pe jumătate încântată, pe jumătate rușinată de ceea ce făcuse. Vrăji.

Au trecut săptămâni până s-a întors Lone să o liniștească în privinţa băiatului.

— Ai un dar. Am știut-o de la început.

Consolată s-a bosumflat și și-a făcut cruce, şoptind „Ave Maria, gratia plena". Încântarea îi trecuse și întâmplarea i se părea suspectă. Ca o drăcovenie. Ca lucrarea Diavolului. Ceva ce nu îndrăznea nici în ruptul capului să mărturisească lui Mary Magna, lui Iisus sau Fecioarei Maria. Nu știuse ce face: era sub o vrajă. Făcută de Lone. Ceea ce i-a și spus.

— Nu fi proastă! Dumnezeu nu face greșeli. Să-l dispreţuiești darul, asta e o greșeală. îl faci prost, ca pe tine?

— Nu înţeleg nimic din ce spui, i-a răspuns Consolată.

— Ba înţelegi. Deschide-ţi mintea și folosește ce ţi-a dat Dumnezeu.

— Cred că El vrea să nu te bag în seamă.

— Încăpăţânate!

Și-a luat în grabă geanta și a mers pe alee să aștepte în soare mașina.

Apoi a venit Soane, spunând:

— Lone DuPres mi-a povestit ce-ai făcut. Am venit să-ţi mulţumesc din tot sufletul.

Consolatei i se părea neschimbată, mai puţin părul, care în 1954 era încleiat de supărare, iar acum era tuns. Avea în mână un coș pe care-l puse pe masă.

— Am să te pomenesc mereu în rugăciunile mele.

Consolată a ridicat șervetul care acoperea coșul. Prăjiturile rotunde cu zahăr erau așezate între foi cerate.

— Măicuţa o să se bucure de ele la ceai, a zis ea.

Apoi, uitându-se la Soahe:

— Merg și cu cafea.

— Aș vrea o ceașcă. Mai mult ca orice.

Consolată a pus prăjiturile pe un platou.

— Lone crede că…

— Nu-mi pasă de asta. Mi l-ai întors la viaţă.

Un gânsac a ţipat în curte, împrăștiind gâștele din calea lui.

— Nu știam că-i al tău.

— Știu.

— Și n-am putut să mă abţin. Adică nu depindea de mine, ca să zic așa.

— Știu și asta.

— El ce spune?

— Că s-a salvat singur.

— Poate că are dreptate.

— Poate.

— Tu ce crezi?

— Că e norocos să ne aibă pe amândouă.

Consolată a scuturat firimiturile din coș și a împăturit frumos șervetul înăuntru. Au schimbat între ele coșul acela ani de zile.

În afară de Mary Magna, nu avea de ce „să pătrundă” în nimeni. Nu era nevoie. Consolată, care nu suporta să-și apropie ochii de acea lumină, a îndurat-o când s-a îmbolnăvit maica stareță. La început a recurs la această soluţie din slăbiciunea devotamentului transformat în panică – nimic nu părea s-o ajute pe femeia bolnavă –, apoi, enervată de neputinţa sa, a preluat controlul. A pătruns în ea ca să găsească punctul de lumină. Modificându-l, lărgindu-l, întărindu-l. Asta i-a dat o energie nouă, a pus-o chiar pe picioare, uneori. Aceste incursiuni erau atât de intense, încât Mary Magna a strălucit ca o lampă până la ultima suflare în braţele Consolatei.

Așa că a practicat magia, și, deși era pentru binele femeii pe care o iubea, știa că asta înseamnă anatemă, că Mary Magna ar fi fost cuprinsă de dezgust și furie dacă ar fi știut că viaţa-i este prelungită cu ajutorul răului. Că extazul ultimei clipe era amânat cu bună știinţă de cineva care ar fi trebuit să fie conștient de ce face. Așadar, Consolată nu i-a spus niciodată nimic. Cu toate acestea, oricât ar fi fost de respingător, darul acela nu dispărea. Oricât ar fi fost de tulburător, împerechind păcatul mândriei cu vrăjitoria, a ajuns să-l accepte în așa fel încât se convingă pe sine că nu-L va supăra și nu-și va pune sufletul în pericol. Era o problemă de limbaj. Lone îi spunea „a pătrunde înăuntru”. Consolată, „a vedea înăuntru”. Așadar, darul consta în vedere. Ceva ce Dumnezeu dăruise oricui era dispus să-l dezvolte. Era un argument cam forţat, dar rezolva disputa dintre ea și Lone și îi dădea voie să accepte de la Lone leacuri pentru tot felul de boli și să încerce altele, în timp ce „vederea” strălucea în continuare. Cu cât era mai înceţoșată lumea vizibilă, cu atât mai pătrunzătoare îi devenea „vederea”.

Când a murit Mary Magna, Consolată, în vârstă de

cincizeci și patru de ani, a rămas orfană cum nu fusese nici pe vremea când trăia pe stradă sau când era servitoare. Nu degeaba o prevenise Biserica împotriva iubirii excesive de oameni; când Mary Magna a părăsit-o, Consolată a acceptat condoleanţele celor două prietene, ajutorul și șoaptele de consolare din partea lui Mavis, eforturile de a o înveseli pe care le făcea Grace, dar legătura ei cu lumea i-a alunecat printre degete. Nu avea acte de identitate, asigurare, familie, slujbă. Faţă-n faţă cu nimicirea, așteptând să fie dată afară, ferindu-se de Dumnezeu, se simţea ca o spirală de hârtie – fără nimic scris pe ea – aruncată într-un colţ de dulap. Îi promiseseră că vor avea mereu grijă de ea, dar nu i-au spus că mereu nu înseamnă pentru totdeauna. Vinul captiv a ajutat-o, o vreme, dar nu la nesfârșit, și s-a surprins cuprinsă de răutatea beţivului, dorindu-și să aibă puterea de a le stinge în bătaie pe femeile care stăteau gratis în casă. „Dumnezeu nu face greșeli”, i-a strigat Lone. Poate că nu, dar uneori e mult prea generos. Ca atunci când i-a dat un dar diavolesc unei femei beţive, ignorante, săracă lipită pământului și care trăia în întuneric, neputându-se ridica din pat ca să facă ceva util sau să moară acolo și să scape lumea de duhoarea ei. Cu părul cărunt, cu ochii uscaţi, îşi putea imagina cum arată. Ochii ei lipsiţi de culoare nu vedeau nimic în afară de ceea ce se petrecea în mintea celorlalţi. Exact pe dos decât în anotimpul acela orb, când se tăvălise cu bărbatul cel viu în noroi și crezuse că vedea pentru prima oară, pentru că se uita cu atâta atenţie. Dar i se vorbise, jumătate blestem, jumătate binecuvântare. Arsese verdele ochilor și-l înlocuise cu văzul atotputernic care o ducea la pierzanie dacă îl folosea.

Pași, apoi o bătaie în ușă îi întrerupseră gândurile triste, de capăt de drum.

Fata deschise ușa.

— Connie?

— Cine altcineva?

— Sunt eu, Pallas. L-am sunat pe tata din nou. Deci... știi și tu. Ne întâlnim în Tulsa. Am venit să-mi iau rămas-

bun.

— Aha.

— A fost minunat. Trebuia. Nu-l văzusem de-o veșnicie.

— Așa mult?

— Poţi să crezi?

— Nu prea. Te-ai îngrășat.

— Da, știu.

— Și ce-ai de gând să faci?

— Ca întotdeauna, am să ţin cură de slăbire.

— Nu la asta mă refeream. Mă refer la copil. Ești însărcinată.

— Nu, nu sunt.

— Nu?

— Nu!

— De ce nu?

— Am doar șaișpe ani!

— Aha, răspunse Consolată, uitându-se la capul ca o lună care plutea deasupra unei coloane vertebrale, la cele patru apendice – labe sau mâini sau copite sau picioare. Era greu de spus în stadiul acesta Pallas putea purta în pântece la fel de bine un miel, un copil sau un jaguar. „Păcat!” spuse, în timp ce Pallas părăsi camera. Și din nou „păcat”, imaginându-și cam ce viaţă urma să aibă copilul cu mama lui tânără și prostuţă. Îşi aduse aminte de o altă fată, cam de aceeași vârstă, care venise cu câţiva ani în urmă, într-o perioadă foarte proastă. Timp de șaptesprezece zile, Consolată pătrunsese în corpul lui Mary Magna, făcând-o să respire, păstrând licărirea luminiţei albastre vie până când Mary Magna îşi ceruse voie să plece fără ultima împărtășanie. Cea de-a doua fată, Grace, venise la timp ca să mai ia din singurătatea înfiorătoare care coborâse asupra casei odată ce fusese îndepărtat cadavrul, lăsând-o pe Consolată să doarmă. Mavis tocmai se întorsese cu apă de la Lourdes și calmante ilegale. Consolată s-a bucurat de tovărășia care o distrăgea de la plânsul de milă legat de evacuare, foamete și moarte fără remușcări. Fără documente și fără protectoare, era la

fel de vulnerabilă ca atunci când avea nouă ani și se agăţa de mâna lui Mary Magna pe rampa vasului Atenas. Oricât ar fi ajutat-o Lone DuPres sau Soane, nu-i puteau oferi adăpost. Nu în orașul acela.

Apoi venise fata din Ruby. Avea lacrimi în ochi. Și încă ceva. Nu era îngrijorată, așa cum te-ai fi așteptat, ci revoltată de ce-i făcuse pântecul. O repulsie atât de mare încât îi despărţea mintea de trup și îşi vedea carnea zămislitoare de came ca pe ceva străin, nesupus, nefiresc, infectat. Consolată nu putea înţelege de unde venea acea repulsie, dar era acolo. Și iat-o din nou exprimată în acel „nu” strigat către ceilalţi: teroare pură. Cu prima, Consolată a făcut ceea ce știa că ar fi făcut și Mary Magna: a liniștit-o și a sfătuit-o să aștepte să-i vină sorocul. I-a spus că poate să nască acolo, dacă vrea. Mavis jubila, iar Grace se amuza. Au luat banii de pe arendă și s-au dus să cumpere cele necesare pentru nou-născut, întorcându-se cu botoșei și scutece și păpuși, multe cât pentru o grădiniţă. Fata, de neclintit în hotărârea ei de a nu fi asistată de moașă, a așteptat tăcută și posacă timp de o săptămână sau așa ceva. Sau cel puţin așa credea Consolată. A aflat abia când a început travaliul că tânăra mamă îşi lovise burta necontenit. Dacă ar fi văzut mai bine și dacă pielea fetei nu ar fi fost neagră ca oceanul întunecat, Consolată ar fi putut observa imediat vânătăile. Dar situaţia fiind de așa natură, a văzut umflături și zone întregi unde pielea era purpurie pe dinăuntru în loc de gri. Dar cu adevărat gravă fusese coada de mop introdusă între picioare cu îndemânarea unui violator – fără milă, iar și iar. Cu ardoarea unui mascul turbat, încercase să îndepărteze noua viaţă din viaţa ei. Și, într-un fel, reușise. Copilul de cinci sau șase luni se revoltase. Ţâfnos, revoltat, ţeapăn de frică, a încercat să scape de pe vasul asaltat și asaltator care-l purta. De loviturile în capul lui fragil și de zdrobitul spatelui. De convulsiile de pe șira spinării. Altfel, nu era nicio speranţă. Dacă nu ar fi încercat să se salveze singur, s-ar fi zdrobit în bucăţi sau s-ar fi înecat în mâncarea mamei sale. Așa că s-a născut, să spunem așa, prea

devreme și obosit de călătorie. Dar respira. Cumva. Mavis a luat treaba în mâini. Grace s-a dus să se culce. împreună, Consolată și Mavis i-au curăţat ochii, i-au vârât degetele în gât ca să poată respira mai bine și au încercat să-l hrănească. A ţinut-o așa câteva zile, apoi a abandonat și a dispărut în compania lui Merle și Pearl. Maică-sa plecase de mult, fără să-l atingă, să-l privească, să întrebe de el sau să-l boteze. Grace l-a numit Che, iar Consolată nu știa nici în ziua de azi unde era îngropat. Doar murmurase *Agnus Dei, qui tollis peccata mundi: miserere nobis* deasupra unui kilogram de viaţă bravă, dar înfrântă, înainte ca Mavis, zâmbind și gângurind, să-l scoată afară.

Mai bine așa, îşi spuse Consolată. Ar fi avut o viaţă de coșmar cu mama aia. Acum iată încă una care striga „nu!” ca și cum asta ar fi putut schimba ceva. Păcat.

Întinzându-se după sticlă, Consolată o găsi goală. Oftă și se lăsă pe spatele scaunului. Fără vin, știa, gândurile îi vor fi insuportabile: resemnare, plâns de milă, furie înăbușită, dezgust și rușine strălucind ca tăciunii unui foc aproape stins. Când se ridică să-și satisfacă viciul, o cuprinse o mare sfârșeală, forţând-o să se așeze din nou, cu bărbia în piept. Dormi până se trezi din beţie. Cu dureri de cap, cu gura uscată, se trezi cu nevoia urgentă să se ducă la baie. La etajul al doilea, în spatele unei uși, auzi suspine, iar în spatele alteia, un cântec. Pe scări, se hotărî să ia niște aer și se târî până în bucătărie și de acolo afară. Soarele dispăruse, lăsând în urmă o lumină mai prietenoasă. Consolată examină grădina distrusă de iarnă. Tulpinile de roșii zăceau blegi peste fructele căzute, înnegrite și putrezite pe pământ. Firele de muștar erau galben-pal din cauza putregaiului și neîngrijirii. O grămadă întreagă de pepeni se turtiseră lângă crizantemele de culoarea noroiului. Câteva pene de pui erau prinse în gardul care proteja grădina de ce putea și el. Fără mâna omului, era plin de găuri de popândău, castele de termite, de urme de incursiuni ale iepurilor și ale ciorilor hotărâte. Grămezile de porumb de pe câmpul. recoltat din depărtare păreau părăsite. Iar tufișurile de ardei, susţinute de

degetele ridate ale roadelor lor, erau ţepene din cauza frigului. În ciuda prafului care-i biciuia picioarele, Consolată se așeză pe scaunul roșu decolorat.

— Non *sum dignus,* şopti ea. Dar spune-mi. Unde sunt restul zilelor, aleile de cimbru, mirosul de veronică promise? Laptele și mierea pe care spuneai că le-am meritat? Fericirea ce vine din treaba bine făcută, seninătatea pe care ne-o dă îndeplinirea datoriei, binecuvântarea de pe urma faptelor bune? A fost atât de cumplit ce-am făcut din dragoste pentru tine?

Mary Magna nu avea nimic de spus. Consolată ascultă tăcerea încăpăţânată, mai mult mirată decât deranjată de cer, penat acum cu auriu și verde-albăstrui, înaintând ca iubirea împărtășită spre orizont, îi era teamă să nu moară singură, neplânsă de nimeni pe acest pământ nesfinţit, dar știa că asta o așteaptă. Cum îşi mai dorea moartea cea bună!

— Îmi vei lipsi, îi spuse. Îmi vei lipsi cu adevărat.

Văzduhul pâlpâi.

Se apropia un bărbat. De statură medie, cu pasul ușor, venea direct pe alee. Purta o pălărie de cowboy care-i ascundea chipul, dar Consolată nu l-ar fi putut vedea, oricum. Cum stătea pe treptele de la bucătărie, în cadrul ușii, un triunghi de umbră îi ascundea faţa, dar nu și hainele: o vestă verde peste cămașa albă, bretelele roșii atârnându-i pe lângă pantalonii arși de soare, pantofi de muncă, negri și lucioși.

— Cine-i acolo?

Hai, fetiţo, că mă cunoști.

Bărbatul se aplecă și ea văzu că poartă ochelari de soare, din aceia care strălucesc.

— Nu, n-aș putea spune că te cunosc.

— Ei, nu contează. Călătoresc pe-aici.

Erau la zece metri depărtare, dar cuvintele lui îi linseră obrazul.

— Ești din oraș?

— Nu, sunt de departe. Ai ceva de băut?

— Vezi prin casă.

Consolată începu să lunece spre felul lui de a vorbi ca mierea dintr-un fagure.

— Ei, asta e, ca și cum asta ar fi pus capăt discuţiei și ar fi preferat să-i fie sete în continuare.

— Strigă, spuse Consolată. Fetele pot să-ţi aducă ceva.

Se simţea ușoară, fără greutate, ca și cum s-ar fi putut mișca, dacă voia, fără să se ridice în picioare.

— Ei, doar mă știi mai bine de-atât. Nu vreau să le văd pe fete. Vreau să te văd pe tine.

Consolată râse.

— Ești mai chior ca mine.

Dintr-odată fu lângă ea, fără să se fi mișcat, zâmbind ca și cum s-ar fi simţit nemaipomenit sau s-ar fi așteptat să se simtă așa. Consolată râse din nou. I se părea amuzant, comic chiar, felul în care zburase spre ea de pe trepte și felul în care se uita la ea – flirtând, plin de o plăcere secretă. La câţiva centimetri de ea, îşi scoase pălăria înaltă. Părul proaspăt, de culoarea ceaiului, i se prelinse ca o cascadă pe umeri și pe spate. Îşi scoase ochelarii și îi făcu cu ochiul, o mișcare discretă și seducătoare. Ochii îi erau, văzu ea, rotunzi și verzi ca niște mere proaspete.

La lumina unei lumânări, într-o cumplită seară de ianuarie, Consolată curăţă, spală și iar spală două găini proaspăt tăiate. Simt tinere, cu pene greu de scos. Inimile, gâturile, măruntaiele și ficăţeii fierb în oală. Ridică pielea, ca să pătrundă cât mai adânc în ele. Sub piept, caută un buzunăraș aproape de aripă. Apoi, în vreme ce ţine pieptul cu mâna stângă, degetele de la mâna dreaptă îşi croiesc drum pe sub pielea de pe spate, împingând ușor coloana. În toate aceste locuri – unde a desfăcut pielea și a separat membrana de pe carnea pe care o proteja odată – strecoară unt. Gros. Alb. Alunecos.

Pallas îşi șterse ochii cu podul palmei și apoi și nasul. Și acum?

Ultimul telefon, de care îi spusese lui Connie, nu era foarte diferit de primul. Doar mai scurt. Dar a generat aceeași frustrare ca acea așa-zisă conversaţie cu tatăl ei de

vara trecută.

Iisuse Christoase, unde naiba ești? Credeam c-ai murit. Slavă Domnului! Au găsit mașina, dar era lovită ca dracu’ pe-o parte și cineva a jefuit-o. Ești bine? O, păpușă! *Tăticule.* Unde-i golanul ăla? Spune-mi ce s-a întâmplat. Scorpia de maică-ta n-are nicio noimă, ca de obicei. Ţi-a făcut ceva? *Nu, tăticule.* Păi, și atunci? Era singur? Dăm în judecată școala, păpușă. I-am prins de coaie. *N-a fost el. M-au urmărit niște băieţi.* Ce? *într-un camion. Mi-au lovit mașina și m-au împins în afara drumului. Am fugit și apoi…* Te-au violat? *Tăticule!* Stai așa, dragă! Jo Anne, ia sună-l pe detectivul ăla. Spune-i că vorbesc cu Pallas. Nu, e OK, tu doar sună-l! Așa, continuă, dragă. Sunt… Unde ești? *Vii să mă iei, tăticule?* Bineînţeles că vin. Imediat. Ai nevoie de bani? Poţi să ajungi la un aeroport, la o gară? Doar spune-mi unde vei fi. Stai. Poate c-ar trebui să suni la poliţie. La poliţia locală, vreau să spun. Te pot duce ei până la aeroport. Spună-le să mă sune! Nu. Poţi să mă suni de la postul de poliţie. Unde ești? Pallas? De unde suni? Pallas, ești acolo? *Minnesota.* Minnesota? Iisuse! Credeam că ești în New Mexico. Ce naiba-i pe-acolo? Bloomington? Nu, Saint Paul. Ești pe lângă Saint Paul, dragă? *Nu e nimic cunoscut prin preajmă. E ca la ţară.* Sună la poliţie, Pallas! OK. Ai înţeles? Nu ești rănită sau așa ceva? *Nu, tăticule.* Bine. Bine așa.

Eu o să fiu aici. Sau Jo Anne, dacă ies eu. Of, prin ce-am mai trecut! Dar acum o să fie totul bine. O să vorbim despre nemernicul ăla când te întorci. Da? Sună-mă! Trebuie să vorbim. Te iubesc, puiule!

Să vorbească. Sigur. Pallas n-a sunat pe nimeni – nici poliţia, nici pe Dee Dee, nici pe el – până în august. Era furios, dar i-a trimis totuși bani de călătorie.

Poate că râseseră pe la spatele ei înainte de Carlos, poate făcuseră glume pe seama ei, dar ea nu avusese decât o senzaţie vagă: im gest întrerupt când intra în clasă, o privire piezișă în timp ce se întorcea de la dulap, un zâmbet chinuit când se apropia de o masă, la prânz. Nu fusese niciodată cu adevărat populară, dar felul ei de a fi și

banii tatălui ei ascunseseră acest fapt. Acum se râdea de ea pe faţă (Pallas Truelove a fugit cu îngrijitorul, minunat, nu?) și nimeni nu încerca să mai mascheze acest lucru. Se întorsese în locul acela unde se purtau războaie pe viaţă și pe moarte, în tranșeele liceului, unde te poate acoperi rușinea cât timp îţi ia să cobori scările, unde dacă nu reușești să-ţi deschizi dulapul e un eșec și dispreţul vine dintr-un prezervativ care înfundă ţâșnitoarea. Unde, în afară de schimbul de haine și de jucării, nu există intenţii bune. Unde aroganţa e la putere, judecăţile simt sumare, iar respingerile – permanente. Iar adulţii n-au niciun habar. Numai la închisoare poate fi la fel de strigător la cer și de înspăimântător, căci dedesubtul regulilor și ritualurilor, clocotea o viaţă de o violenţă nimicitoare. Cei care proveneau din familii liniștite și cumsecade erau copleșiţi de cruzimea care se abătea asupra lor din momentul în care intrau pe poartă. Cruzime deghizată în veselie tinerească.

Pallas s-a străduit. Dar umilinţa a copleșit-o. Milton o pisa cu întrebări despre mama ei. Fusese avertizat în legătură cu consecinţele unei căsătorii cu cineva din afară și fiecare avertisment se dovedise adevărat: Dee Dee era iresponsabilă, amorală; o târfă, dacă e să spunem adevărul. Pallas dădea răspunsuri vagi, neutre. Încă mai era implicat într-un proces împotriva școlii pe motiv că este un mediu lax și periculos, ca să nu mai vorbim de angajaţii săi cu înclinaţii criminale. Dar „victima” „răpirii” plecase de bunăvoie, iar destinaţia, „dincolo de graniţele statului”, era casa mamei sale. Cât de criminal putea fi? Se petrecea ceva acasă la ei de care școala ar trebui să știe? Ceva care o determinase pe fiica sa să evadeze și să plece la mama sa? Mai mult decât atât, nimic necorespunzător nu se întâmplase în perimetrul școlii – în afară de faptul că i se reparase mașina „victimei” și că fusese dusă în siguranţă acasă. Și apoi „răpirea” avusese loc în timp în timpul vacanţei, când școala era închisă. Mai mult decât atât, „victima” nu numai că plecase de bunăvoie, dar cooperase și minţise ca să plece cu un bărbat (un artist,

chiar) care nu avea cazier și a cărui muncă și comportament la școală erau exemplare. Fusese agresată sexual de el? „Victima” a spus că nu, nu, nu. O drogase, îi dăduse ceva ilegal de fumat? Pallas a dat din cap, amintindu-și chiar că maică-sa fusese cea care făcuse așa ceva. Cine erau acești oameni care au lovit mașina? Nu știu. Nu le-am văzut feţele. Am fugit de-acolo. Unde? Am făcut autostopul și m-au luat niște oameni cu mașina. Cine? Niște oameni. Într-un loc care semăna cu o biserică. În Minnesota? Nu, în Oklahoma. Care-i adresa? Numărul de telefon? Tăticule, las-o baltă! Acum sunt acasă, nu? Da, dar nu vreau să-mi fac griji pentru tine. Păi nu-ţi fă! Nu-ţi fă!

9 9

Pallas nu se simţea bine. Orice mânca se depunea, deși voma cam tot. Și-a petrecut Ziua Recunoștinţei de una singură, cu mâncare făcută de Provence. De Crăciun, s-a rugat pentru o pauză. Milton a refuzat. Stai aici. Doar la Chicago, să o vadă pe sora lui, a spus ea. S-a învoit în cele din urmă și secretara sa a făcut aranjamentele. Pallas a stat cu mătușa ei până pe 30 decembrie, apoi a luat-o din loc (lăsând în urmă un bilet care inducea în eroare). La aeroportul din Tulsa, i-au trebuit două ore și jumătate să închirieze o mașină și un șofer ca s-o ducă la Mănăstire. Doar o vizită, și-a spus ea. Doar să afle ce mai face lumea de-acolo. Pe cine, în afară de ea însăși, putea păcăli? Pe nimeni, se pare. Connie îşi dăduse seama imediat. Acum ce era de făcut?

Consolată întoarce găinile și se uită în cavităţile lor argintii și rozalii. Presară sare și o amestecă, apoi freacă pieliţa cu un amestec de unt și scorţișoară. Adaugă ceapă la bucăţile de gât, inimi și măruntaie din supă. Imediat ce găinile sunt fragede și maronii, le pune deoparte ca să-și lase zeama.

Călâie și puţină, apa din cadă îi ajungea doar până la talie. Lui Gigi îi plăcea apa adâncă, fierbinte, plină de spumă. Ţevăraia clădirii se stricase: apa era murdară, mirosea și uneori nu avea presiune cât să ajungă până la

etajul al doilea. Apa scoasă din puţ trecea printr-un boiler încălzit cu lemne, de care nimeni, în afară de ea, nu avea interesul să se ocupe. Era o enervare constantă; încerca să acumuleze apa caldă printr-un sistem decrepit care funcţiona ca naiba, mai ales iarna. Seneca, bineînţeles, a ajutat-o, aducând în baie mai multe găleţi de apă fiartă pe cuptorul din bucătărie. Pentru spumă, a turnat granule de Ivory Snow și a agitat apa cât de mult a putut, deși rezultatul a fost o mizerie dezamăgitoare. I-a propus lui Seneca să i se alăture în cadă, dar a fost refuzată, ca de obicei, și, deși înţelegea de ce prietena ei prefera să nu fie văzută dezbrăcată, Gigi nu se putea abţine să n-o tachineze că nu se spală prea des. Văzuse hârtia igienică pătată de sânge, dar crestăturile de pe pielea lui Seneca le simţise doar sub cuverturi. Oricât de directă și de enervantă era în stare Gigi să fie, nu o putea întreba ceva de ele. Răspunsul ar fi putut avea de-a face mult prea mult cu scena sângeroasă cu băiatul de culoare.

Îşi întinse picioarele și le ridică pentru a le admira, așa cum făcuse de multe ori atunci când îi atingea coloana lui K.D. cu ele, în timp ce el stătea cu spatele gol la ea. Din când în când, îi era dor de el. Devotamentul lui haotic, schimbările de stare, jignirile, dorinţa și compromisurile. îl cam hăituise. Îi plăcuse că era disponibil și că o adora pentru că nu prea mai avusese parte de așa ceva. Mikey. Nu se putea numi iubire. Dar versiunea lui K.D. nu a fost amuzantă pentru mult timp. îl tachinase, insultase, refuzase de prea multe ori și o fugărise în jurul casei, o prinsese și o lovise. Mavis și Seneca îl luaseră de pe ea, îl loviseră cu uneltele din bucătărie și-l fugăriseră, răspunzându-i toate trei la înjurături cu altele și mai aprige.

Ei, asta e. E un nou an, îşi spuse ea. 1975. Planuri noi, din moment ce cele vechi se dovediseră a fi niște porcării. Când a scos în sfârșit cutia de sub gresia din baie, s-a bucurat să vadă că e plină de certificate. Funcţionarul de la bancă a fost și el încântat și i-a oferit douăzeci de dolari pentru plăcerea de a le înrăma sau a le expune

pentru amuzamentul clienţilor săi. Nu vezi în fiecare zi documente dintr-una din cele mai mari escrocherii din Vest. A cerut patruzeci de dolari și a năvălit afară din bancă, poruncindu-i lui Mavis să conducă și să nu o întrebe nimic.

O va convinge pe Seneca să plece cu ea. Definitiv, de data asta. Să intre din nou în joc. Cumva. Undeva. Maică-sa era de negăsit. Taică-său era condamnat la moarte. Mai avea doar un bunic, într-o rulotă dărăpănată din Alcom, Mississippi. Nu prea se gândise la asta, dar acum se întreba de ce plecase. Din joc, adică. Nu era de vină doar băiatul însângerat sau povestea lui Mikey despre cuplul care făcea dragoste în deșert și nici sfatul tipului scund despre apa curată sau copacii întrepătrunși. Înainte de Mikey, îşi uitase rostul și se complăcuse în distracţie și aventură. Demonstraţii provocatoare, pamflete, certuri, poliţie, squatteri[28], lideri și discuţii, discuţii, atât de multe discuţii. Niciuna din ele serioase. Cu mâinile pline de săpun, Gigi îşi prinse părul cu o clamă. Nici elevii de liceu, nici studenţii, nimeni, nici măcar celelalte fete, nu-i luau în serios seriozitatea. Dacă nu ar fi știut să imprime, nimeni nu ar fi știut că e acolo. Mai puţin Mikey. „Nenorocirilor”, spuse cu voce tare. Și apoi, neștiind care dintre nenorociţi o înfuria mai tare, lovi cu mâinile apa îngrozitoare din cadă, șuierând: „Rahat!” la fiecare lovitură. Se calmă după o vreme, îndeajuns încât să se lase pe spate în cadă, să-și acopere faţa și să șoptească în palmele ude: „Nu, vacă proastă ce ești. Pentru că n-ai fost destul de tare. Destul de deșteaptă. Ca de fiecare dată, n-ai avut putere suficientă. Te-ai gândit că o să fie amuzant și c-o să meargă așa. Un anotimp sau două. Credeai că suntem mari și tari și când ne-au făcut bucăţi, ai fugit”.

Gigi nu era genul care să plângă. Chiar și acum, când îşi dădea seama că nu era mulţumită cu sine de foarte mult timp, ochii îi rămaseră uscaţi ca deșertul.

Consolată curăţă cartofii maronii și micuţi și-i face cubuleţe. Îi fierbe puţin în apă asezonată cu sosul din

28 Persoană care ocupă fără aprobare o locuință (n.r.).

carne, foi de dafin și salvie, înainte de a-i aranja într-o tavă în care se fac auriu-închis. Presară niște paprica și seminţe de ardei din cei mai iuţi. O, da, spuse. O, da.

Cea mai bună chestie pe patru roţi care există, așa s-a exprimat, și Mavis a sperat că pasiunea lui pentru Cadillac însemna că-i va face o reducere. N-avea să afle dacă așa e, dar înainte de închiderea atelierului, mecanicul și-a terminat treaba și i-a luat cincizeci de dolari pentru manoperă, treizeci și doi pentru piese, treisprezece pentru ulei și benzină, așa că a cheltuit aproape toţi banii din arendă. Nu urma să primească niciun ban de la domnul Person timp de trei luni. Totuși, mai aveau destui bani pentru cumpărăturile obișnuite, plus vopseaua pe care o voia Connie (bănuia că pentru scaunul roșu, dar voia și vopsea albă, probabil pentru coteţ), cât și pentru îngheţata pe băţ. Gemenilor le plăcea foarte mult și au mâncat-o imediat. Dar jucăriile de Crăciun erau neatinse, așa că Mavis și-a petrecut cele cinci ore în care a fost reparată mașina schimbând camionul Fisher-Price cu o Tonka și păpușa Tiny Tina cu una vorbitoare. În curând, Pearl va fi îndeajuns de mare pentru o păpușă Barbie. Era incredibil cum se schimbau și creșteau. Nu puteau să-și ţină capul siguri când au plecat, dar când i-a văzut pentru prima oară la conac, mergeau deja pe picioare și aveau doi ani. Putea să-și dea seama exact după râs. Și dat fiind cât de bine se înţelegeau cu ceilalţi copii care fugeau prin camere, știa cât au crescut. Acum erau de vârsta școlarilor, șase ani și jumătate, iar Mavis trebuia să se gândească la cadouri potrivite pentru vârsta lor de ziua lor și de Crăciun.

Îi fusese atât de dor de ei în 1970, când se dusese până în Maryland. Privindu-i în pauză la școala unde-i înscrisese, și-a dat seama cu uimire că Sal era în clasa a noua, Billie James într-a treia și Frankie într-a ducea. Totuși, nici nu-i trecea prin minte că nu-i va recunoaşte, deși nu era sigură că ei vor ști cine e ea. Poate fusese din cauză că avea degetele înfipte în gardul școlii sau o expresie ciudată pe faţă; orice ar fi fost, trebuie că i-a speriat pe elevi, pentru că a venit un bărbat și a luat-o la

întrebări la care nu a putut să răspundă. A plecat în grabă, ascunzându-se și, în același timp, căutându-i cu privirea. Voia să ajungă acasă la Peg, dar nu voia să fie văzută de Frank sau de vecini. Când a găsit-o – fata cu bonetă încă mai îngrijea raţele – a plâns. Trandafirul lui Sharon, atât de puternic, de sălbatic și de frumos, fusese tăiat din rădăcini. N-a luat-o la fugă pe stradă doar pentru că-i era frică să nu fie recunoscută. Cu o claritate subită și pătrunzătoare, a înţeles că nu era în siguranţă acolo sau oriunde nu erau Merle și Pearl. Și asta înainte să-i telefoneze lui Birdie și să afle de mandatul de arestare.

Mavis și-a ascuns părul sub un batic verde-închis, și-a cumpărat o pereche de ochelari de soare ieftini și a luat un autobuz către Washington, D.C. și apoi spre Chicago. Acolo a făcut cumpărăturile pe care Connie le voia pentru Maică, a luat un alt autobuz, apoi altul și a ajuns la depoul din Middleton, unde lăsase Cadillac-ul. Grăbindu-se să-i ducă cumpărăturile lui Connie și să fie în compania gemenilor, a mers tot drumul cu viteză. Nervoasă, cu respiraţia tăiată, Mavis a intrat în trombă pe alee și a frânat lângă Gigi, goală, care deja se instalase în adăpostul ei. De trei ani se dondăneau, se certau și reușeau, de dragul lui Connie, să nu se omoare între ele. Mavis credea că Gigi era distrasă de bărbatul din Ruby, acesta fiind singurul motiv pentru care nu puneau ele mâna pe cuţit. Căci Mavis ar fi făcut-o, s-ar fi luptat până la ultima suflare cu orice, inclusiv cu căţeaua aia dură de pe străzi, dacă ar fi ameninţat-o cu moartea și i-ar fi lăsat astfel copiii neprotejaţi. Așa că pe blânda Seneca a întâmpinat-o cu o bunăvoinţă sinceră, aproape exagerată. O atitudine pe care Gigi a împărtășit-o în totalitate, căci atunci când a sosit Seneca, s-a lepădat de acel K.D. ca de o coajă de sământă. În această nouă configuraţie, locul lui Mavis era asigurat. Nici măcar fata aceea bogată și tristă, dar drăguţă, nu o tulburase. Gemenii erau fericiţi, iar Mavis era încă cea mai apropiată de Connie dintre toate. Și tocmai pentru că erau așa apropiate și se înţelegeau una pe alta atât de bine, Mavis începuse să se îngrijoreze. Nu în legătură cu obiceiurile

nocturne ale lui Connie sau din cauza băuturii – sau pentru că încetase să mai bea, căci aburii familiari dispăruseră în ultimul timp. Era altceva la mijloc. Felul în care Connie dădea din cap ca și cum asculta pe cineva în apropiere, felul în care spunea „nu – nu” sau „Dacă spui tu”, răspunzând la întrebări pe care nu le pusese nimeni. În plus, nu numai că nu mai folosea ochelari de soare, ci era gătită, oarecum, în fiecare zi, într-una din rochiile aduse de Soane Morgan. Iar în picioare avea pantofii ludoși de călugăriţă care stătuseră odată la ea pe dulap. Dar dat fiind că îi răsunau râsete vesele în urechi, că i se topeau îngheţatele pe băţ în timpul iernii, nu era în poziţia în care să-și permită să judece. Connie nu pusese la îndoială niciodată existenţa gemenilor, iar pentru Mavis, care nu avea de gând să explice sau să apere ceva ce știa că este adevărat, această acceptare era esenţială. Vizitatorul nocturn îşi făcea apariţia din ce în ce mai rar și, chiar dacă asta o preocupa, ce o interesa cu adevărat era cât de mult crescuseră Merle și Pearl. Și dacă putea să ţină pasul cu ei.

Șase mere galbene, încreţite în cămara de iarnă, sunt golite de miez și plutesc în apă. Stafidele se încălzesc într-o tigaie cu vin. Consolată umple gaura fiecărui măr cu un amestec cremos de gălbenuș, miere, nud pecan și unt, la care adaugă, una câte una, stafidele umflate de vin. Toarnă vinul condimentat într-o tigaie și aruncă merele înăuntru. Lichidul dulce și cald se mișcă.

Străduţele erau înguste și drepte, dar imediat ce le făcea, se inundau. Uneori le ștergea de sânge cu hârtie igienică, dar îi plăcea și să le lase să curgă. Toată chestia era să știe cum să le cresteze la adâncimea potrivită. Nici prea superficiale, ca tăietura să fie o linie roșie abia vizibilă. Nici prea adânci, cât să se umfle și să ţâșnească prea repede pentru a vedea strada. Deși schimbase locul hărţii de pe mâini pe coapse, recunoștea cu plăcere urmele vechilor drumuri, bulevarde de care până și Norma fusese dezgustată. Câteodată era de ajuns una singură timp de mai multe luni. Apoi, existau momente în care îşi făcea

două pe zi, abia lăsând timp unei străduţe să se închidă înainte de a face alta. Dar nu era nechibzuită. Instrumentele îi erau curate și avea iod din plin (mai bun ca Mercurocromul). Și adăugase și cremă de aloe la trusă.

Obiceiul, deprins într-una din casele adoptive, începuse ca un accident. Înainte ca fratele ei adoptiv – un alt puști în casa Mamei Greer – să-i dea chiloţii jos pentru prima oară, un ac de siguranţă care-i ţinea talia blugilor în loc de nasture s-a deschis și i-a zgâriat burta în timp ce Harry trăgea de ei. Când blugii au fost aruncaţi deoparte și el a ajuns la chiloţi, firișorul de sânge l-a excitat și mai mult. Nu a plâns. N-a durut-o. Când Mama Greer i-a făcut baie, a cloncănit: „Biata de tine. De ce nu mi-ai spus?" și a dat-o cu Mercurocrom pe tăietură. Nu-i era clar ce anume trebuia să-i fi spus: despre acul de siguranţă sau despre comportamentul lui Harry. Așa că s-a zgâriat singură cu acul de siguranţă și i-a arătat Mamei Greer. Pentru că n-a mai primit aceeași compasiune, i-a povestit despre Harry: „Să nu mai spui asta niciodată. M-auzi? Sigur? Aici nu se întâmplă lucruri din astea". După ce a primit de mâncare bucatele ei preferate, a fost trimisă la o altă casă. Câţiva ani nu s-a mai întâmplat nimic. Până în clasa a noua, apoi în clasa a unsprezecea. Pe-atunci știa deja că există ceva în ea care-i făcea pe băieţi s-o pipăie, iar pe bărbaţi să-i arate penisul. Dacă era la bufet bând suc cu alte cinci fete, pe ea o trăgeau de sfârcuri băieţii provocări de prietenii lor, care râdeau pe înfundate. Puteau trece pe stradă patru fete sau doar una singură, dar când trecea ea, bărbatul care stătea pe bancă cu fetiţa lui îşi ridica penisul și scotea sunete lascive. Protecţia oferită de iubiţi nu era nici ea o soluţie. Nu-i apreciau devotamentul, iar dacă li se plângea că fusese înghesuită de prieteni sau de străini, îşi îndreptau furia asupra ei, deci știa că problema e ceva din ea.

S-a lăsat cuprinsă de viciu ca un poet cenzurat al cărui vocabular era prea suplu, prea șocant pentru a fi publicat. O încânta. O calma. Accesul la această viaţă secretă îi ţinea ochii uscări, dându-i o seninătate zdruncinată doar de femeile care plângeau, priveliște care-

i trezea o durere sălbatică, triumfătoare, pe care ar fi dat orice s-o facă să dispară. Avea zece ani și nu croia străduţe când Kennedy a fost asasinat și toată lumea plângea pe străzi. Dar avea cincisprezece ani când Martin Luther King a fost omorât într-o primăvară și un alt Kennedy în vară. De fiecare dată, a sunat la familia de ai cărei copii avea grijă să anunţe că e bolnavă ca să stea în casă și să-și cresteze străduţe, cărări și alei pe braţe. Opera ei sângeroasă era ușor de ascuns. Ca Eddie Turtle, majoritatea iubiţilor ei o făceau pe întuneric. Pentru cei care insistau, îşi inventase o boală. Primea compasiune imediat, căci tăieturile păreau chirurgicale.

Siguranţa oferită de casa lui Connie se fisurase odată cu venirea lui Pallas. Petrecuse mult timp încercând s-o înveselească și s-o hrănească, căci atunci când nu mânca, Pallas plângea sau se chinuia să n-o facă. Ușurarea pe care o resimţise când fata plecase, în august, cu un an în urmă, s-a risipit atunci când s-a întors în decembrie – mai drăguţă, mai grasă, pretinzând c-a venit doar în vizită. Într-o limuzină, nici mai mult, nici mai puţin. Cu trei valize. Acum era ianuarie și bocetele ei nocturne se auzeau în toată casa.

Seneca mai trasă o străduţă. De fapt, o intersecţie, căci se intersecta cu cea făcută cu câteva momente în urmă.

Masa e aranjată, mâncarea pregătită. Consolată îşi scoate șorţul. Cu privirea aristocratică a orbilor, se uită la feţele femeilor și spune:

— Îmi spun Consolată Sosa. Dacă vreţi să staţi aici, faceţi cum vă spun eu. Mâncaţi cum vă spun eu. Dormiţi când vă spun eu. Și am să vă învăţ de ce anume vi-e vouă foame.

Femeile se uită una la alta și apoi la femeia pe care nu o recunosc. Are trăsăturile dragei de Connie, dar sunt cumva sculptate – pomeţi mai înalţi, bărbie mai puternică. Sprâncenele i-au fost dintotdeauna așa de groase, dinţii atât de albi? Părul nu are niciun fir alb. Pielea e fină ca piersica. De ce vorbește așa? Și ce vrea să zică? se

întreabă. Această bătrânică pașnică și de treabă, care părea să le iubească pe fiecare în parte cel mai mult, care nu le critica niciodată, care împărţea totul și care avea nevoie de puţin, aproape nimic, care nu cerea nicio investiţie emoţională, care asculta, care nu închidea nicio ușă și le accepta pe toate așa cum erau. Despre ce vorbește acest părinte, prieten, tovarăș ideal în compania căruia se simt în afara oricărui pericol? La ce se referă această proprietăreasă perfectă care nu le cerea chirie și primea pe oricine? Această bunicuţă, în care se putea avea încredere sau care putea fi ignorată, minţită sau mituită? Acest substitut de mamă care putea fi îmbrăţișată sau pe care o puteai lăsa să vorbească singură, în funcţie de dispoziţia copilului?

— Dacă aveţi unde vă duce sau cineva care să vă iubească care să vă aștepte acolo, atunci plecaţi! Dacă nu, rămâneţi aici și urmaţi-mă! Cineva s-ar putea să vrea să vă întâlnească.

N-a plecat nimeni. Au fost câteva întrebări nervoase, un chicot speriat, oarecșice îmbufnare și o revoltă simulată, dar și-au dat seama repede că nu pot părăsi singurul loc de unde erau libere să plece.

Treptat, au pierdut noţiunea timpului.

La început, cel mai important lucru a fost conturul. Prima dată, au trebuit să cureţe podeaua pivniţei până când piatra s-a făcut curată ca stâncile de pe malul mării. Apoi, au împodobit spaţiul cu lumânări. Consolată le-a spus să se dezbrace și să se așeze pe jos. Într-o lumină pâlpâitoare și sub privirea diluată a Consolatei, au făcut cum li s-a spus. Cum să se așeze? Cum le era mai bine. Au încercat cu braţele pe lângă corp, sub cap sau încrucișate pe piept sau pe burtă. Seneca s-a așezat pe burtă la început, apoi pe spate, prinzându-și umerii cu mâinile. Pallas s-a așezat pe-o parte, cu genunchii trași la piept. Gigi și-a desfăcut picioarele și braţele, iar Mavis a încercat o poziţie de vagabond, cu braţele îndoite și genunchii întorși spre interior. Când fiecare și-a găsit poziţia în care putea rezista pe pardoseala rece, Consolată s-a plimbat

printre ele și le-a trasat pe jos siluetele. Odată ce au fost terminate contururile, li s-a spus să rămână. Fără nicio vorbă. Goale la lumina lumânărilor.

S-au zvârcolit nemulţumite, dar nu le-a venit să se miște în afara conturului ales. De multe ori li s-a părut că nu mai pot îndura nici măcar o secundă, dar niciuna nu dorea să fie prima care cedează în faţa ochilor aceia atenţi și pali. Consolată a vorbit prima.

— Trupul meu de copil, rănit și murdărit, a intrat pe mâinile unei femei care m-a învăţat că trupul nu e nimic și spiritul e totul. Am fost de acord, până am cunoscut un altul. Carnea îmi era atât de flămândă, încât am mâncat din el. Când el a plecat, femeia m-a salvat din nou de trupul meu. De două ori l-a salvat. Când trupul i s-a îmbolnăvit, am avut grijă de el în toate felurile în care poate carnea. L-am ţinut în braţe și între picioare. L-am spălat, l-am legănat, l-am pătruns ca să poată respira. După ce-a murit, n-am putut trece peste asta. Oasele mele peste ale ei, singurul lucru bun. Nu spiritul. Oasele. Nicio diferenţă cu bărbatul. Oasele mele peste ale lui, singurul lucru adevărat. Așa că m-am întrebat: unde e spiritul în toate astea? E adevărat, ca oasele. E bun, ca oasele. Unul dulce, altul amar. Unde se ascunde? Ascultaţi-mă, auziţi ce spun! Nu le despărţiţi niciodată. Nu le puneţi unul înaintea altuia. Eva este mama Mariei. Maria este fiica Evei.

Apoi, în vorbe mai limpezi decât discursul introductiv (pe care nimeni nu l-a înţeles), le-a povestit despre un loc unde trotuarele albe se îmbinau cu marea și pești de culoarea primei înotau cu copiii. Le-a vorbit despre fructe care aveau gustul asemănător felului în care arătau safirele și despre băieţi care foloseau rubinele pe post de zaruri. Despre catedrale înmiresmate făcute din aur, unde zeii și zeiţele stăteau în strană alături de enoriași. Despre garoafe înalte ca niște copaci. Pitici cu diamante în loc de dinţi. Șerpi stârniţi de poezie și de clopote. Apoi le-a povestit despre o femeie numită Pledade, care cânta, dar nu scotea niciun cuvânt.

Așa a început visatul cu voce tare. Așa s-au născut

poveștile în locul acela. Povești pe jumătate și vise nevisate le scăpau de pe buze și se ridicau deasupra lumânărilor scurse, ridicând praful de pe sticle și de pe coșuri. Și nu conta niciodată cine rostise visul sau dacă avea vreun înţeles. În ciuda faptului că le durea corpul sau poate tocmai de aceea, au intrat cu ușurinţă în povestea visătorului. Au pătruns în căldura Cadillac-ului, au simţit aerul rece din magazinul de peste drum. Știu că pantofii de tenis sunt dezlegaţi la șireturi și că breteaua de la sutien e enervantă când alunecă de pe umăr. Pachetul de cârnăciori e cleios. Inhalează parfumul copiilor adormiţi și se simt bine ca părinţi, deși observă că unul dintre copii are capul întors cam ciudat. Aranjează capul copilului adormit, refuză, pur și simplu refuză să creadă ceea ce știu deja și conduc spre casă. Urcă scările verandei cu cârnăciorii, geanta și copiii în braţe. Spun „Parcă nu vor să se scoale, Sal. Sal? Uită-te aici! Nu vor să se trezească”. Dau din picioare pe sub apă, dar nu prea mult, de frică să nu trezească aripioare și solzi chiar și acolo jos. Voci masculine care vorbesc, vorbesc, vorbesc întruna până le împing propriile voci pe gât. Vorbesc, vorbesc până nu le mai rămâne aer să ţipe sau să se opună. Fiecare din ele clipește și tușește de la gazul lacrimogen, îşi întinde mâinile încet spre fluierul piciorului zgâriat, spre ligamentul rupt. Fug de-a lungul holurilor în timpul zilei, dorm făcute ghem, cu luminile aprinse, noaptea. împăturesc bancnota de cinci sute de dolari şi-o bagă în șosetă. Scâncesc de durere din cauza penisului unui străin și din cauza rivalităţii unei mame – seducătoare și corozivă precum cocaina.

În visatul cu voce tare, monologul nu este diferit de ţipăt, acuzaţiile îndreptate spre cei morţi și cei dispăruţi de mult sunt anulate de murmure de iubire. Așa că, epuizate și furioase, se ridică și se duc la culcare, jurând să nu mai treacă niciodată prin asta, dar știind foarte bine că o vor mai face. Și o fac.

Viaţa, reală și intensă, a lunecat înspre acolo, între petele rare de lumină, în aerul înecăcios de la fumul

lămpilor cu kerosen și al lumânărilor. Conturурile le atrăgeau ca niște magneţi. Pallas a insistat să cumpere tuburi de vopsea, bucăţi de cretă colorată. Diluant de vopsea și piele de căprioară. Au înţeles și au început să înceapă. Mai întâi, cu trăsături naturale: sâni și vulve, degete de la picioare, urechi și păr pe cap. Seneca a reprodus cu albastru una din cele mai elegante deatrid ale ei, cu o picătură de roșu în vârf. Apoi, când a simţit nevoia să-și cresteze coapsa interioară, a ales să însemneze corpul de pe podea. Îşi povesteau una alteia visele și despre ce desenau. Ești sigură că era sora ta? Poate că era mama ta. De ce? Pentru că o mamă poate face așa ceva, dar o soră, nu. Seneca a pus capacul la tubul de vopsea. Gigi a desenat im medalion în formă de inimă în jurul gâtului și, când Mavis a întrebat-o ce-i cu el, i-a spus că e un cadou de la tatăl său, pe care-l aruncase în Golful Mexic. Aveai vreo poză înăuntru? a întrebat Pallas. Îhî. Două. Ale cui? Gigi nu a răspuns, mulţumindu-se să întărească pur și simplu punctele care formau lanţul medalionului. Pallas a pus un copil în burta conturului său. Când a fost întrebată cine era tatăl, nu a spus nimic, dar a desenat lângă copil o faţă de femeie cu gene lungi și o gură mare și vicleană. Au insistat, dar cu blândeţe, fără să glumească sau să-și bată joc. Carlos? Băieţii care au împins-o în apă? Pallas a adăugat la gura vicleană doi colţi lungi.

Ianuarie a trecut la fel și februarie. Prin martie, zilele treceau nedespărţite de nopţi, ocupate de gravarea atentă a membrelor și a suvenirurilor. Clame galbene, bujori roșii, o cruce verde pe un câmp alb. Un penis maiestuos străpuns de o săgeată a lui Cupidon. Petale de trandafirul lui Sharon, prăjiturele Loma Doones. Un cuplu portocaliu aprins făcând dragoste sub un soare copilăros.

Sub conducerea Consolatei, ca o nouă și revizuită Maică Stareţă, hrănindu-le cu hrană fără sânge și doar apă să le potolească setea, femeile se schimbau. Trebuia să li se amintească de corpurile lor reale, atât de atrăgătoare erau cele vii, de jos.

Un client care s-ar fi oprit acolo n-ar fi observat cine știe ce schimbare. Poate s-ar fi întrebat de ce grădina era neîngrijită sau cine a scrijelit cuvântul „tristeţe” pe Cadillac. Poate chiar s-ar fi întrebat de ce bătrâna care răspundea la ușă nu-și acoperea ochii îngrozitori cu ochelari de soare sau ce, Doamne, iartă-mă, îşi făcuseră cele tinere la păr. Un vecin ar fi observat mai mult – o anumită senzaţie de prisosinţă, aerul schimbat din casă, un sentiment straniu și ceva schimbat în ochii chiriașelor – erau sociabile și comunicative când li se vorbea, dar altfel, stăteau nemișcate și cântăreau din ochi. Dar dacă venea în vizită vreo prietenă, mai întâi s-ar fi speriat la vederea tinerelor, apoi s-ar fi liniștit observând cât de matur se comportau, cât de calme păreau. Și Connie – cât de dreapta stătea și cât de frumoasă era. Cât de bine îi venea rochia aceea. Ar fi stat la volan, având pe locul din dreapta al mașinii im coș cu un pachet deasupra și la început poate că s-ar fi enervat că nu-și dădea seama ce lipsește. Apropiindu-se de casă și mergând pe Bulevardul Central, privirea putea să-i cadă pe casa lui Sweetie Fleetwood, pe cea a lui Pat Best, sau poate că l-ar fi observat pe unul dintre băieţii lui Poole sau pe Menus pe drum spre Ace. Apoi poate și-ar fi dat seama ce lipsea: spre deosebire de unii oameni din Ruby, femeile de la Mănăstire nu mai erau bântuite. Sau vânate, ar fi putut adăuga. Dar aici s-ar fi înșelat.

LONE

Drumul era îngust, curba strânsă, dar reuși să scoată Oldsmobile-ul de pe arătură și să-l aducă pe asfalt fără să dărâme complet semnul. Mai devreme, când sosise, fiind întuneric și având un singur far la mașină, Lone nu putuse să nu zgârie bara de protecţie, și acum, plecând de la Mănăstire, stâlpul era înclinat, iar semnul – PEPENII TIMPURII-stătea să cadă. „Nu puteţi să scrieţi corect nici dacă vă pică cu ceară”, murmură ea. Cel mai probabil, era scris de femeia înfășurată în cearșaf. Nu prea aveau școală. Dar „timpurii” era corect, și nu doar din punct de vedere ortografic. Nici nu se terminase luna iulie, și în

grădina Mănăstirii erau pepeni buni de cules. Precum capetele lor. Netezi pe dinafară, dulci înăuntru, dar, Doamne, ce tari de cap mai erau. Niciuna nu voise să asculte. Connie era ocupată, dacă, nu voiau s-o cheme și nu credeau niciun cuvânt din ce le spunea Lone. După ce condusese în miezul nopţii ca să le spună, să le avertizeze, privise furioasă și neajutorată cum căscau și zâmbeau. Acum trebuia să se gândească la ce altceva mai putea face, altfel pepenii despicaţi vor fi capetele lor.

Aerul nopţii era fierbinte, iar ploaia pe care o mirosea era departe, dar se apropia, ceea ce simţise cu două ore în urmă, când, sperând să culeagă niște mătrăgună cât mai era uscată, mersese tiptil pe lângă albia din apropierea Cuptorului. Dacă n-ar fi făcut asta, n-ar fi auzit bărbaţii și nici n-ar fi descoperit drăcovenia pe care o puneau la cale.

Norii ascundeau cele mai grozave bijuterii ale cerului, dar cunoștea drumul spre Ruby ca pe propriul buzunar. Se uita totuși printre gene, în caz că-i sărea cineva sau ceva în faţă, prin faţa unicului far al Oldsmobile-ului. Putea să fie un oposum, un raton, vreo căprioară sau chiar vreo femeie furioasă, căci numai femeile băteau acest drum. Mereu femeile. Niciodată bărbaţii. Timp de peste douăzeci de ani, Lone le-a observat. Înainte și înapoi, înainte și înapoi: femei plângând, femei cu ochii mari, femei încruntate, femei mușcându-și buzele sau, pur și simplu, femei pierdute. Aici, pe pământul ăsta roșu și auriu, presărat cu pietre negricioase sau vreun pătrăţel verde; aici, sub un cer atât de plin de stele, aici, unde vântul te învârtea ca un bărbat, aici femeile îşi trăgeau tristeţea după ele pe drumul dintre Ruby și Mănăstire. Erau lingurii trecători. Sweetie Fleetwood trecuse pe-acolo, la fel și Billie Delia. Și fata pe care-o chema Seneca. Și alta, Mavis. Și Arnette, de mai mult ori chiar. Și nu doar în ultimul timp. Au bătut acest drum încă de la început. De exemplu, Soane Morgan și odată, când era tânără, chiar și Connie. Lone le văzuse pe multe, de unele doar auzise. Dar bărbaţii n-o luau pe-acolo;

ei veneau cu mașina, deși, uneori, aveau aceeași destinaţie ca a femeilor: Sargeant, K.D., Roger, Menus. Chiar și bunul Deacon, cu zeci de ani în urmă. Ei bine, dacă nu convingea pe cineva să-i repare cureaua de transmisie și rezervorul de ulei, va trebui să meargă și ea pe jos, asta dacă va mai exista un loc unde să meargă.

Era momentul potrivit să meargă cu viteză – dacă ar exista vreodată un asemenea moment –, dar mașina nu era în stare de-așa ceva. În 1965, ștergătoarele, aerul condiţionat și radioul încă mai funcţionau. Acum doar încălzirea groaznică mai amintea de vechea putere a mașinii. În 1968, după ce mașina avusese doi proprietari, Deek și apoi Soane Morgan, Soane a întrebat-o dacă știe s-o conducă. Lone a chiuit de bucurie. În sfârșit, la șaptezeci și nouă de ani, fără carnet, dar încă verde, urma să înveţe să conducă și să aibă propria mașină. Gata cu camioanele, cu frânele din curte la te miri ce ore, când o chemau la urgenţe false sau la cazuri simple care se transformau în crize. Putea face ce voia, să viziteze mamele când voia ea, să ajungă la casele lor cu propria mașină și, cel mai important, să plece când avea ea chef. Dar cadoul venea prea târziu. Când a devenit și ea cu adevărat automobilă, nu mai avea nimeni nevoie de meseria ei. După ce săptămâni întregi a stârnit animalele cu copite și le-a înspăimântat pe cele cu gheare, învolburând coloane de praf roșu de-a lungul urmelor de tractor, nu mai avea unde să se ducă. Pacientele ei o lăsau să arunce o privire sau să le atingă, dar pentru nașterea propriu-zisă călătoreau ore în șir (dacă mai apucau) la spitalul din Demby, pentru a se bucura de mâinile sigure ale doctorilor albi. Acum, în vârstă de optzeci și șase de ani, în ciuda reputaţiei ei impecabile (asta însemna că nu-i murise nicio mamă, așa cum se întâmplase odată cu Fairy), nu-i mai încredinţau burţile umflate, ţipetele și mâinile agăţătoare. Râdeau de centurile ei curate, de picăturile din urina mamei. Îi aruncau ceaiul de ardei iute la closet. Nu conta că se ghemuise pe canapea pentru a legăna bebelușii agitaţi, că împletise părul fiicelor lor, le plantase ierburi în grădină și

le dăduse sfaturi bune timp de douăzeci și cinci de ani și înainte, în Haven, încă cincizeci. Nu mai conta că le învăţase cum să-și maseze sânii ca să aibă mai mult lapte, ce să facă după naștere și în ce direcţie trebuie îndreptat cuţitul de sub saltea. Nu mai conta cât căutase prin tot ţinutul un anumit tip de praf pe care voiau să-l mănânce. Nu mai conta că se urcase în pat cu ele, apăsându-și tălpile de ale lor, ajutându-le să împingă, să împingă! Sau că le masase stomacurile cu ulei dulce ore în șir. Nu mai conta deloc. A fost bună să-i aducă pe ei pe lumea asta, iar când ea și Fairy au fost chemate să-și continue munca în locul cel nou, Ruby, mamele s-au lăsat pe spate, și-au desfăcut genunchii și au răsuflat ușurate. Acum, că Fairy murise, lăsând în urmă o singură moașă pentru o populaţie care avea nevoie și se mândrea cu familiile numeroase cât un cartier întreg, mamele îşi duceau pântecele departe de ea. Dar Lone credea că la mijloc e ceva mai mult decât moda spitalelor. Ajutase la nașterea copiilor Fleetwood și fiecare din acești copii stricaţi îi pătase reputaţia ca și cum ea făcuse copiii, nu doar îi scosese afară. Suspiciunea că aduce ghinion și confortul spitalului din Demby au lăsat-o fără munca pentru care era pregătită. Una dintre mame îi spusese că nu putea să nu-i placă la nebunie săptămâna de odihnă, masa la pat, termometrul, luatul tensiunii; era înnebunită după somnul de după-amiază și după calmante; dar mai ales îi plăcea că oamenii o tot întrebau cum se simte. Dacă năștea acasă, nu ar fi avut parte de nimic din toate astea. Acolo ar fi pregătit deja masa familiei a doua sau a treia zi și și-ar fi făcut griji pentru calitatea laptelui de vacă, dar și pentru calitatea laptelui propriu. Celelalte probabil că simţeau același lucru – luxul de a dormi și de a fi departe de casă, nou-născuţii fiind luaţi de altcineva în timpul nopţii. Iar taţii – ei bine, Lone bănuia că și ei erau mai fericiţi să aibă parte de uși închise, să aștepte pe hol, să fie într-un loc unde treaba era făcută de alţi bărbaţi, și nu de o femeie știrbă care mesteca gumă ca să-și ţină gingiile sănătoase. „Nu te lăsa înșelată de mulţumirile taţilor, o avertizase Fairy. Bărbaţii se tem de noi,

întotdeauna va fi așa. Pentru ei, suntem slujnicele morţii, deoarece stăm între ei și copiii pe care-i poartă nevestele lor". În acel interval, spunea Fairy, moașa este un element care intervine, dă ordine, ei depind atât de mult de îndemânarea sa, iar dependenţa îi irită. Mai ales aici, în acest loc unde au venit să se înmulţească în pace. Fairy avea dreptate, ca de obicei, dar Lone mai avea o problemă. Se spunea că poate citi gândurile, un dar venit de nu se știe unde, însă în niciun caz de la Dumnezeu, și pe care-l folosise de la vârsta de doi ani, când se așezase în așa fel încât să fie găsită în curte când îi murise mama în pat. Lone nega acest lucru; credea că toţi pot ști ce gândesc ceilalţi. Doar că se feresc de ceea ce este limpede. Totuși, știa ceva mai adânc decât memoria lui Morgan sau decât cartea de istorie a lui Pat. Știa ceea ce nici memoria, nici istoria nu pot exprima sau înregistra: „șmecheria" vieţii și rostul ei.

În orice caz, lipsită de im mijloc de a-și câştiga existenţă (fusese chemată de două ori în ultimii opt ani), Lone depindea de dărnicia congregaţiilor de enoriași și de vecini. Îşi petrecea timpul culegând ierburi medicinale, alerga de la o biserică la alta pentru a primi vreo pomană și străbătea câmpurile, care-i făceau cu ochiul nu pentru că erau deschise, ci pentru că erau pline de secrete. Ca, de exemplu, grămada de schelete pe care le găsise cu câteva luni în urmă. Dacă s-ar fi luat după capul ei și nu după bârfe, ar fi cercetat uliii din postul mare imediat după ce au apărut – cu doi ani în urmă, la începutul primăverii, în martie 1974. Dar, pentru că fuseseră văzuţi imediat după ce familiile Morgan și Fleetwood anunţaseră nunta, oamenii n-au știut dacă nunta atrăgea uliii sau dacă îi proteja de aceștia. Acum se știa că fuseseră atrași de hrana pe care o formau membrii unei familii prinse de im viscol. Plăcute de înmatriculare din statul Arkansas. Pe o sticluţă de sirop de tuse era o etichetă scrisă de Harper Jury. În această familie toţi se iubeau. Chiar și după ce se înfruptaseră din ei păsările de pradă, puteai să-ţi dai seama că se îmbrăţișaseră în timp ce se afundau din ce în

ce mai mult în somnul provocat de gerul sălbatic.

La început, și-a spus că Sargeant trebuie să fi știut ce s-a întâmplat. Creștea porumb pe câmpurile acelea. Dar mirarea de pe faţa lui și a celorlalţi la auzul veștii nu lăsa nici cea mai mică umbră de îndoială. Problema era dacă să anunţe sau nu autorităţile. Au decis să n-o facă. Chiar și să-i înmormânteze ar fi însemnat să admită ceva cu care nu aveau nimic de-a face. Când unii dintre bărbaţi s-au dus să se uite, atenţia lor nu era îndreptată spre scena cu pricina, ci spre vest, acolo unde Mănăstirea se contura la orizont. Ar fi trebuit să-și dea seama încă de pe atunci. Dacă ar fi fost atentă, mai întâi la ulii, apoi la minţile bărbaţilor, nu și-ar consumat toată benzina într-o misiune care spera să fie ultima. Avea vederea prea slăbită, încheieturile prea ţepene: asta nu era muncă pentru o moașă bună, așa cum era ea. Dar Dumnezeu îl dăduse misiunea aceasta, binecuvântată fie Inima Lui, și, cu treizeci de mile la oră într-o noapte de iulie, știa că merge în timpul Lui, nu în afara sa. El îi călăuzise pașii într-acolo, încurajând-o să caute planta care trebuia culeasă când era uscată, și asta în timpul nopţii.

Albia era uscată; ploaia care se apropia avea să schimbe asta, chiar în momentul în care urma să înmoaie rădăcina de mătrăgună cu două picioare. Auzise un râset îndepărtat și o muzică de la radio. Erau cupluri care îşi făceau curte. Cel puţin, o făceau la vedere, îşi spusese ea, nu înghesuindu-se prin căpiţe de fân sau sub o pătură, în spatele unui camion. Apoi muzica și râsul s-au oprit. Voci groase de bărbaţi care dădeau ordine, lanterne care brăzdau trupuri, feţe, mâini și ce era în ele. Fără niciun murmur, cuplurile au plecat, dar bărbaţii au rămas. Sprijiniţi de pereţii Cuptorului sau stând pe vine, s-au strâns ciorchine pe întuneric. Lone și-a băgat lanterna sub șorţ și s-ar fi mișcat pe nevăzute spre Sfânta Mântuire, unde îşi parcase mașina, dacă nu și-ar fi amintit și alte evenimente pe care nu le băgase în seamă sau le înţelesese prost: uliii, noua armă a lui Apollo. A stins de tot lanterna și s-a așezat pe iarba uscată. Nu trebuia să mai

aibă resentimente faţă de oamenii din oraș pentru că-i refuzau serviciile, trebuia să înceteze cu răzbunările mărunte care erau o dovadă că ignora ce se întâmpla și lăsa răul să-și facă de cap. Să te prefaci că nu vezi înseamnă să nesocotești limba în care vorbește Dumnezeu. El nu tuna cu instrucţiuni și nici nu șoptea mesaje în urechile oamenilor. O, nu. Era un Dumnezeu eliberator. Un învăţător care te învăţa cum să înveţi, să vezi cu ochii tăi. Semnele lui era clare, chiar foarte clare, dacă nu musteai în sosul acru al vanităţii și erai atent la lumea Sa. El voia ca ea să audă bărbaţii adunaţi la Cuptor pentru a vedea cum pot alunga femeile de la Mănăstire; și, dacă El voia ca ea să audă una ca asta, probabil că vrea să și facă ceva în acest sens. La început, nu și-a dat seama ce se întâmplă sau ce să facă. Dar, așa cum se întâmplase și în trecut, când fusese confuză, a închis ochii și a șoptit: „Facă-se voia Ta, facă-se voia Ta”. Atunci, vocile s-au ridicat și s-a auzit clar, ca și cum ar fi stat printre ei, ce-și spuneau și ce voiau să spună cu adevărat. Ce spuneau cu voce tare și ce nu.

Erau nouă. Unii fumau, alţii oftau, timp în care vorbeau pe rând. Lone auzise deja mare parte din ceea ce spuneau, deși cuvintele nu aveau solzii aceștia duri șerpuind prin aerul nopţii. Subiectul nu era unul nou, dar nu avea farmecul care-l învăluia atunci când era abordat de la amvon. Reverendul Cary rezumase subiectul într-o predică atât de bine primită, că rostea câte o versiune a ei în fiecare duminică.

— La ce-aţi renunţat ca să trăiţi aici? a întrebat, accentuând ca o soprană cuvântul „aici”. Ce sacrificiu faceţi în *fiecare* zi pentru a trăi în pace, în belșug și într-o frumuseţe divină?

— Spune-ne, părinte, spune-ne!

— O să vă spun eu la ce am renunţat.

Reverendul Cary a chicotit.

— Da, domnule.

— Hai, spune-ne, hai, acum!

Reverendul Cary a ridicat mâna dreaptă în aer și și-a strâns pumnul. Apoi, cu câte un deget, pe rând, a început

să enumere acele lucruri ta, care renunţaseră enoriașii săi.

— La televizor.

Enoriașii s-au prăpădit de râs.

— La discotecă.

Au râs și mai abitir, mai zgomotoși, dând din cap.

— La poliţiști.

Sala s-a cutremurat de râs.

La filme, la muzică deocheată.

A continuat să ţină socoteala pe degetele de la mâna stângă.

— Ticăloșii pe străzi, furtul în timpul nopţii și crimele de dimineaţă. Alcoolul la prânz și drogurile la cină. La asta aţi renunţat.

Fiecare element atrăgea un oftat de durere. Plini de recunoștinţă că au refuzat și au scăpat de murdărie, de cruzime, de cele lipsite de Dumnezeu, de toate răutăţile la modă deghizate în plăceri, fiecare membru al congregaţiei a simţit cum i se rupe inima pentru cei care se luptau cu aceste „sacrificii”.

Dar nu găseai niciun pic de milă în acest loc. Aici, când vorbeau despre pierzania care plana asupra lor – cum se schimba Ruby într-un mod inacceptabil –, oamenii nu se gândeau să schimbe acest lucru întinzând mâna din camaderie sau iubire. Ei pregăteau apărarea și șlefuiau dovezile până când fiecare element se potrivea într-un făgaș deja pregătit. Câţiva au vorbit mai mult, unii au spus doar câteva vorbe, iar doi dintre ei n-au spus nimic, dar, deși erau tăcuţi, Lone știa: conducerea aparţinea gemenilor.

Vă aduceţi aminte ce scandal au făcut la nuntă? Ce spui? Da, și a fost în aceeași zi în care le-am prins sărutându-se în vechitura aia de Cadillac. Fix în aceeași zi, ca și cum n-ar fi fost de ajuns să-i facă pe plac dracului, încă două se băteau din cauza lor în noroi. Doamne, ce mai urăsc femeile obraznice! Sweetie mi-a spus că s-au străduit s-o otrăvească.

Și eu am auzit asta. A fost prinsă de viscol pe-acolo și s-a adăpostit la ele. Ar fi trebuit să se gândească mai bine.

Ei, știi cum e Sweetie. Oricum, a zis că a auzit zgomote de pe undeva din casă. Ca niște bebeluși care plângeau. Doamne, iartă-mă, ce să caute niște bebeluși acolo? Păi, pe mine mă întrebi? Orice-ar fi, nu e normal. Păi, nu locuiau acolo niște fetiţe la un moment dat? Sargeant, n-ai găsit tu marijuana plantată în mijlocul lucernei? Ba da. Am găsit. Nici nu mă miră. Tot ce știu e c-au bătut-o bine pe Arnette când s-a dus acolo să le ia la întrebări despre minciunile pe care i le-au spus. Ea zice că au păstrat copilul și ei i-au spus că s-a născut mort. Nevastă-mea spune că i-au făcut avort. Îţi vine să crezi? Nu știu, dar astea ar fi în stare de așa ceva. Mamă, ce faţă avea! Nu putem permite una ca asta. Roger mi-a spus că Maica – știi, aia bătrână și albă care îşi făcea uneori cumpărăturile aici –, ei bine, mi-a spus că, atunci când a murit, avea mai puţin de treizeci de kilograme și că strălucea ca pucioasa. Iisuse! A spus că fata pe care a lăsat-o acolo cu mașina se dădea la el. Aia care e pe jumătate goală tot timpul? Am știut eu că-i ceva în neregulă cu ea din momentul în care s-a dat jos din autobuz. Da' oare de unde a găsit un autobuz să vină aici? Ia ghici! Crezi că au puteri? Știu sigur că au puteri. Întrebarea e care dintre ele are putere mai mare. De ce nu se cară, de ce nu pleacă de-aici? Hă! Tu ai pleca dacă ai avea o casă mare în care să trăiești fără să muncești? Se-ntâmplă ceva acolo și nu-mi place deloc. Fără bărbaţi. Se sărută una pe alta. Copii ascunși. Iisuse! Cine știe ce altceva? Uitaţi-vă la ce i s-a întâmplat lui Billie Delia după ce a început să stea pe-acolo. A împins-o pe maică-sa pe scări și a zbughit-o acolo ca purcelul după ţâţă. Am auzit că beau de sting. Bătrâna era tot timpul beată când mă întâlneam cu ea. Și mai ţineţi minte primele cuvinte atunci când au ajuns la nuntă? Voiau ceva de băut și, când au primit o limonadă, s-au purtat de parcă le scuipase cineva în pahar și au și ieșit pe ușă. Mi-aduc aminte. Niște căţele. Mai bine zis, vrăjitoare. Dar, frate, asta cu oasele e prea de tot. Mie nu-mi vine să cred că o familie întreagă a murit acolo fără să știe cineva. Nu erau așa departe, pricepi? Să nu-mi spună mie c-au ieșit de pe drum și s-au rătăcit când

era o ditamai casa la două mile depărtare. Ar fi văzut-o. Trebuiau s-o vadă. Bărbatul ar fi ieșit și s-ar fi dus pân-acolo, pricepi? Doar putea să se gândească, nu, și, dacă nu putea să se gândească, putea să vadă. Cum să nu vezi o casă așa mare pe un teren drept ca-n palmă? Vrei să spui că ele au avut ceva de-a face cu toată întâmplarea asta? Uite care-i treaba, nu s-au mai întâmplat din astea până acum. Înainte să vină viţicile astea în oraș, asta era o împărăţie liniștită. Alea dinaintea lor măcar aveau o religie. Curvele astea, care stau acolo singure, nici nu calcă în biserică și pun pariu că nici nu se gândesc la vreuna. N-au nevoie de bărbaţi și n-au nevoie de Dumnezeu. Nu pot să spună că n-au fost avertizate. Mai întâi li s-a cerut, apoi au fost prevenite. Dac-ar sta la locul lor, tot ar mai fi ceva. Dar se bagă peste tot. Trag oamenii acolo ca muștele la rahat și oricine se apropie de ele este schilodit cumva, iar murdăria se întoarce în casele *noastre,* în familiile *noastre.* Fraţilor, nu putem accepta așa ceva. Nu putem accepta deloc.

Deci, și-a spus Lone, colţii și coada erau în altă parte. Alunecând undeva într-o casă plină de femei. Nu niște femei închise în siguranţă, departe de bărbaţi, d, mai rău, femei care aleg să stea printre femei, adică nu o mănăstire, ci un cuib de vrăjitoare[29]. Lone a clătinat din cap și și-a așezat guma de mestecat pe altă parte a gingiilor. Asculta doar pe jumătate ce se spunea, încercând să ghicească gândurile din spatele cuvintelor. Pe unele le-a priceput imediat. Știa că Sargeant va aproba orice fărâmă de bârfă, rumegând partea putredă a adevărului și întrebându-se cu voce tare de ce acest oraș frumos, condus de bărbaţi responsabili, nu poate rămâne așa: stabil, prosper, fără tineri recalcitranţi. De ce ar vrea să plece și să-și întemeieze familii (și afaceri) în altă parte? Dar, de gândit, se gândea la cât de mult i-ar scădea cheltuielile dacă ar pune mâna pe pământul de la Mănăstire, iar, dacă femeile ar dispărea de-acolo, ar fi mai multe șanse să-l

29 Joc de cuvinte bazat pe asemănarea dintre cuvintele: *conveni* („mănăstire") și *coven* („cuib de vrăjitoare") (n.tr.).

capete. Toată lumea știa că fusese deja la Mănăstire să le „avertizeze”, ceea ce însemna că se oferise să le cumpere pământul, iar când i se răspunsese cu o privire confuză, îi spusese bătrânei „să se gândească bine”, că „s-ar putea întâmpla alte lucruri care să scadă prețul”. Wisdom Poole căuta un motiv prin care să explice de ce nu mai avea niciun control asupra fraților și surorilor lui. Să explice cum de aceia care-l veneraseră, care-l ascultaseră, erau acum niște animale rătăcite care nu mai voiau stăpân. Când s-au împușcat Brood și Apollo a fost din cauza lui Billie Delia, și acesta ar fi un motiv suficient să se repeadă acolo doar din plăcerea de-a da de pământ cu niște femei. Billie Delia era prietenă cu femeile acelea, l-a făcut pe unul dintre frații săi să o conducă cu mașina până acolo, și, din momentul acela, vrajba dintre Apollo și Brood a căpătat o turnură periculoasă. Niciunul dintre ei nu l-a ascultat când le-a poruncit să nu mai vorbească sau să se uite la fata aceea vreodată. Rezultatul a fost de natură biblică: un bărbat care așteaptă să-și omoare fratele. Cât despre cei din familia Fleetwood, Arnold și Jeff, ei bine, ei voiau de mult să aibă pe cine da vina pentru copiii lui Sweetie. Poate că a fost vina moașei, poate că a fost vina statului, dar moașa nu putea fi decât concediată, iar statul nu era răspunzător, și, deși Lone asistase la nașterea unora dintre copiii bolnavi ai lui Jeff cu mult înainte să vină prima femeie, un amănunt ca acesta nu-i putea împiedica să găsească vina oriunde altundeva, numai în propriul lor sânge nu. Sau în al lui Sweetie. Cât despre Menus, ei bine, el era pregătit să atace pe oricine. Te-ai fi gândit că e recunoscător pentru săptămânile petrecute acolo ca să-și revină din beție. Probabil că femeile acelea au fost martore la niște lucruri, au văzut niște lucruri pe care el nu le voia în amintirea nimănui, ca să nu fie dat de gol. Sau poate că voia doar să șteargă rușinea pe care o resimțise atunci când s-a lăsat convins de Harper și de ceilalți să renunțe la femeia aceea pe care o adusese acasă. Fata aceea drăguță și roșcată despre care îi spuseseră nu era îndeajuns de bună pentru el, că arăta mai mult a târfă decât a mireasă.

Se îmbăta așa tare pentru că trecuse prin ce trecuse în Vietnam, dar Lone era de părere că roșcata era motivul adevărat. N-a avut curajul să plece și să locuiască cu ea în altă parte. A ales, în schimb, să se supună voinţei tatălui său și să-l facă să plătească un preţ pe măsură: acceptarea fără drept de ăpel a problemei lui. Dacă scăpa de niște femei nemăritate care spălaseră pe jos după el, îi spălaseră chiloţii, îi curăţaseră voma, îi ascultaseră înjurăturile și plânsetele, s-ar fi putut convinge pentru o vreme că e un bărbat nepătat de slăbiciunea mamei lui, demn de răbdarea tatălui său și că a făcut bine lăsând-o pe roșcată să plece. Lone nici nu mai știa de câte ori stătuse în biserică și îl ascultase pe taică-său, Harper, cum începea să mărturisească, să-și examineze propriile păcate și termina vorbind despre femeile ușoare care te pot împiedica să știi care, cum și unde îţi sunt copiii. Se măritase cu o femeie din familia Blackhorse, Catherine, pe care o îmbolnăvise de stomac tot întrebând-o ce face și cu cine se vede, așa și pe dincolo, și dacă are grijă cum trebuie de fiica lor, Kate. Kate s-a măritat cât de repede a putut doar ca să scape de el. Probabil că i-a făcut probleme prima lui soţie, mama lui Menus, Martha. Probleme așa de mari încât nu l-a lăsat pe fiul său să uite niciodată. Apoi mai era și K.D., bărbat cu familie. Care vorbea despre cât de ciudată era una dintre fetele de la Mănăstire și cum a știut el asta de cum s-a dat jos din autobuz. Ha-ha-ha. Acum e tatăl unui băiat de patru luni cu toate degetele de la mâini și de la picioare și poate, cine știe, cu creierul intact, graţie doctorului din Demby care era dispus să trateze oamenii de culoare. Așa că și el, și Arnette, au strâmbat din nas când a venit vorba de Lone și, oricât de fericită ar fi Amette acum și oricât de dispusă să dea vina pentru greșeala ei anterioară de la Mănăstire pe femeile care-au păcălit-o, K.D. avea o altă râcă. Se ţinuse ani în șir după fata al cărei nume acum îl scandaliza, până ea îl dăduse afară din casă. Îi trebuiau o grămadă de copii sănătoși ca să-l facă să uite de acel episod. La urma urmelor, e un Morgan, iar ei n-au uitat nimic din anul

1755.

Lone a înţeles aceste gânduri ascunse și ceva din motivaţiile lui Steward și Deacon: niciunul dintre ei nu putea suporta ceea ce nu putea controla. Dar nu-și putea imagina ranchiuna resimţită de Steward la gândul că strănepotul lui poate fusese rănit sau nimicit în acel loc. Era ca un cheag în sânge, care nici nu se micșora, nici nu ajungea la capăt. Și nici nu-și putea imagina cât de adânc îi era înfipt în memorie faptul că fratele său a fost atât de aproape să-și distrugă căsnicia cu Soane. Cât de multă luat-o razna Deek când s-a uitat în ochii aceia otrăviţi și otrăvitori. S-au întâlnit în secret timp de câteva luni, timp în care Deek a fost zăpăcit, a făcut tot felul de greșeli; și ce s-ar fi întâmplat dacă obrăznicătura rămânea însărcinată? Și avea un copil mulatru? Steward se cutremura gândindu-se că fuseseră cât pe ce să trădeze tot ceea ce datorau și promiseseră Bătrânilor Părinţi. Dar trădarea legii bătrânilor, o lege a continuităţii și a înmulţirii, era copleșită de ameninţarea constantă care plutea asupra viziunii atât de preţuite pe care o avea despre sine și despre fratele său. Femeile de la Mănăstire erau pentru el o parodie neobrăzată a celor nouăsprezece doamne de culoare păstrate în memoria tinerească și în înţelegerea perfectă a lui și a fratelui său. Erau o degradare a acelui moment în care se bucuraseră împreună de culoarea pielii în lumina soarelui și de mirosul de lămâiţă. Ele, cu chicotelile lor prostești, jigneau tonul melodios, sunetul zglobiu al râsetelor fericite și primitoare ale celor nouăsprezece doamne care, menite să trăiască pentru totdeauna în vise pastelate, erau blestemate să dispară din cauza acestei noi și obscene specii de femelă. Nu putea suporta să-i murdărească istoria personală cu hainele lor vulgare și cu poftele lor de curve; dispreţuind și pângărind viziunea care i-a făcut pe el și pe fratele său să reziste în timpul războiului, care le-a impregnat căsniciile și le-a întărit eforturile de a construi un oraș unde această viziune putea să înflorească. Nu le putea ierta una ca asta și nu avea să tolereze această pierdere a omeniei.

Iar Lone nu cunoștea nici gheţarul care era mândria lui Deacon Morgan. Partea invizibilă, straturile depuse și lipsa ei de mobilitate. Știa despre relaţia lui de demult cu Consolată. Dar n-ar fi putut înţelege rușinea lui sau cât de important era să dispară atât rușinea, cât și femeia care o provocase. O femeie imposibil de controlat, mistuitoare, care îi mușcase buza ca să-i șteargă apoi sângele cu limba; o femeie frumoasă, cu pielea aurie, o femeie străină cu ochii verzi ca mușchiul de copac care a încercat să captureze un bărbat, să-l închidă într-o cramă ca să-l slăbească și să-l supună pe întuneric la lucruri carnale, nefirești. O Salomee de care a scăpat la timp, altfel l-ar fi mâncat pe pâine. O femeie lacomă, care făcea sex pe pământ și care nu l-a lăsat în pace, ci și-a găsit drumul spre inima lui Soane și, suspecta el, a ademenit-o cu poţiuni magice ca s-o facă mai puţin iubitoare decât obișnuia să fie, și nu durerea continuă pentru fiii lor pierduţi o făcea să îngheţe, d. prostia aia pe care o tot înghiţea, dată de femeia al cărei nume ea însăși l-a transformat într-o glumă și o caricatură a ceea ce ar trebui să fie o femeie.

Lone nu știa toate acestea și nici nu avea cum să știe, dar știa destul, iar în lumina lanternei văzuse echipamentul: cătușe, frânghie, și nu avea nevoie să ghicească ce altceva mai aveau la îndemână. Pășind cu grijă, și-a croit drum pe marginea albiei până la mașină. „Facă-se voia Ta, facă-se voia Ta!”, a șoptit ea, convinsă că ceea ce auzise și bănuise nu era pierdere de vreme. Bărbaţii nu veniseră acolo ca să facă repetiţii. Ca niște recruţi, ca niște invadatori ce se pregătesc pentru măcel, se adunaseră acolo pentru a denunţa, pentru a face sângele să fiarbă și apoi să-l facă să îngheţe, ca să execute mai bine misiunea. Un singur lucru a înţeles foarte bine: singura voce care nu se auzea era a celui care dirija.

— Unde e Richard Misner?

Lone nu se deranja să salute. Ciocănise la ușa lui Misner, apoi intrase în casă, dar o găsise întunecată și goală. Acum o trezea din somn pe cea mai apropiată

vecină, Frances Poole DuPres. Frances mormăi.

— Ce naiba se întâmplă cu tine, Lone?

— Spune-mi unde-i Misner!

— Au plecat la Muskogee. De ce?

— Care ei?

— Misner și Arma. La o conferinţă. De ce ai nevoie de el la ora asta?

— Lasă-mă să intru, spuse Lone și trecu pe lângă Frances în sufragerie.

— Hai în bucătărie!

— Nu mai e timp. Ascultă.

Lone îi descrise întâlnirea și adăugă:

— O grămadă de bărbaţi plănuiesc ceva împotriva celor de la Mănăstire. Aia din familia Morgan, Fleetwood și Wisdom. Se duc după femeile de-acolo.

— Doamne, ce prostie mai e și asta? Au de gând să le sperie în toiul nopţii?

— Ascultă-mă, femeie! Bărbaţii ăia simt înarmaţi.

— Asta nu-nseamnă nimic. Eu nu l-am văzut niciodată pe frate-miu să meargă undeva fără pușcă, mai puţin la biserică, și chiar și atunci pușca e-n mașină.

— Au și frânghie, Frannie.

— Frânghie?

— De-aia groasă.

— Ce crezi că se-ntâmplă?

— Pierdem timpul. Unde-i şut?

— Doarme.

— Trezește-l!

— N-am de gând să-l trezesc pe bărbatu-meu pentru o neb…

— Trezește-l, Frannie. Știi că nu sunt nebună.

Primele picături erau calde și mari, mirosind a magnolie albă și a cactus din regiunile nordice și vestice. Se izbeau de plantele de genţiană, de iasomie de deșert și alunecau pe frunzele de cicoare. Durdulii și alunecoase, se rostogoleau ca picăturile de argint viu peste crăpăturile pământului dintre rândurile grădinii. Cum stăteau în lumina de la bucătărie, Lone, Frances și şut DuPres puteau

vedea, puteau chiar mirosi ploaia, dar n-o puteau auzi, atât de catifelate și de pufoase erau picăturile.

Şut nu era convins că era necesar să dea curs cererii lui Lone de a se grăbi și de a-i opri pe bărbaţi, dar a fost de acord să vorbească cu preoţii Pulliam și Cary a doua zi de dimineaţă. Lone spuse că dimineaţă s-ar putea să fie prea târziu și o luă din loc ca să găsească pe cineva care să nu-i vorbească ei ca unui copil care nu se putea trezi dintr-un coșmar. Anna Flood nu era acasă, la Soane nu se putea duce din cauza lui Deek și, pentru că Arnette și K.D. preluaseră casa în care stătuse Menus, n-o putea găsi pe Dovey Morgan în oraș. Se gândi la Kate, dar știa că nu se va opune tatălui ei. O puse la socoteală și pe Penelope, dar abandonă gândul, căci nu numai că era măritată cu Wisdom, dar era și fiica lui Sargeant. Lone îşi dădu seama că trebuie să se ducă la fermele și la gospodăriile din împrejurimi, la oamenii în care avea încredere că nu vor lăsa relaţiile de familie să le întunece mintea. Nu se putea bucura de avantajul ștergătoarelor de parbriz, așa că Lone, mestecând gumă, se concentra la drum. Trecând cu mașina pe lângă Cuptorul pustiu, bucuroasă că mătrăguna fusese culeasă la timp, observă că acasă la Anna nu erau luminile aprinse și nici mai încolo, la Deek Morgan. Lone se încruntă ca să poată străbate cele câteva mile de drum de pământ dintre Ruby și drumul regional. Va fi un drum dificil, căci pământul absorbea ploaia, umflând rădăcinile plantelor pârjolite și formând pârâiașe peste tot pe unde putea. Conducea încet, gândindu-se că, dacă misiunea aceasta era într-adevăr trimisă de Dumnezeu, nimic nu-i putea sta în cale. La jumătatea drumului spre casa lui Aaron Poole, Oldsmobile-ul se opri într-un șanţ.

În timp ce Lone DuPres încerca să evite semnul cu PEPENII TIMPURII, bărbaţii finalizau detaliile la o cafea sau la ceva mai tare pentru cei care doreau. Niciunul nu era băutor, în afară de Menus, dar nu au protestat când el s-au pus câţiva stropi de alcool în cafea în seara asta. În spatele clădirii lui Sargeant, asemănătoare cu un hambar, acolo unde îşi făcea el negoţul, în spatele locului unde

ţinea odată caii, era o baracă. Acolo repara harnaşamentele cailor – acum era doar un hobby, nu un serviciu plătit –, medita și evita femeile din familia sa. Un adăpost bărbătesc, echipat cu un mic cuptor, un frigider, o masă de lucru și scaune, toate pe o podea rezistentă. Când a început ploaia, bărbaţii abia apucaseră să sufle în cafea. După câteva înghiţituri, s-au alăturat lui Sargeant în curte pentru a muta saci și a acoperi echipamentul cu o prelată. Când s-au întors înăuntru, uzi leoarcă, erau voioși și li s-a făcut foame. Sargeant i-a întrebat dacă vor niște friptură și s-a dus în casă să ia cele trebuincioase pentru a le da de mâncare. Priscilla, nevastă-sa, l-a auzit și s-a oferit să-l ajute, dar el a trimis-o, ferm, înapoi la culcare. Ploaia parfumată bătea darabana. Atmosfera din baracă era strânsă, tovărășească, în timp ce bărbaţii mâncau fleici preparate ca pe vremuri, fripte în tigaia încinsă.

În partea de nord a orașului, parfumul ploii era mai puternic, mai ales în preajma Mănăstirii, unde trifoiul alb și grozama împânziseră fiecare colţișor, mai puţin grădina. Mavis și Pallas, trezite din somn din cauza mirosului, s-au grăbit să le spună Consolatei, lui Seneca și lui Grace că mult așteptata ploaie a sosit, în sfârșit. Adunate în ușa de la bucătărie, la început doar au privit, apoi au întins mâinile ca să o simtă. Era ca o mângâiere pe degete, așa că au ieșit afară și au lăsat-o să se prelingă ca un balsam pe capetele lor rase și pe feţele întoarse spre cer. Consolată a fost prima, iar celelalte au urmat-o imediat. Simt fluvii imense pe lumea asta, iar pe malurile lor și pe plajele oceanelor copiii se bucură de apă. În locurile unde plouă rar, bucuria are o tentă aproape erotică. Dar senzaţiile acelea nu sunt nimic pe lângă extazul femeilor sfinte dansând în ploaia caldă și înmiresmată. Ar fi râs dacă vraja nu ar fi fost atât de puternică. Dacă mai existau vagi amintiri despre o avertizare sau niște aluzii la o eventuală primejdie, ploaia irezistibilă le-a îndepărtat Seneca s-a împăcat cu o dimineaţă întunecată dintr-un bloc de locuinţe sociale, apoi a lăsat-o în urmă. Grace a asistat la curăţarea unei cămăși albe care n-ar fi trebuit să fie

niciodată pătată. Mavis s-a cutremurat odată cu petalele de trandafirul lui Sharon care-i gâdilau pielea. Pallas, care născuse un băieţel delicat, îl ţinea strâns la piept, în timp ce ploaia ștergea amintirea unei femei înspăimântătoare pe o scară rulantă și orice frică de apă neagră. Consolată, complet adăpostită de divinitatea care o căutase în grădină, dansa cu cea mai mare furie, iar Mavis, cu cea mai mare eleganţă. Seneca și Grace au dansat împreună, apoi s-au despărţit, ca să ţopăie prin noroiul proaspăt. Pallas, îndepărtând picăturile de ploaie de pe fruntea copilului, se unduia ca o frunză de palmier.

Ieșind în cele din urmă din șanţ, Lone a căutat, bineînţeles, un DuPres. Fusese crescută în acea familie, salvată, apoi instruită de una dintre fiice. Mai mult decât atât, știa din ce aluat simt făcuţi. Pious DuPres, fiul lui Booker Du Preș și nepotul de frate al faimosului Juvenal DuPres, era prima alegere. Ca și cei din familia Morgan și Blackhorse, erau mândri să fie urmașii unor bărbaţi care au avut funcţii guvernamentale, dar, spre deosebire de ei, erau și mai mândri de generaţiile dinainte: meșteșugari, armurieri, cusătorese, pasmantieri, cizmari, fierari, zidari, a căror muncă cinstită fusese furată de imigranţii albi. Aveau cel mai profund respect faţă de generaţiile care își văzuseră prăvăliile arse și mărfurile aruncate peste bord. Pentru că imigranţii albi nu aveau încredere sau nu puteau supravieţui concurenţei loiale, înaintașii lor fuseseră arestaţi, ameninţaţi, epuraţi și eliminaţi din rândurile meseriașilor și meșteșugarilor. Dar familiile lor se agăţaseră de ce putuseră și de ce câştigaseră începând cu 1755, când primul DuPres purtase un șervet alb peste braţ și o carte de rugăciuni în buzunar. Credinţa care îl întărise nu era una aspră. Virtutea, bunătatea neașteptată îi făceau să zâmbească. Dreptatea deliberată le făcea inima să tresalte ca nimic altceva pe lumea aceasta. Nu știau întotdeauna ce e dreptatea, dar petreceau mult timp încercând să afle. Cu mult înainte ca Juvenal să fie ales în administraţia locală, discuţiile de la masă se concentrau asupra problemelor pe care le avea fiecare, asupra

modului în care putea fiecare să contribuie sau să ajute. Și întotdeauna se aplecau asupra moralităţii unei fapte, asupra clarităţii motivelor, asupra întrebării dacă un anume comportament era întru slava Domnului și le aducea încrederea Lui. Niciunul dintre membrii familiei DuPres nu le plăcea și nici nu era de acord cu femeile de la Mănăstire, dar asta nu conta foarte mult. Acţiunile lui Brood și Apollo îi jigniseră. Wisdom Poole era fratele nurorii lor, iar implicarea lui într-un grup care intenţiona să rănească niște femei – indiferent din ce motiv – nu putea să însemne pentru ei decât lucrarea diavolului. Și așa a și fost. Când Lone le-a povestit ceea ce auzise și ceea ce știa, Pious n-a pierdut timpul. I-a spus soţiei lui, Melinda, să se ducă acasă la familia Beauchamp și să le spună lui Ren și Luther să se întâlnească cu el. El și Lone aveau să se ducă la Deed Sands și la Aaron Poole. Melinda a zis că trebuia s-o anunţe pe Dovey, dar nu s-au înţeles cum anume să facă asta fără să afle Steward. Lone nu știa dacă porniseră deja spre Mănăstire sau dacă așteptau răsăritul, dar era de părere că trebuie să riște cineva s-o anunţe pe Dovey, care putea, dacă voia, s-o anunţe perSoane în legătură cu ce se întâmpla.

Obosite din cauza dansului nocturn, dar fericite, femeile se întorc în casă. În timp ce se usucă, o roagă pe Consolată să le povestească din nou despre Pledade, iar ele îşi ung capul cu perișor.

— Stăteam pe chei. Ea mă scălda în apa de culoarea smaraldului. Vocea ei făcea femeile mândre să plângă pe străzi. Din mâinile artiștilor și ale poliţiștilor cădeau monede, iar cei mai vestiţi bucătari ai ţării ne implorau să le mâncăm mâncarea. Pledade avea cântece care puteau încremeni valurile, făcându-le să se oprească în mijlocul unduirii ca să asculte un limbaj nemaiauzit de când se ivise marea. Păstori cu păsări colorate pe umeri coborau de la munte ca să-și reamintească vieţile în cântecele ei. Călătorii refuzau să urce pe vasele către casă cât cânta ea. Noaptea îşi scotea stelele din păr și mă acoperea cu el. Gura îi mirosea a ananas și a nud caju…

Femeile dorm, se trezesc și se culcă la loc cu imagini de papagali, scoici de cristal și o femeie care cântă, dar nu vorbește niciodată. La patru dimineaţa, se trezesc să se pregătească pentru ziua care urmează. Una amestecă aluatul, în timp ce cealaltă aprinde cuptorul. Celelalte adună legumele pentru masa de prânz, apoi aranjează micul dejun. Pâinea, frământată în grămăjoare, este pusă în tăvi de copt la crescut.

Lumina soarelui tânjește după strălucire când vin bărbaţii. Albastrul spălăcit al cerului este greu de pătruns, dar, cât au parcat bărbaţii în spatele stejarului și au luat-o spre Mănăstire, soarele l-a și străpuns. Un albastru minunat. Apa nopţii se ridică sub formă de ceaţă din bălţi și din crăpăturile drumului. Când ajung la Mănăstire, evită prundișul care face zgomot și o iau prin iarba înaltă și prin curcubeiele din ea, îndreptându-se spre ușa din faţă. Probabil că ghearele l-au înspăimântat groaznic pe Steward. Pătate și lucioase din cauza ploii, flancau treptele. Urcând printre ele, îşi ridică în aer bărbia, apoi și arma și trage într-o ușă care n-a fost niciodată încuiată. Stă pieziș, atârnând de balamale. Soarele îl urmează înăuntru, scăldând pereţii holului, unde niște copii cărora li se vede sexul se joacă printre cojile de vopsea. Dintr-odată, apare o femeie cu aceeași piele albă, și lui Steward nu-i trebuie decât să vadă ochii senzuali și iscoditori pentru a trage din nou. Ceilalţi bărbaţi tresar, dar asta nu-i împiedică să pășească peste ea. Mângâindu-și armele, simţindu-se dintr-odată atât de tineri și de buni, îşi aduc aminte că armele sunt ceva mai mult decât simple podoabe, elemente de intimidare și de sprijin. Au un scop.

Deek dă ordine.

Bărbaţii se împart în grupuri.

Trei femei care pregătesc mâncare în bucătărie aud o împușcătură. Pauză. O altă împușcătură. Se uită prudent prin ușa batantă. Proiectându-se pe lumina care intră prin ușa înclinată, umbrele unor bărbaţi înarmaţi se deslușesc în hol. Femeile fug spre camera cu jocuri și închid ușa, cu câteva secunde înainte ca bărbaţii să ajungă în hol. Aud

pași trecând pe lângă ele și intrând în bucătăria din care tocmai au plecat. Nu există ferestre în camera cu jocuri, femeile sunt prinse în capcană și știu asta. Trec câteva minute. Arnold și Jeff Fleetwood ies din bucătărie și simt în aer o urmă de perișor. Deschid ușa camerei cu jocuri. O scrumieră de alabastru îl lovește pe Arnold în tâmplă, iar asta o încurajează pe femeia care a aruncat-o. Continuă să lovească până când bărbatul ajunge în patru labe, în timp ce Jeff, luat prin surprindere, ochește un pic prea târziu. Arma îi zboară din mână când un tac de biliard îl lovește peste încheietura mâinii și apoi în falcă. Ridică braţul, mai întâi ca să se apere, apoi ca să smulgă tacul, când rama Caterinei de Siena i se sparge în cap.

Femeile fug pe hol, dar încremenesc când văd două siluete ieșind din capelă. În timp ce fug înapoi spre bucătărie, Harper și Menus simt pe urmele lor. Harper o înșfacă de braţ și de talie pe una dintre ele. Îi e greu s-o ţină, așa că nu observă când îi aterizează o tigaie în cap. Cade, scăpând arma din mână. Menus, chinuindu-se să-i pună celeilalte cătușe, se întoarce tocmai când cade taică-său. Zeama care-i opărește faţa e atât de fierbinte încât nu poate ţipa. Alunecă pe un genunchi, și mâna unei femei se întinde după arma care se învârte pe podea. Lovit, pe jumătate orbit, o trage de glezna stângă. Ea se prăbușește, lovindu-i capul cu piciorul drept. În spatele lui, o femeie aruncă un cuţit de bucătărie și i-l înfige atât de adânc în osul umărului încât nu-l mai poate scoate ca să lovească din nou. îl lasă acolo și fuge în curte cu celelalte două, speriind găinile.

Venind de la etajul al doilea, Wisdom Poole și Sargeant Person nu văd pe nimeni. Intră în fosta clasă, unde lumina năvălește prin ferestre. Caută pe sub băncile împinse la perete, deși e limpede că nimeni, nici măcar un copil, n-ar putea încăpea acolo.

La subsol, sub razele aruncate de lanternă, Steward, Deek și K.D. dau peste semne de profanare, de violenţă și de perversiune dincolo de orice imaginaţie. Podeaua de piatră este acoperită cu tot felul de desene obscene, făcute

cu mare grijă. K.D. mângâie crucea din frunze de palmier. Deek îşi atinge buzunarul de la cămașă unde îi sunt ochelarii de soare. Crezuse că-i va folosi în alte scopuri, dar acum se întreabă dacă nu cumva ar trebui să-i pună la ochi ca să-și acopere vederea de această mare de depravare de pe jos. Nici unul dintre ei nu îndrăznește să calce pe ea. Cu bănuielile mai mult decât justificate, se întorc și urcă scările. Ușa de la clasă este larg deschisă; Sargeant și Wisdom le fac semne să intre. Buluc la fereastră, toţi cinci înţeleg că femeile nu se ascund nicăieri. Au scăpat.

La puţin timp după ce bărbaţii au plecat din casa lui Sargeant, locuitorii din orașul Ruby s-au adunat la Cuptor. Ploaia s-a rărit. În butoiul de gunoi plutesc tot felul de resturi. Pârâul a crescut, dar n-a ieșit din albie. Însă se infiltrează în pământ. Apa care se scurge de pe acoperișul Cuptorului ajunge în noroiul plin de mortar spălat de pe cărămizi. Cuptorul este ușor înclinat într-o parte. Pământul de dedesubt se surpă. Locuitorii se duc să se întâlnească cu bărbaţii, în mașini și în camioane.

Niciuna dintre surori nu trebuie convinsă, căci amândouă știu că e pe cale să se întâmple ceva îngrozitor. Dovey îi spune lui Soane să conducă. Amândouă tac, dar gândurile lor sunt zgomotoase și tumultuoase. Dovey și-a urmărit timp de treizeci de ani soţul cum distruge ceva înăuntrul lui. Cu cât câştiga mai mult, cu atât se împuţina. Acum poate că distruge totul. Oare treizeci și cinci de ani de succes răsunător să-l fi zăpăcit? Oare credea că, dacă locuiesc departe de legea albilor, erau mai presus de ea? Bineînţeles, avea un soţ extrem de iubitor, și, atât timp cât ignora părţile de necunoscut, căsnicia lor părea perfectă. Cu toate acestea, îi era dor de mica lor casă unde o vizita prietenul ei. De când a preluat-o K.D., a venit o singură dată la ea și atunci a fost într-un vis în care se îndepărta de ea. L-a strigat și el s-a întors. Apoi, dintr-odată, îi spăla părul. S-a trezit uimită, dar bucuroasă să vadă că mâinile îi erau ude de clăbuci de săpun.

Soane se blestemă pentru că n-a putut să vorbească,

pur și simplu să vorbească cu Deek. Să-i spună că știe de Connie. Că pierderea celui de-al treilea copil era o pedeapsă pentru ea, nu pentru el. După ce Connie i-a salvat viaţa lui Scout, i-au trecut resentimentele faţă de ea, și, pentru că s-au împrietenit imediat, credea că și ea l-a iertat pe Deek. Acum se întreabă dacă nu cumva frica ei de a se sufoca într-un aer prea rarefiat, doliul nesfârșit purtat în urma celor doi fii, faptul că *a* ţinut durerea vie nevrând să citească ultimele lor scrisori nu erau și ele moduri de a-l respinge, deși nu păreau. În orice caz, era convinsă că atacul femeilor de la Mănăstire avea ceva de-a face cu căsnicia lor. Harper, Sargeant și, cu siguranţă, Arnold n-ar fi ridicat mâna împotriva acelor femei dacă Deek și Steward n-ar fi autorizat incursiunea și nu i-ar fi manipulat. Ce bine ar fi fost dacă ar fi vorbit acum douăzeci și doi de ani. Pur și simplu să fi vorbit.

— Ce crezi? rupse Dovey tăcerea.

— Nu pot.

— Nu le-ar face rău, nu-i așa?

Soane întrerupse ștergătoarele. Nu mai era nevoie de ele acum.

— Nu, răspunse ea. Doar le sperie. Ca să plece, cred…

— Totuși, oamenii vorbesc mereu despre ele. Ca și cum ar fi… niște gunoaie.

— Simt diferite, asta-i tot.

— Știu, dar asta a fost îndeajuns înainte.

— Astea sunt niște femei, Dovey. Doar niște femei.

— Curve, totuși, și ciudate.

— Dovey!

— Așa spune Steward și dacă el crede…

— Nu-mi pasă nici dacă sunt… Soane nu-și putu imagina ceva mai rău de atât.

Tăcură amândouă.

— Lone spune că e și K.D. acolo.

— S-ar putea.

— Crezi că Mabie știe? Sau Priscilla? întrebă Dovey.

— Mă-ndoiesc. Dacă n-ar fi fost Lone, noi am fi știut?

— Cred că o să fie bine. Aaron și cu Pious o să-i oprească. Și Beauchamp. Nici măcar Steward nu se pune cu Luther.

Apoi surorile râseră, niște râsete mici și pline de speranţă, alinându-se în timp ce agoneau prin aerul minunat al dimineţii.

Consolată se trezește. Cu câteva secunde în urmă a crezut că aude pași care coboară. S-a gândit că era Pallas, care vine să alăpteze copilul întins lângă ea. Atinge scutecul să vadă dacă trebuie schimbat. Ceva se întâmplă. Ceva se întâmplă. Pe Consolată o trec fiorii. Deschizând ușa, aude pași prea greoi, prea mulţi, ca să fie ai unei femei. Se gândește dacă să deranjeze sau nu copilul din somn. Apoi, trăgând repede o rochie pe ea, albastră, cu guler alb, decide să lase copilul în pătuţ. Urcă scările și vede imediat o siluetă pe jos, în hol. Fuge spre ea și ia femeia în braţe, mânjindu-și obrazul și partea stângă a rochiei cu sânge. Simte încă pulsul la gât, dar slab; respiraţia abia se mai aude. Consolată freacă puful de pe fruntea femeii și pătrunde înăuntru, adânc, tot mai adânc, ca să găsească punctul de lumină. Se aud împușcături din camera de alături.

Bărbaţii trag prin fereastră în trei femei care aleargă prin trifoi și grozamă. Consolată intră în cameră, urlând: „Nu!”

Bărbaţii se întorc.

Consolată îşi apropie genele din cauza soarelui, apoi îşi ridică privirea ca și cum i-ar atrage atenţia ceva deasupra capetelor bărbaţilor.

— Te-ai întors, spune ea și zâmbește.

Deacon Morgan are nevoie de ochelarii de soare, dar sunt în buzunarul de la piept. Se uită la Consolată și vede în ochii ei ce au pierdut și ce a pierdut și el. Are sânge lângă buze. I se taie respiraţia. Ridică braţul ca să-l oprească pe fratele lui și descoperă care dintre ei doi este mai puternic. Glonţul îi străpunge fruntea.

Dovey urlă. Soane se holbează.

— Moartea asta s-ar putea să dureze ceva.

Lone e disperată după o gumă de mestecat în timp ce oblojește rana femeii albe. Ea și Ren au cărat-o pe canapeaua din camera cu jocuri. Lone nu-i poate auzi bătăile inimii și, deși pulsul de la gât încă se mai simte, prea mult sânge a curs din această femeie cu încheieturi mici ca de copil.

— L-a chemat cineva pe Roger? strigă ea.

— Da, îi răspunde cineva.

Zgomotul din afara camerei îi dă dureri de cap, dar și o dorinţă aprigă de a mesteca. Lone o lasă pe femeie, ca să vadă ce se face pentru a salva o viaţă sau două din nenorocirea asta.

Dovey plânge pe scări.

— Dovey, trebuie să încetezi. Am nevoie de o femeie care gândește. Vino aici și ia niște apă. Încearcă s-o faci pe fata aia s-o bea.

O târăște spre bucătăria în care se află Soane.

Mai devreme, Deacon Morgan o adusese pe Consolată în bucătărie, ţinând-o în braţe cât timp femeile au eliberat masa. A lăsat-o jos cu atenţie, ca și cum orice gest brusc ar fi putut s-o rănească. Abia după ce au așezat-o bine pe Consolată, cu pardesiul lui Soane împăturit sub cap, au început să-i tremure mâinile. Apoi a plecat să-i ajute pe bărbaţii răniţi. Menus, neputând să-și smulgă cuţitul din umăr, urla de durere. Lui Harper i se umfla capul, în timp ce Arnold Fleetwood părea să aibă o contuzie. Trebuiau examinate și falca spartă, și încheietura fisurată a lui Jeff. Au sosit și alţi localnici din Ruby, stârniţi de prima caravană, sporind dezordinea și larma. Preotul Pulliam a scos cuţitul din umărul lui Menus și i-a convins cu greu pe Jury și pe Fleetwood să se ducă la spitalul din Demby. A sosit un mesaj din partea fiului lui Deed Sands conform căruia Roger urma să se întoarcă de la Middleton în dimineaţa aceea, și, imediat ce avea să sosească, fiica sa îl va trimite acolo. Pulliam îi convinse pe răniţi și-i duse cu mașina la spital.

Voci de bărbaţi continuau să bubuie. Printre acuzaţii zgomotoase, apărări morocănoase, dar nu foarte energice,

și un potop de întrebări și de profeţii catastrofale, le luă cam o jumătate de oră înainte să întrebe cineva ce s-a întâmplat cu celelalte femei. Când Pious puse întrebarea, Sargeant îi făcu semn din cap.

— Au fugit? La șerif?

— Mă-ndoiesc.

— Atunci ce, omule?

— Sunt la pământ. În iarbă.

— Aţi măcelărit femeile? Pentru ce?

— Acum o s-avem de-a face cu poliţia albilor, ca să nu mai vorbim de focurile iadului!

— N-am venit aici să omoram pe nimeni. Aţi văzut ce le-au făcut lui Menus și Fleet. A fost legitimă apărare!

Aaron Poole se uită la K.D., care venise cu această explicaţie.

— Intri în casa lor și te-aștepţi să nu se lupte?

Dispreţul din ochii lui era limpede, dar nu la fel de înfiorător ca acela din ochii lui Luther.

— Cine a avut arme? întrebă Luther.

— Am avut cu toţii, dar unchiul Steward a…

Steward îl plesni peste gură și, dacă n-ar fi fost Simon Cary, ar fi avut loc un alt măcel

— Ţine-l strâns pe-ăla! strigă preotul Cary și, arătând spre K.D., spuse: Fiule, ai dat de bucluc!

Pious lovi cu pumnul în perete.

— Ne-ai făcut deja de rușine. Acum o să ne și distrugi? Ce pui de drac e în tine?

Se uitase la Steward, dar acum privirea îi cuprindea și pe Wisdom, Sargeant și pe ceilalţi doi.

— Dracul e-n casa asta, spuse Steward. Du-te jos în pivniţă și vezi cu ochii tăi!

— Frate-miu minte. Asta e opera noastră. Doar a noastră. Și purtăm responsabilitatea pentru tot.

Pentru prima oară în douăzeci și unu de ani, gemenii se uitară fix unul în ochii celuilalt.

Între timp, Soane și Lone DuPres închiseră cei doi ochi pali, dar nu putură să facă nimic în legătură cu cel de-al treilea, umed și fără pleoape, din mijloc.

— A spus „Divine”, șoptește Soane.
— Ce?
Lone încercă să acopere cadavrul cu un cearșaf.
— Când m-am apropiat de ea. Imediat după ce Steward... I-am ţinut capul în mâini și ea spus „Divine”. Apoi ceva de genul: „e divin, doarme divin”. Aiura probabil.
— Păi, doar a fost împușcată în cap, Soane.
— Ce crezi că a văzut?
— Nu știu, dar probabil ceva plăcut, deși a fost ultimul ei gând.
Dovey intră, spunând:
— S-a dus.
— Ești sigură? întreabă Lone.
— Du-te și vezi singură.
— Am să mă duc.
Surorile o acoperă pe Consolată cu un cearșaf.
— N-am cunoscut-o atât de bine ca tine, spune Dovey.
— Am iubit-o. Dumnezeu știe, dar nimeni n-a cunoscut-o cu adevărat.
— De ce au făcut-o?
— Ei? Vrei să spui „el”, nu? Steward a omorât-o. Nu Deek.
— Vorbești ca și cum ar fi numai vina lui.
— N-am vrut să spun asta.
— Atunci ce? Ce-ai vrut să spui?
Soane nu știe ce vrea să spună, în afară de faptul că vrea să găsească o bucată de săpun să șteargă orice pată, cât de mică. Doar că e un schimb de cuvinte care le va schimba irevocabil relaţia.

9

Oamenii tulburaţi, furioși, triști, înspăimântaţi se urcă în mașini, întorcându-se la copii, vite, câmpuri, treburi gospodărești și la incertitudinile lor.
Cât de mult au muncit pentru locul acesta, cât de departe au fost la un moment dat de grozăvia la care tocmai au fost martori. Cum poate o misiune așa pură și binecuvântată să se devoreze pe sine și să devină lumea

din care scăpaseră?

Lone spune că va rămâne cu cadavrele până când ajunge Roger. Melinda o întreabă:

— Cum te duci înapoi? Mașina ta a rămas la noi acasă.

Lone oftează.

— Ei, morţii nu se mișcă. Iar Roger are o grămadă de treabă de făcut.

În timp ce mașina pornește, Lone se uită înapoi spre casă.

— O grămadă de treabă…

Nu avu nimic de făcut. Când Roger Best se întoarse în Ruby, nu-și schimbă nici măcar hainele. Tură motorul de la ambulanţa-dric și se grăbi spre Mănăstire. Trei femei zăceau în iarbă, i se spusese. Și una în bucătărie. Alta, în hol. Căută peste tot. Fiecare centimetru de iarbă, fiecare smoc de trifoi, în coteţul găinilor. În grădină. În fiecare rând de porumb de pe câmpul din spate. Apoi în fiecare cameră: în capelă, în clasă. Camera cu jocuri era pustie, la fel și bucătăria – un cearșaf și un pardesiu împăturit pe masă erau singurele semne că acolo fusese un cadavru. La etaj, căută în ambele băi, în toate cele opt dormitoare. Apoi din nou în bucătărie, în cămară. Apoi coborî în pivniţă, păși peste desenele de pe podea. Deschise o ușă unde era un coș de cărbune. În spatele altei uși, un pat mic și o pereche de pantofi ludoși pe dulap. Niciun cadavru. Nimic. Până și Cadillac-ul dispăruse.

SAVE-MARIE

— De aceea ne-am adunat aici: în acest moment de tristeţe chinuitoare – contemplând viaţa scurtă și moartea de neînţeles a unui copil –, ne confirmăm, ne suspendăm sau ne pierdem credinţa. Exact în acest moment, în acest loc, toate întrebările noastre, toate fricile, toată revolta, confuzia, pustiirea par să se unească, zguduind pământul, iar noi simţim că ne prăbușim. Putem spune că a venit momentul să ne oprim, să zăbovim și să respingem platitudinile de genul vrăbiilor care cad sub ochii Săi[30], să

30 Trimitere la Evanghelia după Matei (10:29): „Au nu se vând două vrăbii pe un ban?

vorbim despre cum îi cheamă Domnul pe cei buni la sânul Lui (copilul nu are posibilitatea de a alege să fie bun) sau despre cum suntem toţi datori cu o moarte. Acum este momentul să punem întrebarea care-i frământă pe toţi. Cine a putut face asta unui copil? Cine a îngăduit să i se întâmple asta unui copil? Și de ce?

Sweetie Fleetwood nici nu voia să discute. Copilul ei n-avea să fie înmormântat pe pământul lui Steward Morgan. Era o problemă nou-apărută: problema locurilor de ved nu se pusese în Ruby timp de douăzeci de ani, iar când a devenit ceva necesar, lumea a privit asta cu uimire și tristeţe. Când a murit Save-Marie, cea mai mică dintre copiii lui Sweetie și ai lui Jeff, oamenii au presupus că ceilalţi, Noah, Esther și Ming, o vor urma în curând. Primului i s-a dat un nume puternic, pe măsura unui fiu puternic, fiind în plus numele străbunicului său. Cel de-al doilea copil a primit numele Esther, după numele străbunicii care a avut grijă de primul. Cel de-al treilea avea un nume la care ţinuse Jeff, era ceva legat de război. Numele ultimului copil era o cerere (sau o lamentaţie): Save-Marie[31]; și cine știa dacă nu cumva cererea nu fusese îndeplinită. Astfel, discuţia tensionată despre un cimitir oficial nu avea legătură doar cu dorinţele lui Sweetie și cu așteptarea altor înmormântări, d venea și din senzaţia că, din motive complicate, morţii nu-i mai era interzisă intrarea în Ruby. Prin urmare, Richard Misner sfinţea pământul și instaura o nouă instituţie. Posibilitatea de a folosi cimitirul improvizat de la ferma lui Steward – acolo unde era îngropată Ruby Smith – nici nu-i trecea prin cap lui Sweetie. Influenţată de fratele ei, Luther, și învinovăţindu-l pe Steward pentru buclucul în care intraseră soţul și cumnatul ei, spunea că mai bine face ce făcuse Roger Best – să sape o groapă pe proprietatea sa – și puţin îi păsa că trecuseră douăzeci și trei de ani de când avusese loc înmormântarea aceea făcută în grabă, fără multă lume.

Și nici una din ele nu va cădea pe pământ fără știrea Tatălui vostru" (n.r.).

31 „Save-Marie" se poate traduce prin„Salveaz-o pe Marie" (n.r.).

Majoritatea oamenilor înţelegeau de ce face așa mare caz (durerea în combinaţie cu vinovăţia dădeau un amestec năucitor), dar Pat Best credea că încăpăţânarea lui Sweetie avea la bază un calcul. Dacă îl respingea oferta lui Morgan, dacă arunca o umbră de îndoială asupra virtuţii lui Morgan, îl putea obliga să-i facă niște favoruri. Și dacă teoria lui Pat în legătură cu negrul de tip „roca opt" era corectă, răzbunarea lui Sweetie îi punea pe cei din această categorie în poziţia ciudată de a avea un cimitir adevărat, oficial, într-un oraș plin de nemuritori. În iulie avusese loc un seism. Și iată-i, într-o zi călduţă de noiembrie, adunaţi la o milă și ceva depărtare de ultima casă din Ruby, undeva pe pământul familiei Morgan, bineînţeles, dar nimeni nu avea curajul să-i spună lui Sweetie acest lucru. Stând în mulţimea care se grupase în jurul văduvitei familii Fleetwood, Pat îşi regăsise oarecum stabilitatea. Mai devreme, la slujbă, absenţa unui discurs funerar o făcuse să plângă. Acum era, ca de obicei, amuzată și imperturbabilă. Cel puţin, așa spera, că este imperturbabilă și că ceea ce resimte este amuzament. Știa că mai erau și alte păreri în legătură cu atitudinea ei, unele dintre ele exprimate de Richard Misner („Tristă. Tristă și rece"), dar era un om de știinţă, nu o romantică, și se întări în faţa cuvintelor exprimate de Misner la mormânt pentru a-i putea observa mai bine pe cei prezenţi.

El și Anna Flood se întorseseră la două zile după atacul de la Mănăstire, și abia după patru zile aflase și el ce se întâmplase. Pat i-a oferit cele două versiuni ale poveștii oficiale: în prima, nouă bărbaţi se duseseră să convingă femeile de la Mănăstire să plece sau să-și îndrepte comportamentul; avusese loc o luptă, femeile se transformaseră în alte creaturi și dispăruseră. În cea de-a doua versiune (varianta Fleetwood-Jury), cinci bărbaţi se duseseră să dea afară femeile, ceilalţi patru (povestitorii) se duseseră să-i domolească sau să-i oprească, aceștia patru fuseseră atacaţi de femei, dar reușiseră să le scoată afară, iar acestea plecaseră cu Cadillac-ul; dar, din

nefericire, unii dintre cei cina îşi pierduseră minţile și o omorâseră pe bătrână. Pat l-a lăsat pe Richard să-și aleagă interpretarea preferată. Ce nu i-a spus a fost propria ei versiune: nouă negri de tip „roca opt” au ucis cinci femei nevinovate pentru că: a) femeile erau impure (nu erau de tip „roca opt”); b) pentru că femeile erau niște stricate (târfe în cel mai bun caz, femei care practicau avorturi, în cel mai rău caz); și c) pentru că, pur și simplu, *au putut* – asta însemna pentru ei să fii negru de tipul „roca opt” și asta cerea „pactul”.

Richard nu a crezut niciuna dintre poveștile care se evanghelizau rapid și a vorbit cu Simon Cary și Senior Pulliam, care i-au clarificat alte părţi ale poveștii. Dar, pentru că niciunul dintre ei nu se hotărâse asupra finalului și, prin urmare, nu fusese în stare să-l povestească într-un mod credibil și demn de predică, nu au putut să-i domolească insatisfacţia. Lone i-a oferit detaliile sinistre pe care mai mulţi s-au grăbit să le infirme, pentru că Lone, spuneau ei, nu era credibilă. În afară de ea, nimeni nu auzise bărbaţii discutând la Cuptor și cine poate ști ce au spus cu adevărat? Ca și restul martorilor, ea a sosit după ce s-a tras; în plus, ea și Dovey se puteau înșela cu privire la cele două femei din casă, dacă acestea erau moarte sau doar rănite, și, în sfârșit, n-a văzut pe nimeni în afara casei, viu sau mort.

În ce o privește pe Lone, pe ea o înnebunea felul în care era repovestit totul, cum schimbau oamenii faptele ca să iasă ei bine. În afară de Deacon Morgan, care nu avea nimic de spus, fiecare dintre atacatori bărbaţi avea o altă versiune, iar rudele și prietenii lor (care nici nu se apropiaseră de Mănăstire) îi sprijineau, susţinând, transmiţând mai departe și inventând informaţiile denaturate. Deși familiile DuPres, Beauchamp, Sands și Poole îi confirmară versiunea, nici măcar reputaţia lor de a fi preciși și onești nu putu să împiedice adevărul deformat să se răspândească. Cum nu existau victime, povestea crimei era la dispoziţia imaginaţiei fiecăruia. Așa că Lone a tăcut și a ţinut pentru ea ceea ce știa sigur: Dumnezeu

acordase orașului Ruby o a doua șansă. Se dovedise o prezenţă atât de vizibilă și de netăgăduit, încât până și cei revoltător de mândri (ca Steward) sau cei incorigibil de proști (ca mincinosul de nepotu-său) ar fi trebuit să vadă acest lucru. Pur și simplu făcuse curăţenie şi-şi întâmpinase slujitorii în lumina zilei, chiar în faţa ochilor lor, pentru numele lui Dumnezeu! Dacă tot o acuzau că minte, se hotărî să tacă și să privească cum mâna divină îi pedepsește pe necredincioși și pe cei ce depun mărturie falsă. Oare ar ști că li s-a vorbit? Sau s-ar îndepărta și mai mult de căile Sale? Un lucru era sigur: puteau vedea Cuptorul, nu puteau să interpreteze greșit sau să mintă în legătură cu acest lucru, așa că ar face bine să se grăbească să-l repare înainte de a fi prea târziu – poate chiar era, căci tinerii schimbaseră din nou cuvintele de pe el. Nu mai spuneau: „Să fim furia Sa!”, ci: „Suntem furia Sa”.

Oricât de mari ar fi discrepanţele în privinţa celor întâmplate cu adevărat, Pat știa că un lucru e important, asupra căruia toţi căzuseră de acord: toţi cei care fuseseră acolo plecaseră acasă siguri că oamenii legii ar fi fost bucuroși să împânzească orașul (omorâseră o femeie albă, la urma urmelor), arestându-i practic pe toţi oamenii de afaceri ai orașului. Când au aflat că nu erau morţi care să fie declaraţi, transportaţi sau îngropaţi, ușurarea a fost atât de mare, încât au început să uite ceea ce făcuseră sau văzuseră. Dacă n-ar fi fost Luther Beauchamp – care povestea versiunea cea mai aspră cu făptașii – și Pious, Deed Sands și Aaron – care coroborau mare parte din povestea lui Lone –, întreaga poveste s-ar fi evaporat. Dar nici măcar ei nu se simţeau în stare să declare niște morţi nefirești într-o casă fără cadavre, care puteau duce la descoperirea unor morţi naturale într-un automobil plin de cadavre. Deși nu prea i se destăinuiau ei oamenii, Pat a înţeles din discuţiile cu tatăl său, cu Kate, și din trasul cu urechea că, la patru luni după întâmplare, încă mai rumegau problema, cerându-i îndrumare lui Dumnezeu dacă se înșelau: dacă legea albilor, contrar a tot ceea ce

știau și credeau, trebuia lăsată să se ocupe de niște probleme până în acel moment rezolvate între ei. Dificultăţile îi tulburau și-i încurcau pe toţi: împărţirea vinei, rugăciuni întru înţelegere și iertare, apărare arogantă, minciuni sfruntate și o mulţime de întrebări fără răspuns pe care Richard Misner le tot punea. Așa că înmormântarea a venit ca o pauză, nu ca o încheiere.

Poate că aveau dreptate până la urmă în legătură cu locul acesta, îşi spuse Pat observând localnicii. Poate că Ruby este un loc norocos. Nu, se corectă singură. Deși dovezile atacului erau invizibile, consecinţele nu erau. Iată-l pe Jeff ţinând-o de după talie pe soţia sa, amândoi arătând triști, așa cum se cuvenea, dar și ușor maiestuoși, căci Jeff era acum unicul proprietar al magazinului de mobilă al tatălui său. Arnold, care se bucura de propriul dormitor acum, că Amette se mutase, îmbătrânise dintr-odată și avea o durere de cap ce nu-i dădea pace, iar acum stătea cu capul plecat și ochii rătăcitori se îndreptau oriunde altundeva, numai spre sicriu nu. Sargeant Person arăta la fel de îngâmfat ca de obicei: nu mai avea un proprietar căruia să-i plătească arendă, și, până când nu se interesa auditorul regional de un cătun de negri liniștiţi și cu frica lui Dumnezeu, avariţia lui avea să fie netulburată. Harper Jury, lipsit de remușcări, purta un costum albastru-închis și o rană la cap, care, ca o medalie, îl făcea să ia poziţia războinicului rănit, dar neînvins în lupta împotriva răului. Menus era cel mai ghinionist. Nu mai avea clienţi în magazinul Annei, pentru că umărul rănit îl împiedica să mai mânuiască ustensilele de bărbier, dar și pentru că zilele în care era beat se înmulţiseră. Nu mai avea mult și se dizolva de tot. Wisdom Poole avea cele mai mari greutăţi. Șaptezeci de rude îl trăgeau la răspundere (așa cum se întâmplase și cu fraţii săi, Brood și Apollo) pentru că pătase reputaţia strămoșilor lor, fără să-i acorde o clipă de răgaz, ocărându-l zilnic până când a căzut în genunchi și a izbucnit în lacrimi în faţa întregii congregaţii de la Sfânta Mântuire. După ce a mărturisit, și-a reconfirmat credinţa, s-a reînnoit și, plin de remușcări, a încercat să

vorbească cu Brood și cu Apollo. K.D. și Amette îşi construiau o casă nouă pe proprietatea lui Steward. Era din nou însărcinată și amândoi sperau să le poată face viaţa grea familiilor Poole, DuPres, Sands și Beauchamp, mai ales lui Luther, care nu rata nicio ocazie să-l jignească pe K.D. Cea mai interesantă poveste li se întâmpla fraţilor Morgan. Diferenţele dintre ei se estompau: alegerile în ce privește tutunul (au renunţat în același timp la trabuc și la tutunul de mestecat), pantofii, hainele, barba. Pat credea că probabil semănau mai mult acum decât la naștere. Dar diferenţa interioară era prea profundă ca să n-o observe toată lumea. Steward, insolent și neavând de gând să-și ceară iertare, l-a luat pe K.D. sub aripa sa, concentrându-se să-i îmbogăţească pe nepotul său de frate și pe strănepotul de doar șaisprezece luni (asta era explicaţia pentru casa cea nouă), introducându-l pe K.D. în chestiunile bancare, așteptând să-și revină și Dovey, ceea ce părea să se și întâmple, căci relaţiile se răciseră în mod evident între ea și Soane. Surorile aveau viziuni diferite asupra a ceea ce se întâmplase la

Mănăstire. Dovey o văzuse pe Consolată prăbușindu-se, dar susţinea că nu văzuse cine trăsese. Soane știa și avea nevoie să știe un singur lucru: nu fusese soţul ei. Văzuse cum îşi dusese mâna spre Steward ca să-l împiedice. Văzuse gestul și îl povestea, iar și iar, oricui era dispus s-o asculte.

Cel mai tare se schimbase Deacon Morgan. Era ca și cum s-ar fi uitat la chipul fratelui său și nu i-ar mai fi plăcut de el însuși. Spre surprinderea tuturor, s-a împrietenit (sau, în fine, a stabilit o legătură) cu altă persoană decât Steward, dar motivul și baza acestei relaţii au rămas un mister. Richard Misner *9*

nu vorbea despre asta, și tot ce știa lumea era plimbarea în picioarele goale făcută în public.

Era septembrie și încă era cald când Deacon Morgan s-a îndreptat spre Bulevardul Central. Crizanteme la dreapta și la stânga drumului pietruit care venea de la casa lui albă, impozantă. Avea pălăria pe cap, era îmbrăcat

în costumul de serviciu, vestă și o cămașă albă. Fără pantofi. Fără șosete. A ajuns pe strada St. John, unde plantase copaci la douăzeci și cinci de metri distanţă unul de altul, așa de optimist era cu douăzeci de ani în urmă. A făcut dreapta pe Bulevard. De vreo zece ani nu mai atinsese betonul străzilor nici măcar cu tălpile pantofilor, darămite cu picioarele goale. Imediat ce a trecut de casa lui Arnold Fleetwood, la intersecţia cu St. Luke, un cuplu i-a spus: „’neaţa, Deek!” El a ridicat mâna în semn de salut, privind fix înainte. Lily Cary l-a salutat de pe veranda casei sale de lângă biserica Cross Mark, dar el n-a întors capul. „Ţi s-a stricat mașina?”, a întrebat ea, holbându-se la picioarele lui. La drogheria lui Harper Jury, la intersecţia străzii St. Matthew cu Bulevardul Central, a simţit mai degrabă decât a văzut ochii care-l urmăreau și care mergeau alături de el. Apropiindu-se de strada St. Peter, nu s-a întors și nici n-a aruncat vreo privire spre banca de economii și credite Morgan. La biserica Cross Peter, a traversat, croindu-și drum spre casa lui Richard Misner. Ultima dată când fusese acolo, cu șase ani în urmă, era furios, suspicios, dar convins că el și fratele său vor câştiga. Ce simţea acum era o senzaţie necunoscută pentru un geamăn – sentimentul că îi lipsea ceva, o singurătate surdă care-i răpea pofta de mâncare, somnul și auzul. Din iulie, i se părea că oamenii îi vorbesc în șoaptă sau că urlă de la distanţă. Soane îl observa, dar, din fericire, nu începea niciun dialog periculos. Parcă ar fi înţeles că, dacă ar face aşa ceva, răspunsul lui le-ar fi lăsat viaţa fără viaţă. I-ar fi putut spune că s-a uscat verdele primăverii; dar că, în afară de asta, era formidabilă, mai frumoasă decât îşi închipuia el că poate fi o femeie; că părul ei neîmblânzit încadra o fată cu contururi atât de netede încât sim*9*

ţea nevoia să le atingă; după ce vorbea, zâmbetul care urma făcea soarele de rușine. I-ar fi putut spune soţiei sale că la început a crezut că vorbea cu el – „Te-ai întors!” –, dar acum știa că nu era așa. Și că imediat și-a dorit din tot sufletul să știe ce voia Consolată să spună, dar Steward, care n-a văzut nimic sau care a văzut totul, le-a

pus moartea în faţă ca nu cumva să cunoască un alt tărâm.

La începutul acelei dimineţi de septembrie, se spălase și se îmbrăcase cu grijă, dar nu reușise să-și pună ceva în picioare. A tot învârtit șosetele negre, pantofii negri și lucioși, dar până la urmă le-a pus deoparte.

Abătut la ușă și, când bărbatul mai tânăr a răspuns, și-a scos pălăria.

— Trebuie să vorbesc cu tine, părinte.

— Intră!

Deacon Morgan nu se mai sfătuise și nici nu se destăinuise vreodată cuiva. Toate conversaţiile sale intime fuseseră mute, cu fratele său, sau războinice, în prezenţa tovarășilor săi. Cu soţia sa vorbea în maniera opacă pe care o considera necesară. Nimeni nu-i ceruse să traducă în cuvinte materia primă pe care o dezvăluia în faţa reverendului Misner. Cuvintele îi ieșeau ca niște lingouri scoase din foc de un ucenic fierar – fierbinţi, diforme, semănând unul cu altul doar prin strălucirea lor. Vorbea despre un zid din Ravenna, Italia, alb în lumina după-amiezii, cu umbre de culoarea vinului pe margini. Despre doi copii pe plajă care i-au oferit o scoică în formă de S – cât de deschise erau chipurile lor, cât de zgomotoase erau clopotele. Despre apa sărată care-i ardea faţa pe un vas militar. Despre fete de culoare în pantaloni marinărești care-i făceau semne cu mâna din poarta unei fabrici de conserve. Apoi i-a povestit despre bunicul lui, care a preferat să meargă cu picioarele goale două sute de mile în loc să danseze.

Richard l-a ascultat atent, întrerupându-l doar ca să-i ofere apă rece. Deși nu înţelegea despre ce anume vorbea Deacon, vedea că omul nu mai putea să-și ducă propria viaţă. Deacon începuse să vorbească despre o femeie pe care o folosise; cum ajunsese să o trateze de sus pentru că felul ei de a fi degajat îi dăduse senzaţia că are dreptul s-o părăsească și s-o dispreţuiască. Cum, deși fusese o vreme (o foarte scurtă vreme) victima adulterului, avusese remușcări din cauza faptului că ajunsese ceea ce Bătrânii Părinţi blestemaseră: genul de om care judeca, îi punea pe

fugă și chiar îi distrugea pe cei nevoiași, pe cei lipsiţi de apărare, pe cei diferiţi.

— Cine este această femeie? l-a întrebat Richard.

Deacon n-a răspuns. Și-a trecut degetul pe interiorul gulerului de la cămașă, apoi a început altă poveste. Se părea că bunicul său, Zechariah, fusese ţinta batjocurii, ca și a unor articole de ziar care descriau fărădelegile făcute în serviciul administraţiei. Era o rușine pentru negri, în timp ce pentru albi era deopotrivă o ameninţare și o glumă. Nimeni, alb sau negru, nu putea și nici nu voia să-l ajute să capete o nouă slujbă. I-a fost refuzat chiar și un post de învăţător la o școală săracă din regiune. Erau puţini negri care l-ar fi putut ajuta (criza din ’73 era gravă), dar au interpretat felul de a fi demn al lui Zechariah drept răceală și felul studiat de a vorbi drept aroganţă, batjocură sau ambele. Familia pierduse casa frumoasă în care trăiau și locuiau (toţi nouă) la familia surorii sale. Mindy, nevasta lui, îşi găsise de lucru acasă, era cusătoreasă, iar copiii aveau tot felul de slujbe. Puţini știau și încă și mai puţini îşi aminteau că Zechariah avea un frate geamăn și că, înainte să-și schimbe numele, erau cunoscuţi drept Coffee și Tea. Când Coffee a căpătat slujba în administraţie, Tea a fost încântat, ca toţi ceilalţi. Și, când fratele său a fost dat afară, a fost la fel de jignit și umilit. Într-o zi, câţiva ani mai târziu, când el și fratele său treceau pe lângă o cârciumă, niște albi, amuzaţi de feţele lor identice, i-au încurajat pe fraţi să danseze. Cum încurajarea a luat forma unui pistol, Tea, destul de rezonabil, le-a făcut albilor pe plac, deși era om în toată firea, mai în vârstă decât ei. În schimb, Coffee a primit un glonţ în picior. Din acel moment, n-au mai fost fraţi. Coffee a început să-și facă planuri pentru o viaţă în altă parte. A luat legătura cu alţi bărbaţi, alţi foști legiuitori care avuseseră același ghinion ca și el – Juvenal DuPres și Drum Blackhorse. Ei trei au format nucleul Bătrânilor Părinţi. Inutil de adăugat, Coffee nu i-a cerut lui Tea să li se alăture în drumul spre Oklahoma.

— Întotdeauna am crezut că Coffee – Big Papa – a

greșit, a spus Deacon Morgan. Că a greșit în faţa fratelui său. Tea era fratele lui geamăn, la urma urmelor. Acum nu mai simt așa sigur. Coffee a avut dreptate, cred, pentru că a văzut ceva în Tea, ceva mai mult decât faptul că le-a făcut pe plac unor beţivi albi. A văzut ceva de care i s-a făcut rușine. Felul în care se raporta fratele lui la lucruri, alegerile pe care le făcea. Coffee nu putea suporta așa ceva. Nu pentru că îi era rușine de fratele lui, d. pentru că rușinea era în el. îl speria. Așa că a plecat și n-a mai vorbit niciodată cu fratele lui. Niciun cuvânt. Pricepi?

— Probabil că i-a fost greu, a spus Richard.

— Zic că nu i-a mai spus un cuvânt și nici nu permitea nimănui să-i pomenească numele.

— Lipsa cuvintelor, a spus Richard. Lipsa iertării. Lipsa iubirii. Să-ţi pierzi fratele e un lucru greu. Să alegi să-ţi pierzi fratele, ei bine, asta e ceva mai grav decât rușinea iniţială, nu crezi?

Deacon s-a uitat în jos multă vreme. Richard a stat lângă el în tăcere. În cele din urmă, și-a ridicat capul și a spus:

— Am cale lungă în faţa mea, părinte.

— O să reușești, spuse Richard Misner. N-am nicio îndoială în privinţa asta.

Richard și Anna au avut îndoieli în ce privește avantajoasa dispariţie în masă a victimelor și, de cum s-au întors, s-au dus să vadă cu ochii lor. În afara unui leagăn de un alb imaculat care se afla în dormitor, ce avea pe ușă lipit numele „Divine”, și ceva alimente, nimic nu amintea că acea casă fusese locuită de curând. Puii din curte se sălbăticiseră sau erau pe jumătate mâncaţi de un prădător cu patru labe. Tufele de ardei erau în floare, dar restul grădinii era distrus. Lanul de porumb al lui Sargeant era singurul semn al prezenţei umane în acele locuri. Richard abia dacă a aruncat o privire spre podeaua din pivniţă. În schimb, Anna, cercetând-o la lumina lămpii, a văzut grozăvia de care povestea K.D., dar n-a văzut nimic pornografic, nici însemnările Satanei. A văzut, în schimb, impetuozitatea unor femei care încercau să ţină în frâu,

fără să fie călcate în picioare, monștrii care le supuneau.

Au ieșit din casă și au stat în curte.

— Ascultă, a spus Arma. Una dintre ele sau poate mai multe n-au murit. Nimeni n-a verificat, doar a presupus. Apoi, în timpul care s-a scurs între venirea oamenilor și sosirea lui Roger, au plecat naibii de-aici. Și le-au luat și pe cele ucise cu ele. Simplu, nu?

— Da, a spus Richard, dar nu părea convins.

— Au trecut săptămâni de-atunci și n-a venit nimeni să cerceteze. Poate că n-au raportat nimic, și atunci de ce-am face-o noi?

— Al cui era copilul? Leagănul era nou.

— Nu știu, dar cu siguranţă nu era al lui Amette.

Richard a spus din nou, cu aceeași îndoială în glas:

— Da. Nu-mi plac misterele.

— Ești preot. Toată credinţa ta se bazează pe un mister.

— Credinţa este misterioasă, religia este misterioasă. Dar Dumnezeu nu este misterios. Noi suntem.

— O, Richard, a spus ea, ca și cum toată situaţia era prea mult pentru ea.

O ceruse de nevastă:

— Te măriţi cu mine, Anna?

— O, nu știu.

— De ce nu?

— Nu prea ai pasiune în tine.

— Nu și în momentele importante.

Nu se așteptase să fie așa de fericită, și, revenind în Ruby, în loc să facă marele anunţ, analizau ceea ce părea a fi prăbușirea orașului.

— Să luăm puii ăia? Oricum o să fie mâncaţi.

— Dacă vrei…

— Nu vreau. Mă duc doar să văd dacă simt ouă.

Anna a intrat în coteţ strâmbând din nas și călcând într-un morman de găinaţ. S-a luptat cu câteva găini ca să ia cele cinci ouă pe care le credea proaspete. Când a ieșit afară, cu ambele mâini pline, a strigat:

— Richard? Ai ceva în care să pun astea?

La marginea grădinii, un scaun roșu decolorat era răsturnat pe-o parte. Dincolo, nu erau decât flori și moarte. Roșii stafidite de-a lungul frunzelor verzi care se reînsămânţau singure cu flori galbene; nalbe roz atât de înalte încât le atârnau capetele peste o cărare de flori de bostănel; capete dantelate de morcovi îngălbeniţi și uscaţi chiar lângă cozile verzi de ceapă. Pepenii îşi expuneau gingiile de un roșu zemos. Anna a oftat la vederea amestecului de neglijenţă și creștere de nestăvilit. Cele cinci ouă din mâinile ei erau roșiatice.

Richard s-a apropiat de ea.

— Asta e bună?

Și-a desfăcut batista.

— Poate. Ia, ţine-le până mă duc să văd dacă s-au făcut ardeii.

— Nu, a răspuns el. Mă duc eu.

A lăsat batista să cadă peste ouă.

Când s-a întors, în vreme ce stăteau amândoi lângă scaun, ea cu mâinile pline de ouă roșiatice ţinute în pânza albă, el cu degetele parcă dublate de ardei, au văzut-o. Sau, mai bine zis, au simţit-o, căci nu era nimic de văzut. O ușă, spunea ea mai târziu. Nu, o fereastră, spunea el, râzând. Asta-i diferenţa dintre noi doi. Tu vezi o ușă, eu văd o fereastră.

Anna a râs și ea. Dezvoltau subiectul: ce înseamnă o ușă? Dar o fereastră? Concentrându-se pe semn, nu pe eveniment, incitaţi de invitaţie mai degrabă decât de petrecerea propriu-zisă. Știau că e acolo. Știau atât de bine încât au rămas încremeniţi o bună bucată de vreme înainte să dea înapoi și să fugă la mașină. Ouăle și ardeii zăceau pe bancheta din spate, gulerul ei flutura în curentul de la aerul condiţionat. Și au râs din nou pe drumul înapoi, schimbând insulte plăcute în legătură cu cine e pesimist și cine e optimist. Cine a văzut o ușă închisă, cine a văzut o fereastră deschisă. Orice, numai să nu mai retrăiască fiorul sau să rostească cu voce tare întrebarea la care se gândeau. Ce se întâmplă dacă intri fie pe o ușă care trebuie deschisă, fie printr-o fereastră deja deschisă care

îţi face cu ochiul? Ce puteau găsi pe partea cealaltă? Ce naiba puteau găsi? Ce naiba?

Richard Misner captase atenţia tuturor și avea doar câteva cuvinte de spus. Privirea îi era aţintită asupra bărbaţilor vinovaţi, dintre care șapte, dintr-un instinct primitiv de apărare, se adunaseră la un loc, departe de ceilalţi. Sargeant, Harper, Menus, Arnold, Jeff, K.D., Steward. Wisdom stătea mai aproape de familia lui, iar Deacon nu era de faţă. Richard nu avea să le spună lucruri plăcute. Indiferent dacă erau primii sau ultimii, dacă reprezentau cele mai vechi sau cele mai noi familii de negri, ce era mai bun sau mai jalnic în ideea de tradiţie, au sfârșit prin a o trăda complet. Ei cred că au fost mai șmecheri decât albii, când de fapt i-au imitat. Cred că îşi protejează nevestele și copiii, când de fapt îi schilodesc. Și, când copiii schilodiţi au cerut ajutor, au căutat cauza în altă parte. Născut dintr-o ură veche, una care a început atunci când un negru de un fel l-a dispreţuit pe un negru de alt fel, iar acesta din urmă a dus ura la nivelul următor, egoismul lor a pătat două sute de ani de suferinţă și a triumfat într-un moment de o asemenea infatuare încât cruzimea greșelii făcute îţi îngheţa mintea. Neîmblânzit de cuvintele Bibliei, asurzit de freamătul propriei istorii, Ruby, i se părea lui, era un eșec inutil. Cât de umană era dorinţa de fericire permanentă și cât de lipsiţi de imaginaţie erau oamenii atunci când încercau s-o dobândească! în curând, Ruby va fi exact ca oricare alt oraș din ţară: tinerii gândindu-se să plece în altă parte, iar bătrânii, plini de regret. Predicile vor fi elocvente, dar din ce în ce mai puţini vor fi atenţi la ele sau le vor lega de viaţa lor de zi cu zi. Cum pot să păstreze, se întreba el, acest rai greu câştigat, definit doar de absenţa celor nemântuiţi, a celor nedemni și a celor necunoscuţi? Cine îi va proteja de conducătorii lor?

Dintr-odată, Richard Misner știu că va rămâne acolo. Nu doar pentru că Anna îşi dorea acest lucru sau pentru că Deacon Morgan îl căutase să i se destăinuie, ci și pentru că nu exista o luptă mai potrivită, niciun alt loc mai bun decât

printre acești oameni revoltător de frumoși, plini de cusururi și mândri. În plus, poate că nu erau obișnuiţi cu moartea, dar cu nașterea, da. Viitorul bătea la ușă. Roger Best îşi va deschide benzinăria și vor apărea și drumurile de legătură. Străinii vor veni și vor pleca și unii vor vrea un sandviş și o cutie de bere. Deci, cine știe, poate va apărea și un restaurant. K.D. și Steward sigur vor vrea să aducă și cablu TV. Nu era nimerit să zâmbească la o înmormântare, așa că Richard îşi imagină mâinile distruse ale fetiţei pe care i se dăduse voie la un moment dat să le ţină în mâini. îl ajută să-și reia firul gândurilor. Întrebările pe care le pusese în folosul celor prezenţi la înmormântare aveau nevoie de răspuns.

— Daţi-mi voie să vă spun că acestea nu sunt niște întrebări importante. Sau, mai degrabă, sunt întrebări venite din angoasă, nu din inteligenţă. Iar Dumnezeu, fiind inteligenţa însăși, generozitatea însăși, ne-a dat Mintea care să-i cunoască subtilitatea. Eleganţa. Puritatea. Să știm că „ceea ce a fost sădit nu trăiește până nu moare”.

Vântul se înteţi puţin, dar nu suficient cât să deranjeze pe cineva. Misner îi pierdea. Stăteau în faţa mormântului deschis și nu-i interesau decât propriile meditaţii. Gândurile legate de înmormântare se amestecau cu cele despre Ziua Recunoștinţei, cântărirea vecinilor, vorbăria de zi cu zi. Misner îşi înăbușă un oftat înainte de a termina cu o rugăciune. Dar, când îşi lăsă capul în jos și se uită la capacul sicriului, văzu fereastra din grădină, îi simţi chemarea spre un alt loc – nici viaţă, nici moarte –, acolo, pur și simplu în altă parte, modelându-i gândurile pe care nu știa că le are.

— Așteptaţi, așteptaţi, strigă el. Credeţi că a fost o viaţă scurtă și jalnică, lipsită de valoare doar pentru că nu a avut nicio legătură cu a voastră? Să vă spun ceva. Dragostea pe care a primit-o ea a fost mare și profundă, iar grija de care s-a bucurat a fost blândă și neîntreruptă, și această dragoste, și această grijă au cuprins-o pe de-a-ntregul, încât visele, viziunile pe care le-a avut, călătoriile pe care le-a făcut i-au făcut viaţa la fel de captivantă, de

bogată și de valoroasă ca a oricăruia dintre noi, și, probabil, și mai binecuvântată. Este nenorocirea noastră că nu știm în lunga noastră viaţă ce a știut în fiecare zi dintr-a ei: că, deși viaţa pe acest pământ este limitată și viaţa de după moarte este veșnică, El este întotdeauna cu noi, în timpul vieţii, după și între cele două, când așteaptă ca noi să-i cunoaştem splendoarea.

Se opri, tulburat de ceea ce spusese și de felul în care o făcuse. Apoi, ca și cum voia să-i ceară iertare fetiţei, vorbi șoptit, direct spre ea.

— O, Save-Marie, întotdeauna numele tău sima așa: „Salvează-mă! Salvează-mă!” Oare se mai ascunde și un alt mesaj în numele tău? Știu eu unul care strălucește la vedere: n-a existat o clipă în care tu să nu fii salvată. Amin.

Cuvintele îl stânjeniră un pic, dar până în momentul acela, nimic nu fusese atât de limpede.

Billie Delia se îndepărtă ușor de ceilalţi. Stătuse alături de mama și de bunicul ei și-i zâmbise încurajator lui Amette, dar acum voia să fie singură. Aceasta era prima ei înmormântare și se gândea la cât de sociabil îl făcea pe bunicul său faptul că era nevoie de serviciile lui. Se gândea mai mult la absenţa femeilor pe care le îndrăgise. Se purtaseră cu ea atât de frumos, n-o făcuseră să se simtă prost, îi oferiseră doar bunătate. Văzându-i faţa zgâriată și ochii umflaţi, îi tăiaseră castraveţi pentru pleoape, după ce o puseseră să bea un pahar de vin. Nimeni nu insista să afle ce căuta acolo, dar știa că ar asculta-o dacă le-ar povesti. Cea mai cumsecade era Mavis și cea mai amuzantă Gigi. Bilia Delia era probabil singura din oraș care nu se întreba unde sunt femeile și cum anume au dispărut. Ea avea o altă întrebare: când se vor întoarce? Când vor reapărea, cu ochii aprinși, cu feţele vopsite ca înainte de un război și cu mâini enorme care să dărâme această pușcărie căreia i se spune oraș? Un oraș care încercase să-l falimenteze pe bunicul ei, care a reușit s-o înghită pe maică-sa și aproape a distrus-o și pe ea. Un oraș înapoiat, în mijlocul pustietăţii, condus de niște bărbaţi a căror dorinţă de a controla le scăpase de sub control și

care aveau nesimţirea de a hotărî cine poate trăi acolo și cine nu; care au văzut în niște femei vii, libere și neînarmate revolta iepelor și au scăpat de ele. Spera din tot sufletul că femeile sunt undeva acolo, învăluite în negru, așteptându-și ceasul, ascuţindu-și unghiile, dar în viaţă. Cu alte cuvinte, spera la un miracol. Nu era o dorinţă atât de iraţională din moment ce un mic miracol deja se produsese: Brood și Apollo se împăcaseră, înţelegându-se să aștepte până ce ea se va hotărî. Ea știa, ca și ei, că nu va putea să aleagă și că acest *ménage à trois* nu se va sfârși decât odată cu ei. Femeile de la Mănăstire ar hohoti auzind una ca asta. Le și vedea dinţii ascuţiţi.

Graţierea a durat ani buni, dar a venit, în cele din urmă. Manley Gibson prefera să moară în închisoare, împreună cu ceilalţi ca el, decât să fie legat de un scaun, fără o familie care să-l privească. Era un lucru bun. Un lucru mintmat. Avea voie să iasă afară și acum făcea parte din echipa de muncitori de la drumul către lac. Lacul era atât de albastru. Prânzul la Kentucky Fried Chicken era bun. Poate evada. Ce glumă. Un prizonier de 52 de ani, condamnat pe viaţă, fugar. Unde să fugă? La cine? Era închis din 1961, când lăsase în urmă o fiică de unsprezece ani care nu-i mai scria, și singura fotografie cu ea pe care o mai avea era de când avea treisprezece ani.

Prânzul era un moment special. Stăteau lângă lac, sub ochii paznicilor, dar, oricum, lângă apă. Manley îşi ștergea mâinile pe șerveţelele de hârtie. La stânga, lângă niște copaci, o femeie tânără aşternea două pături pe iarbă, iar la mijloc, un radio. Manley se întoarse să vadă ce credea echipa despre acest lucru: un civil (și femeie pe deasupra) chiar în mijlocul lor. Paznicii înarmaţi patrulau pe drumul de deasupra lor. Niciunul nu dădu vreun semn că ar fi văzut-o.

Fata deschise radioul și se ridică în picioare, dând la iveală un chip pe care l-ar fi recunoscut oriunde. Nu se putu abţine nici în ruptul capului:

— Gigi! şopti el.

Fata îşi îndreptă privirea spre el. Manley, stăpânindu-se, o luă printre copaci, sperând că paznicii vor crede că se duce să urineze.

— Zic bine? Tu ești?

— Taţi?

Cel puţin părea încântată să-l vadă.

— Tu ești! Măi, să fie, știam eu! Ce faci aici? Știi că am fost graţiat?

— Nu, nu știam nimic.

— Ascultă, nu ies din pușcărie sau ceva, dar nu mai sunt condamnat la moarte.

Manley se întoarse să vadă dacă ceilalţi l-au observat.

— Vorbește în șoaptă! şopti el. Deci ce faci aici?

În sfârșit, îi observă hainele.

— Ești în armată?

Gigi zâmbi.

— Cumva.

— Cumva? Vrei să spui c-ai fost?

— O, tati, oricine poate să-și cumpere așa ceva.

Gigi râse.

— Dă-mi adresa ta, iubito. Vreau să-ţi scriu și să-ţi povestesc totul. Știi ceva de mama ta? Mai trăiește bătrânul ei?

Se grăbea, fluierul care anunţa sfârșitul prânzului avea să se audă în curând.

— N-am încă o adresă.

Gigi îşi scoase șapca și şi-o puse la loc.

— Nu? Ei, să-mi scrii tu, da? Pe adresa pușcăriei. O să te pun mâine pe listă. Pot să primesc două pe lună…

Se auzi fluierul.

— Două, repetă Manley. Auzi, mai ai medalionul ăla de la mine?

— Îl mai am.

— O, drăguţa de ea, drăguţa, fetiţa mea.

Se aplecă s-o atingă, dar se opri, spunând:

— Trebuie să plec. O să-mi ia privilegiile. Pe adresa pușcăriei, auzi? Două pe lună.

Se îndepărtă cu spatele, uitându-se încă la ea.

— O să-mi scrii?

Gigi îşi îndreptă șapca.

— O să-ţi scriu, tati. O să-ţi scriu.

Mai târziu, în autobuz, Manley trecu în revistă fiecare detaliu văzut la fiica sa. Șapcă militară și pantaloni de camuflaj. Bocanci greoi de armată și un tricou negru. Și acum, că se gândea la asta, putea să jure că avea o armă. Se uită spre lac, care se întuneca sub un soare mai jos, dar mai frumos.

Gigi se dezbrăcă de haine. Nopţile răceau apa lacului, iar soarele îl încălzea a doua zi din ce în ce mai greu. Pe partea aceasta a lacului era OK să înoţi goală. Aceasta era regiunea lacurilor: apă de un albastru-verzui, copaci drepţi și – în locurile unde nu ajungeau bărcile sau pescarii – o intimitate pe care și regii ar invidia-o. Luă un prosop şi-şi uscă părul. Îi crescuse cu mai puţin de doi centimetri, dar îi plăcea cum îl vălureau vântul, apa și degetele. Deschise o sticlă de aloe și începu să-și ungă pielea. Apoi, netezind prosopul de lângă ea, se uită spre lac, unde prietena ei tocmai se apropia de mal.

Ca și primul, cel de-al cincisprezecelea tablou, avea nevoie de retușuri. Încercările de a-și aminti bărbia o frustraseră pe Dee Dee la prima încercare, dar, când hotărî să treacă peste linia maxilarului și să umbrească partea de jos din chipul fiicei sale, îşi dădu seama că desenase greșit ochii. În tabloul numărul cincisprezece făcuse o treabă mai bună, dar tot lipsea ceva. Capul era în regulă, dar trupul, șters și neinteresant, părea să aibă nevoie de un alt contur la șolduri sau la cot. Neresimţind decât dorinţe senzuale, era uimită de energia pe care putea să o scoată la suprafaţă când voia să împrospăteze sau înceapă din nou chipul. Ochii îi tot ieșeau acuzatori, culoarea pielii îi scăpa, iar părul era invariabil o pălărie;

Dee Dee se așeză pe podea, rotind pensula între degete în timp ce-și examina opera. Cu un pufăit ușor, se ridică și se duse în camera de zi. Abia când luă prima înghiţitură de margarita o văzu cum străbate curtea, cu un

fel de rucsac legat de gât Dar nu avea păr. Niciun pic de păr, iar capul unui copil îi ajungea la bărbie. Apropiindu-se, Dee Dee putu să vadă două picioare groase, rotunde ca niște gogoși, ieșind din rucsacul de la piept. Lăsă jos paharul de margarita şi-şi lipi faţa de fereastră. Nu se înșela. Era Pallas. Cu o mână susţinea fundul rucsacului, cu cealaltă ţinea o sabie. O sabie? Zâmbetul de pe faţa lui Pallas era extatic. Iar rochia – roz-pal și ocru – i se vălurea în jurul gleznelor la fiecare pas. Dee Dee îi făcu din mână și o strigă pe nume. Sau cel puţin încercă. În timp ce se formă gândul „Pallas” în mintea ei, din gură îi ieși altceva: „arg, neh, neh”. Ceva nu era în regulă cu limba ei. Pallas se mișca repede, dar nu venea spre ușa din faţă. Mergea pe lângă casă, pe lateral. Dee Dee, panicată, fugi în studio, înșfăcă tabloul numărul cincisprezece și se grăbi spre pajiște, ridicându-l în aer și strigând: „Arg. Arg. Neh!” Pallas se întoarse, îşi micșoră ochii și se opri, încercând parcă să-și dea seama de unde venea sunetul, iar apoi, nereușind, îşi continuă drumul. Dee Dee se opri, gândindu-se că poate e altcineva. Dar cu sau fără păr, era faţa ei, nu-i așa? Cine putea să știe mai bine ca ea chipul fiicei sale, nu? La fel de bine cum și-l știa pe-al ei.

Dee Dee o văzu pe Pallas a doua oară. În dormitorul musafirilor (unde Carlos, nenorocitul, obișnuia să doarmă), Pallas căuta ceva sub pat. În timp ce Dee Dee o privea, neîndrăznind să vorbească, temându-se să nu bolborosească din nou, Pallas se ridică în picioare. Cu un mormăit satisfăcut, ridică în aer o pereche de pantofi pe care o lăsase acolo la prima și ultima ei vizită. Sandale împletite, dar unele scumpe, din piele, nu din plastic sau din paie. Pallas nu se întoarse, ieși prin ușa glisantă. Dee Dee o urmă și văzu cum se urcă într-o mașină veche care o aștepta la marginea drumului. Mai erau și alţi oameni în mașină, dar soarele apunea, așa că Dee Dee nu-și putu da seama dacă erau bărbaţi sau femei. Se pierdură într-un orizont violet atât de intens încât îi frângea inima.

Plimbându-se în susul străzii Calumet, Sally Albright se opri dintr-odată în faţa vitrinei de la Jennie’s Country

Inn. Era sigură, aproape sigură, că femeia care stătea singură la masa de patru persoane era mama ei. Sally se apropie ca să arunce o privire sub pălăria de paie a femeii. Nu putea zări faţa, dar unghiile, mâinile care ţineau meniul erau inconfundabile. Intră în restaurant. O femeie de la tejghea spuse:

— Pot să vă ajut cu ceva?

Oriunde se ducea, Sally îi descumpănea pe oameni. Era din cauza culorii părului.

— Nu, răspunse. O caut pe... A, uite-o! și, prefăcându-se sigură pe ea, se strecură până la masa de patru persoane. Dacă se va înșela, va spune: „Scuzaţi-mă, v-am confundat”.

Se așeză pe un scaun și se uită de-aproape la fata femeii.

— Mămico?

Mavis îşi ridică privirea.

— O, Doamne. Ia uită-te la tine!

— Nu eram sigură, cu pălăria asta, dar, Dumnezeule, tu ești!

Mavis râse.

— O, Doamne. Știam eu. Mămico, au trecut... atâţia ani!

— Știu. Ai mâncat?

— Îhî. Tocmai am terminat. Sunt în pauza de masă. Lucrez la...

Chelneriţa îşi luă carneţelul de comenzi.

— V-aţi hotărât?

— Da, spuse Mavis. Suc de portocale, o porţie dublă de griș și două ouă tari.

— Șuncă? întrebă chelneriţa.

— Nu, mulţumesc.

— Avem niște cârnaţi buni – subţiri sau în formă de chiftea.

— Nu, mulţumesc. Aveţi și sos la griș?

— Sigur. Amestecat sau separat?

— Separat, vă rog.

— Sigur. Și dumneavoastră? se întoarse spre Sally.

— Doar o cafea.
— Ei, haide! Ia și tu ceva. Fac eu cinste.
— Nu vreau nimic.
— Ești sigură?
— Da, sunt sigură.
Chelneriţa plecă. Mavis aranjă suportul de vase și tacâmurile.
— Asta-mi place la locul ăsta. Te lasă să alegi. Sosul separat, vezi?
— Mamă! Nu vreau să vorbesc despre mâncare.
Lui Sally i se părea că maică-sa îi alunecă printre degete, ca și cum faptul că se întâlniseră nu era important.
— Ei, tu niciodată n-ai avut poftă de mâncare.
— Unde-ai fost?
— Ei, doar nu mă puteam duce înapoi, nu?
— Te referi la mandatul ăla de arestare?
— Mă refer la tot. Dar tu? Ești bine?
— În parte. Frankie e bine. Ia numai 10.la școală. Dar Billy James n-o duce grozav.
— O, de ce?
— Umblă cu niște dubioși.
— O, nu.
— Ar trebui să te duci să-l vezi, mămico. Să vorbești cu el.
— Am să mă duc.
— Da?
— Pot să iau prânzul mai întâi?
Mavis râse şi-şi scoase pălăria.
— Mămico, ţi-ai tăiat părul.
Iat-o din nou, senzaţia aceea de alunecare.
— Îţi stă bine totuși. Cum ţi se pare al meu?
— Simpatic.
— Nu, nu e. Deși îmi plăceau șuviţele blonde, acum m-am săturat de ele. Poate că o să mă tund și eu.
Sosi chelneriţa și aranjă frumos farfuriile. Mavis îşi puse sare în griș și amestecă untul de deasupra. Sorbi din sucul de portocale și zise:
— A, ce răcoritor e!

Rosti totul dintr-o suflare, căci simţea că trebuie să se grăbească.

— Mi-era frică tot timpul, mămico. Tot timpul. Chiar și înainte de gemeni. Dar când ai plecat, a fost și mai rău. Nici nu știi. Vreau să zic că mi-era frică să adorm.

— Gustă din ăsta, iubito.

Mavis îi oferi sucul de portocale. Sally luă o înghiţitură mică.

— Tata era... rahat, nu știu cum ai suportat. Se îmbăta și încerca să se dea la mine, mămico.

— O, draga mea.

— Dar m-am luptat cu el. I-am spus că data viitoare când se îmbată, o să-i tai beregata. Și aș fi făcut-o.

— Îmi pare rău, spuse Mavis. Nu știam ce altceva să fac. Întotdeauna ai fost mai puternică decât mine.

— Te-ai gândit vreodată la noi?

— Mereu. Și m-am furișat ca să mă uit la voi.

— Ei, rahat! Unde?

— La școală, în general. Mi-era prea frică să mă apropii de casă.

— Nici n-ai recunoaşte-o acum. Tata s-a însurat cu o femeie care-i tăbăcește fundul dacă nu se poartă cum trebuie și nu ţine curtea curată, chestii de-astea. Are și armă.

Mavis râse.

— Foarte bine face.

— Dar eu m-am mutat. Am închiriat ceva cu Charmaine pe lângă Auburn. Ea e...

— Ești sigură că nu vrei nimic?

Sally luă o furculiţă și culese o grămăjoară de griș din farfuria mamei sale. Când băgă furculiţa în gură, ochii li se întâlniră. Sally simţi atunci o senzaţie foarte plăcută. Ceva mare și profund și lin și strălucitor.

— O să pleci din nou, mămico?

— Trebuie, Sal.

— Te întorci?

— Sigur.

— Dar o să-ncerci să vorbești cu Billy James, nu-i

așa? Și lui Frankie i-ar plăcea. Vrei adresa mea?

— Am să vorbesc cu Billy; lui Frankie să-i spui că-l iubesc.

îmi pare rău de tot, mămico. Mi-era frică tot timpul.

— Și mie.

Stăteau afară. Se aglomerase, veneau clienţi cu copii.

îmbrăţișează-mă, iubito!

Sally cuprinse cu mâinile talia mamei sale și începu să plângă.

— Nu, nu. Hai, nu plânge!

Sally o strânse tare în braţe.

— Au, spuse Mavis, râzând.

Ce?

— Nimic. Mă doare în partea aia, atâta tot.

— Ești bine?

— Sunt foarte bine, Sal.

— Nu știu ce crezi despre mine, dar eu te-am iubit întotdeauna, întotdeauna, chiar și atunci când…

— Știu, Sal. Cel puţin, acum știu.

Mavis îi dădu fiicei sale o șuviţă vopsită blond cu neagru după ureche și o sărută pe obraz.

— Ne mai vedem, da?

— Pa, Sal. Pa.

Sally își privi mama dispărând în mulţime. Își trecu degetul pe sub nas, apoi își atinse obrazul pe care fusese sărutată. Îi dăduse adresa? Unde se ducea? Plătiseră? Când plătiseră? Sally își atinse pleoapele. Adineauri, mâncau griș, iar după un minut se sărutau în stradă.

Cu câţiva ani în urmă, se dusese să vadă familia la care trăia fata și o văzuse pe mamă – o femeie veselă, cu picioarele pe pământ, pe care copiii păreau să o placă. Deci, bine. Asta era. Putea să-și vadă de viaţa ei. Și așa a și făcut. Până în 1966, când niște fete cu ochii mari și ciocolatii i-au atras privirea. Seneca trebuia să fie mai mare acum, vreo treisprezece ani, dar a întrebat-o pe doamna Greer să vadă dacă au păstrat legătura.

— Tu cine ziceai că ești?

— Verișoara ei, Jean.

— Păi, ea n-a stat aici decât puţin, câteva luni doar.

— Ştiţi unde...?

— Nu, dragă. Habar n-am.

Apoi i se părea că o vede, așa, pe neașteptate, în malluri, la cozile de bilete, în autobuze. În 1968, a fost sigură că o zărește la concertul lui Little Richard, dar mulţimea a împiedicat-o să se apropie. Jean era discretă în această căutare. Jack nu știa că avusese un copil înainte (la paisprezece ani) și abia după căsătorie, când a născut copilul lui, a început să caute acei ochi. I s-a părut că o vede în cele mai ciudate momente și în cele mai bizare locuri – odată i se păru că fata care se dădea jos din remorca unui camion era fiica ei –, încât, când dădu peste ea, în 1976, vru să cheme ambulanţa. Jean și Jack traversau parcarea stadionului sub lumina neoanelor. O fată stătea în faţa unei mașini; avea sânge pe mâini. Jean observă mai întâi sângele și-apoi ochii docolatii.

— Seneca! strigă și fugi spre ea.

În timp ce se apropia, fu oprită de o altă fată, care, având în mână o sticlă de bere și o cârpă, începu să-i șteargă sângele.

— Seneca? strigă Jean peste capul celei de-a doua fete.

— Da?

— Ce s-a întâmplat? Eu sunt.

— Niște cioburi, spuse a doua fată. A căzut peste niște cioburi. Mă ocup eu de ea.

— Jean! Haide!

Jack era la distanţă de câteva mașini.

— Unde naiba ești?

— Vin. Un minut, OK?

Fata care-i ștergea mâinile lui Seneca ridica din când în când privirea încruntată spre Jean.

— Ţi-a intrat vreun ciob înăuntru? o întrebă pe Seneca.

Seneca îşi pipăi palmele, mai întâi una, apoi pe cealaltă.

— Nu, nu cred.

— Jean! O să fie un trafic îngrozitor, iubito!

— Nu-ţi aduci aminte de mine?

Seneca se uită în sus; lumina puternică îi făcea ochii negri.

— Ar trebui? De unde?

— Din Woodiawn. Locuiam în apartamentele acelea din Woodiawn.

Seneca dădu din cap.

— Eu am locuit pe Beacon. Lângă locul de joacă.

— Dar te numești Seneca, așa-i?

— Da.

— Păi, eu sunt Jean.

— Doamnă, te cheamă bărbatu'.

Prietena stoarse cârpa și turnă restul berii pëste mâinile lui Seneca.

— Au! spuse Seneca spre prietena ei. Arde.

Îşi flutură mâinile în aer.

— Cred că m-am înșelat, spuse Jean. Credeam că te știu din Woodiawn.

Seneca zâmbi.

— E OK. Toată lumea face greșeli.

Prietena spuse:

— E OK acum. Uită-te!

Senecă și Jean se uitară amândouă. Mâinile îi erau curate, fără sânge. Doar câteva linii care puteau sau nu să lase semne.

— Perfect!

— Hai să mergem!

— Păi… pa!

— Jean!

— Pa!

Cu piciorul pe acceleraţie, uitându-se în oglinda retrovizoare, Jack spuse:

— Cine era aia?

— O fată pe care credeam c-o știu. De când locuiam în apartamentele alea din Woodiawn. Locuinţele sociale.

— Care locuinţe?

— Din Woodiawn.

— N-a fost nicio locuinţă socială în Woodiawn, zise Jack. A fost pe Beacon. Acum sunt dărâmate, dar n-au fost pe Woodiawn. Pe Beacon au fost. Chiar lângă locul de joacă.

— Ești sigur?

— Bineînţeles că sunt sigur. Îţi pierzi capul, femeie.

În liniștea oceanului, o femeie neagră precum cărbunele cântă. Lângă ea stă o femeie mai tânără care-și odihnește capul în poala ei. Degetele distruse îi trec prin părul de culoarea ceaiului. Toate culorile scoicilor – grâu copt, trandafiri, gri – se amestecă pe faţa tinerei. Ochii ei de smarald privesc cu adoraţie faţa neagră încadrată de albastrul ceresc. În jurul lor, pe plajă, gunoaiele mării strălucesc. Capace de sticlă scânteiază lângă o sanda scâlciată. Un radio mic și mort plutește pe valuri.

Nimic nu e mai presus de această mângâiere despre care vorbește cântecul lui Pledade, deși cuvintele evocă amintiri pe care niciuna dintre ele nu le-a avut: despre bătrâneţea petrecută împreună, despre vorbele împărtășite și pâinea împărţită deasupra focului, despre fericirea pură de a te duce acasă doar pentru a fi acasă – tihna reîntoarcerii la iubire.

Când oceanul șuieră trimiţând ritmuri de apă la mal, Pledade se uită să vadă ce a sosit. Probabil un alt vas, dar diferit, care se îndreaptă spre port, cu echipajul și pasagerii pierduţi și salvaţi, tremurând, căci au fost lipsiţi de mângâiere mult timp. Acum se vor odihni înainte să înceapă munca nesfârșită pe care au fost creaţi să o facă aici, jos, în Paradis.

Cuprins

Save-Marie 501